

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 3. — Tel. 3492, 2492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št.
2. — Telefon št. 190.
Računi pri post. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čisto 78.180,
Wien št. 105.241.

JUTRO

Naročnina znaša mesečno Din 25.—

Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:

Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor
Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440.
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1.
Telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarifu.

Bojevniska akcija

V zadnjem času nam mnogi zamerja-
jo, da smo v »Jutru« tako kasno raz-
krinkali razdiralno delo tako zvanih bo-
jevnikov. Očitajo nam, da je mnogo do-
brih nacionalnih ljudi za prvi hip nase-
dlo bojevnikiškim geslom o ljubezni do
domovine in o delu za očistitve našega
javnega življenja. Sebe, ko so natanč-
neje slišali, kaj vse bojevniki govorijo, in
videli, kdo vse se zbira okrog njih, so
spoznali, da so bili prevarani in da gre
v resnici za razdiralno delo, naperjeno
v prvi vrsti proti nacionalni fronti v
Sloveniji. To razočaranje, tako nam oči-
tajo, bi jim lahko »Jutro« prihranilo,
ako bi jih že poprej opozorilo, kaj in
kako je z bojevnikištvom.

Mi pa smo mnenja, da je bilo to raz-
očaranje nad bojevnikiško akcijo zdravo
in potrebno in da je bilo prav, da je
»Jutro« tako dolgo le objektivno poro-
čalo o bojevnikiških govorih. Res smo že
od prvega početka bili napram celi ak-
ciji skeptični. Bili smo se, da bo kljub
morebitni najboljši volji nekaterih pri-
vodstev sodelujočih bojevnikiška akcija
vodila v smeri, ki so daleč od levega
programa. Videli smo tudi nekoliko in
zaključili in bali smo se, da ne more pri-
ti mnogo dobrega od strani, okoli kate-
re se sučejo vedno očitneje elementi
brez izkustva, brez programa, toda z
neustretnimi ambicijami. Videli smo,
kako se vedno bolj izpodirajo oni po-
šteni nacionalni ljudje, ki so se z mno-
go več dobre volje, nego stvarnega po-
znavanja stvari, vdajali nadam, da bo
s pomočjo take akcije mogoče pospešiti
nacionalno konsolidacijo naše velike do-
movine, povrh pa zanetiti v vsej državi
neko novo gibanje na programu prav
megleno izraženih, a danes popularnih
idej in načrtov.

Videli smo vse to. Toda nismo hoteli
vsiljevati svojega mišljenja in nismo
hotel izslediti kot načelni nasprot-
niki nove organizacije. Hoteli smo, da
ljudje sami vidijo delo in sad ter potem
sodijo. In še potem, ko so bojevnikiška
zborovanja in vse, kar jim je zlasti po
deželi sledilo, pokazala povsem jasno
sliko, smo se držali rezervirano in de-
fenzivno nastopili le v posameznih pri-
merih, kadar smo bili izzvani ali pa je
bilo zaščiti čast in poštenje naših na-
cionalnih delavcev. Nacionalna javnost
v Sloveniji si je tako sama iz svojih
lastnih izkušenj in brez vsake sugestije
mogla ustvariti svojo sodbo, ki je na
soglasno: bojevnikiška akcija je škodljiva
v nacionalnem oziru; ona vodi nazaj v
najtemnejše čase našega nedavnega raz-
rvanega političnega življenja.

Vodstvo akcije je že zdavnaj iztrgano
iz rok onih, ki so jo prvotno snovali. To
je tudi naravno. Programa razen nekaj
splošnih floskul bojevnikištva nima in si
ga ni znal, ali morda tudi ni smelo iz-
delati. Metode, ki se jih njeni govorniki
poslužujejo, so daleč izpod nivoja vse-
ga, česar smo bili vajeni v nekdanjih
medsebojnih najzagranejših političnih
borbah. Sredstva marsikdaj spominjajo
na taktiko onih elementov, ki so pred
desetimi leti ubijali vsako vero v kon-
solidacijo našega naroda ter v civiliza-
torično in kulturno misijo njegove dr-
žave. Zbirka bojevnikiških govorov je pravi
katekizem defetizma za narodne ma-
se, je orožarnica najplehkejših argumen-
tov proti celokupni notranji politiki na-
še države, sposobnih, da služijo za oro-
žje najzagranejšim nasprotnikom naše
nacionalne svobode. Ako se gospodje
bojevniki hvalijo, koliko ljudi posluša
njihove shode, je to žalostna slava. Ne
zaradi onih dobrih načel, ki kakor lep
plašč pokrivajo pravo vsebino, temveč
zaradi senzacionalnih psov in na naj-
nižje instinkte preračunanih demagoških
tožb in zahtev se zgrinjajo poslušalci
na teh skupščinah, kakor v cirku. Tre-
ba se je samo pomisliti med odhajajoče
poslušalce po takih shodih, pa da vi-
dite in preценite vtise in sadove te no-
ve državljanske vzgoje v širokih masah!
Vse skupaj naj hudič vzame! to je v
nekaj besedah konkretizirana sodba
preprostega človeka na potu domov.

Ze samo te posledice bi bile dovolj, da
bi poštna nacionalna javnost bojevni-
kištvo odločno odklonila. K temu pa se je
pridružil še to, da se je kmalu prav
jasno pokazalo, kdo je glavni priganjač
teh manifestacij in kdo se zlasti po de-
želi čedalje bolj brezobzirno rine v
osprejje. To so elementi, katerim je bo-
jevnikiška akcija prišla kakor glavni do-
bitak v loteriji, kot nepričakovana pri-
loženost, da z njeno pomočjo obnovijo že
razpadajoče vrste svoje fronte plemen-
ske in verske nestrpnosti. Do nedavna
so le še s težavo držali ostanke svojih
nekdanj tak močnih čet in njihova agi-
tacija je izgubila vso probno silo. Se-
daj jim vstajajo veliki liberanti za staro
propagando, ki jim na najkomodnejši,
najcenejši in najvarnejši način pod pa-
triotičnimi zastavami in ob sviranju dr-
žavne himne oravljajo propagando za
obnovo stare vere. In tako postajajo po
našem podeželnju bojevnikiški shodi prave
visoke šole za nezupanje napram na-
čelom jugoslovenske narodne politike in
pravi misijoni za sejanje pesimizma in
sovražstva.

Z žalostjo gledajo nacionalni krogi to

ISKANJE IZHODA IZ ZAGATE

V Ženevi je sedaj v ospredju predlog Male antante in balkanske zveze — Stališče, da brez varnosti ni razorožitve, se vedno bolj uveljavlja

Ženeva, 2. junija. r. Po včerajšnji se-
ji glavnega odbora razorožitvene kon-
ference, na kateri je bila stavljena ce-
la vrsta novih predlogov, ki streme vsi
za tem, da se odstranijo težkoče in do-
seže cilj konference, je zavladalo v že-
nevskih krogih bolj optimistično razpo-
loženje. Delegacije, ki sodelujejo na
razorožitveni konferenci, so danes že
začele proučevati na včerajšnji seji
stavljene predloge.

V zvezi z včerajšnjimi izjavami in
predlogi opozarjajo danes v ženevskih
krogih na nelzpodbitno dejstvo, da ide-
ja varnosti in organizacije miru kljub
vsem težkočam stalno napreduje. To
dokazuje zlasti tudi izjava nevtralnih
držav, ki so se opirle na svojo spome-
nično dne 14. februarja. Barthou je za-
radil te izjave, čeprav ima nekaj pri-
držkov, čestitaj švedskemu zunanjemu
min. Sandlerju, ki je stavil včerajšnji
predlog. Izjava balkanskih držav, ki jo
je podal turški zunanji minister Tevfik
Ruđi bej in kateri se je v imenu Male
antante pridružil tudi Titulescu, se še
bolj približuje stališču Francije. Vse to
priča, da je v Ženevi naposled prodrla
stališče Francije in da postaja organi-
zacija miru in varnosti odslej vodilna
ideja razorožitvene konference.

Jutri se sestanejo francoski vojaški
strokovnjaki, da podrobno prouče pre-
dloge nevtralnih in balkanskih držav.
Ta razvoj dogodkov v Ženevi pa tudi
jasno kaže, da so se izjalovile vse na-
deje onih, ki so računali na nasprotstva
med Anglijo in Francijo in so se trudili,
da bi jih še bolj poglobili. Odločno iz-
javo Barthouja na seji glavnega odbora
so zaradi tega že tolmáčili kot znak
razkola v francosko-angleškem zavez-
ništvu, kar pa sta Barthou in Simon od-
ločno demantirala. Barthou je priredil

snoči večerjo, na katero je povabil
predstavnike vseh prijateljskih in za-
vezniških držav. Pri tej priliki sta ime-
la Barthou in Simon pomembne govo-
re, v katerih sta najodločneje zavrnila
vse domneve o nekakem medsebojnem
nesporazumu in soglasno izjavila, da je
prijateljstvo Francije in Anglije sedaj
še bolj potrebno ko kdaj poprej. Da bi
dala temu vidnega izraza, je bilo do-
govorjeno, da Barthou v najkrajšem
času očiščno poseti London.

Tudi vsi vodilni listi se obirno ha-
vijajo z izpremenjenim položajem v Že-
nevi. Razmislivajoč o včeraj stavlje-
nih predlogih, opozarjajo še prav po-
sebej na predlog turškega zunanjega
ministra, ki mu dajejo prednost pred
predlogom nevtralcev. Prav tako pa
tudi soglasno izjavljajo, da je stopilo
načelo varnosti v ospredje razorožit-
venega vprašanja in da je s tem zma-
gala politika francoske diplomacije. O
predlogu turškega zunanjega ministra
sodijo, da bi utegnil omogočiti končno
rešitev konference. Seveda pa bo po-
trebno še nekaj tednov dela, dokler se
bo dosegel ta cilj. Vsekakor pa pre-
stavlja ta predlog več kakor vse dose-
danje delo, ker postavlja organizacijo
in ohranitev miru na solidno temelje.
Francoska delegacija se je predlogu
pridružil. Sedaj gre predvsem za to,
da se pridobije za ta predlog tudi druge
države in da bo z večino sprejet, kar
je ob sedanjem razpoloženju v ženev-
skih krogih zelo verjetno.

Veliko važnost pripisujejo tudi okol-
nosti, da je sedaj predsednik razoro-
žitvene konference Henderson izpre-
menil svoje mnenje. Dočim je doslej v
skladu s stališčem Anglije zahteval
razorožitev Francije in dopuščal obo-
rožitev Nemčije, se je sedaj pridružil

mnenju onih, ki smatrajo razorožitev
za pogoj varnosti, ki pa mora biti pri-
merno zjamčena.

Prihodni teden se bo pokazalo, ka-
ko bo razorožitvena konferenca spre-
jela predlog balkanskih držav, ki je ne
samo zanimiv, marveč vseskozi kon-
struktiven in v celoti odgovarja tež-
njam Francije in Male antante.

Uspeh Barthouja

Pariz, 2. junija. AA. Današnji »Temps«
komentira dogodke v Ženevi in naglaš-
a uspehe, ki jih je dosegel francoski zunanji
minister Barthou. Med drugim pravi, da
ne kaže podcenjevati težkoč, ki jih bo tre-
ba premagati. Nesporno pa je, da je nape-
tost znatno popustila. Razorožitvena kon-
ferenca morda ne bo izpolnila prvotnih
dalekosežnih upov, ki so jih vanjo polagali.
Zdaj pa se vsaj lahko nadejamo, da kon-
ferenca ne bo propadla. Francija se lahko
veseli sedanjega uspeha, ki ga je treba
pripisati samo akciji zunanjega ministra
Barthouja.

Sestava resolucije

Ženeva, 2. junija. r. Predsedništvu raz-
orožitvene konference bo v ponedeljek se-
stavilo besedilo resolucije, ki naj določi,
kakšno naj bo novo delo razorožitvene
konference. V terek bo seja redakcijskega
odбора, ki naj sestavi resolucijo splošnega
odбора razorožitvene konference.

Pogajanja o varnost- nem paktu

Ženeva, 2. junija. M. V dobro pouče-
nih ženevskih krogih zatrjujejo, da se
francoski zunanji minister Barthou tru-
di, da bi bil sklenjen poseben varnost-
ni pakt, ki bi ščitil obstoječe stanje in
tvoril jamstvo miru v Evropi. Pakt bi
zaenkrat obsegal Francijo, države Ma-
le antante in balkanske zveze, Rusijo

in Belgijo. Sodeč po vseh znakih in
izjavah odgovornih državnikov, je v
načelu sporazum že dosežen.

Ženeva, 2. junija. p. Zunanji minister
g. Jevtić je imel danes dopoldne dolg
sestane z dr. Benešem in Titulescom.
Popoldne se je sestel s francoskim zu-
nanjim ministrom Barthoujem. Jevtić
ostane v Ženevi do svojega odhoda v
Pariz, kamor prispe 11. junija.

Ženeva, 2. junija. e. Sovjetski komisar
za zunanje zadeve Litvinov razvija v Že-
nevi veliko aktivnost. Mnogo komentira-
jo tudi aktivnost turškega zunanjega mi-
nistra Tevfika Ruđi beja, ki je imel da-
nes dolg razgovor s poljskim zunanjim
ministrom Beckom. Aktivnost Litvinova in
predstavnikov balkanske zveze povzroča
veliko nervoznost v krogih italijanske de-
legacije, ki je po izjavah grškega zunanjega
ministra Maksimosa o balkanskem
paktu docela izpremenila svoje držanje in
je sedaj skrajno rezervirana. Mnogo ner-
vovznosti vzbujajo v italijanskih in angle-
ških krogih zlasti tudi pogajanja za skle-
nitev varnostnega pakta v smislu predlo-
gov Litvinova.

Konferenca

Male antante

Ženeva, 2. junija. AA. Danes popoldne se
je sestel stalni svet Male antante. Zunanji
minister Jevtić, Titulescu in dr. Beneš
so proučili splošni položaj in določili skupno
stališče nasproti vprašanju, ki jih bodo
proučevali prihodnje dni na razorožitveni
konferenci. Razen tega so določili dnevni
red prihodnjega rednega zasedanja sveta
Male antante. Eno glavnih vprašanj, o ka-
terem bodo razpravljali na prihodnjem za-
sedanju sveta Male antante, bo vprašanje
regionalnih paktov. Prihodnje zasedanje
sveta Male antante bo v Bukaresti junija
meseca po povratku g. Jevtića iz Pariza.

Smernice francoske zunanje politike

Pariz, 2. junija. AA. Na današnji dopol-
danski seji kongresa republikanske fede-
racije je zunanje politični poročevalec oči-
stal glavne smeri francoske zunanje politi-
ke. Dejal je, da mora Francija v vpraša-
nju razorožitve vztrajati strogo pri
versajski mirovni pogodbi, delati za ohrani-
tev Društva narodov, ostati javno na strani
svojih zaveznikov in skušati pridobiti
prijateljstvo Italije.

Posaarski sporazum

**Ljudsko glasovanje bo pod kontrolo nevtralne ko-
misije dne 13. januarja 1935**

Ženeva, 2. junija. e. Pogajanja med nem-
skim delegatom in predsednikom posaarskega
odбора Društva narodov Aloisijem,
so rodila sporazum, ki pa ga morata pot-
rditi še francoska in nemška vlada. Sklenje-
no je bilo, da bo posaarski plebiscit 13.
januarja 1935. Plebiscit bo potemtakem
nekaj dni po roku, ki ga določa versailleska
mirovna pogodba.

Angleški novinarji, ki so se za sporazum
zelo zanimali, pravijo med drugim, da so
vsa sporna vprašanja glede Posaarja ure-
jena. Sedaj je treba le še formalnega pi-
smenega protokola, ki ga bosta morala ratifi-
cirati nemški in francoski parlament. Nem-
čija je pristala na vsa jamstva, ki jih je
zahtevala Francija za varnost prebivalstva,
ki bi pri plebiscitu oddalo svoje glasove
v korist Francije za primer, da bi posaars-
ko ozemlje pripadlo Nemčiji. Na zahtevo
Francije se v Posaarju ustanovi mednarod-
ni odbor, ki bo nudil vsem prebivalcem
Posaarja še dve leti po plebiscitu vso po-
trebno zaščito in pravno pomoč. Zaščiteni
bodo tudi francoski odnosno nemški gospo-
darski interesi v Posaarju. Plebiscitna ko-
misija in plebiscitna sodišča bodo prevzela
in nadzorovala priprave ter izvedbo ljud-
skega glasovanja. Vlada komisija sme sa-
mo s pristankom odbora treh zastopnikov
Društva narodov ali pa njegovega predse-
dnika Aloisija, če bi bilo potrebno, pozvati
na pomoč policiji izven Posaarja. Policisti
in njihovi oficirji morajo biti zmnožni nem-
škega jezika. Plebiscitna sodišča morajo
biti sestavljena iz nevtralnih oseb. Dočim
bo osem lokalnih sodišč po ljudskem glos-
vanju prenehala poslovati, bo najvišje so-
dišče še leto dni poslovalo dalje, ker bo
moralo sklepati v primerih, ki bi pomenili
krivitev obveznosti zaradi varnosti glosa-
valcev.

Nemška vlada se je obvezala, da ne bo
izvajala nobenega pritiska proti osebam,

razdiralno početje. V brezprimernem po-
žrtvovalnem delu je naša nacionalna
fronta, vedno pred očmi skupnosti drža-
ve in naroda, v najtežjih razmerah po-
gumno prevzela odgovornost ne samo za
uspehe, temveč tudi za neizbežne ne-
uspehe in pogreške režima. Kolikokrat
bi bilo lažje za njo, ako bi krenila v
negativno stran! Kolikokrat bi bilo po-
pularnejše, ako bi ubrala malo demago-
ški strome! Navzlic temu je vztrajala,
svesta si svoje velike nacionalne dolž-
nosti in zavedajoč se, da je zlasti v da-
našnjih časih treba za uspehe požrtvo-
vanja, samozatajevanja in pa neomaj-
nega optimizma. In narod teh front ni
odrekel svojega razumevanja. Ponovil
je brez sodelovanja velikih bojevnikov
svoj plebiscit od 8. novembra 1931., lani
pri občinskih volitvah in izidi naknad-
nih občinskih volitev znova dokazujejo,
da svojega mnenja ni spremenil. V Slo-
veniji je izvršeno veliko konsolidaci-
sko delo. Sedaj pa lahkovešni gromov-

katerih politično stališče bi bilo v času
glasovanja v nasprotju s pojmovanjem, ki
prevladuje v sedanjem času v Nemčiji,
prav tako pa tudi ne bo trpela, da bi jo
take osebe kakorkoli ovirale v njeni dolž-
nosti. Slično obveznost je prevzela tudi
francoska vlada.

Pariz, 2. junija. e. »Matin« objavlja izja-
vo francoskega zunanjega ministra glede
sporazuma v posaarskem vprašanju. Bar-
thou je izredno zadovoljen, da je prišlo
do sporazuma v tem kompliciranem vpra-
šanju in da je to težavno vprašanje, ki je
zadnje čase razburjalo duhove v medna-
rodnem svetu, rešeno v obojestransko za-
dovolnost. Želi le, da bi berlinska vlada
priznala, da je Francija tudi pri tej priliki
pokazala vso dobro voljo, kakor jo je ved-
no doslej tudi v primerih, ko je bilo treba
upoštevati važne državne in narodne in-
terese.

Berlin, 2. junija. g. V Ženevi doseženi
sporazum v saarskem vprašanju je glavni
predmet razprav v listih, ki pripisujejo ita-
lijanskemu delegatu baronu Aloisiju veli-
ke zasluge za sporazum. Listi izjavljajo,
da je šla Nemčija pri pogajanjih veliko-
dušno do skrajnih mej možnosti in storila
vse, da je mogla biti končno izrečena
osvobodilna beseda za posaarsko prebival-
stvo. »Berliner Börsenzeitung« pravi, da
ima Nemčija pravico ravno zaradi te ve-
likodušnosti pričakovati, da bodo razple-
bisitni kontrolni organi postopali z na-
večjo nepristranostjo.

Mraz v Karpatih

Bukarešta, 2. junija. g. Po poročilu kmeti-
jskega ministrstva je v zadnjih dneh v
karpatških pokrajinah nastal mraz. V
mnogih krajih so bile uničene posetve. Za-
padel je tudi sneg. V Časlavi je zapadlo to-
liko snega, da je bil ves promet ustavljen.

niki z bojevnikiških shodov obtožujejo te
naše nacionalne ljudi kot strahovalce
Slovenije, kot pljačkaše slovenskega
ljudstva, kot nosilce korupcije. Tako
daleč smo prišli, da se na bojevnikiških
shodih že pojavlja teza, da smo sloven-
ski nacionalni ljudje prav za prav po-
vzročitelji in nositelji vse moralčne ne-
snage, kolikor je v naši državi.

Razumevno ogorčenje nacionalnih lju-
di. Mnogo škode je bilo storjene in še več
krivice povzročene vsem dobrim narod-
nim delavcem, na katere sedaj mečejo
blato obrekovanja brezvestni agitatorji.
Z zadoščanjem in občudovanjem pa mo-
ramo konstatirati, da nezasišna gonja ni
razkrojila nacionalne fronte, temveč je v
njej le še pojačala občutek solidarnosti
in odločnosti, ki zagotavlja napredek in
zmago. Tudi v politiki je tako, da le trez-
no, pošteno in solidno delo rodi trajne
uspehe, švindal pa se nazadnje sam raz-
krinka.

Roosevelt zahteva plačilo vojnih dolgov

**Rooseveltova spomenica parlamentu — Pogoji, pod
katerimi je Amerika pripravljena za pogajanja**

Washington, 2. junija. d. Predsednik Roo-
sevelt je včeraj izročil parlamentu poslan-
ico o vojnih dolgovih, ki navaja najprej, ka-
ko se je razvijalo to vprašanje ves čas po
svetovni vojni. Ameriška vlada si je izpo-
sodila denar pri ameriškem narodu in ga
posodila drugim narodom. Zaradi teh po-
sojil so mogli narodi najprej srečno zaklju-
čiti vojno, nato pa obnoviti svoje gospodar-
sko življenje. Roosevelt pravi nato, da bi
zaradi sedanjega stanja tega vprašanja ne
kazalo, sprejeti končnih zakonodajnih skle-
pov o njem že v sedanjem zasedanju. Po-
slanica določa na kraju kategorično razliko
med dolgi in reparacijami. Roosevelt iz-
javlja, da bi bil pripravljen razgovarjati se
odkriti z vsakim dolžnikom posebej o na-
činu plačila, če bi se ta dolžnik javil.

Končno pravi Roosevelt v svoji spome-
nici parlamentu o vojnih dolgovih, da je
ameriška vlada pripravljena pogajati se o
vojnih dolgovih, če bi se to vprašanje sku-
šalo rešiti v razmerju z izdatki dotičnih
držav za vojaštvo in za druge neproduktiv-
ne cilje.

Rooseveltova poslanica ni nalezela na
odobranje. Ameriški finančniki izražajo
bojazn, da bo njegov korak položaj le še
poslabšal, ker bodo ustave plačila tudi dr-
žave, ki so dolegle vsaj še nekaj plačevala.
Senator Johnson, tvorec znanega obnovit-
venega zakona, pravi v komentarju o po-
slanici predsednika Roosevelta o vojnih dolgo-
vih, da se bodo morale dolžniške države
naposled prepričati, da so njihove obvezno-
sti svet dolgi časti.

Senator Borah je mnenja, da je treba po-
slanico razumeti kot poziv, naj bi dolžniki
vestno plačali svoje vojne dolge.

Državni podtajnik za zunanje zadeve je
izjavil, da doslej še nobena dolžniška dr-
žava ni sporočila, da bo plačala sredi junija
zapadli obrok svojega vojnega dolga Zedi-
njenim državam.

Angleži nezadovoljni

London, 2. junija. AA. Uradno poročajo,
da bo finančni minister Neville Chamber-
lain v spodnji zbornici pojasnil stališče an-
gleške vlade nasproti vrašanju vojnih dol-
gov. Dne 15. junija zapade obrok angleškega
vojnega dolga nasproti Zedinjenim dr-
žavam. Ameriška vlada je poslala angleški
vladi nolo dne 25. maja, v kateri navaja do-
slej zapadle in le delno plačane obroke.
Semkaj spada tudi znesek, ki zapade sedaj
na podlagi Hooverovega moratorija iz leta
1932. Skupno gre za vsoto 47 milijonov fun-
tov.

V zunanjem uradu proučujejo očaj spome-
nico, ki jo je Roosevelt včeraj izročil
ameriškemu parlamentu. Uradni krogi na-
glašajo, da se Roosevelt ponekod strinja s
stališčem angleške vlade. Predvsem volja
to za posledice vojnih dolgov na trgovino.
Znano je tudi, da je Roosevelt pripravljen
za nova pogajanja o vrašanju vojnih dol-

gov v celoti. Poslanica pojasnjuje parlamen-
tu zgodovino vprašanja dolgov, vendar pa
ne vsebuje nobenega predloga za nov Roo-
seveltov načel ali za novo akcijo parla-
menta.

Listi obžaljujejo, da ameriško mnenje ne
upoštevata neizpodbitnih razlogov angleške
note iz decembra 1. 1932. in kasnejših raz-
prav. Zato za sedaj ni mogoče izravnavati an-
gleškega in ameriškega stališča.

»Times« opozarja, da vlada na tej strani
Atlantika splošno prepričanje, da vojni dol-
govi nimajo tiste moralne veljave, kakor
navadni trgovinski posli. To veljavo je razen
tega uničila lausannska pogodba, sklenjena
na predlog Zedinjenih držav. Velika Brita-
nija se je tedaj odpovedala svojim terjatvam
in svojim reparacijskim plačilom. Pogodba
iz 1. 1923, po kateri je Velika Britanija
prejela leta plačila Ameriki ogromne me-
se, je v mnogem povzročila finančni polom
evlovnega gospodarstva z vsemi socialnimi
in političnimi posledicami evlovnega gospo-
darske krize. To čutijo sedaj tudi v Zedi-
njenih državah. eČ bi prišlo do novih pla-
čil, bo obnova mednarodne trgovine sploh
nemogoča. Prav tako ni logično, če Amerika
zahteva plačila od svojih dolžnikov, dokler
je njena carinska in pomorska politika tak-
šna, da ji dolžniki ne morejo plačati svojih
dolgov z blagom, s službo za blago in s služ-
bo, ki tvorijo prvotno ogrožje vojnih dolgov.

»Manchester Guardian« pravi, da sta ev-
ropejo in ameriško stališče tako različni,
da je vsak sporazum izključen. Se najbolje
je, če se to vprašanje uredi tako, da se na-
daljnja plačila sploh ukinejo.

»Daily Telegraph« opozarja na Roosevel-
tovo pripravljenost za nova pogajanja, na-
vaja pa, da so vojni dolgovi nastali iz pod-
por in iz municije v svetovni vojni. Težkoča
je kasneje nastala zaradi tega, ker Zedinje-
ne države nečjejo sprejeti v plačilo blaga za
dolg, ki je nastal s posojilom blaga.

Brüning pobegnil v Anglijo

Pariz, 2. junija. g. Kakor doznava »Jour-
nal«, se nahaja bivši nemški kancelar dr.
Brüning v Londonu. Pobegnil je v angle-
ško prestolnico, da se izogne aretaciji po
nemški tajni državni policiji, ki mu je pre-
tila. Šef nemške tajne policije Himmler je
nameraval aretirati dr. Brüninga zaradi
rovarjenja proti narodnosocialističnemu re-
žimu. Dr. Brüning je v petek odpotoval iz
Nemčije. Po nadaljnjih informacijah ime-
novanega Ksta bi se bila aretacija dr.
Brüninga izvršila v zvezi s konfliktom med
nemško vlado in nemškimi katoliki.

Samomor bivšega nemškega ministra

Berlin, 2. junija. AA. V Oldenburgu se
je obesil bivši minister in socialno demo-
kratski prvak Julij Mayer.

SAMO ČE ENKRAT POKUSITE RADENSKO MINERALNO VODO, JO BOSTE POSLEJ VEDNO IN POVSOD ZAHTEVALI, KER V MINERALNIH VODAH JE RADENSKA SAMO ENA!

Brezplačno poskusanje na vsakej posodi v paviljonu »M« nasproti glavnemu vhodu.

Grožnja grofa Bethlena

Madžarske žrtve za rimsko politiko — Pokopane spekulacije s Turčijo in Bolgarijo — Naraščajoče razočaranje

Bratislava, 31. maja. V živem spominu je še, s kakimi pričakovanji in nadami je madžarska javnost sprejela in pozdravila Mussolinijev podunavski koncept, ki se je izoblikoval v rimskih paktih. Predvsem so bile politične sanje, ki so se po mnenju režimskih optimistov približale uresničenju. Obenem pa so gospodarski krogi od ožjega sodelovanja s Avstrijo in zlasti z Italijo pričakovali popolne gospodarske emancipacije od svojih podunavskih sosedov. Seveda je imela služiti ekonomska osamosvojitve obnem političnim ciljem.

Zato se je mogla po sklenitvi prvih rimskih dogovorov opaziti precej ojačena samozvest Budimpešta. Gombos je v madžarskem parlamentu s suvereno gesto odpravil tezo Male antante o potrebi solidarnosti gospodarskega sodelovanja vseh podunavskih držav, češ, da Madžarska še ni tako nizko padla, da bi morala uravnati svojo politiko po ekonomski in trgovski konjunkturi.

Madžarska je morala rimski politiki doprinesti marsikatero žrtev. Neizogibna posledica italijanske orientacije je bilo ohlajenje Berlina, ki je začel navezovati nitke tam, kjer jih je Budimpešta na ljubo svoji novi zaveznici pretrgala. Napetost med Madžarsko in Jugoslavijo, ki jo je izvala trivarna madžarska pritožba na Društvo narodov, je brez dvoma eden izmed grenkih sadov rimskega vpliva na madžarsko zunanjo politiko.

V zadnjem času so se tudi zadnje madžarske niti na balkanski polotok začele trgati in še nedavno je polslobodni »A Regle« moral resignirano ugotoviti, da mora Madžarska bolgarsko sodelovanje definitivno črtati iz svojih revizionističnih računov. Na Balkanu je postala Budimpešta deležna diplomatskih neuspehov in porazov svojega fašističnega mentorja in mnogo prej kakor v enem letu je bilo treba pokopati nade, ki so spremljale Gombosa na njegovem svojačnem političnem romanju v Sofijo in Ankara. Razumljiva je tedaj nervoznost zunanje politične diskusije v madžarskem parlamentu, kakor se ni čuditi nezaupljivi skepi, ki se pojavlja v zadnjem času v madžarski politični publicistici.

Najhuje pa je razočarane gospodarskih krogov. Gospodarski sporazum med Italijo, Avstrijo in Madžarsko, ki je bil sredji maja podpisan, očitno daleč zaostaja za pričakovanji. Košljivost cele zadeve se jasno razodeva iz dejstva, da je moralo biti mnogo važnih vprašanj odločenih na jesen. Pa tudi vsebina tega, kar se je do

sedaj doseglo, se obravnava tajno, tako da je prizadeta madžarska javnost nekežana v mnogih važnih točkah zgolj na ugibanja in kombinacije. Z vidne strani se razglasa kot velik uspeh, da bosta prevzeli Avstrija in Italija velike množice madžarske pšenice, ne pove se pa, za kakšno ceno in pod kakimi pogoji. Agrarni krogi pa se s skrbjo vprašujejo, kaj bo z ostalimi poljedelskimi produkti, ki se do zdaj niti ne omenjajo, predvsem, kaj bo s klevno živino, glede katere vedo le toliko, da je italijanska vlada znatno omejila uvozni kontingent in povišala carino.

Se bolj vznemirjena je madžarska industrija, ki se zaveda, da Italija ne bo favorizirala madžarskega agrarnega uvoza brez protiuslug in koncesij za svojo industrijsko produkcijo. Kako daleč bo morala iti madžarska popustljivost, pa razen ozkega vladnega kroga niko ne ve in zato je prav značilna kritika ugodnega madžarskega gospodarstvenika, ki imenuje rimski sporazum »enačbo s mnogimi neznankami. Nezaupljivost in nezadovoljnost s italijanskim kurzum madžarske politike narašča in zavzema vedno večji obseg. Celo grof Bethlen, eden glavnih stebrov vladajočega režima, postaja očitno vmemirljen in daje znamenja na umik. Nedavno je objavil mnogo opažen članek o položaju Madžarske po rimskem saktu, v katerem prihaja do zaključka, da bi v bodoče mogla Madžarska le tedaj vzdrževati s Italijo in Avstrijo tesnejšo gospodarsko zvezo, kakor z drugimi sosedji, če bi ti dve državi na svojih trgih rezervirali za madžarsko produkcijo večji delež kakor doslej. Če pa gospodarska pogodba s Rimom ne bo začetek in izhodišče novega razvoja, tako končava Bethlen svoja izvajanja, »marveč ima predstavljati njegovo zaključno etapo, potem bo morala Madžarska iskati drugih tržišč in bo morala le svoje eksportne trge bolj kulturnirati kakor doslej.«

Prikrita grožnja citiranih besed vpliva na madžarskega državljanika je tem bolj težnja, ker odpira mračna slika italijanskega gospodarstva, ki jo je podal Museo-lini v svojem znanem parlamentarnem govoru, le malo izgledov na večjo gospodarsko aktivnost Italije napram njenim sosedom. Milijardni deficit italijanskega državnega gospodarstva in trgovske bilance ne obetajo mnogo optim, ki čakajo na pomoč Rima. »Mi smo na dnu in še nižje priti ne moremo. Te Museo-linje besede zvenijo tudi v ušesih madžarskih politikov in sli se, da mnoge odgovorne voditelje že boli glava zaradi njihove zunanje politične tovarišije.

skom železničarskem pokretu precej klanov vlogu, ljudje, ki mislijo, da so danes edino merodajni za železničarske organizacije. Vedel bi marsikaj žalostnega povedati, toda to danes ne spada sem. Čudim se le kolegom, ki so se svojačeno s nami vred borili — jako malo jih je v upravi — da si upajo na tak nedopusten način kršiti pravila ter rušiti disciplino v organizaciji, ki je danes bolj potrebna kakor kdaj prej.

Tovariši, zavedajte se, da je pač lahko nekaj zdravega porušiti, toda zelo težko je, take usodopolne napake popraviti. Znamo vam je, da UJNB danes ne more doseči nikakih uspehov, ker je sestavljeno na popolnoma napadnih podlagi in ker vlada v združenju iz raznih razlogov veliko nezadovoljstvo. Ne spuščam se v to, kdo je vse to zakrivil, ker morate vi sami to dobro vedeti. Svarim vas pa pred takimi in slimi koraki, ki jih delete, kar sicer prišel čas, da se bo s tolikim trdom zgrajena zgradba zrušila. Ako hočete organizacijo dobro, potem pomette s vsem demagoštvom.

Podružnica se izrednega občnega zbora, ki je bil sklican za 10. junija, prav nič ne boji. Vem pa, da ne bo prinesel nobenega haska, pač pa razburil ogromno večino članstva in mariborske javnosti, ki sta onotnega dela bolj potrebna kakor kdaj prej.

Ivan Kežar, častni predsednik ZJZ, podružnica Maribor

Barthoujev obisk v Bukarešti in Varšavi

Pariz, 2. junija. AA. Agencija Havas poroča: Zunanji minister Louis Barthou potoči dne 20. t. m. Bukarešto. dne 23. t. m. pa Beograd. V Parizu se vrne 28. t. m.

Obisk jugoslovenskega zunanjega ministra g. Bogoljuba Jevtića v Parizu je določen za 11. in 12. junij.

Dar Nj. Vel. kralja dr. Beneš

Zeneva, 2. junija. AA. Češkoslovaški zunanji minister dr. Beneš je prejel od Nj. Vel. kralja Aleksandra za svojo petdesetletnico prekrasno darilo. Dr. Beneš se je za darilo brzojavno zahvalil in izrazil svojo globoko zahvalo za izkazano mu visoko pozornost. Podarjal je tudi iskreno prijateljstvo bratskih narodov, kakor se je manifestiralo zadnjih 15 let s skupnim delom na mednarodnem torišču.

Odmev dijaških izgrediv v Beogradu

Beograd, 2. junija. AA. Danes je policijska uprava v Beogradu izročila okrožnemu sodišču 29 dijakov in dve dijakinji. Obtoženi so po točki 1 in 2 § 154. kazenskega zakona za kaznivna dejanja, izvršena pri zadnjih izgrediv na vseučilišču.

Prav po »tarzansko«

Na bojevniskem shodu v Konjicah 27. maja me je počastil ideolog bojevniske akcije g. Vladimir Fabjančič s sledečimi besedami: »Tistemu gospodu, ki od tu ni daleč in mi podtika vse mogoče stvari, danes jaz napovedujem borbo. Zadeva »Tarzanov« (aluzija na Carzana) bo prišla na dan. To je zadeva nekega gospoda, ki so bili italijanski dobrovoljci, ki niso odnehal, čeprav mu je arabska vlada prepovedala, čeprav mu je prepovedal Jugoslovenski odbor in smo mu mi, ki smo bili v njem, dejali: Za božjo voljo, ali ne vidite, da podpirate italijanske stvari. A tisti gospod, namesto da bi molkal in se skrival v mišjo luknjo, blati sedaj ljudi, ki so bili ranjeni od avstrijskih krogel, namesto da bi bil tiho. Čisto gotovo ima tudi sedaj kakšna svoja ušesa sraven, da bo silal, kar sem mu povedal (Klic: Dol s njim! Dol izdajalec! Dol s Pivkom!) Toda prišel bo čas, ko bo vse drugače in potem ne vem, kako bo s njim. (Klic: Na gavage! Dol Pivko!)

V eni stvari ima g. Fabjančič prav. Res sem imel svoja ušesa v Konjicah in čujem, kaj je govoril. Ne čujem prire. Davno pred njim so mene in moje tovariše pred isto publiko zaradi carzanskega podjetja in naše jugoslovenske legije v Italiji obtoževali »izdajstva nad slovenskim narodom«. Bili so to ljudje, s katerimi bojevniki sicer ne bi smeli imeti nič skupnega, ali g. Fabjančiču so očitno simpatični. Kaj misli o tem »patriotičnem« napadu Fabjančičev sedanj, a moj nekdanji soborec v jugoslovenskem odvodu, to bo morda g. Stane Vidmar sam pojasnil. Jaz naj samo ugotovim, da je moj odred nosil službeno ime »Jugoslovenski odred« in da je bil službeno priznan kot jugoslovenski dobrovoljski bataljon v Italiji. Ako je res g. Fabjančič član združenja dobrovoljcev, potem bo morda tudi tam mogel dobiti informacije o izdajaku Pivku, zlasti, ker je delegat letnega združenja dobrovoljcev moj nekdanji »izdajalec« g. Stane Vidmar.

Ker se mora danes g. Fabjančiču mnogak mnogim povedati, naj še tole rečem: Izmišljena je njegova trditve o neki prepovedi arabske vlade, izmišljeno, kar trdi o prepovedi Jugoslovenskega odbora in seveda tudi izmišljeno, da bi mi bili poindinci, ki so bili v Jugoslovenskem odvodu, očitli, da podpiram italijansko stvar. Najmanj pa g. Fabjančič, o katerem sedaj prvič čujem, da je bil v Jugoslovenskem odvodu.

Ne vem, kaj vse je smogel g. Fabjančič ob lepem ženevskem jezeru. Časa je imel dovolj in opazno tudi ni bilo. Morda je silal od matere Avstrije, da sem izdajalec, pa je sedaj v spominu stvari nekoliko sramen. Da je pa ta napad na mene bil prav tarzanski, kar se po domače pravi divjaški, to rad priznam. O stvari bom še govoril s gospodom kurjačem »Velikega Valjarja«.

Dr. Ljudevit Pivko, nar. poslanec.

Železniški strojevodje ministru dr. Kramerju

Beograd, 2. junija. r. Dopoldne je sprejel minister dr. Kramer deputacijo Udruženja strojevodj jugoslovenskih železničarjev. V deputaciji je bilo sedem odbornikov iz vseh krajev Jugoslavije. Dravsko banovino je zastopal član glavnega odbora g. Klešič. Predsednik udruženja g. Jovanović je sporočil g. ministru dr. Kramerju, da ga je udruženje v znak hvalačnosti za njegovo stalno skrb, ki jo je posvetil železničarjem, zlasti pa strojnemu oeebu državnih železnic, ter za simpatije in veliko razumevanje, ki ga je vedno kazal za železničarsko službo, soglasno izvolilo za svojega častnega člana.

Deputacija je obenem izročila g. ministru dr. Kramerju krásno diplomu. G. minister dr. Kramer se je prisrčno zahvalil za veliko pozornost ene izmed naših najpomembnejših stanovskih organizacij, ki daje izraza medsebojnim simpatijam, katere vežejo njega in naš delavni svet. Obljubil je, da bo tudi v bodoče v vseh pravih stvareh rad pomagal, kjer in kakor bo mogoče. Deputacija je ostala pri ministru dr. Kramerju dalje časa ter je s njim razpravljala o vseh aktualnih socialnih vprašanjih državnih namestencev.

Starhemberg v Budimpešti

Budimpešta, 2. junija. w. Avstrijski podkanclar Starhemberg je danes sprejel zastopnike budimpeštanske kolonije in madžarske vojske. Dopoldne je posetil nadvojvodo Alberta in zunanjevega ministra Kanyo. Ob 12. ga je sprejel v avdienci državni upravnik, ki ga je tudi povabil na obed. Zvečer je odpotoval nazaj na Dunaj.

Srebrni denar v Turčiji

Ankara, 2. junija. č. Vlada je sklenila izdati srebrni denar. Prva emisija bo znašala 16 milijonov turških lir.

Poplave v južni Franciji

Pariz, 2. junija. č. Zaradi čestih neviht in trajnega deževja so v nekaterih pokrajnah južne Francije nastale velike poplave. Uničenihi je tudi mnogo vinogradov. Najhuje je prizadeta okolica Toulousea.

Povratak Codosa in Rossija

New York, 2. junija. AA. Francoska letalca Codos in Rossi, ki sta prejšnji teden preletela Atlantik, se bosta vkrcala 23. junija s svojim letalom na parnik »Champlain« in se vrnila naravnost v Francijo.

Silna suša v Ameriki

Zetev bo letos polovico manjša kakor lani — Velike vremenske neprilike

New York, 2. junija. č. Katastrofalna suša v Zedinjenih državah zavzema čim dalje večji obseg. V državi Illinois je znašala danes temperatura 50 stopinj Celzija v senci. Na mnogih krajih so se pojavili gozdni požari, ki jih ne morejo lokalizirati. V Južni Ameriki pa so nastali strahoviti viharji in nevihte. V državi Maine je silovit orkan uničil 30.000 ha posevke. Mnogo krajev je porušeni. V glavnem kobilšču je vihar porušil 35 vil. V državi Manitoba pa so se pojavile kobilice v silnih rojih, tako da uničujejo še to, kar je ostalo po suši.

New York, 2. junija. w. V državah Montana, Washington in Idaho, divja od dopolne snežni vihar, dočim trpita Milwaukee in državi Wisconsin zaradi vročine 103 stopinj, Chicago pa 102 stopinj Fahrenheitta.

Bratislava, 2. junija. w. Tudi na Češko-slovaškem je suša zavzela katastrofalen obseg. Od početka marca ni nikjer pošteno deževalo. Razni deli rek, Tise in Labore, ki še nikoli niso bili brez vode, so popolnoma posušeni. Tisa je pri Copu 3 metre pod normalo. Kjer so prej vozili veliki tovorni parniki, ne morejo sedaj voziti niti majhni čolni. V višjih krajih so se posu-

šili tudi vodnjaki. New York, 2. junija. d. Po vesteh iz Washingtona, ni izključena možnost gospodarske katastrofe v Zedinjenih državah zaradi pomanjkanja dežja. Tudi v primeru, če bi v prihodnjih desetih dneh deževalo, bodo mogle države Jova, Nebraska, Illinois, Indiana in Ohio spraviti na trg samo polovico letine. Če pa bo suša še nadalje trajala, bo še nadaljnjih 10 držav prizadetih zaradi slabe žetve. Farmarji so bili že oproščeni svojih obveznosti, da omeje produkcijo.

Winnipeg (Ottawa), 2. junija. d. Poročajo, da računajo tudi že v Kanadi zaradi velike suše s slabo žetvijo. Najbolj bodo prizadeti južni okraj, kjer bodo letos namesto pričakovanih 44 milijonov bušijev pšenice pridelali samo 4 milijone.

Chicago, 2. junija. č. Zaradi silne vročine je obbolelo mnogo ljudi zaradi sončarice. Semo danes jih je v bolnišnicah umrlo 6, okrog 20 pa se jih še bori s smrtjo.

London, 2. junija. č. Iz južne Indije poročajo o strašni vročini in suši. Danes je znašala temperatura 45 stopinj Celzija v senci. Na stotine ljudi je obbolelo zaradi sončarice.

Nacionalne zmage v ljutomerskem srezu

Poročali smo že v »Jutru« o ponovnih občinskih volitvah v treh občinah ljutomerskega sreza. O volitvah smo prejeli še podrobnejša poročila, iz katerih posnemamo še nekaj zanimivosti.

Od Sv. Jurija ob Ščavnici, rojstne občine g. Korošca, nam med drugim pišejo: Kakor je bilo pričakovati so nacionalni volilci v strnjeni vrsti ponovno glasovali za listo dosedanjega župana g. Alojza Zreca, ki je kot zaveden in naroden gospodar zelo priljubljen pri občanah jurjevske župnije. Njegova lista je dobila 238 (prvič 244) glasov, klerikalna lista nasprotnikov pa 218 glasov (prvič 206). Vsa gonja nasprotnega tabora je ostala brezuspešna in zavedni volilci niso nasledili ne grožnjam, ne obljubam, pa tudi ne hujskanjem in lažem nasprotnikov. Nasprotno listo so volili tudi nekateri ljudje, ki so se prej delali za narodnjake. Treba si jih bo dobro ogledati in si jih zapomniti. Zavednim nacionalnim volilcem občine Sv. Jurij ob Ščavnici pa vsa čast!

Iz Cezanjevca nam pišejo: Zanimanje za volitve je bilo ogromno. Nasprotniki so si kaj prizadevali, da bi to občno dobili v svoje roke. Posebno na dan volitev so bili na nožih in vozili z vozovi volilce na volišče. Zeh od ranega jutra so bili namreč v manjšini, zato so posebno popoldne poiskali vsepoved svoje smiljenike, da bi se vendar dobili večino. Mnogi volilci je težko čakala na rezultat pred volilnim lokalom. Ko je bilo objavljeno, da je dobila JNS lista z nosilcem Francem Vunderlom od 495 volilnih opravičencev 193 glasov, nasprotna lista g. Ivana Ribiča pa le 162 glasov, tedaj je bilo s lic mnogih razbrati marsikaj... Sladko zavest imamo Cezanjevčani: V naši občini je zmaga nacionalna misel! Krepro bomo orali naprej, naša občinska organizacija JNS bo sedaj delala še bolj s veseljem kakor doslej, naše vrste se bodo pojačile.

V Veržetu so nasprotniki že pred volitvami vrgli puške stran in sploh niso šli volit. Njihova lista je zato dobila le dva glasova, nacionalna lista pa 263 glasov, kar predstavlja polovico vseh volilnih opravičencev. Pri lanskih volitvah je dobila nacionalna lista g. Ivana Smrekarja 237 glasov, nasprotna pa 162.

Zavržene pritožbe

Tudi pri ponovnih volitvah poraženi klerikalci se ponekod še niso hoteli vdati v svojo usodo. Zopet so vložili več pritožb na upravno sodišče v Celju. Kolikor nam je znano, do sedaj še ni bilo nobeni pritožbi ugodeno. Ako bi kje bilo, bi »Slovenec« to gotovo obesil na veliki zvon, kakor je to delal pri prvih pritožbah. Pač pa je upravno sodišče do sedaj, kakor nam iz raznih občin poročajo, že zavrnilo zopetne pritožbe proti obnovenim volitvam v petih občinah.

Povratak bolgarskih književnikov

Beograd, 2. junija. p. Na povratku z Ble-da in Ljubljane so davi prispeli v Beograd bolgarski književniki. Društvo prijateljev umetnosti jim je priredilo popoldne čajanko v paviljonu Cvijete Zuzorić. Zvečer so odpotovali v Sofijo. Vodja bolgarskih književnikov g. Balabanov je izjavil v razgovoru z novinarji, da odnašajo bolgarski književniki s svojega potovanja po Jugoslaviji najlepše vtise in so naravnost očarani po lepoti naših krajev. Vse njihovo potovanje po Jugoslaviji je bilo ena sama ovacija in iskrena želja za prijateljstvo in sporazum med Jugoslavlani in Bolgari. Sporazum, ki ga sklepajo narodi, je neposrsljiv in na taki osnovi sklenjeno prijateljstvo med Bolgarijo in Jugoslavijo bo ostalo trajno.

Sanacija bratovskih skladnic

Beograd, 2. junija. AA. Minister za šume in rudnike je zaradi sanacije invalidskih blagajin glavne bratovske skladnice v Sarajevu odredil, naj se odstotki prispevkov v to blagajno povišajo pri državnih rudnikih v Brezi, Kalknu in Zenici od 1.5 na 3 odstotke, pri vseh drugih zasebnih in državnih rudarskih podjetjih, ki so plačevali 1.5 odstotka oziroma 1 odstotek, pa naj se povišajo na 2 odstotka od določenih kategorijskih zaslužkov članstva in sicer od 1. aprila t. l. dalje.

Naročite — čitajte „LJURJANSKI ZVON“

Švicarji svetovni prvaki v telovadbi

Budimpešta, 2. julija. hg. Danes so se zaključila mednarodna tekmovanja v telovadbi, pri katerih so sodelovali češkoslovaški Sokoli, Švicarji, Nemci, Italijani, Madžari in Finci. Kakor znano, se jugoslovenski Sokoli zaradi pritožbe Madžarske proti Jugoslaviji niso udeležili tekmov, čeprav se je jugoslovenska vrsta prav odlično pripravila za tekmovanja ter bi bila gotovo zasedla častno mesto. Rezultati so bili naslednji:

Moštev: 1. Švica 767.30 točke, 2. Češkoslovaška 772.90, 3. Nemčija 769.50, 4. Italija, 5. Madžarska, 6. Finska.

Posamezniki: 1. Mack (Švica) 138.30, 2. Neri (Italija), 3. Löffler (Češkoslovaška), 4. Slavak (Češkoslovaška), 5. Savolainen (Finska), 6. Gajdos (Češkoslovaška).

Švicar Mack je postal svetovni prvak na konju, na bradnji in v skokih čez konja, Čehoslovak Hudec na krogih in Nemo Winter na drugo. Drugo mesto na krogih je zasedel Čehoslovak Kollinger.

Zenske: 1. Češkoslovaška 738.06, 2. Madžarska 734.40, 3. Poljska 629.48, 4. Francija, 5. Bolgarija. Prvo mesto posameznih tekmovalk je dosegla Čehoslovakinja Dekanova s 62.28 točke.

V juniorskem telovadnem tekmovanju so startali samo Madžari in Bolgari. Zmaga je Madžarska.

Vojak si je v duševni zmedenosti vzjel življenje

Škofja Loka, 2. junija Med rekruti, ki so prispeli v zadnjem času v škofoško garnizijo je bil tudi kmetovalček sin Peter iz Gornjeja Bitnja, ki je štel 21 let. Fant je bil spočetka živahen kakor ostali mladeniči, toda kmalu so opazili, da z njim ni vse v redu. Postal je zelo melanholičen in je čestokrat kazal znake duševnih motenj, ki pa so potem spet prešli. Včeraj popoldne je krenil fant za Kamnitnik. Ovil si je okrog vrta vrvi, s kakšno čistijo pri vojakih puškinu cev, in se obesil. Ko so ga ljudje našli, ni bilo v trupu nobenega znaka življenja več, čeprav so se dolgo prizadevali, spraviti ga spet k zavesti.

Ker je storil Peter prostovoljno smrt pod vojaško suknjo, ga bodo pokopali potem, ko bo zadosteno zadevnim vojaškim predpisom, truplo so prepeljali v Ljubljano.

Sodba v procesu »Edinosti«

Zagreb, 2. junija. n. Danes je bila objavljena sodba v procesu proti funkcionarjem kreditne zadruge »Edinost«, ki je imela svojo centralo v Mariboru in podružnico v Zagrebu. Ravnatelj Fran Kendra je bil obsojen na štiri leta ječe, član ravnateljstva Ignac Kristofić pa na 3 leta ječe. Oba sta dolžna povrniti škodo, ki jo je priložilo 1700 oškodovancev.

Nova obsodba teroristov

Beograd, 2. junija. Danes je bila razglášena razsodba o procesu proti skupini »ustašev«. Obsojeni so po členu 2 zakona o zaščiti javne varnosti: na dosmrtno ječo ter trajno izgubo častnih pravic Josip Katušić, na 15 let ječe in trajno izgubo častnih pravic Ivan Baraković, na 10 let ječe in trajno izgubo častnih pravic Cernicki Stjepan, po čl. 2 odst. 2 na 3 leta ječe in pet let izgube častnih pravic Cerović Božidar, na 6 mesecev strogega zapora Fran Mokrović, na 5 let ječe in pet let izgube častnih pravic Rel Fran, po čl. 280 kazenskega postopka je oproščen obtožbe Slavlin Cindrić. Postopek proti Stjepanu Gaslaroviću, obtoženemu po čl. 2, odstavek 2 zakona o zaščiti javne varnosti, je bil ločen zaradi obtožbenih točk.

Vremenska napoved

Zagrebška vremenska napoved za danes: Spremenljiva oblačnost, precej slaba, topleje, lokalne nevihte možne. — Situacija včerajšnjega dne: Razprostrti anticiklon pokriva večino kontinenta in prodira polagoma proti vzhodu. Za njim prihaja z Atlantika oceana nižji pritisk, ki dosega zapadne robove kontinenta. Na jugovzhodu Evrope je relativno nižji pritisk. V naših krajih je pritisk ostal po večini nespremenjen: le ponekod je narasel za največ 1 mm. Temperature so splošno padle za 1 do 3 stopinj.

Dunajska vremenska napoved za nedeljo: Oblatno, toplo s možnostjo neviht.

VICHY-ETAT

GRANDE GRILLE - HOPITAL - CELESTINS-

JETRA ŽELODEC IN ČREVA LEDVICE

Naši kraji in ljudje

En dan na Krfu

Dropiz iz torbe „Jutrovega“ poročevalca

Trgovanje na Krfu v senci stare trdnjave

V krfskem pristanišču velika ladja na more k bregu. Mogle bi še, globoko je zadost, toda čolnarji morajo tudi nekaj zaslužiti. Ta dan, ko se je na Krfu mudilo naše narodno predstavništvo, jim je bila zagotovljena dobra žetev.

Da imamo pri nas takšno pristanišče, to bi bilo krika in prošnja! — Tako si pritrjuje poslanci in senatorji. Ne brez vzroka. Zakaj med svojo prtljago imajo debele svežnje peticij in želja, ki so jih nabrali na poti vzdolž Jadrana. Tu, evo, pa ima staro krfsko mesto pristanišče, kakor za same ribiške ladje. Ogledalo križe, nebržnosti? Obojnega menda.

Da se staro prijateljstvo iz vojnih časov ni ohladilo, je dokazala množica krfskega prebivalstva, zbranega na pristanišču vse tja do spomenika neznanemu junaku.

— Zito Jugoslavija! Zito Aleksander!

Skozi gosti špalir, ki je v njem toliko zanimivih glav, kodrastih glav in zagorelih tipov solnčnega Levanta, gremo po gosposko. Grki so postavili posebno dosti spomenikov neznanemu junaku, — ta na Krfu je eden izmed najlepših. Ob vsaki strani je postavljena vrsta vojakov, puško pritisnjeno ob levo prsno stran, desnico preko nje. Sami enakovredni fantje, stoje kakor priti — tujec bi sodil, da so prvovrstni, strunni borci. Predsednika Narodnega predstavništva položita ob vznožju krasen korvorjen venec s svileni trobojko. Pomolimo dve minuti — potem spet vzlikanje in pozdravljanje... Mimogrede radovedni posklimo, kako odkorakajo vojaki. Prav polagoma se spravijo v dvojne redove, potem pa jo ubero poskočno in hitro, kakor preko odra ali čez filmsko platno.

Po široki lepi cesti, ki zavija ob obali, mimo muzeja in nato skozi glavni del mesta, preko tržnice se podamo peš na veliko pokopališče Kolinos. Obenem so se z avtomobili razpajale manjše delegacije, da položijo vence in prižgo sveče na vseh večjih grobiščih, kjer počivajo srbski vojaki. K Lazaretu, v Govino, v Ipsos, posebno še v San Matias.

Tri kilometre daleč je od pristanišča skozi mesto do Kolimosa. Malce huda je ta pot (zato so nekateri rajši skočili v avtomobile in kočije). Vendar je tudi poučna. Neblagi vonj je prvi, ki se z njim seznamimo in grozi pokvariti lepe vtise, na brane ob ogledovanju krfskega mesta z morske strani. Zdjaj pa zdaj zavdarja od nekega izpod tlaka, izpod cestnih robov — kod so razpelane kloake? Ali tudi dan je tak, soparen, in pa pomlad je že davno tu... Onkraj muzeja je dolga, lepa kolonada. Kakor park se daleč pred njo razprostira slava terasa Esplanada. Tu so med vojno Grke in vojščake razveseljevale angleške, francoske in naše vojne glasbe. Po teh kavarnah se je takrat lepo posedevalo. Danes so stoli prazni ali pa zasedeni od politikujočih zastojkarjev. Natakariji nas sproti vabijo k mizam, po naše:

— Molim, gospodine! Zelite pivo? Fini eladodli!

Ulice se sožujejo, kakor pač povsod v južnih mestih. Prihod gostov je takoj vnel nekaj več živahnosti. Ko je naglo ubremo mimo prodajalcev rib — ta vonj bi nam pa kmalu zadušil navdušenje za prvovrstno pripravljene ribe na naši ladji — smo že zunaj mesta. Spremljajo nas, hiteče po prahu, črne mlake ob obeh straneh ceste in pa dve vrsti, dve neprekinjeni verigi ogromnih kaktusov.

Tudi na Kolinosu je bilo opelo opravljeno z vsem lepim ceremonielom, z ubranim petjem naših pravoslavnih svečnikov, izpregovoril pa je popularni poročevalca Tošo Tonić iz Leskovca. Prinesel je zemljo iz domačega kraja, velik venec in debelo svečo, ki jo je prižgal na grobu svojega rojaka. Po svečanosti smo malo postali tudi na Kolinosu. Zakaj s tega položaja brega je še prav posebno lep razgled na silhueto krfskega mesta, na morje pred njim in na oljčne in cipresne gaje, samujoče po pobočjih in valujujčih dolincah.

Poleg obiska grobov je bil drugi del krfskega romanja: svečana seja našega narodnega predstavništva prav tam, kjer je v vojnem času zasedala srbska narodna skupščina. Ob enajstih je bila vsa deputacija spet polnoštevilno zbrana v mestu, povrnile so se tudi delegacije z grobišč. In tako smo slavnostno vkorakali v mestno gledališče — meščanske družbe po ložah so go-

stno Gostarja, mimo šklično na bregovje privravnih naselij se vzpenjamo v lepah zavojih. In šele, ko smo pri vrhu, se pred nami postavlja s svojo krepko fasado graditve nekdanje avstrijske cesarice, zgrajen v slogu starih helenskih palač. Kaj je na njem najbolj zanimivega? Prekrasni položaj, čaroben razgled na obmorsko pokrajino in pa nekaj prečudnih stvari, ki jih nekočnjej še poznamo iz knjig o kajsarja, smo se tudi o njih lahko prepričali na lastne oči.

En, namadnje vas ni najvažnejše, da je Viljem imel v svoji delovni sobi namesto stola sedlo, na katerem smo tudi mi redovniki pokušali sedeti, odnosno jezdati. Rečnica pa je, da je graditve Ahileion pravzaprav muzej kiča in vseh sort zmesi v okrasju, podobah, kipih in pohištvu. Pa kar je še Elizabeta dobrega izbrala in zmesla, je pokvaril njen neželjeni naslednik. Tako je Viljemu bil vse premalo ustrezen marmorni kip umirajočega Ahileja v parku — dal je zatorej na estradi parka postaviti gorostasnega, nekaj metrov visokega Prusjaka v podobi Ahileja, optrega ob hmelski drog, se pravi, ob sulico. In to na kraju, odkoder ti pogled kar hlastno zaplavlja vzdolj preko oljčnih gajev, na morje, na mesto, na pogorje Pantokratov. Tam vse okrog je vsaj življenje v utripanju in življenju prirode same — a tu okrog Ahileiona gospodari dih smrti, propadanja, pozebe. Bo zares najbolje, da grška vlada v graditvi uredi svojo igralnico.

Cesta nas po drugi strani morda spet privede k morju. In potem zdravimo ob njegovem robu in se ustavimo šele, ko smo čvrsto vzporedno s otočkom peterih miši (kakor se doslovno prevedeno glasi ime Pontikonisi), ki je Böcklinu služil za »model« otoka mrtvih. Kajpa, majhna otarja je na tej razgledni točki, ali kozarce so nam prinesli tako mastne in vino cikleno, da smo za neizpraznjeni litrč naše volje pustili deset drahem. To je vsa sreča, da tam dobi nikoli ne utrpš prehude izgube. Za dinar ti vračunajo dve drahmi, cene so nizke in naš denar jemljejo srčno radi — nu, pa se nekako dobro izhaja, tudi, če te kdo opehari...

Proti večeru, ko smo se nagledali še velikega hotela, kjer je med vojno bivala srbska vlada, ko smo se našetali po Esplanadi in med kolonadami, je bilo treba na pristanišču urediti le še poslednje kupčije: nakupiti spominkov, rezljane iz oljčnega lesa, in pometati v nabiralnike pošto, ki jo bo šele čez dva dni pobral parnik in bo prijadrala v Evropo pozneje, kakor pošta iz Amerike. Zelo osamljen je Krf v svojem životarjenju. O, kje v megleni, sivi davni ni slava njegovih davnih lastnikov, vrlih

Posledice strašne toče

Toča, ki je padala v gornjem kotu Savinjske doline, je tako zbila poljske kulture, da se ponekod več ne vidi, kaj je bilo vsejano — škodo je že ocenila komisija

Braslovče, 2. junija.

V »Jutru« smo že poročali, da je zadela v sredo popoldne gornji kot Savinjske doline huda nevihta s točo, od katere so najbolj prizadete braslovške vasi Gornje Gorče, Obrazdelje, Gomilsko, št. Jurij ob Taboru, Podvrh, Sv. Matevž, del Letuša in del Malih Braslovč. Toča je v desetih minutah pobila njive, travnike in vinograde ter jim dala siliko zimске pokrajine. Proti večeru, ko je nevihta ponehala, so hiteli ljudje iz hiš na polja, kjer se jim je nudil grozen pogled na uničeno letino, ki je splošno izredno dobro kazala. V teh hudih časih so z upajočimi očmi zrl v bojšo bodočnost. Zdjaj so jim uničeni prav vsi prideški od hmelja, krompirja do sene na travniku, preko katerih je drla umazana voda in poteptala polomljene bilke. Nimajo prav ničesar, razen upa v srečo, da dobe odškodnino. Na to čakajo in prosijo zanjo.

Občinska komisija s občinskimi predstojniki g. Omladičem je naslednjega dne 31. maja, pregledala in ocenila vse od toče prizadete kraje ter ugotovila, da so turščica, krompir in fižol docela uničeni in da je škoda na hmelju najmanj 90odstotna. Zita zdaj zanjejo in pokladajo živimi. Turščični nasadi so tako zbiti, da skoro ni sledu o njih. Hmeljski nasadi, ki so bili tako ugodno razviti kakor že desetletja ne, kažejo obupno siliko: gole trte se vzpenjajo po drogovi. Močan vihar je še pripomogel, da je toča sekala od vseh strani, zdaj od leve, zdaj od desne. Toča je padala 10 minut sama brez dežja in še drugi dan je je ležalo ponekod do 5 cm na debelo. Kmetje pravijo, da bi tudi polovica te toče napravila prav isto škodo. Druga komisija z g. Lušinom je ocenila

Prebivalje dvorca Ahileiona, ki ga je 1891. zgradila avstrijska cesarica in je 1907. prešel v last Viljema II. Zdjaj je lastnina grške vlade

ZOBNI KAMEN ODPRAVLJEN

V KOMAJ 8 MESECIH

ugotavlja zobni zdravnik

Brez zobnega kamna za vselej! Nobene nevarnosti ni več, da Vam pokvari zobni kamen zobe ali pa da boste še objel! Kdor si redno čisti zobe s Sargovim Kalodontom, se ubrani zobnega kamna! Zakaj Sargov Kalodont je edina zobna krema pri nas, ki ima v sebi znanstveno priznani sulfoncinov oleat po dr. Bräunlichu, ki odpravi nevarni zobni kamen in ki prepreči, da se ne naredi drug. Kdor porabi vsak dan nekaj minut za nego zob s Kalodontom — ima vse svoje žive dni zdrave zobel

Feakov, ki jim je v goste našel sam blodni popotnik Odisej... Zagorele so luči in po treh presunljivih krikih sirene se je naš parnik lagodno odmaknil nazaj na morje. Dolgo smo stali na palubi.

— Tošo, Tošo —

— Je t' ti žao, što si došo?

— E, bogme nižel

Še pomnim ta zadovoljni, posmejnati odgovor rodoljubnega poslanca Toše Tonića iz Leskovca na rimani vzklik kolige Pelikana, starega borca s Krfa. In prilično tako zadovoljni, kakor Tošo Tonić k večerji, smo se vsi skupaj skozi noč vračali v domovino.

Mařenki Grossmannovi,

rojenca III. letnika mariborskega ženskega učiteljskega šolskega sester, ki je 17. maja po nesrečnem naključju storila smrt pri izletu v Logarski dolini, je ena od tovarišic, ko je obiskala njen grob na židovskem pokopališču, posvetila naslednje besede:

Te ozke stiri stene so zastrle pot Tvoje-mu svežemu poletu navzgor. Kaj vse smo še pričakovali od Tebe, Ti dobra duša! Bila si vedno med vzornimi učenkami, nam pa v vsakem oziru dobra, predobra tovarišica. Nisem Ti prinesla na grob rdečih nageljnov — teh Ti je premnogo natrosila ljubeča roka žalostne matere — tudi solza mi ne pade na rumeno prst, prinesla pa sem Ti krvavodečo rožo, ki smo si jih iztrgale iz srca.

Bosanski židje slavijo svojega čudodelnega rabina

Velike množice romarjev na grobu rabina Danona v Stolcu

Sarajevo, 2. junija.

To nedeljo se bo zbralo več tisočev židov iz vseh krajev Bosne in Hercegovine v mestu Stolcu. To so romarji, ki vsako leto obiskujejo grob rabina Moise Danona, ki je umrl l. 1830., ko je iz Sarajeva romal v Palestino. O življenju in smrti tega rabina so razširjene v Bosni mnoge legende. Vemilki mu pripisujejo čudovite nadnaravne moči in prerokosti tuj. To je nekaj ne-navadnega, ker židovska vera ne pozna nobenih svetnikov in čudežev. O rabinu Danonu pripovedujejo tako n. pr., da je bil v začetku 19. stoletja z nekaterimi svojimi tovariši zaprt v turških ječah v Sarajevu, ker ga je turški guverner Sarajeva Ružič paša obdolžil veleizdaje. Obtožba veleizdaje je takrat pomenila strašno smrt in ko so bili vsi drugi jetniki obupani, je ostal rabin Danon popolnoma hladnokrvn. Svojem sotrpilnom je trdil, da ne bo nič hudega in da jih bo Bog poplačal zaradi trpljenja s tem, da bo vsak od njih še istega leta dobil sina. Pregnanje ugnanih židov pa je razburilo tudi sarajevske muslimane, ki so najprej protestirali pri guvernerju, potem pa se uprli in osvobodili vse jetnike. Guvernerja Ružič pašo so premestili nekam v Mlažo Azijo in, kar je Danon v ječi napovedal, se je točno izvršilo. Vsi nekdanji jetniki so imeli poslednji mir pred oblastjo in baje je tudi vsak od njih še v istem letu postal uče.

Po splošno razširjeni legendi je Danon tudi točno napovedal svojo smrt. Ko se je odpravil na romanje v Palestino, je dojal svojim prijateljem in sorodnikom, da bo umrl med potjo, in sicer tedaj, ko mu bo padla z glave rabinska kapa. Tedaj so romarji iz Bosne hodili peš ali pa jezdili do Dubrovnika. Ko je Danon z drugimi romarji prispel blizu Stolca v Hercegovini, mu je padla kapa z glave in mrtev se je s konja zrušil na tla. Tovariši so ga hoteli pokopati na židovskem pokopališču v Mostarju ter so naročili voz in tri pare volov, da bi opravili prevoz mrliča. Voli pa niso hoteli kreniti z mesta in to so smatrali za znak božje volje, naj bo svedi rabin pokopan tam, kjer je umrl. Pokopali so ga v vinogradu ob cesti, pozneje pa so mu postavili spomenik in zgradili malo kapelico, v kateri se vrši vsako leto bogoslužje na dan 20. sivana po židovskem koledarju. K temu bogoslužju romajo vsako leto židje iz vse Hercegovine.

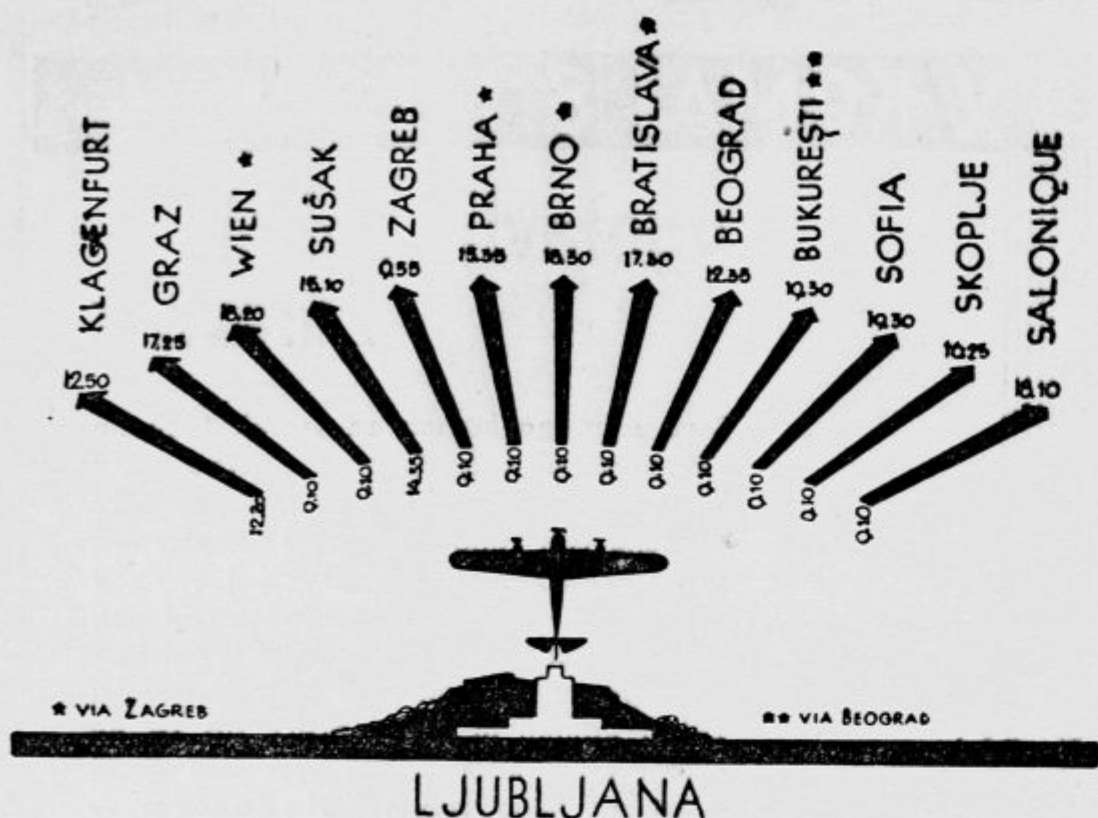
Prodajamo na 24 mesečne obroke.

Banovinska tkalnica preprog, Sarajevo

Posetite našo izložbo na velesejmu

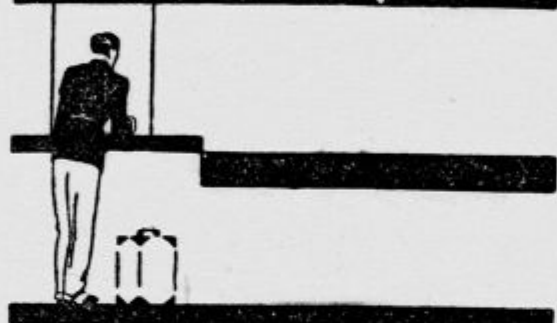
PAVILJON „M“

Lepi uspehi zračnega prometa

Ljubljana, 2. junija.

Od 1. maja, odkar letos poeulje redni zračni promet, je bilo na progi Ljubljana-Zagreb - Sušak - Ljubljana, kakor tudi na progi Ljubljana - Sušak - Zagreb - Ljubljana po 27 letov, ki so bili izvedeni z največjo točnostjo. Le v treh primerih je imelo letalo odseka Zagreb - Sušak in obratno zaradi nizke megle nad Sušakom nekaj zamude. Proge so obratovale redno dnevno, razen čb nedeljah, ko promet počiva. Tekom maja je iz Ljubljane potovalo 121 potnikov, vrnilo pa se jih je 99. V tem številu niso vračunani potniki, ki so potovali na lokalnih progah Sušak - Zagreb in obratno. Med potniki so bili tudi otroci od 4 do 12 let in nekaj tujih gostov iz Avstrije, ki so hoteli na oddih na naše morje in so se pri tem posluževali udobnosti zračnega potovanja. Dasi je odlet iz Ljubljane na Sušak letos določen za 14.35, so vendarle vsak dan zveze s parniki za Rab in trikrat na teden tudi za Krk, ker odhajajo parniki iz Sušaka ob 16. dočim pristane letalo na Sušaku že ob 15. Za družbe najmanj šest potnikov, ki bi hoteli ob nedeljah napraviti izlet na Sušak, in se zvečer vrniti v Ljubljano, bo stavljeno na razpolago letalo, ki bo ob 7.30 zjutraj etaralo v Ljubljani in se vrnilo tja istega dne ob 19. če se bo javilo dovolj reflektantov. Med delavci in na praznik bo mogoče organizirati tudi jutranji in večerni polet za tri osebe na aerotaksiju Fox-Moth. Cena nedeljskim in izrednim poletom na takšiju je 200 Din za osebo za progo Ljubljana - Sušak in 200 Din za progo Sušak - Ljubljana. Pri teh poletih olajšave ne veljajo. Vse prijave in informacije pri »Aeropotu«, center Ljubljana v pisarni Kazino I. nadstropje, telefon 34-99 od 10. do 12. in od 15. do 17. ure, ali pa na samem aerodromu. Ena risba kaže cene od postaje Ljubljana, druga pa vozni red.

	DINARA
KLAGENFURT	220
GRAZ	500
WIEN	780
SUŠAK	180
ZAGREB	180
PRAHA	1380
BRNO	1180
BRATISLAVA	1020
BEOGRAD	620
BUKUREŠTI	1670
SOFIA	1430
SKOPLJE	1020
SALONIQUE	1270

AEROPUT

Ljubljana obišče Maribor

Prilpave za izlet v zahodni del Slovenskih gorc —
Potni stroški ne bodo znašali niti 100 Din

Obisk Ljubljane Maribora 24. t. m. bo tako pomemben dogodek, da je že sama napoved zbudila močan odmev. Obe mesti, Ljubljana in Maribor, govorita zelo mnogo o izletu, toda ne le govorita, skrbno se pripravljata nanj. Prireditelji so pripravili skoraj vse do podrobnosti in Maribor se živahno pripravlja na lep sprejem gostov.

Ze zdaj se je pokazalo, da je zblizanje med severom in jugom na način medsebojnega seznanjanja zelo potrebno. Ljubljanci se v splošnem ne poznajo Slovenskih gorc in Pohorje, kamor tudi polje velika skupina izletnikov, jim je v pravem pomenu besede terra incognita. Mnogi so sicer že bili v Mariboru, a povsem neznan jim je njegovo zaledje, prelepa slovenska zemlja. Mariborci zamenjajo Slovenske gorce s Halozami ali celo s Prekmurjem. Ze zato je posebno veliko zanimanje za izlet. Ljubljancem moramo oprostiti, da še ne vedo, da so Slovenske gorce naša najlepša nižinska vinorodna pokrajina, zelo plodna ter bogata, a brez dobrih gospodarskih zvez zlasti z Ljubljano. Največji pomen izleta v zahodni del Slovenskih gorc z njegovimi obsejimi kraji pa je, da se budi vest tistim, ki pozabljajo na obsejno pokrajino

v nepopravljivo nacionalno škodo. Prireditelji jim je treba pred oči, da je bil Maribor do prevrata nemški jezikovni otok ter da je Súdmarka osredotočila posebno intenzivno svoje delo na Slov. gorice. Skoro vsakdanji pojav je, da kupujejo inozemci posestva v Slov. goricah očito sistematično. Radgonaška podružnica OMD je zaradi tega naslovila že več splov na javnost. Prava sreča je, da je radgonaški grad kupila naša banovinska uprava ter ga zdaj trenutek iztrgala iz rok pohlepne tujske. Ko bi poznali Slov. gorice nekoliko bolje, bi jih nedvomno vedeli ceniti tako, da bi ne bile več na dražbi.

Izlet je organiziran tako, da bodo izletniki videli čim več in da se bo množica lahko čim bolj razkropila. Izletniki se bodo razdelili na 10 glavnih skupin. Pri prijavi in nakupu vozovnic (od 6. t. m. v trgovini Tičar v Selenburgovi ulici) si bodo izletniki že lahko izbrali poljubno skupino.

Največ zanimanja bo najbrž za izlet na Pohorje, za kamor so določene 4 podskupine. Prijavi se lahko do 210 izletnikov. Pohorje je svojstveno med našimi sredgorji. Hoja na Pohorje pomeni prejel izlet kakor turo. Poti držijo skozi senčne gozde in preden se dobro zaveš, si že pri pla-

nitiski postojanki, v planinskem svetu. Mariborska koča (1080 m) bi prej zaslužila ime planinski hotel. Do nje je samo dve in pol ure hoda iz Hoč. Z razgledom si mnogo preplačam za hojo. Oko seže do Rogaških gor, do Ivanjšice, preko širnega Dravskega polja, do Savinjskih alp in neposredno na pogled na Slov. gorice. — Pohorski dom (1080 m) je le četrt ure oddaljen od Mariborske koče. Zgradili so ga šele l. 1931, lepa lesena zgradba je. Kako je na Pohorju preokrbijeno za turist, dokazuje že to, da je le 1/4 ure od Mariborske koče Sv. Boštika (1087 m). Prendišča so tu v dveh preurejenih cerkvah, če verjamete ali ne. Prezidani sta namreč dve opuščeni gotski cerkvi. Iz svonika je edinstven razgled čes Slov. gorice; pogled seže celo na daljno Murško potje. — Od Mariborske koče prispemo po položni gozdni poti do Ruške koče (1247 m) v dobri uri. Ni treba posebej omenjati, kako krasen razgled se nudi od tam. Iz Mariborskega razglednega stolpa nad Boltenkom je pa tudi v višini 1146 m, eden najlepših razgledov s Pohorja. Izletniki, ki pojdejo na Pohorje, izstopijo že v Hočah. S Pohorja se vrnejo zvečer v Maribor.

V Maribor pripelje vlak ob 7.49 (za Ljubljano odpelje ob 4.40). Izletnike bodo Mariborčani sprejeli na postaji, nakar se bodo razdelili na skupine. Po zakuski si bodo ogledali pod vodstvom strokovnih vodnikov mesto. Samo po sebi se razume, da bodo pridrženi vodniki vsem izletnim skupinam. Edino skupina, ki obišče Sv. Lenart, se odpelje takoj s avtobusom s postaje. Druge skupine bodo napravile popoldne izlete: v št. 113 z vlakom; k Sv. Martinu (13 km) z avtobusi; k Sv. Urbanu peš (uro hoda); na Mariborski otok z avtobusi; v Jarenino s vlakom do Pesnice; v Ruše z vlakom; na Falo z letnim vlakom; prav tako v Limbuš, od tam pa peš v Pekre med vinogradi, od koder se povrnejo peš skozi Radvanje v Maribor. Izletniki, ki ne bodo imeli celotne oskrbe, bodo plačali seveda samo vozno (okrog 50 Din).

Prireditelji so imeli pred očmi interes izletnikov in predvsem jih je skrbelo, da bi omogočili izlet čim večji množici, vsem tistim, ki nimajo sicer prilike, da bi obiskali Slovenske gorice, zato celotni stroški s prehrano in vozno ne bodo znašali niti 100 Din.

Bojevniki napad na Celjsko posojilnico

Iz Celja nam pišejo:

Na bojevnikišnem shodu v Celju dne 11. maja je glasom »Slovenca« izjavil govornik G. Vidmar med drugim: »Pred nami stoji Narodni dom, ki je bil zgrajen z žrtvami našega ljudstva, pa ga je pobasala v svoje malhe porodica in je danes d. d.«

Ze nekvalificirani napad si bo uprva Celjske posojilnice d. d. v Celju poiskala zadoščenja. Ta pavšalni napad za podučnega ne pomenja ničesar, pač pa je mogoče, da si neinformirani krogi, ki niso s zavodom v neposrednih stikih, zaradi njega napravijo napačno sodbo o delovanju in poslovanju Celjske posojilnice.

Pri tej priliki bodi omenjeno, da je bil odgovorni urednik nekake ljubljanskega lista zaradi sličnega napada sodno že obsojen in kaznovan.

Leta 1881. se je ustanovila Posojilnica v Celju, registrirana zadruga z omejeno zavezo, ki se je pozneje preoblikovala v zadrugo z neomejeno zavezo. Začetek je bil težaven, razpoložljiva sredstva omejena, vendar se je posrečilo poštvalnemu krogu vodilnih narodnih oseb, da dvignejo zavod, ki je rešil nemškega izkoriščanja posebno našega malega človeka, kmeta in obrtnika. Z dajanjem kreditov so si namreč Nemci zasluževali naše ljudi tudi v narodnem oziru. Tekom časa pa je poslovni razmah zavoda postal prevelik, da bi bila oblika zadruge še v naprej zadostovala. Zavod ni smel dobavljati deviz: sploh ni mogel več ustreči vsem potrebam mnogovrstnega denarnega prometa in vsem željam svojih strank. Zato je zadruga na občnem zboru dne 3. marca 1923 soglasno sklenila, da se preobrne v delniško družbo. Kakor je znano, je za ustanovitev delniške družbe potrebna vladna koncesija in je vlada odobrila pravila nove delniške družbe Celjske posojilnice d. d. v Celju s odlokom n. n. št. 123 z dne 27. jan. 1923 št. 491-23.

Glasom teh vladno odobrenih pravil in na podlagi soglasnih sklepov občnih zborov Posojilnice v Celju r. z. n. z. in Celjske posojilnice d. d. v Celju je slednja prevzela vsa aktivna in pasiva od prejšnje zadruge.

Z ozirom na rezerve zadruge so dobili prejšnji delničniki ne samo enako vred. st. nego 5.28kratno vrednost svojih prejšnjih deležev v delnicah in pri vsotah pod 400 kron v denarju. Očitna neravnost — e trditve, da se je kaka imovina večjeje zadruge kratkoročno spobasala, ker so vsi delničniki prejšnje zadruge dobili vsled ustanovitve delniške družbe na vrednosti 5.28

krat toliko, kakor so posedovali delnice. Sicer pa plačilo v delnicah za »ar apprt« v družbo vnešene deleže ne pomenja nobenega protežiranja proti plačilu v gotovini nasprotno, n. pr. v slučaju konkurza, delničarji ne dobivajo niti para.

Seveda je že prejšnja zadruga skrbela za to, da je uprava v zanesljivih rokah in je poznala poleg opravičnih deležev tudi glavne deleže, ki so bili seveda vsi vplačani v gotovini. Ta način je povzročal stabilnost in solidnost zavoda in je vzbujal zaupanje vlagateljev in komitentov.

V Narodnem domu v Celju, ki je last Celjske posojilnice, se je vršilo vse narodno življenje. Posojilnica je izdala podpirala narodna in dobrodelna društva ter splošno-karitarne ustanove in znašajo te podpore od leta 1881. do 50letnice (l. 1930) nad 3 milijone 800.000.— Din.

Danes uživa Celjska posojilnica d. d. v naši državi in zunaj sloves solidnega denarnega zavoda, ki se za vzgled slinim zavodom. Pri tem se uporablja večji del letnih čistih dobičkov za kritje izgub pri državnih vrednostnih papirjih ter se je zelo izdatno dotirala tudi rezerva, ki je našla konec preteklega leta 66 milijona dinarjev, kar je v razmerju s delniško glavnico 8 milijonov dinarjev, gotovo lepa vsota.

Pri tem so se posebno v zadnjih letih izplačevale delničarjem le skromne dividende po 6 odstotkov. Recimo, da je delnica v nominalu po 100 Din pridobljena za .50 Din; potem odgovarja šeststotna dividenda, ki se računa od nominalne vrednosti (100 Din) le štiri odstotke od obrestovanju skupne cene po 150 Din. Ker je poslovanje pri tem zavodu zelo solidno in previdno, mu ni bilo treba, da se poslužuje zakonov in uredb o zaščiti denarnih zavodov, h katerim so se morali zateči dosti večji in renomiranejši zavodi, kakor je Celjska posojilnica. Pri tem izplačuje zavod stare višje četudi obročno, pa vendar v iznosih, ki da

Elektrifikacija obmejnega gorenjskega kota

Rateče-Planica, 2. junija.

Dolgoletni sen dolincev se bo naposled vendarle uresničil in v kratkem času bodo zagorele po vsej gornji Savski dolini žarnice. Vodstvo Kranjske deželne elektrarne gradi v polnem tempu lokalna omrežja in daljnovod, tako da smemo pričakovati, da bodo s delom že v teku junija gotovi, kar je velikega pomena, aprčo letne sezone.

Daljnovod bodo sgradile KDM od Dvorja do Rateče-Planice in bo svezal vse Gornje, Srednje vrh in Rateče. Ostali kraji se bodo morja pomeje priključili, ko se bo tujski promet v njih še v večji meri razmahnil.

Menda ni potreba poudarjati važnosti pridobitve te gospodarske naprave, kajti brez elektrike si danes sploh ne moremo več zamišljati tujstvo-prometnih krajev. Pa tudi v domačem kmetijskem gospodarstvu ima elektrika veliko vlogo. Pomisliti moramo tudi, da so postale Rateče s Planico svetovno znani kraj in jim moramo zato povečati vso pozornost že glede na sloves kot najvažnejše jugoslovenske visokopalne postojanke. Elektrificiran bo tudi smučaški dom SK »Ilirija« v Slatni.

Odbor za elektrifikacijo Savske doline v Ratečah se je lansko leto resno lotil dela ter ob razumevanju odločilnih osebnosti dosegel ta uspeh. Premostiti je bilo treba mnogo ovir, zlasti v finančnem pogledu, vendar se je pri dobri volji naroda in odličnem delu funkcionarjev postopno vse doseglo. Predvsem moramo na tem mestu izreči zahvalo za pomoč ravnatelju OUZD g. dr. Jožetu Bohinju, ki je akciji stal do poslednjega ob strani. Enako tudi banski upravi, ki nas je podpirala.

Z elektrifikacijo gornje Savske doline so dali pogoj, da se ti naši najlepši kraji Gorenjske tujstvo-prometno razvijejo do najvišje stopnje, s čimer se bo domače gospodarstvo znatno okreplilo.

Strela je zanelila požar

Skocijan, 2. junija

V soboto popoldne so s severovzhodne strani pridrevli črni oblaki. Kmalu je začel padati dež, ki se je počasi izpremenil v eno samo zračno morje. Med gostim dežjem se je bliskalo in grmelo. Protij večeru, ko je huda ura dosegla višek, je v bližnji skocijanski okolici večkrat udarila strela, vendar pa je povzročila požar le na enem mestu, in sicer v vinskem hramu poselnika Ferdinanda Žužka v Bojniku.

Streha zidanice je bila krita s slamo, ki se je vnela kljub dežju. V nekaj trenutkih je bil velik hram v plamenih. Požar je opazila neka žena, ki se je slučajno zamudila v gorah, vendar pa ni mogla nikogar poklicati, ker je bila zidanica na samotni. Pomagalo pa tako ne bi nič, ker le ogenj hitro uničeval in v dobrih desetih minutah je ostalo od lepe zidanice le kup kadečih se razvalin.

Gospodar Žužek je izvedel za nesrečo

kdanjega rimakega vodovoda), lepa plaža s posebno čistim in sinjim morjem, to so osnovni pogoji napredka tega mesta, pogoj, ki jih drugod ne najdeš zveľa.

Samo mestece je v sivini svojega kamena prepadlo današnji čas in se le polagoma drami v novo življenje. vendar je prav zaradi tega idilično in mikavno kakor zdrava, naravna ženska, ki nič ne da na lepote in izumetničeno lepoto. V Biogradu je sedež sreza, tu je sidišče (čigar predstavnik je Slovenec), pravkar je dograjena banovinska bolnica, vse kaže, da se tudi tu stvari stalno, četudi počasi pomikajo naprej; novi čas se oglaš, nove naloge trkajo na vrata.

Doslej sta bila v Biogradu samo dva manjša hotela: »Velebit« in »Evropa«, ki nista mogla razviti živahnjega tujskega prometa, tem bolj, ker v kraju ni zasebnih sob. Pravkar pa je bil zgrajen tik ob obali, pred vhodom v veliki gozd, krasen, s modernim komfortom opremljen hotel »Ilirija«. Njegova arhitektonska močnaka podoba je izpremenila videz tihe biograjske »rvice«; nekaj nenavadnega je vstalo iz zemlje, nova doba je razpela svoja jadra.

Iz daljnega Zakavkazja je usoda zanesla v ta lepi, a neodkriti dalmatinski kraj inž. Vagana Melika Karaganjanja, čigar armensko ime je danes eno najpopularnejših daleč naokrog. Inž. Karaganjan je gradil v Biogradu banovinsko bolnico in je s pravo armensko-rusko vidovitostjo spoznal izredne prednosti tega kraja. Opazil je to, česar drugi niso videli. In če so drugi tudi

Povsod isto mišljenje:
pomaga zares!

Prilijaj izgine!
Lasje prenehajo izpadati!
Lasje spet rastejo!

Trilysin
BIOLOGIČNI KOSMIČNIK ZA LASE

leč presega obročna izplačila pri drugih denarnih zavodih; nove vloge pa izplačuje neomejeno.

Stabilnost v upravnem svetu pa je potrebna, ker je upravnemu svetu izročena skrb (glasom bilanca za l. 1933) za nad 31 milijonov dinarjev hranilnih vlog in se na 23 milijon. dinarjev naložb na tekoči račun. Glas bilanca za leto 1933 znaša postavka »dolžniki« 51.6 milijona dinarjev; od tega je zaščitenih po uredbi o zaščiti kmetov le nekaj nad 5 milijonov, iz česar zoper brezdomno sledi, da za ta denarni zavod oblika zadruge več ne odgovarja in je primerna edinole oblika delniške družbe.

Pri Celjski posojilnici gre za izključno narodni zavod, ki bi ga patriotski krogi morali podpirati, ne pa napadati in mu skušati škodovati. Pri tem načinu napadanja bi se končno doseglo, da bi prenehali vsi nacionalni zavodi in bi nadvladal le kmetijski kapital.

še naslednjega dne. Poleg velikega hrama so mu pogoreli vsa vinska posoda, oprava, vinogradniško orodje, stiskalnice za vino in še nekaj drugih predmetov. K sreči ni bilo vina v zidanici. Škoda je delno krita z zavarovalnico.

Neurje je trajalo še nadalje skoro do jutra. Sreča v nesreči je bila, da ni bilo toče, kakor se je to zgodilo v krajih na zapadni strani Skocijana.

Še en most čez Ljubljano!

Ljubljana, 1. junija

Regulacijska dela v strugi Ljubljanice so v polnem teku. Prišlo se je poglabljanje in betoniranje struge na sektorju med čevljarškim in frančiškanskim mostom in se bo v nekaj tednih že betoniralo dno Ljubljanice ob Ribjem trgu. Glede na to smo od prebivalcev odnotnega okolisa prejeli pismo, v katerem opozarjajo na naslednje okolnosti:

Pred približno 40 leti, ko so se podirale od potresa porušene hiše in se na njihovem mestu zidale nove, je mestna občina ob Ljubljani, da zgradi preko Ljubljanice med Ribjim trgom in Kongresnim trgom (odnosno Wolfovo ulico) brv za pešce. V to vrho so morali lastniki tamosnjih parcel odstopiti večje dele svojih zemljišč, da se je tako pridobil prostor za dohod od projektirane brvi. Takrat mestna občina iz neznanih razlogov brvi ni zgradila, enako tudi ne na poznejše urgence zainteresiranih hišnih lastnikov.

Ne glede na to, da bi bila taka brv zelo prikladna in koristna — saj bi tvorila skoz Ribjo ulico direktno zvezo med magistratom in Kongresnim trgom s okolico (univerza, realka, obe gledališči in drugo), jo bo morala mestna občina itak prej ali slej zgraditi, ker jo veže obljuba iz zadevnih odstopitve zemljišč od strani hišnih lastnikov parcel Wolfova ul. 5 in Kongresni trg 4. To svojo obveznost je mestna občina že dvakrat priznala s tem, da je ob regulaciji pustila zgraditi na omenjenem mestu temelje za to brv in da je tudi novo stopnišče nasproti Ribjemu trgu sezidala tako, da v ničemer ne bi oviralo projektirane brvi.

Res so s postavitvijo brvi zvezani precejšnji stroški, a vsekakor bi bili ti sedaj za časa poglabljanja, ko je struga izsušena, ko so na mestu stroji in vse drugo, neprimerno manjši, kakor če bodo pričeli brv postavljati šele potem, ko bo struga že povsem v redu. Tedaj bi bilo treba graditi na Krakovskem nasipu novo zatvornico, zaveziti dotok vode od dolnje strani, razkopavati ali celo razstreljevati sredi struge betonsko dno; in če bi bilo treba zgraditi opornik, bi morali znova dovažati in postavljati stroje in drugo. Torej je ravno sedaj pravi čas, da se brv zgradi ne glede na pomisleke onih, ki bodo — ker na projektirani brvi nimajo nikakega interesa — odklanjali to misel in izjavljali, da so v bližini kar trije mostovi, od katerih da sta dva nepotrebna. Pa če bi tudi imeli dva nepotrebna mosta, bi to vendar ne bil nikak vzrok, da ne bi smeli zahtevati nove brvi, ki je potrebna in bo tudi res koristna, kakor je pač v mestih vobče koristno vse, kar pospešuje zveze in promet.

Biograd na moru: nova zanimivost ob Jadranu

Dalmacija je dežela kontrastov: tako jo imenujejo domači in tuji občudovalci, in ti njeni kontrasti postajajo čedalje vabljivejši. »Dežela solnce« na zapadni obali Jadrana je bila že tolikokrat opisana in do osladnosti poveljevana, da začenja dolgočasiti celo angleške snobe. Iščejo se kraji ob sinjem Jadranskem morju, kjer je več prirodne lepote in neposrednosti, kakor je najdes tam, kjer ti ob vsakem kamnu vsiljuje kak cicerone za lase privlečeno zgodovino. Leto za letom se v vseh jezikih povečuje literatura o Dalmaciji; za njejimi pisci prihajajo vedno novi ljudje, ki jo odkrivajo z lačnimi očmi in z razneženim srcem. Dalmacija ima bodočnost: to ni tjavendan vržena fraza, to je izraz spoznanja in prepričanja.

Zapovrstjo se priključujejo razni dalmatinski kraji počnemu utripu tujskega prometa trdni želji, da vsaj za nekaj mesecev premagajo gospodarsko pasivnost, h kateri jih je obsodila narava. Zakaj, nekdo je dobro dejal: lepi kraji so kakor lepe žene — nerodoviti. Tja, kamor je še pred desetimi leti kakor po naključju zabodil kak turist in vzbudil mrke poglede starokopitnih domačinov ki jim je kvaril namišljeno harmonijo domačnosti, so začele v zadnjih letih prihajati množice tujcev. Prinašajo živahnost, denar in voljo do podjetnosti. A tudi naš narod, tja do njegovih naj-

globlje kontinentalnih končin, se počasi vendarle vzgaja za morje. Preko planin in dolin, skozi daljne gozdove in čez široka polja kliče morje, ta razgibani, zdaj sanjavo lepi, zdaj vihravo močnat, sinji, temni, veličastni element!

Tako se je v zadnjem času priključil tujstvo-prometnemu vzgonu Dalmacije nov kraj, mnogim neznan, lež ob strani dosežanje turistične tekme, a obdarjen s pogoj, ki jih lahko zavajajo mnogi drugi kraji naše kršne Dalmacije. To je Biograd na moru. Staro mesto: ob drugi priliki bom povedal kaj več o tem, kako so v slikovitem gnezdu ob slovedem Pašmanskem kanalu stolovali hrvaški kralji in kako je danes tožno tam kjer so stali nekoč njih dvori in cerkve. Biograd danes ne kaže podobe mesta, ki je bil v njem kronan n. pr. Koloman, prvi hrvaško-ogriški kralj in odkoder je še pred Kolomanom Peter Krešimir IV. izdal svoja povelja. Molči pusto kamenje, če se plazi po njem in briše obledela sledove, hlad davnine prihaja od teh spominov na hrvaški Kosovu, nedaleč od Zadra, te starodavne »kule tudinstva«.

Biograd na moru zanima danes vse kaj drugega. Postati hoče pravo središče in žarišče obsejne pokrajine, točka, ob kateri se bodo lomili sovražni valovi, ki prihajajo od Zadra; biti hoče ambiciozno mesto in

nova postojanka tujkega prometa. Zgodovina ga je posadila na važno lego, narava mu je dala slikovito okolico ob morju med celinskim obrežjem, ki se razprostira v daljavo tja proti Velebitu in otokom Pašmanom. Tu si ob morju, a se ti zdi, da bivaš ob širokem, sinjem jezeru. Ves Biograd obdaja zeleno ozadje, takoj ob novem hotelu »Ilirija« se začneja krasen gozd borov in pinji, tja proti Vrani vodi cesta s stražo cipres, kakor jih je toliko v Toskani, in če prispes na bližnje državno veleposlovstvo, se ti zdi, da nisi več v Dalmaciji. Velike pristave, ceste z jagnedi, široki pašniki in polja, konji na paši, toleste krave molzнице, vse to in še drugo ti pričara vizijo daljnega Banata. Pravijo, da je dala Avstrija zasadiť gozdove okrog Biograda zaradi tega, ker je hotela zmanjšati silovitost morskih vetrov pri Zadru. Nehote je koristila Biogradu celo bolj nego nekdanjemu glavnemu mestu zastopavljene avstrijske province. Kar se tiče vetrov, ima Biograd kaj ugodno lego, ker hladne struje z Velebita stalno hlade njegove noči. Z morskimi strujami je ta kraj v najboljšem odnosu: njim gre hvala, da je obrežje prosto vsakršnega smrada, ki nas ponekod moti ob morju. Ure in ure si lahko bodisi na plaži, bodisi v senčnem gozdu ob morju, in vedno vdihavaš enako čist in vonjiv zrak z morja. Slikovita spojenost morja in zelene obale, prijeten zrak, zmerana temperatura tudi ob vročih dneh, prilika za senčne sprehode, zdrava voda (iz vodovoda, ki delno teče še po rovih ne-

kdanjega rimakega vodovoda), lepa plaža s posebno čistim in sinjim morjem, to so osnovni pogoji napredka tega mesta, pogoj, ki jih drugod ne najdeš zveľa.

Samo mestece je v sivini svojega kamena prepadlo današnji čas in se le polagoma drami v novo življenje. vendar je prav zaradi tega idilično in mikavno kakor zdrava, naravna ženska, ki nič ne da na lepote in izumetničeno lepoto. V Biogradu je sedež sreza, tu je sidišče (čigar predstavnik je Slovenec), pravkar je dograjena banovinska bolnica, vse kaže, da se tudi tu stvari stalno, četudi počasi pomikajo naprej; novi čas se oglaš, nove naloge trkajo na vrata.

Doslej sta bila v Biogradu samo dva manjša hotela: »Velebit« in »Evropa«, ki nista mogla razviti živahnjega tujskega prometa, tem bolj, ker v kraju ni zasebnih sob. Pravkar pa je bil zgrajen tik ob obali, pred vhodom v veliki gozd, krasen, s modernim komfortom opremljen hotel »Ilirija«. Njegova arhitektonska močnaka podoba je izpremenila videz tihe biograjske »rvice«; nekaj nenavadnega je vstalo iz zemlje, nova doba je razpela svoja jadra.

Iz daljnega Zakavkazja je usoda zanesla v ta lepi, a neodkriti dalmatinski kraj inž. Vagana Melika Karaganjanja, čigar armensko ime je danes eno najpopularnejših daleč naokrog. Inž. Karaganjan je gradil v Biogradu banovinsko bolnico in je s pravo armensko-rusko vidovitostjo spoznal izredne prednosti tega kraja. Opazil je to, česar drugi niso videli. In če so drugi tudi

opazili, se vendar niso mogli s tolikšno silo kakor ta podjetni potomec petrolejskih magnatov iz Bakua zagrizeti v skoraj fantastični sen, da naj tu postane jugoslovenska Nica.

— Glejte, sem človek, ki ima dvojno dušo: ena sanjari, druga ustvarja in preoblikuje realnost, tako mi je dejal nekega dne ta malce zagonetni z orientalsko ognjevitostjo obžarjeni podjetnik. — Evo, v dveh letih sem zgradil na mestu, kjer je bil prej hlev za osle, velik hotel, ki se lahko meri po zunanosti, po opreml, po celotnem komfortu z najboljšimi hoteli doma in v tujini. Postavl sem si triletko. Na vsem kompleksu ob obali nameravam izgraditi v treh letih pravo »la ville lumiere«. Ze sedanjji veliki hotel lahko sprejme 210 gostov, postavim pa še hotel na Solinu, v tistem zalivu, kjer je sedaj kopališče, na samem morju pred Ilirijo pravkar gradim restavracijo, ki bo stala na cementnih stebrih: kaj takega še ni na jugoslovenski obali. Dalje hočem izgraditi vrsto lepih in cenahvil vil ob morju, morda tudi veliko igralnico. Plaža, ki je dolga pol kilometra, se pravkar ureja, te dni bo dovršeno krasno sportno igrišče, skratka: v nekaj letih bo Biograd, čb Bog da, ena najbolj atrakativnih točk Jadrana. Jugoslavija mi je postala druga domovina: skušam ji zapustiti kaj trajnega koristnega, izpodbudnega.

Inž. Karaganjan, ki sanja o novem Biogradu na tleh stare hrvaške prestolnice, je razvil ta svoj načrt z nekakim ruskim fanatizmom, z voljo, žrtvovati se za svoj

Slovenski javnosti!

Nemška ofenzivnost čimdalje bolj tež. na severni del naše domovine. S sistematičnim delom Südmarke in Schulvereina se germanizacijski vpliv na naši severni meji vedno bolj odraža v našem narodnem življenju. Nikakor ne smemo mirno gledati tega pojava, ter čakati na bolj očitne pojave germanizacije. Zadnji čas je, da zajezimo to vztrajno akcijo naših sosedov. Prid za pedjo pridobivajo na terenu. Če bomo čakali še dolgo, bo težko popraviti to, kar smo s svojo malomarnostjo zamudili, kajti uspehi Südmarke in Schulvereina so napoved našega pogina. Vedno bolj samozavestno dvigajo glave, svesti si spričo naše indolence sigurne zmage.

Omladina Narodne odbrane smatra, zvesta načelom svojih predvojnih osnovevalcev, borbo proti razdiralnemu delu Südmarke in njej sličnih organizacij za svojo sveto dolžnost in je zato pokrenila v vsej dravski banovini nabitralno akcijo za svoje sveto dolžnost in je zato pokrenila v vsej dravski banovini nabitralno akcijo za svoje sveto dolžnost in je zato pokrenila v vsej dravski banovini nabitralno akcijo za svoje sveto dolžnost.

Letos v šolskih počitnicah bo ustanovila omladina Narode odbrane kot prvo delo 10 potujočih knjižnic v krajih ob naši severni meji. Tej akciji bodo sledile druge in to predvsem praktični tečajji gospodarskih, nacionalnih tem. Vse delo se bo vršilo sistematično in vztrajno.

Dolžnost naše javnosti je, da podpira delo omladine ter ji daje na ta način pobudo k še vztrajnejšemu delu. Prav za to knjiž-

Razen bolezn!

ki jih povzročajo bacili, gotovo vse druge izkajajo iz hrane in pijače. Hrana in pijača vplivata v prvi vrsti na želodec, nato pa na jetra, preideta v kri, srce, ledvice in ostale žleze. Zato največ ljudi oboli na ta način. Najuspešnejše zdravljenje teh bolezni je po zdravniških navodilih uživanje prvostvne

Radenske vode,

in sicer za čiščenje in krepitev krvi ter notranjosti. Znamenite

Radenske vode

zdravijo mnoge bolezni želodca, jeter, ledvic, krvi itd., a pri boleznih, ki jih povzročajo bacili, krepijo telo, da je bolj odporno proti tem boleznim.

NA SPOMLATN PIJTE REDNO RADENSKO SLATINO, DA VAM IZČISTI KRI IN NOTRANJE ORGANE.

no akcijo potrebuje omladina Narodne odbrane največ podpore in zato se obrača tem potom na vso našo nacionalno javnost, da daruje vse odvisne knjige, ki so primerne za čtivo našega obmejega naroda, za to akcijo. Vse knjige in darovi naj se pošljejo na banovinsko starišinstvo Omladine Narodne odbrane v Ljubljani, Šelenburgova ulica 6-I. Lahko nas obvestite tudi kar po dopisnici, kam in kdaj naj pridemo po knjige.

Jugosloven! Naš narod ob meji in omladina vam kliče: V slogi k zmagi!

Banovinsko starišinstvo omladine Narodne odbrane.

cerkvi zapirali sumljive domačine, na stopu pa so imeli stražo. Ob današnjih slavnostih bodo šabčani obujali seveda tudi spomine in zgodovine svojega vernekega svetlišča.

Zdravniška zbornica za pravičnejšo razdelitev služb

Ljubljana, 2. junija

V smislu široko zasnovane akcije za socialno pravičnejšo razdelitev dela, ki jo je v zadnjem času podvzela kraljevska vlada, je tudi Zdravniška zbornica za dravsko banovino v Ljubljani na eni svoji zadnji seji sprejela sklep, ki bo brez dvoma deležen odobravanja v najširši javnosti. Znan je, da v nobenem drugem intelektualnem stanju ne kaže gmotni položaj tak kričeh razlik od posameznika do posameznika, kakor se to opaža pri zdravniških. Medtem ko so redki srečni izbranci znali združiti v svojih rokah cele kuple služb in dohodke, s katerimi se dandanes ne dajo primerjati niti zaslužki pridobitnih panog najbolje prosperitete, je veliko številno, zlasti mlajših zdravnikov brez dela ali pa se prebijajo skozi življenje ob prejemkih, ki komaj dosežajo mesečno mezdo nekvalificiranega delavca. Ministrstvo za narodno zdravje je že nekajkrat izdalo ukrepe, da se odstranijo te kričeh razlike, toda doslej so vsi ti ukrepi ohranili samo platonično veljavo. Novi upravni odbor naše Zdravniške zbornice se je na podlagi teh vladnih sklepov odločil, da jih z vso avtoriteto, ki zbornici pripada, izvede v življenje.

Dne 27. decembra 1933 je minister za narodno zdravje izdal naredbo, ki odreja med drugim: Upravniki bolnic in bolnišni zdravniki, ki imajo v bolnici stanovanja, razsvetljavo in kurjavo, upravniki higienskih zavodov in zdravniški higienskih ustanov, ki prejemajo epidemijske doklade, ne smejo vršiti nobene honorarne postranske službe. Upravniki bolnic, šefi oddelkov in bolnišni zdravniki, ki nimajo niti stanovanja niti hrane v bolnici, oblastni sanitetni referenti in sreski zdravniki smejo vršiti samo po eno postansko službo, v nobenem primeru pa ne smejo vršiti tudi službe občinskega zdravnika ali kake druge službe, nasproti kateri so po zakonu kot kontrolni organi. Zdravniki, ki so sprejeli stransko službo brez pismene odobritve predstojnika, ne smejo te službe obdržati v nobenem primeru, razen če so sami v kraju in gre za službo pri delavskem zavarovanju ali železnici ali zdrav. zadrugi. Morajo pa naknadno zahtevati odobritev. Tej naredbi se je pridružil tudi prometni minister z odlokom, da se mora izvesti tudi pri železniškem bolniškem fondu in da se vsi železniški zdravniki, katerih zaposlitev se ne sklada z določili naredbe, takoj razrešijo službe. Na osnovi neke starše naredbe ministra za narodno zdravje iz leta 1929, je uprava Zdravniške zbornice razširila vsa ta določila tudi na vse zdravnike, ki ne uživajo državnih ali samoupravnih služb.

Zbornica, ki je v vseh zdravniških stanovskih zadevah tudi izvršilna instanca, je s pozivom, ki ga je objavila v najnovejši številki svojega »Glasilca« zahtevala na podlagi člena 45. zakona o zdravniških od vseh članov, ki so po citiranih naredbah prizadeti, da se takoj odzovejo vsem službam, ki presegajo v naredbah predvideno število in ji jo javijo v teku 14 dni. Z rigorozno izvedbo zakona bo brezposelnost med našimi mladimi zdravniki lahko takoj ponehala. Po naših javnih bolnišnicah čaka približno 30 sekundarjev na kakršnokoli namestitev zunaj, okrog 20 povsem kvalificiranih zdravnikov mora po bolničnih volontirih, ker so sistemizirana mesta sekundarjev zasedena in ker ni izven bolnice nobene prilike za službo. Razen tega je že okrog 30 mladih zdravnikov stajstov ki bodo danes ali jutri zahtevali dela in eksistence. Vsa javnost z zanimanjem pričakuje, kako bo Zdravniška zbornica izvedla svoje sklepe.

Konjske dirke v Ljutomeru

ki so bile v nedeljo, 27. t. m. zaradi hudega deževja odložene, so se vršile na praznik v vsem sporu in ob številni udeležbi občinstva. Med drugimi so prisostvovali sreski načelnik g. dr. Farčnik, narodni poslanec g. Benko, banski svetnik Skuhala, zastopnik centralne in kasaške društva v Mariboru itd. Letošnje dirke na Cvenu so imele svoj poseben pomen, ker so bili prvič prijavljeni triletni konji zrebca Petra Mozarta, ki je bil gotovo najboljši plemenjak, kolikor jih je kdaj stala v žrebčarni na Cvenu. Vsi njegovi produkti se odlikujejo po korektni zunanjosti, dobri hoji, hitrosti, mirnosti in volje do dela. Dirka je bila zato pridobila na zanimivosti, ker se je v svojih konjih udeležil tudi g. Franc Filipič iz Maribora, ki je priznan najboljši jugoslovanski kasaški vozač. To je brezdvomno lahko v ponos kmetjskim rejcem, da se s svojimi konji ne ustrašijo teške konkurence, in res izšli so iz boja zmagovajla in odkazali na kalemensko viško je že ljutomerska kmetijska reja. G. Filipič je sicer imel izredno amolo, da si ni mogel izvozovati razen v drugi hitvojni nobene amage. Nekaj pa se morajo kmetijski vozači pri njem učiti, namreč, kako je treba konje pravilno vpreči in pripraviti za dirko. V naslednjem priobčujemo kratak potek dirk:

V hitu je bila zmagovajla in sicer v prvi in tretji vojni Lenčica, v drugi pa Krieta. Končni rezultat je bil: Lenčica g. Novak Alojzija iz Banovec, ki jo je vodil g. Lavdvič Slavič iz Grabe, druga Krieta g. Filipič iz Maribora, Nandica g. Marko Slavič iz Kijuharovec in Uekica g. Jožef Slavič iz Bunčanov sta si delili tretjo in četrto nagrado. Uspeh Lenčike, ki je plemenaka kobila, stara 7 let, je treba posebej poudariti.

V dirki za triletne konje je zmagal Peter Pilot g. Lavdvič Slavič iz Grabe, sledili so Vida g. Puconja Franca iz Cvena, Nevenka g. Slavič Lojza iz Banovec, Pera g. Jakoba Rajha iz Ljutomera, Drina g. Joško Slavič iz Bunčanov, Ilona, Frika, Mura, Dorica in Olga. Vsi triletniki so bili produkti Peter Mozarta, razen enega, in sicer Ilone od Plungerja. Kakor smo že rekli, so te krasne živali v dobri formi in so vsebujele občudovanje občinstva. Tudi časi so bili zadovoljivi, saj so šli triletniki večinomsko pod dve minuti. Najboljši je bil pač Peter Pilot, ki ga pripravljamo banški upravi za nakup kot plemenjaka. V dirki za tri do dvanajsetne konje

Za odlično naravno zdravljenje

uporabljajte »Planinka-zdravilni čaj Bahovec«, ki je pripravljen večinoma iz najboljših zdravilnih planinskih zelišč. Dolgoletna izkušnja nam potrjuje, da je »Planinka-zdravilni čaj Bahovec«, ki vsebuje preizkušene in dobre zdravilne sestavine, dober regulator za čiščenje.

Šest do dvanajst tedensko zdravljenje s »Planinka-zdravilnim čajem Bahovec« deluje izvanredno in sicer brez strupov pri vseh sledečih boleznih: Pri slabi prebavi želodca in zaprtju telesa, slabem delovanju črevesa in napetosti telesa, omotici in slabosti, obolenju na hemoroidih in boleznih jeter. »Planinka-zdravilni čaj Bahovec« pospešuje apetit.

Zahtevajte v lekarnah samo pravi »Planinka-čaj Bahovec«, ki se ne prodaja odprto, temveč samo v originalnih plombiranih zavojčkih po Din 20., s proizvajalčevim napisom:

Lekarna Mr. Bahovec, Ljubljana, Kongresni trg 12

Red. sub. Sp. br. 169 od 9/II 1933

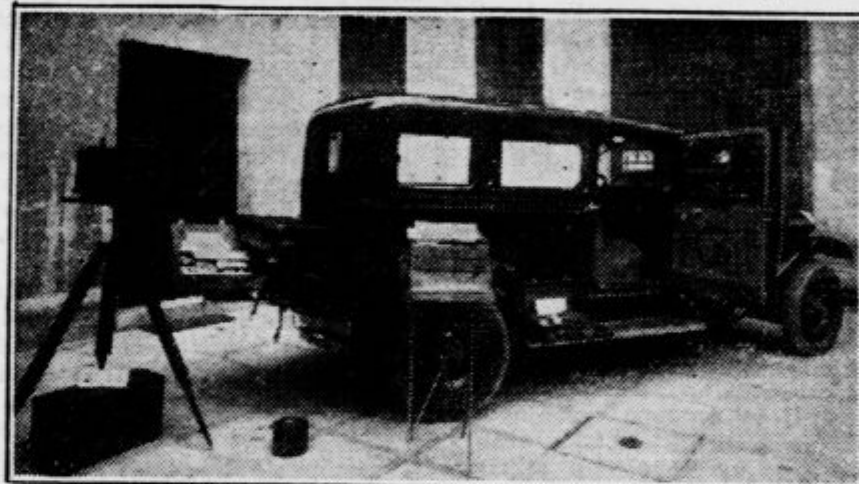
Je zmagala Nevenka g. Slavič Alojzija, druga je bila Mura g. Jureša Franca iz Bunčanov, tretja Ilona g. Filipiča Franca iz Maribora, četrta Drina g. Slavič Jožeta in peta Vida g. Puconja Franca iz Cvena. V tej dirki je dobro bodil Drago g. Wreg Riharda iz Ljutomera, ki je imel dodatka 230 m in dosegel najboljši čas.

Posebeo zanimiva je bila dvoprečna dirka za tri do dvanajsetne konje, v katerem je po hudem boju zmagal par Zarja-Rodana II. g. Vaupotič Joška in Bablj Fr. druga sta bila Stella-Uekica g. Šumak Mirka in Slavič Joška, tretja Krieta-Baja g. Filipiča iz Maribora, četrta Lenčika-Frika g. Novak Alojzija in Heric Franca,

peta Mura-Slavič g. Jureša Franca iz Bunčanov. Vsi vozači so napeli vse sile, da si priborijo zmago in je bila med prvimi tremi pari borba napeta do cilja. Pozornost je vzbujala vprega g. Filipiča iz Maribora.

Vodstvo dirke je bilo v rokah predece nika g. Alojzija Škofa iz Ljutomera. Vse dirke so potekle brez vsake neugode in v lepem redu. Banaka uprava je dala podporo v znesku 5000 Din, za kar ji morajo biti ljutomerski konjereji hvaležni. Ta prireditelj je nov dokaz, kako valna je ljudeka reja ameriških kasačev v ljutomerskem sresu. Kolu jahalcev in vozačev v Ljutomeru moramo za ta lep uspeh samo iskreno čestitati!

„Kriminalni“ avto ljubljanske policije

Zdaj premore ljubljanska policijska uprava moderen avto znamke »Fiat«, ki je opremljen z vsemi potrebnimi rekviziti za pot v težkih kriminalnih zadevah. Treba je bilo štediti na vseh koncih in krajih. Po vzorcu avtomobilov, kakor jih posedujejo policije v vsemestih, zlasti v Berlinu, je opremljen zid tudi avto ljubljanske policijske uprave. Poseduje celotno pisarnico, skrito sicer v malem kovčku, ki pa je raztegljiv in je mogoče ob avtomobilu tudi v hipu napraviti pisalno mizico. Ta kovček vsebuje vse pisarniške potrebščine, zadosti papirja, brzojavne blazniete, koledarček in sploh vse, kar se rabi v pisarni in še posebej pri preiskavah. Drugi kovček vsebuje vse potrebščine za daktiloskopa, tretji vse najnujnejše potrebne zdravniško orodje, četrta pa razno praktično orodje, kakor klešče, žage, seldricco, kladivce, šestilo in dieto za vijake, kar pride v poštev zlasti pri vlomih ali drugih težjih primerih kje na prostem. Policijski avto bo služil varnostnim oblastim v vsej banovini, seveda pa bo šel na pot le, kadar bo to res potrebno.

ne, zadosti papirja, brzojavne blazniete, koledarček in sploh vse, kar se rabi v pisarni in še posebej pri preiskavah. Drugi kovček vsebuje vse potrebščine za daktiloskopa, tretji vse najnujnejše potrebne zdravniško orodje, četrta pa razno praktično orodje, kakor klešče, žage, seldricco, kladivce, šestilo in dieto za vijake, kar pride v poštev zlasti pri vlomih ali drugih težjih primerih kje na prostem. Policijski avto bo služil varnostnim oblastim v vsej banovini, seveda pa bo šel na pot le, kadar bo to res potrebno.

NIVEA na zrak in sonce

Toda, prosimo, oprezo! Vsa koža se je zaradi zimsko obleke odvalila sonca, zato se natrite najprej z Nivea-kremo ali Nivea-oljem; oboje varuje in neguje kožo in pospešuje, da postane prirodno rjava.

Iz rudarskega trpljenja

V rudnikih TPD je za junij napovedanih samo 13 šihov — Žalostno pismo iz revirja »Jerme«

Hrastnik, 2. junija.

Pred dnevi se je po revirju razširila vest, da se bo v rudniku obratovalo spet normalno, ker so sklenjene nove dobavne pogodbe med upravo državnih železnic in TPD. Pričakovano se je v prihodnjih mesecih, če že ne po 26 delovnih dni, kar bi bilo normalno, saj kakih 20 šihov. Med trpečimi rudarji in njihovimi rodbinami se take, že dolgo pričakovane vesti kaj naglo razširijo, potem pa pride žalostno razočaranje. Tudi v tem primeru tako razočaranje ni izostalo, kajti v petek je bilo napovedanih za mesec junij le 13 šihov — torej samo en delovni dan več, kakor v mesecu maju.

Mnogo upanja pa je dala rudarjem tudi pred dnevi razširjena vest, da bo sprejel kakanjski rudnik okrog 200 hrastniških rudarjev v službo. Ta vest je bila tembolj verjetna, ker je bila objavljena v nekem ljubljanskem dnevniku in razširjena tudi po radiju. Rudarjem je dobrodošla vsaka vest o zaposlitvi in v veseljem bi sprejeli delo tudi v »jami smrti«. Vest o tako težko pričakovanih zaslužkih pa se je kmalu izkazala za neosnovano. Na direktno vprašanje pri rudniški upravi v Kakanju je prišel odgovor, da ne potrebujejo nobenih novih rudarjev, ker so morali obrat v rudniku sploh skriti.

★ Vredni dol, 30. maja.

— Po dolgem času spet javimo, da smo živi in zdravi, drugače pa v hudih stiskah in skrbih, piše iz revirja rudnika »Jerme« pri Pirotu neka slovenska go-

spodinja. Denarja ne dobimo, saman so vse priložbe in prošnje. Zadnje redno izplačilo je bilo v januarju, od tedaj pa smo dobili vsega skupaj na račun zaslužkov 300 Din, in sicer po 150 Din 5. in 21. maja. Vse je šlo seveda v skladišča za živila, kjer pa v zadnjem času tudi ni ničesar razen čaja in kakava. Pred 14 dnevi smo dobili zadnjo moko. S kruhom smo dolejšali še oskrbljeni, moramo pa ga dajati kmetom za mleko, za krompir in druge potrebščine. Včasih se primeri, da nam kruh odkupi kak upokojenec, da dobimo tako nekaj dinarjev za mlo, za pisemske znamke in možu za tobak. Sedaj so tu samo še tri slovenske družine, domačini pa se umakajo iz revirja, ker pri rudniku že od 5. aprila ni dela. Na vsakem revirju je v službi po en nadzornik, ki obhodi svoj revir in pazi, da se ne bi delala prevelika škoda v jamah. 8. t. m. pa se je v jami v drugem revirju porušilo več sten in zapostili so 5 delavcev, ki rov še sedaj popravljajo.

Pisala bi bila še poprej, pa sem vedno čakala, ker nam vsak čas obetajo izplačilo zaslužkov, češ, da bo seja pri Narodni banki, ki bo rudniku posodila denar. To sejo nam napovedujejo od tedna do tedna, ko pa pride napovedani dan, pa pravijo, da je bila seja spet za nekaj dni preložena. Za gotovo so nam tako sejo napovedali tudi 25. maja in zatrjevali, da se bo potem spet redno delalo v rudniku in da se bodo redno izplačevali zaslužki. 25. maj je minil, razmere pa so ostale obne kakor poprej.

Grehi bosanske vlomilske družbe

Ljubljana, 2. junija.

Pri zasliševanju vlomilcev Mehmeda Velega in Mehmeda Begtašića na policijski upravi so prišli na dan še najrazličnejši grehi, ki jih ima na vesti vlomilska družba, kateri pripadata aretiranca. Zlikovca sta se klatila po Sloveniji že nekaj let. Delala sta izlete iz svojih domačih krajev v Slovenijo za cele mesece. Prvič so oba izjavili iz Male Kladuše njuni tovariši, ki so v Ljubljano in naše razmere že dobro poznali. Tudi ti niso bili pošteni delavci, marveč so se preživljali po večini s preprodajanjem raznih predmetov in pa seveda s tatvinami.

V Ljubljani so se bratci spet našli in organizirali tatinske pohode tudi na deželo. Pred meseci so se klatili tudi po štajerski, nato so se odpočili v Ljubljani, v zadnjem času pa so pohajali na Dolenjsko. Preden so vlomili v stanovanje gđe. Plečkove na Cesti na Rožnik so imeli zlasti

mного posla v litijski okolici.

Velego in Begtašić sta se pojavila ob koncu preteklega tedna v Stangi, odkoder sta jo mahnila v Vnarnje in se ustavila pri posestniku Francetu Bratunu. Tam sta na skednju prenočila in se naslednje jutro poslovila. Nista pa odšla daleč, marveč sta se v bližini neke skritega in oprezovala, kdaj bodo šli domači na polje. Ko so ti res odšli od doma, sta se vlomila prikradla k hiši, razbila šipe na oknih in zlezla noter. Odnosla sta domačin vso obleko in precej dragocenosti.

Zdaj po aretaciji je bil oškodovanec France Bratun pozvan v Ljubljano na policijsko upravo, kjer je našel Velega oblečenega v njemu ukradeni hlače. Spoznal pa je tudi svojo uro, ki mu jo je odnesel. V razburjenosti bi Bratun zlikovcu kmalu prisilil zaupnost, zlasti ker je Velego tajil, da je užival njegovo gostoljubnost, če mu tega ne bi ubranili zasliševalni uradniki.

Policija je odredila aretacijo še nekaterih Bosancev, ki so bili v zvezi z vlomilsko tolpo.

Belgijsko odposlanstvo, ki je prišlo v Beograd in službeno sporočilo Nj. Vel. kralju, da je zasedel belgijski prestol novi kralj Leopold. Odposlanstvo pred cerkvijo na Oplencu. V prvi vrsti na levi zastopnik zunanjega ministra minister dr. Kojčić, poleg njega vodja belgijske delegacije D'lar

Slavje našega Verduna

Ob današnji veliki trojni svečanosti v Šabcu

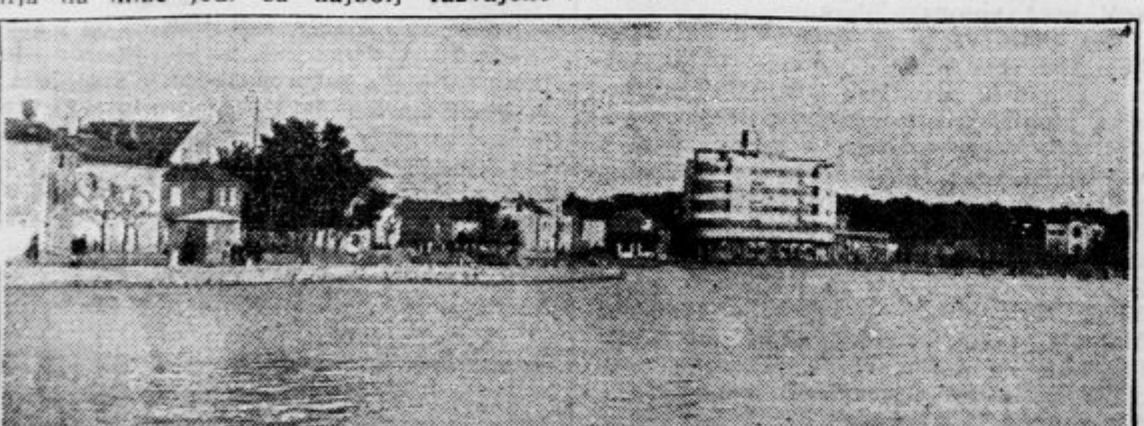
Glavno mesto Podrinja in mačvanske središče Šabac proslavlja danes svoj trojni praznik, posvečen preteklosti, sedanjosti in bodočnosti. Starodavno mesto je ležalo tri leta med našimi in sovražnimi bojnimi rovi in dan za dnem so granate rušile lepe, široke ulice in domove prihodnih meščanov. Konec vojne je Šabac dočkal v razvalinah in od nekaterih delov mesta ni ostal niti kamen na kamenu. Od 15.000 prebivalcev jih je ostalo v svojih domačijah le nekaj sto, drugi, ki so na fronti in v preganstvu preživeli vojno, pa so se polagoma vračali v razrušena domovja. Tako je starodavno mesto žrtvovalo domovini mnogostevilne krvine in gnotne žrtve, je razumljivo, da je prva proslava posvečena mrtvim junakom in mučnikom katerim je mesto postavilo spomenik za lepo grobišce. Dragocene žrtve Šabca so cenili tudi zavezniki. Tako je Francija odlikovala mesto v vojni križem, češkoslovaška pa z redom belega leva, dočim je Nj. Vel. kralj poklonil mestu junakov in mučnikov Karadjordjevo zvezjo z meči. V zgodovini svetovne vojne je Šabac obrnil častni vzdevek: »jugoslovanski Verdun«.

Druge proslava je namenjena sedanjosti in bodočnosti v po tolikem trpljenju obnovljenem mestu. Danes se mačvanskemu središču izpolni davna želja za otvoritvijo železniške zveze s ravnim Srenom. Železniški most čez Savo je gotov in danes bo pripeljal čez prvi vlak v Šabac. V Ruml se je že prej cepila od glavne proge Beograd-Zagreb stranska proga, ki je vodila do Klenka ob Savi, železniškega mo-

stu pa ni bilo, temveč samo most za vozni promet, ki ga je ogražala Sava. Kadar koli je narasla Šabac kot središče rodovne Mačve je z novim železniškim mostom zvezan po normalnotinim železnici z ostalo našo železniško mrežo in z inozemstvom, kar pomeni zboljšanje in napredek njegovega gospodarskega položaja. Ker je bil Šabac že pred davnimi leti važno prosvetno središče, bo njegov prosvetni pomen manifestiran s tretjo proslavo s slavnostno otvoritvijo sokolskega doma. Šabčani so dali izraz sokolski ideji z ureditvijo Tyrševega trga in na njem so si zgradili tudi svoj sokolski dom. Šabac je bil eden od prvih mest predvojne Srbije, ki je imelo telovadno društvo. Že v zadnjih letih preteklega stoletja je bilo v Šabcu ustanovljeno telovadno društvo, ki si je dalo ime »Dušan Simić«. Pravo sokolsko društvo pa je bilo ustanovljeno v Šabcu leta 1907. Že takrat so začeli zbirati vneti Sokoli prispevke za svoj dom. Leta 1914. so imeli že zbranih 10.000 Din v gotovini in mnogo stavbnega materiala. Baš, ko so pripravljali graditev, pa je naval sovražnikov prekril vse načrte. Po vojni ni od gradbenega materiala in tudi od fonda ničesar ostalo. Sokolsko društvo se je v prvih letih svobode obnovilo in v 10 letih so zbrali požrtvovalni člani za svoj dom preko 400.000 Din.

Važno prosvetno središče Šabčanov je tudi njihova cerkev, ki je bila zgrajena v začetku 18. stoletja. To cerkev so Turki leta 1813. zaprli, nekaj let pozneje pa so jo meščani spet povečali in preuredili. Med svetovno vojno so Avstrijci v tej

okuse. Zunaj valovi morje, bližnji gozd šumi v vetru, čuje se petje slavčkov, glasovi kosov, divjih grlic in golobov. Na rivi je nenadno zaživela malomeščanska promena, vse pričakuje meseca, ki razlije po morju svoje srebrni čar in sprede iz svile svojih žarkov in iz čipk razpenjenih valov opojno pravilico pomladne noči... Mesto Petra Krešimira ne more dolgo zaspati. Vso noč se oglašajo slavčki, ob treh zopet je zbor petelinov, kmalu posine zopet zolne in morski valovi zavabijo. Biograd je na prelomu svoje zgodovine: čaka bodočnost, ki mu je obljubljena...

Biograd na moru. Velika stavba na desni je novi hotel »Ilirija«

Pristopajte k „Jadranski straži“

Domače vesti

Mimogrede o odrešeniku iz krize

Iz uradniških krogov smo prejeli: V nedeljo bo bojevniki groznosti g. Stane Vidmar gotovo zopet oznanjal svoj novi evangelij. Od shoda do shoda pa ve manj povedati, kako si predstavlja ozdravljenje iz sedanja stiska. Reči moramo, da to ni lepo od njega. Kajti ni dvoma, da ve g. Vidmar za skrivnostni recept, kako bi se na mah dala končati vsa beda, vsaj tu pri nas v Sloveniji.

V nedeljo smo iz »Jutra« izvedeli, da je plačal tovarnar g. Vidmar od obeh svojih tovarn lani 2000—2500 Din državne pridobnine. Na nedeljskem shodu je g. Vidmar povedal, da mu je ta davak odmerila davčna uprava točno po čistemu dohodku njegovih tovarn.

Mimogrede smo se informirali pri davčnem strokovnjaku, od katerega čistega dohodka se plača pridobnina, kakršna je bila odmerjena g. Vidmarju. Izvedeli smo, da je kot davčna osnova v tem primeru vzeti čist dohodek 20 do 25 tisoč dinarjev na leto.

Ako od tega dohodka odštejemo državne in samoupravne davke, neseta torej g. Vidmarju njegovi tovarni 15 do 20 tisoč na leto ali povprečno 1500 Din na mesec. G. Vidmar je v Kranju sam povedal, da si je kupil in da ima lasten osebni avto.

Naj sodaj g. Vidmar v svojem bojevniki govori mimogrede razkrje skrivnost, kako je treba živeti in gospodariti. Bo videl, kako mu bodo ljudje hvaležni. Potem ga bodo res imeli za svojega odrešenika. Kajti po njegovem receptu bomo tudi mi uradniki, pa delavci lahko živeli s svojimi sedanji dohodki naravnost elajno. In dobro se bo začelo goditi kljub katastrofalno nizkim cenam kmetijskih pridelkov tudi našemu kmetu. Saj bo po receptu g. Vidmarja vsak dinar zalegal mnogokrat več kakor danes...

NAJVEČJO IZBIRO POVRŠNIKOV IN OBLEK ZA GOSPODE IN OTROKE IMA

J. MAČEK

Ljubljana, Aleksandrova cesta št. 12.

Nj. Vel. kralj je sodobno umetnost. Nj. Vel. kralj je o priliki oblika šeste pomladne razstave jugoslovenskih slikarških in kiparskih del v paviljonu Cvijete Zuzorić v Beogradu, katere se je udeležilo tudi več slovenskih umetnikov, kupil 25 del, med drugim oljnat sliko Nandeta Vidmarja »Vaški harmonikar« in Franceta Kralja »Slovensko Madono« ter akvarel Franceta Zupana »V slovenskih gorah«. Nj. Vel. kralj je vsa kupljena dela poklonil beografskemu Muzeju sodobne umetnosti.

Najboljše med najboljšim je »ORAHOL« olje za sončenje

Cena steklenici Din 10.—

Parfumerija »VENUS«, nasproti pošte.

Povnovne občinske volitve bodo zaradi nove izdaje občine v nedeljo, 8. julija v Ljubnem in v Rečici ob Savinji (srez Gornji grad) ter v Šmarjeti-Beli cerkvi (srez Novo mesto). V nedeljo, 15. julija v Prečni (srez Novo mesto), v Mozirju okoli in v Gornjem gradu okoli (srez Gornji grad); v nedeljo, 22. julija pa v Hrastniku-Dolu in v Trbovljah (srez laški).

ČERNE VLADIMIR

gostilnicar v Zagrebu, Radičeva ulica 1, se je preselil in odprl poznano, na novo urejeno gostilno v Varšavski ulici 5 (prej Samostanska) tik Evropske Kina ter se priporoča svojim cenjenim gostom za nadaljnjo naklonjenost. 5422

Uradniški izpit pri dravski finančni direkciji so napravili: Skalenko Peter in Kobal Franc s prav dobrim in Povalec Fr. s dobrim uspehom.

Sestanek banovinskih zdravnikov dravne banovine se bo vršil v nedeljo 10. t. m. ob 14. v restavraciji Štrukelj v Ljubljani. Pridite vsi!

Dolenjske toplice reorganizirane

Zdravnik zdravilišča: Dr. RUDOLF ROZIC (poprej šef-zdravnik Slatina-Radenice)

Trajni dokazani uspehi zdravljenja po zmernih cenah. — Pojasnila in prospekti: Uprava Dolenjske Toplice pri Novem mestu

Posnemanja vredno. Znani, na visokem umetniškem nivoju stoječi ljubljanski vokalni kvinteti, je glede na veliko zanimanje, ki ga je vzbudila slovesna blagoslovitev temeljnega kamna za spomenik skladateljem in pevcom, podprl pripravljani odbor za polžitev tega spomenika s hvalevredno gesto, namreč: v ljubljanskem radiju bo po 10. juniju pel po programu, ki ga bomo že priobčili, izbrane pesmi Ipatcev. — Ze iz lastnega naziva izkazana pripravljenost in idealna ponudba zasluži vso pohvalo. Dajetvo pa, da so pevec namenili svoj celokupen honorar tega nastopa v prid skladu za postavitev spomenika zaslužnim skladateljem, mora vsakdo pozdravljati. Odbor se jim za to plemeniti čin na tem mestu najiskrenejše zahvaljuje. Da bi našli idealni pevci obilo posnemalec v tej njihovi gestii Odbor za postavitev spomenika skladateljem Ipatcev.

Jugoslovanska turistična razstava v Pizniji. Piznjski odbor Češkoslovaško-jugoslovanske lige je priredil skupaj z upravo Zapadnočeškega umetniško-obrtnega muzeja v ondnotem muzeju propagandno razstavo fotografij, statističnih diagramov, plakatov, prospektov in drugega gradiva, ki naj vzbudi zanimanje za prirodne lepote in druge posebnosti Jugoslavije. Piznjski dnevnik »Nová doba« je priobčil o tej razstavi simpatično poročilo, ki v njem vzklila: »Srečna Jugoslavija, ki lahko nudi toliko pestro in izbirno, ki ima toliko imenitnih, po svoji vrednosti edinstvenih prirodni in stavbenih lepote. Nato poročalec posebej označuje posamezne oddelke, zlasti še oddelke, ki je posvečen Ljubljani in Sloveniji ter pravi: »Poudariti je treba, da utegne zbirka slovenskih posnetkov, ki jih spremlja skrbno izdelani diagrami o tujem prometu, v prav poseben meri vzbuditi navdušenje za tamnošno prirodno, ker so znameniti fotografiji Planinšek, Skerlep, Ravnik in švigelj umeli povečati njeno resnično lepoto s visoko estetsko obliko svojih posnetkov. Na njihovih poetično premišljenih in vsesko izdelanih listih oživlja slovenska zemlja v čisti spojitvi svoje monumentalnosti s intimnim čarom detajlov: vsa čast propagandi, ki ume biti tako fino poduševljena!« Veselimo se uspeha te razstave, ki naj tudi prebivalstvo Pizniji, tega znamenitega mesta in industrijskega središča, seznanja s lepoto naše zemlje!

Brezposelnost med mladimi učitelji poljema. Kakor je politika vlade s obkolitimi ukrepi, da napravi mlademu rodu prostora v državnih službah, našlela v enem delu javnosti na mnogo pomislekov in graje, pa so zlasti mladi učitelji, ki so se nahajali prej že v prav brezupnem položaju, z njo povsem zadovoljni. Ti ukrepi so dosegli, da je brezposelnost med mladimi učiteljskim v kratkem času znatno zadovala. Po statistiki, ki jo prinaša zadnja številka »Učiteljskega tovariša«, povzemamo, da so državne učiteljske šole dale v zadnjih letih 244 mladih učiteljev in 409 učiteljic, zasebni (samostanski) zavodi v Ljubljani, Škofji Loki in Mariboru pa še 144 učiteljev, tako da je prišlo v tem času iz šole vsega 797 novih učiteljskih moči. Od 214 abiturientov jih je prišlo za popolnitev državne službe 135 (zaradi vojaščine in iz drugih razlogov nekateri ne morejo reflektirati na namestitve) in 114 izmed prosilcev t. j. 46,7% vseh učiteljskih abiturientov, je bilo doslej nameščenih. Neugodnejše pa je razmerje glede zaposlitve ženskih učnih moči. Izmed 553 mladih učiteljic, ki so v teh treh letih stopile v življenje, jih je vložilo prošnje za namestitve okrog 350 in izmed prosiljkih jih je prišlo v državne službe 8, v dnevnišarke 7, v delo iz sredstev bednostnega fonda okrog 50, tako da je v celotni zaposlenosti samo 18,6% abiturientk.

Saison de Paris. Kdor bi se rad v skupni udeležiti tako zvane pariške sezone (»Saison de Paris«), ki traja od 16. junija do 10. julija, dobi na francoskem konzulatu vizum za 15 Din, ki mu omogoča enomesečno bivanje v Franciji: predpogoj je le, da je vpisan v seznamu oseb, ki nameravajo polovati kot skupina; seznam sestavi ali »Patnik«, ali pa organizator izleta.

Nova železniška proga v Sremu. V petek so pričeli polagati tir na progi Bečim-Vrdnik. Ko bo to delo gotovo, bo ves Srem zvezan transverzalnno in vertikalno s programi ter bo tako tudi severni del Srema združen z zaledjem. Doslej je imel Srem z Bačko edino zvezo s mostom pri Bogovju in se je moral prevoz vršiti deloma s vozovi, deloma pa s ladjami na daljavo 200 km.

Millijonska škoda zaradi neviht v mostarski okoli. V zadnjih dneh so po vsem mostarskem srezu divjale silne nevihte z nalivi in močno točo. Po povprečni cenitvi sreskega načelstva in občinskih uprav znaša škoda pri raznih kulturah okrog pol milijona dinarjev. Največ škoda je povzročila toča, a tudi hudourniki so poškodovali mnogo nasadov ter razorali plodna zemljišča. Največja je škoda po gorskih naselbinah, dočim so ostale velike vasi v ravnini skoraj nepoškodovane.

te in druge posebnosti Jugoslavije. Piznjski dnevnik »Nová doba« je priobčil o tej razstavi simpatično poročilo, ki v njem vzklila: »Srečna Jugoslavija, ki lahko nudi toliko pestro in izbirno, ki ima toliko imenitnih, po svoji vrednosti edinstvenih prirodni in stavbenih lepote. Nato poročalec posebej označuje posamezne oddelke, zlasti še oddelke, ki je posvečen Ljubljani in Sloveniji ter pravi: »Poudariti je treba, da utegne zbirka slovenskih posnetkov, ki jih spremlja skrbno izdelani diagrami o tujem prometu, v prav poseben meri vzbuditi navdušenje za tamnošno prirodno, ker so znameniti fotografiji Planinšek, Skerlep, Ravnik in švigelj umeli povečati njeno resnično lepoto s visoko estetsko obliko svojih posnetkov. Na njihovih poetično premišljenih in vsesko izdelanih listih oživlja slovenska zemlja v čisti spojitvi svoje monumentalnosti s intimnim čarom detajlov: vsa čast propagandi, ki ume biti tako fino poduševljena!« Veselimo se uspeha te razstave, ki naj tudi prebivalstvo Pizniji, tega znamenitega mesta in industrijskega središča, seznanja s lepoto naše zemlje!

Brezposelnost med mladimi učitelji poljema. Kakor je politika vlade s obkolitimi ukrepi, da napravi mlademu rodu prostora v državnih službah, našlela v enem delu javnosti na mnogo pomislekov in graje, pa so zlasti mladi učitelji, ki so se nahajali prej že v prav brezupnem položaju, z njo povsem zadovoljni. Ti ukrepi so dosegli, da je brezposelnost med mladimi učiteljskim v kratkem času znatno zadovala. Po statistiki, ki jo prinaša zadnja številka »Učiteljskega tovariša«, povzemamo, da so državne učiteljske šole dale v zadnjih letih 244 mladih učiteljev in 409 učiteljic, zasebni (samostanski) zavodi v Ljubljani, Škofji Loki in Mariboru pa še 144 učiteljev, tako da je prišlo v tem času iz šole vsega 797 novih učiteljskih moči. Od 214 abiturientov jih je prišlo za popolnitev državne službe 135 (zaradi vojaščine in iz drugih razlogov nekateri ne morejo reflektirati na namestitve) in 114 izmed prosilcev t. j. 46,7% vseh učiteljskih abiturientov, je bilo doslej nameščenih. Neugodnejše pa je razmerje glede zaposlitve ženskih učnih moči. Izmed 553 mladih učiteljic, ki so v teh treh letih stopile v življenje, jih je vložilo prošnje za namestitve okrog 350 in izmed prosiljkih jih je prišlo v državne službe 8, v dnevnišarke 7, v delo iz sredstev bednostnega fonda okrog 50, tako da je v celotni zaposlenosti samo 18,6% abiturientk.

Saison de Paris. Kdor bi se rad v skupni udeležiti tako zvane pariške sezone (»Saison de Paris«), ki traja od 16. junija do 10. julija, dobi na francoskem konzulatu vizum za 15 Din, ki mu omogoča enomesečno bivanje v Franciji: predpogoj je le, da je vpisan v seznamu oseb, ki nameravajo polovati kot skupina; seznam sestavi ali »Patnik«, ali pa organizator izleta.

Nova železniška proga v Sremu. V petek so pričeli polagati tir na progi Bečim-Vrdnik. Ko bo to delo gotovo, bo ves Srem zvezan transverzalnno in vertikalno s programi ter bo tako tudi severni del Srema združen z zaledjem. Doslej je imel Srem z Bačko edino zvezo s mostom pri Bogovju in se je moral prevoz vršiti deloma s vozovi, deloma pa s ladjami na daljavo 200 km.

Millijonska škoda zaradi neviht v mostarski okoli. V zadnjih dneh so po vsem mostarskem srezu divjale silne nevihte z nalivi in močno točo. Po povprečni cenitvi sreskega načelstva in občinskih uprav znaša škoda pri raznih kulturah okrog pol milijona dinarjev. Največ škoda je povzročila toča, a tudi hudourniki so poškodovali mnogo nasadov ter razorali plodna zemljišča. Največja je škoda po gorskih naselbinah, dočim so ostale velike vasi v ravnini skoraj nepoškodovane.

Glasbena Matica v Mariboru

tem potom opozarja na svoj razpis mesta ravnatelja svoje glasbene šole, združene za dirigentstvo pevskega zbora. Rok se podaljša do 14. junija.

Naša glasbena šola završuje s tem šolskim letom svoje 15. leto in bo s septembrom otvorila svoje 16. leto. Šola je, kakor vse šole naših Matic, društveno-privatna, a je kot javna prosvetna ustanova v stiku s ministrom prosvete, s kr. banko upravo i. dr.; tudi za to leto je društvo poročalo ministru prosvete o svoji šoli v začetku šolskega leta, iz od njega prejeto prav zdaj dopis, da mu poroča o končnem stanju šole, je bilo obveščeno, da mu je pri ministru predvidena podpora i. dr.; tudi to ministru torej to šolo slej ko prej priznava.

Dejstvo in udeleževanje šole za leto 1933-34 in za nadalje — z vsem javnim društvom in šolskim aparatom — je seveda eklatantno znano urbi et orbi. Edini, ki te šole v svojem »poslanemu«, ne pozna, je njen bivši vodja, g. Jos. Hladek; odkar je (s septembrom 1933) on izstopil iz službe Glasbene Matic in mu je Matica izstop odobrila, po njegovem mnenju Maticina šola ne eksistira več, dasi je videl in vedel, da nepretrgano nadaljuje delo do danes; groteskno pa je, da se g. Hladek zdaj proglasa za ravnatelja šole Glasbene Matic, ko nima z Matico nobene zveze več. G. Hladek nastopa z onusom neke imaginarne, izven Maticine stolec šole; da dobi za njo sredstva, je zahteval imovino Glasbene Matic, a Matica bi se mu naj umaknila. Ker je v pravni državi taka privojitev tuje lastnine izključena, pa naj jo poskuša kdorkoli, je Matica seveda odzvala svojo imovino za sebe in nadaljevala svojo šolo, prepustajoč g. Hladeku odgovornost za njegovo zasebno korespondenco v tej zadevi; saj se razume da Glasbena Matica od poklicane oblasti ni prejela nobene slične zahteve. Glasbena Matica seveda i. prepušča g. Hladeku, da si lastno šolo izven nje ureja kakorkoli; izrecno pa prepoveduje, da si g. Hladek ali kdorkoli prilaša ime naše Glasbene Matic; to ime je v zakonu o društvi zaščiteno le za to našo Matico. Glasbena Matica je le naša in v pravice korektnega društva ne sme nihče posegati.

Ravnatelj šole Glasbene Matic v Mariboru zdi ni; imamo začasnega vodjo; a za leto 1934-35 smo to mesto razpisali v redno zasedbo. Izбира bo absolutno objektivno; zahtevamo pa tokrat po svojih pravih predpisano kvalifikacijo konservatorij skega študija, kar smo pri zadnjem rednem nameščenju bili obzirno izpregledali.

Odbor.

Cenj. občinstvu vljudo naznanjam, da sem z današnjim dnem prevzela

restavracijo Gajev hram

Ljubljana, Gajeva ul. 9

Nudila bom prvovrstna vina, kot štajersko, cvček, dalmatinsko in priznana dobro belokranjsko črnilno.

Vodila bom tudi prvovrstno kuhinjo, sprejemam abonente na celodnevno ali posamezno.

Cene nizke. Pstrožba točna in solidna.

Za obilen obisk se priporoča

O. Kaučič.

Nonavaden zakon. V Subotici se je poročila 28letna gospodinja pomočnica Matilda Idoš s 70letnim starcem Hegdišem iz okoliške vasi. Do nenavadne zakonske zveze je prišlo zaradi tega, da bo nevesta dobila jugoslovensko državljanstvo, ker je rodom iz neke madžarske vasi onstran meje. Ker kot madžarska državljanica tudi v službi ne bi bila mogla ostati, si je hitro našla moža, kateremu bo po pogodbi dajala po 50 Din mesečne spaznaje. Takoj po poroki je mlada žena odpotovala v neko novo službo v Beograd, mož pa je ostal na svoji domačiji.

„Hubertus“ domače milo, da lepo belo pecilo

Zanimiva pravda med subotičko občino in slikarjem Bocaričem. Novosadski slikar Anastasije Bocarič je vložil tožbo proti subotički mestni občini zaradi neizpolnitve plačilne obveznosti. Bocarič je izdelal ogromno sliko, ki predstavlja novosadsko zborovanje v novembru 1918., ko je bilo proglašeno združjenje Vojvodine s kraljevino Srbijo. Slikar trdi, da je to sliko naročil subotički mestni občinski odbor v začetku leta 1919. Ko je bila slika gotova, pa je mesto ni hotelo prevzeti. Slikar toži sedaj mestno občino za 100.000 Din in za obresti.

Danes zadnjikrat DOLLY HAAS v zanimivem filmu

Noči velemesta

ZVOČNI KINO DVOR
Predstave ob 3., 5., 7. in 9. zvečer.
Cene Din 4.50 in 6.60

Razprava proti vodstvu »Edinosti« pred sreskiškimi sodiščem je še vedno predmet velikega zanimanja prebivalstva iz raznih krajev. Iz vrst nekdanjih članov združbe je dobilo sodišče več sto prijav proti Kristofču, Kendi in Žunkoviču, ki pa je, kakor smo, umrli že med preiskavo. Zanimivo je, kar so izjavili člani upravnega odbora »Edinosti« v Mariboru, Joško Sagadin, Franjo Zagavec in Martin Šterbalj. Ko so prihajali na sejo v Zagreb, so dobivali dnevnice po 500

„Pecion“ pešček za peanje

je domač, boljši in cenejši

Din in Sagadin pravi sam, da je na račun dnevnice prejel okrog 20.000 Din. Tolk je prejel tudi Zagavec, Martin Šterbalj je impleval, da je dal idejo za ustanovitev »Edinosti« pokojni Žunkovič. Šterbalj je bil izvoljen za predsednika upravnega odbora in ko je videl, da si Kenda, Kristofič in Žunkovič zaračunavajo vsak po 10 odstotkov od vplisov, je predlagal, naj bi se vsem trem skupaj priznalo 10 odstotkov. Pozneje pa je videl, da so si še vedno vsak zase zaračunavali po 10 odstotkov. Na razpravi so bile prečitane tudi okrožnice, ki so jih dobivali zastopniki »Edinosti«. V teh okrožnicah je bilo govora o velikem posojilu iz Švice, zaradi katerega naj bi zastopniki združne člane obvestili, da bo vsak dobil zaželeno posojilo.

MLIN NA VETER

kakršnega pri nas ne poznamo, je zgradila po holandskem vzorcu znana tovarna čokolade Mirim. Montirala in razstavila ga je na velesejmu v paviljonu »Ht. Mlin je stalno v obratu. V mlinu prodajajo Holandske čokoladne izdelke in kakao. Izvedeli smo, da dobi v mlinu gospodinjke zaostoj recepte, otroci igračke, gospodje pa kovčge. 4841

Skrivnost umor blizu Zemuna. V okolič Zemuna so našli ustreljenega Žilko Vodenarovića in ni nobenega sledu za njegovim morilecem. Zaradi Vodenarovićeve preteklosti pa je jasno, da gre za umor iz maščevanja. Vodenarovič je že prestal 20letno ječo zaradi umora, ko pa se je vrnil domov, se je v vinenosti škregal in stregel s predsednikom domače občine ter ga zabodel z nožem. Zaradi tega je bil kaznovan na 3 leta ječe in, ko je prestal

ZVOČNI KINO »SOKOLSKI DOM« V ŠISKI. — Telefon 33-87

Napeta društvena drama po gledališkem komadu Ladislava Fodora

Poljub pred ogledalom

V glavni vlogi Nancy Carol
Predstave v nedeljo ob 5., 7. in 9., v ponedeljek ob 7. in 9. uri zvečer.

Dopolnilo nov zvočni tednik in Miky Miška. PRIDE! PRIDE! MEKSIKANSKA LJUBAV

tudi to kazem, je bil v sedanjem času apot v preiskavi, ker je bil osumljen, da je neke ženske pomagal pri izvršitvi detomora.

Dober svetovalec. Kolikokrat se v življenju pripeti, da je človek v zadregi in si ne zna pomagati. Takrat potrebuje dobrega svetovalca. Posebno nerodno je za žensko, če zajde v takšno zadrego. Mnogo žen si pomaga tako, da se začne k svojemu listu »Ženi in domu«. Tamka; povprašajo za svet in prav gotovo dobe zadovoljiv odgovor. »Žena in domu« ima za vsako zadevo strokovno svetovnico, tudi za različne ženske in družinske zadeve. »Žena in domu« pa ni samo koristen svetovalec, ampak je tudi prav čeden in zabaven list. Šesta številka »Žene in doma« prinaša Manice Komanove »Med vojnjo, Borisa Rihteršiča »Gobavec«, Ivana Vuka »Kruh z modrim maslom«, Mohorčičeve »Čez 4000 metrov in dinarjev«, Nine Smirnovne povele »Marfo« v pravodu Ludovika Mrzela, polem črtice in humoreske: »Daj nam danes naš vaskdanji kruh«, »Ako bi bil jaz mola žen«, »Kako bi bilo, ko bi se vse naše žele uresničile«, »Žena v svetlu«, »Koliko besed govori Vaš otrok«, »Močni pelemec«, »Kotiček za otroka« in druge praktične reči. Revija »Žena in domu« stane s krojno pol vred 68 Din na leto. Naroča se pri upravi, Dalmatinova ulica 10.

Prijatelj. Točno kakor ura izhaja še osmo leto revija »Prijatelj«. Vsak mesec prinese izbrano leposlovno in kratkoročno štivo. Poleg lista dobe naročniki za dvajset dinarjev na mesec tudi po eno knjigo. Šesti številki je priložen prvi del znamenitega romana Jacka Londona »Mala gospa Velikega doma«. To je roman, ki ga bo vsak bral s posebnim zanimanjem. Šesta številka »Prijatelj« ima te-le pripečke: nadaljevanje romantične zgodbe dr. Ivana Laha »Greh gospoda Orestea«, Antona Ingollica »Ob veliki cestici«, V. G. Korolenka »Lutka, Rola Kinga »Zakaj nas mučite«, Thor Gooteja »Nekje pri Veljuju«, L. N. Andrejeva »Smehe«, Cvetka Kristana »Indijski Parij« in črtice in humoreske: »Neznani kotiček Slovanstva«, »Ženska je močnejša od moškega«, »Moji prvi frak«, »Nenavaden živalci«, »Literarni drobci«, »Anekdotice«, »Da boš vedel«, »Iz tehničnega sveta«, »Nekaj o podmornicah«, »Gledališki pregled«, in kotiček za smeh in kratak čas. Revija »Prijatelj« in knjige se naročajo pri upravi, Dalmatinova ulica 10.

Ženski list, ki že deset let izhaja v Zagrebu v redakciji pisateljice g. Zagorke, ima tudi v svoji šesti številki zanimive in poučne članke iz vseh področij naših žena in gospodinj. Bogat je tudi leposlojni del, modne priloge pa so tudi v tej številki na višku. »Ženski list« ima svojo upravo v Zagrebu, Varšavska (prej Samostanska) ulica 2-a, I. nad.

Državna zveza nemških radijskih podjetij je zastopana v paviljonu »G« s 15 oddelki tvornicami. Zastopane so tvrdke Blaupunkt, Grätz, Gravor, Körting, Konki & Krüger, Löwe, Lorenz, Mästling, Nora, Owlin, Saba, Schaub, Seib, Telefunken. To je reprezentativna razstava, ki da obiskovalcem velesejma najboljšo priliko za spoznanje najmodernejših in najpopolnejših izdelkov nemških radijskih podjetij. Aparati se seveda tudi razkazujejo, da se občinstvo lahko najboljše preprča o njihovi odličnosti v vsakem pogledu. Na razpolago so tudi brezplačno najrazličnejši prospekti in tudi vse informacije se dajejo z največjo uslužnostjo.

Fotopost so naglo širili. Povsod lahko opazujemo v sedanjem času, da so fotografirani zelo zaposleni. Vse to je zvezi z veliko akcijo, ki jo pri razprodajanju fotografiranih aparatov vodi tvrdka Kodak. Sedaj se lahko vidi, koliko zanimanja vlada v naši državi za fotografiranje. To je razumljivo, ker se naši kraji odlikujejo s tolikimi prirodnimi krasotami, ki kar vabijo in pozivajo k fotografiranju. Zaradi tega je propagandna razprodaja aparatov tvrdke Kodak, ki traja še do 9. t. m., največjega pomena. V tej dobi se dobi Kodak-Junior aparati za 490 Din, vsak kupec pa dobi bonifikacijo na 100 Din, tako da mu ostane najboljši aparat tvrdke Kodak za 390 Din. Razumljivo je, da mora biti razprodaja po tako ugodnih pogojih časovno omejena. Vsek pa je ima dovolj časa, da si za mal denar nabavi Kodak-Junior aparat, ki daje nenavadno dobre posnetke v formatu 6x9 cm.

Žarki radija za nego ust? Svetovne medicinske prof. dr. Mamloku gre hvala, da je uvedel radij v nego ust. Blagi žarki radija v Doramadu zobje učinkujejo čudovito na zobno mero, ga masirajo ter krepe krvni obtok, kar dovaja hitreje zdrave redne snovi. Na ta način ostane volina normalna, sojbe pa zdravi ter dobe snežno belino. Poskusite tudi Vi! Dobite jo povsod!

Darujte Podpornemu društvu slep. Ljubljana, Pod Trančo 2-III.

Obidele obleke barva v različnih barvah in pisla tovarna JOS. REICH.

Iz Ljubljane

1400 mladih pevcev nastopi danes dopoldne točno ob pol 11. uri v skupnem zboru na mladinskem koncertu v veliki unionski dvorani. Skupni pevski zbor, ki zapoje tri pesmice, vodi g. Avgust Suljog. Zatem pa nastopi posamezno 20 mladinskih zborov s svojimi zborovodji iz najrazličnejših krajev Slovenije. Današnji mladinski koncert bo nekaka revija mladinskega zborovskega petja, ki je nastal po zgledu Trboveljskih slavčkov, ki bodo tudi nastopili na tem koncertu. Opozorjamo na izredno zanimiv koncert na točen začetek in razmeroma nizko vstopnino. Sedeži od 30—38 Din. Blagajna posluje od 9. dalje v veži pred unionsko dvorano.

Prišepavajte za spomenik skladateljem Ipatcev v Sv. Jurju pri Celju. Odbor, ki mu je poverjena postavitev spomenika pionirjem slovenske pesmi je razposlal rodoljubom prošnje za prispevke in v vse večje kraje poverjenikom nabirale pole in že se javljajo od povsod ugodne vesti. Ljubljanskim ljubiteljem lepe pesmi in narodnim krogom sploh sporočamo, da je prevzela nabiranje za Ljubljano gospa M. V. Malgajeva, sestra junaka Franceta Malgaja. Odbor vljudo prosi vse ljubljance, da gospe V. ne odklonijo naše prošnje. Imena darovalcev bomo priobčili v dnevniki.

Skrb za kmečke izobrazbo na Barju. Na pobudo delavnega šolskega upravitelja g. Grčarja Tita se je ustanovil na barjanski šoli gospodinjki tečaj, ki se je pričel v decembru lanskega leta. Vanj je stopilo precej domačih deklet, ki so dobile v tečaju mnogo praktičnih navodil. Sprito

ROGAŠKA SLATINA

zdravilišče železoda, črevesa, žolčnega mehurja, ghta in sladkorne bolezni. Med glavna zdravilna sredstva spada zdravljenje v rogaško slatino, ki je najjačja zdravilna voda izmed vseh znanih alkalosolinskih zemljatih vrelcev. Vseled čudovitih zdravilnih uspehov, ki se dosežejo v Rogški Slatini, jo nazivajo jugoslovanski Karlsbad. Vseled svojih redkih naravnih lepote je

Rogaška Slatina

tudi iskano letošnje. Bujno zelenje — tihi, temni gozdovi — osvežujoč hlad — čisti ozonski zrak — krasni izleti — vsakodnevni koncerti — kopališče na prostem — zabava — kino itd. Prospekti in cenik: Zdravilišče in vse pisarne »Putnik«. 4832

lepih uspehov so se oglašila po zaključku prvega tečaja tudi še mnoga druga dekleta, ki so prosila, naj se tudi zanje priredi tak tečaj. Prošnje, ki je ugodilo. Zanimivo je, da so dekleta navdušila tudi mladeniče, ki so potem sprožili željo, naj bi se na barjanski šoli tudi zanje priredil kmetijski tečaj. Ob razpisu tečaja se je prijavilo 46 mladeničev in mlajših gospodarjev, ki so vneto obiskovali tečaj. Zato so bili deležni vse pohvale sreskega kmetijskega referenta ravnatelja g. Lapa. Razem g. Lapa pa so potrdili v tečaju še upravitelj g. Grčar, učitelj g. Novak in nekateri drugi. Slovesnemu sklepu tečaja sta prisostvovala tudi predsednik šolskega odbora župan g. dr. Dinko Puc in zastopnik banske uprave svetnik g. Krošl. Ob koncu tečaja so podali tečajniki še lastne strokovne referate. Barjanski tečajniki so si tudi ogledali vzorno kmetijsko šolo na Grmu pri Novem mestu. Zaradi gospodarske krize niso zmogli denarja za železniško vožnjo, pa so pobili kar s kolesi na dolgo pot.

LA TOJA

Danes velika premiera vefilma

„PRIPOVEDKE IZ SPALNICE“

v katerem igra glavno vlogo slavni MAURICE CHEVALIER

Film ljubke vsebine, lepih scen in ne-
prekosljive lepote in zabave.**ELITNI KINO MATICA**

Predstave danes ob 3., 5., 7. in 9.4.

Iz Celja

— Današnje svečanosti Jadranske stra-
že v Celju. Danes ob pol 7. bo budnica,
ob pol 8. in 10. pa bo sprejem gostov na
kolodvoru. Pred kolodvorom bo promenad-
ni koncert. Po prihodu jutranjih vlakov se
bosta pričeli v Narodnem domu skupščini
Ljubljanskega in mariborskega oblastne-
ga odbora JS. Ob 10.30 se bo formalna na-
glazija sprejela, ki bo odkorakala ob 11. v
mesto. Ob 11.30 bo stik pred magistratom
z nagovori predsednika celjskega krajev-
nega odbora JS župana g. dr. Goričana,
predsednika izvršnega odbora g. dr. I.
Tartaglie iz Splita, predsednikov ljubljans-
kega in mariborskega oblastnega odbora
JS g. g. podbana dr. Pirkmajerja in ma-
riborskega župana dr. Lipolda ter člana
podmladka JS sedmošolca M. Subica. Ob
14.30 se bo pričela na Glaziji akademija
celjskih šol. Govoril bo tudi glavni tajnik
JS g. dr. Ivo Rubčić. Ob 15.30 se bo pričela
tombola Jadranske straže.

— Prijave za pokrajinski sokolski zlet
v Sarajevu sprejema do vseh sred 6. t.
m. br. Novak, tajnik Sokola Celje.

— Veliko tekmo koscev priredi Društvo
kmečkih fantov in deklet na Teharju danes
ob 15. pri Videmsku. Prijatelji kmečke mladi-
ne vjudno vabljajo!

— Prostovoljna gasilska četa v Gaberju
priredi 12. avgusta veliko javno tombolo.
Društva se prosijo, da ne določajo za ta dan
svojih priredil.

— Tujski promet. V maju je obiskalo
Celje 1053 tujcev (nasproti 991 v letošnjem
aprilu in 1084 v lanskem maju), in sicer
811 Jugoslovenov in 242 tujcev.

— Stroj mu je odrgal roko. V petek se
je dogodila v tekstilni tovarni v Laškem
huda nesreča. Pri delu je stroj sgrabil 24
letnega delavca Franca Deželca od Sv.
Lenarta in mu odrgal levico. Ponesreče-
nca so prepeljali v celjsko bolnišnico.

— Zobni ateljei. V Celju, na Glaziji, ob
4. do 6. t. m. ne sprejema strank zaradi
preseleštev v palačo Mestne hranilnice (biv-

Radio kotichek

Ljubljana, 3. junja

Drevi ob 18.30 stopi pred mikrofon pi-
satelj g. Rudolf Kresal, da zaključijo svoj
ciklus predavanj o Westfaliji in nam poda
sliko Essena.

Essen — metropola najtežje in največje
evropske industrije, mesto jeklarn, rud-
nikov, mesto topov, mesto strojev. Mogoč-
ni gotički stolpi nešteti cerkva dostojan-
stveno kibujejo sto in sto kamninom, ki
nenehoma bruha oblake črnega dima
proti vedno svinčenemu težkemu nebu.
Prav tako kakor se bife cerkev s tovarno,
tako se bife staro mesto z novim, ki je lep-
še, svetlejšo, pa tudi bogatejšo, zlasti po
svojem stremeljenju dati človeku dostojno
bivališče. Vendar so tega deležni le neka-
teri izbranci. Še zmerom vlada sto in sto
tisočem delavcem tradicija starega mesta,
ki ima tu pa tam tipljeni srednjeveški
obraz. Najzanimivejši, a hkrati tudi naj-
bolj strahoten je pa Kruppov del mesta,
ki obsega od 98 kvadratnih kilometrov po-
vršine eno tretjino vsega mesta s samimi
tovarnami. To je mesto topov, porodišča
vseh mogočih strojev, bomb, granat in
nožev, center sodobnega človeškega duha.
Ta center, v katerem je zaposlenih v nor-
malnem času preko 160.000 delavcev, je
kakor velikanjski, ponekod trdnjav, po-
nekod nepreglednim steklenim rešetka-
stim stavbam podoben labirint. Ob pogledu
na to čudežno delo človekovih rok, ob misli
na njegovo brezumno stremeljenje, ki
najde danes izraza le v babilonski
zmešnjavi širom sveta, si človek ne more
misлити drugega, kakor to, da lastnemu de-
lu skoroda ni več kos.

Z Jesenic

— Prvi absolventi meščanske šole na
Jesenicah bodo proslavili 10 letnico absol-
viranja meščanske šole s izletom na Je-
zersko v začetku julija z avtobusom. Ab-
solventi naj pošljejo naslove g. Stegerju
Milanu, uradniku KID, Jesenice, Fužine, ki
jim bo dal potrebne informacije.

Iz Trbiča

— Slovo. Pred dnevi se je na stalno
preostli v Ljubljano ravnatelj tukajšnje
meščanske šole g. Lajovic Albin. Nastopil
je službo pri prosvetnem oddelku na ba-
novini. G. Lajovic je prišel v Trbič kot
ravnatelj meščanske šole takoj po pre-
vratu in jo vodil do odhoda v Ljubljano.

ČOKOLADA

Union

ka— Vandalizem. V dobi naraščajočega
avtomobilskega prometa je treba pozdra-
viti vsako akcijo, ki gre za tem, da pol-
kušamo na kakršenkoli način obvarovati
ceste pred prevelikim prahom. Lani so za-
sadili dolensko cesto od dolenske postaje
pa skoro tja do šmarskega klanca, letos
pa so nasadili ob cesti med Dobravo in
Trzinom 100 sadnih dreves. Tu je cesta
čisto ravna in teče sporedno z železniško
progo. Te dni pa so se spravili nad mlado
sadno drevje pobalili, ki so z noži pore-
zali debela kar pri tleh, ali pa jih izru-
vali s koreninami vred in jih zmetali v
stran. Svoje vandalsko početje, ki izvir-
gotovo iz gole hudobnosti, so pričeli v Tr-
zinu in ga nadaljevali proti Dobravi. Po-
končali so skoro tretjino dreves, to je
okrog 30. Potniki, ki se vozijo s kamni-
skim vlakom, se zgražajo nad takim van-
dalskim početjem. Kljub vestnim polzved-
bam dosejati še niso mogli izslediti zlik-
ovce, ki zaslužijo eksemplarno kazen.

ka— Kino Kamnik bo predvajal veselo
filmsko delo »Jaz nimam več skrbi«. Zvo-
na predigral!

Iz Trbovelj

— Protestno zborovanje rudniških na-
meščencev. Društvo rudniških nameščen-
cev priredi v sredo 6. t. m. ob 19. v pro-
storih rudniške restavracije protestno
zborovanje proti nameri delodajalcev, da
bi se poslabšala socialna zakonodaja, zla-
sti obrtni zakon.

Iz Hrastnika

— Novo strelišče. Naše zvezne strelske
družine pri Rožu bo otvorjeno danes ob
9. Vabljeno vsi člani. V bodoče se bo stre-
ljalo vsako nedeljo ob 8. do 12.

Iz Novega mesta

— Avtobusno podjetje L. Kondrič, No-
vo mesto, je prenehalo z obratom mesto-
kolodvor. Obrat vzdržujejo avto-taksi po 4
Din v eno smer.

Iz Ptuja

— Poutk o obvezni telesni vzgoji. Mest-
no načelstvo razglasi, da se morajo pri-
javiti vsi mladeniči, rojeni leta 1915. do

Iz življenja na deželi

POLZELA. Danes priredi Rdeči križ
na Polzeli pevski koncert narodnih in
umetnih pesmi. Najmlajši toda najmočnej-
ši pevski zbor v Savinjski dolini se nam
bo po tri in pol mesečnem vztrajnem
vežbanju in postrtovanju vseh sodelujočih
predstavil z deli skladateljev Premra,
Marinkovića, Bajuka, Vodopivca, Hubada,
Deva, Jereba, Maška, Novaka, Prohaska
ter zborovodje. Nastopijo mešan, ženski in
moški zbor. Zanimanje za koncert je
ogromno saj pa bo tudi to brez dvoma do-
sedaj največja pevska slavnost daleč na-
okoli po Savinjski dolini. — Pričetek bo
točno ob 4. popoldne. Ugodno zveze a veki
na vse strani. Po koncertu ples!

SV. TROJICA NAD MORAVCAMI. V
spomin svojih staršev, ki počivajo na tro-
jiškem pokopališču, je senator dr. Va-
lentin Rožič daroval 1000 Din za poprav
župnijskega poslopja pri Sv. Trojici nad
Moravcami.

Zbor mladih tehničnih strokovnjakov

Danes se zbor v Ljubljani zastopniki
diplomiranih tehnikov iz vse države k
ustanovitvi Združenja diplomiranih tehni-
kov Jugoslavije. Ustanovni občni zbor, ki
bo odprt ob 9. v belih dvorani hotela
Union, je prvi, na katerem se sestanejo iz
vse kraljevine zastopniki mlade, gospodar-
ske velepomembne tehnične stroke, ki se
zlasti v času gospodarske stiske, ko se je
tudi že v izobraženih poklicih pričela ostra
konkurenčna borba za kruh in obstanek,
z velikimi težavami bje za svojo veljavo
v narodu in družbi. Za razvoj industrije
in obrti so kvalificirani izobraženci brez
dvoma največjega pomena. Iz vrst diplo-
miranih tehnikov prihajajo samostojni
vodje obratov in pomočniki inženjerjev.
Ena najvažnejših in najkvalitetnejših na-
log, ki jo imajo diplomirani tehnik v na-
šem narodnem gospodarstvu, pa je, da na-
domestijo strokovne moči iz inozemstva,

Mnogo novega in zanimivega boste videli na velesejmu

Obiščite velesejem!

Obiščite velesejem!

vrtno veselico s plesom. Za dobro kapljico
ter okusna mizica in topla jedila je v pol-
ni meri preskrbljeno. Prireditve se bo vr-
šila ob vsakem vremenu. K obilni udelež-
bi vabi vse prijatelje gasilcev uprava.

— Tujsko-prometna razstava v Fran-
čiškanski ulici odprta od 11. do 13. ure.
Brez vstopnine.

— Na mestni ženski realni gimnaziji je
otvorjena razstava risarskih in ženskih
ročnih del gojenk danes 3. t. m. od 9. do
14. in v ponedeljek 4. t. m. od 9. do 13.
in od 15. do 18. Vabljeno!

— Priredbe iz spalnice nam bo dan-
es predvajal Elitni kino Matica. V tem
veofilmu ima glavno vlogo slavni Maurice
Chevalier, Mali Lerov, najmlajši filmski
igralce, nam bo povedal, kako so nastale
te priredbe. Predstave ob 3. 5. 7.4.8.
in četrti na 10.

— »Neizkušeni ženin« je danes zadnji-
krat med nami. Kdor se hoče malo nasme-
jati, naj še danes pride k predstavi, ki bo
v Elitnem kinu Matici ob 11. dopoldne.

Kopalci in turisti!

Uporabljajte za solnčenje

dr. Kmetovo maziloIN OLJE. — Dobi se v vseh lekarnah in
drogerijah po 10 Din.

— »Društvo »Krkac« je dovršilo kartote-
v Ljubljani življenjske Dolenjcev. Kartoteka
vsebuje nad štiri tisoč imen Dolenjcev (k) e
trdnimi poklici in ne štiri sto, kakor je po-
močno poročal »Slovenski Narod«.

— Okusne izpopolnitve poletnih toalet
bodo elegantne dame našle na velesejmu
v paviljonu H št. 276 v krasno izdelanih
usnjenih blazinicah. Za vsako toaletlo pri-
merni predmeti. Nakup teh okusno izde-
lanih modnih predmetov priporočamo cenj-
damam.

— Sola moderne pleane umetnosti Me-
tode Vidmar (Gajeva 9), priredi konec me-
seca tri intimne večere. Ker bo vetop
proti vabilu, naj, kdor se zanima, javi
svoj naslov.

MED. UNIV.

dr. Bezič Luka

specialist za otroške bolezni

ordinira od 13. do 15. ure.

Ljubljana, Erjavčeva c. 4b. Tel. 38-39.

u— Obiščite »Krkac« propagandni paviljon

na velesejmu!

u— S svojim divjim tempom ogroža
Ljubljano mali rdeči avtomobilček »Tri-
glav-DKW« ko se zviža med drugimi vozil-
li in jih prehiteva, saj smo ga srečali celo
na strmim klancu v Šiški, ki je drvel
najmanj s 60 km v Bellevue. Veselimo se
sicer malega, doma izdelanega vozička, a
nesreče si navzlic temu ne želimo.

u— Dr. Dereani ne ordinira za očene
in usne bolezni od 4. do 19. t. m.

u— Poskušeni samonar in dve nesreči.
V Zgornji Šiški stanujoča Erna K. se je
včeraj zjutraj zastrupila s lizolom. Njeno
stanje so k sreči še pravočasno opazili
domači, ki so ukrenili, da so obupanko
prepeljali v bolnišnico, kjer pa so jo kma-
lu rešili iz nevarnosti. Na Dolenjski cesti
je včeraj popoldne povozil neznan avto-
mobilist 50 letnega posestnika Ivana Pod-
logarja iz Želmele. Podlogar je obležal na
cesti s hudo poškodovanimi nogami in so
ga morali prepeljati v bolnišnico. — Hu-
da nesreča se je pripetila v popoldanskih
urah tudi na Sv. Jakoba trgu, kjer je po-
dril avto nekega Janeza Poseta. Prepelja-
li so ga v bolnišnico v nezavestnem sta-
nju. Pose ima hude poškodbe na glavi,
utrpel pa je gotovo tudi močan pretres
možganov.

še stanovanje primarija g. dr. Raišpa, Kr-
kov trg 8, l. v. levo. Redni sprejem strank bo
spet počenši od 7. t. m. na omenjenem na-
elovu.

— Kino Union. Danes ob 16.15, 18.30
in 20.45 zvočni vefilm »Brod brez pri-
stanišča« in zvočna predigra, jutri ob 16.15
in 20.30 zvočna opereta »Noč pred zaroko«
(Dekle kakor ti) in zvočna predigra.

Iz Maribora

— Za zblizanje z Bolgari. Izredno pre-
davanje, ki bo v ponedeljek 7. junija bo
v znamenju zblizanja Jugoslovenov in
Bolgarov. Zaradi tega smo prepričani, da
bo naše občinstvo najtopleje sprejelo
bolgarskega profesorja g. Pamparova iz
Sofije, ki bo predaval o svoji domovini
Bolgariji. Uvodno bo govoril o vsem, kar
se je storilo na Bolgarskem za zblizanje,
potem bo nas pa vodil na podlagi skopi-
čnih slik po vsej svoji domovini in raz-
kazoval njene posebnosti in njene lepote.
Ta del predavanja bo v bolgarsščini. Ker
je g. profesor tudi vnet esperantist, bo
govoril v drugem delu predavanja v espe-
rantu o narodno-kulturnem pokretu nove
Bolgarije, o duhovnem gibanju Belih brat-
rov, praktičnih učencev Kristusovega
nauka, ki jih vodi pesnik Danev in ka-
terih je okoli 30.000. Na kratko bo pre-
vedel drugi del predavanja v slovensko
profesor g. Rakusa. Opozorjamo, da je
predaval g. Pamparov po vsej naši državi
in da so sprejeli njegovo predavanje po-
vsod najtopleje.

TURŠKE SREČKE

več ne igrajo in zapadejo! Vsa potrebna

pojasnila daje

»KONTROLA SREČKE« MARIBOR

Cankarjeva ulica 14, katera jih tudi za-
menjava ali kulantno vnovči. 4932

— Ljudska univerza v Mariboru. Bolgar-
ski profesor G. Pamparov bo predaval v po-
nedeljek 4. t. m. o svoji domovini Bolgariji,
deželi rož (skopične slike). Priidite!

Iz Škofje Loke

— Predstojniku okrajnega sodišča slo-
vo. Na praznik je zapustil Škofjo Loko pre-
stojnik okrajnega sodišča dr. Jakob Prešern,
ki je preživel polnih šest let med nami. Od-
šel je k okrožnemu sodišču v Ljubljano. G.
predstojnika bomo obranili v najlepšem opo-
minu. Bil je član Sokola, kjer je večkrat
predaval in se zlasti udeleževal pri emu-
čarskem oedeu. Tudi pri jubilejni družni-
ni spomenici je sodeloval. G. predstojnik je
velik prijatelj narave, posebno planin, zato
ne dvomimo, da mi ostanejo naši kraji v
trajnem spominu in da jih bo vedno rad po-
sejal. Na novem službenem mestu mu želimo
vso srečo!

Vremensko poročilo

Številke za označbo kraja pomenijo:
1. čas opazovanja, 2. stanje barometra, 3.
temperatura, 4. relativna vlaga, v %, 5.
smer in brzina vetra, 6. oblaknost 1—10,
7. padavine v mm, 8. vrsta padavine.
Temperatura: prve številke pomenijo
najvišjo, druge najnižjo temperaturo.

2. junija
Ljubljana 7, 766,5, 15,0, 81, NEH, 3, —, —,
Ljubljana 13, 764,7, 23,0, 50, SW3, 7, —, —,
Maribor 7, 768,1, 16,0, 90, mirno, 3, 1,0, dež
Zagreb 7, 766,4, 18,0, 80, SE1, 7, 0,4, dež;
Beograd 7, 767,0, 20,0, 60, mirno, 5, —, —,
Sarajevo 7, 768,5, 13,0, 90, mirno, 7, —, —,
Skoplje 7, 768,8, 18,0, 70, mirno, 9, 9,0, dež
Split 7, 766,8, 22,0, 50, mirno, 5, —, —,
Kumbar 7, 767,5, 19,0, 70, E3, 7, —, —,
Temperatura: Ljubljana 24,0, 12,5; Ma-
ribor 21,8, 14,0; Zagreb 25,0, 16,0; Beograd
25,0, 16,0; Sarajevo 22,0, 11,0; Skoplje 27,0,
13,0; Split 25,0, 19,0; Kumbar —, 17,0;

Pod njegovim vzornim vodstvom je šola
zaslovela daleč naokoli. Kot vodja obrtne
nadaljevalne šole je reorganiziral in jo
izpremenil iz dvorazrednice v trirazredni-
co. Med učitelstvom, mladino in ostalim
prebivalstvom je bil kot izvrsten pedagog
splošno priljubljen. Z njegovim odhodom
izgubi mesto tudi vnetega organizatorja
ne le na šolskem, temveč sploh na kulturnem
torišču. Posebno pri srcu sta mu bila
glasba in petje. Preko deset let je vodil
pevski zbor Brahega društva in imel s
svojem moškim in mešanim zborom velike
uspehe. Kaj zmore sistematično veba-
nje, se je prav posebno pokazalo pri po-
slovinem koncertu. Bralno društvo mu
je v slovo pridelilo podoknico, da se vsaj
malodol dolgoletnemu izvrstnemu pe-
vovodji, ki si je s svojim delom stekel
nemaljavne zasluge. Pa tudi je g. Lajovic
sodeloval v naših nacionalnih društvih.
Vsi ga bomo pogrešali. Prav tako njegovo
sopogo, ki je bila ves čas bivanja v
Trbiču spoštovana in priljubljena delavka
na kulturnem poprišču. G. ravnatelj in
njegovi družinici želimo prav vse na no-
vem službenem mestu vso srečo in sado-
voljnost.

— Kino Nadišar predvaja danes ope-
retni film »Ko Baby ljub« v glavni vlogi
Anny Ondra. Predstave ob 18.30 in 20.30
v primeru slabega vremena tudi ob 16.

Iz Kamnika

ka— Delo na cesti v Kamniško Bistrico
napreduje s pospešeno naglico. Zdaj je v
gradnji zadnji del ceste od Gaberja do
Kopiš. V spodnjem delu že polagajo trd-
no kamnito podlago za cestišče, v gor-
njem delu pa gradijo nasipe in izkope. Pri
delu je zaposlenih zaenkrat 50 delavcev.
Ker gre gradnja ceste po dosedanjim tur-
ističkim pespoti, se morajo zdaj turisti po
služevati vozne poti čez Meccenesovo in Po-
čivalo. Z veliko vneto pa so se prizadeti
tudi letli gradnje nove pespoti v Bistrici.
Zastopniki kamniške javnosti in SPD
so si že ogledali traso za novo pespot, ki
bo držala deloma po desnem, deloma po le-
vem bregu Bistrice in bo zvezala tudi one
najlepše predele bistriške doline, ki so do-
zdaj še skoro nepoznani. To bo predvsem
Ribja peč ob izlivu Korosice v Bistrico in
romantična pot po desnem bregu Bistrice
do slapa Predoslja. Trasa za novo bistriško
pespot je res posrečeno izbrana. Kakor za-
trjujejo, bodo pričeli delo že ta mesec.

Ljubljanski velesejem

Pogled na zapadni del velesejma ob Lattermannovem drevoredu

Operacija ozdravlja tresenje

Asistent leningrajskega travmatološkega
zavoda dr. Mašinski je izvršil izredno tež-
ko operacijo na pacientu, ki je po presta-
ni spalni bolezni silno trpel zaradi nepre-
stane tresenja udov.

Prezreval mu je neke živčne vode v
brbenici, nakar je tresenje popolnoma
prenehalo. Zdravniška veda je bila na-
sproti takšnim živčnim boleznim, ki nasto-
pejo tudi kot posledica vnetij v možganih,
dolež brez moči. Prezre živčnih vodov
v hrbenici je pač praktična že prej, to-
da samo prezeze vodov, ki posredujejo
občutek bolečine, da je pacienti teh bo-
lečin v zvezi z drugimi boleznimi rešila.
V tem primeru pa gre za živce, ki posre-
dujejo gibanje, in če takšne živce preze-
žež, mora slediti popolna omrtničnost teh
ali onih udov. Iz gornjega ruskega poro-
čila ni razvidno, da-li so bolnika rešili
enili teža s tem, da so mu nakopali druge,
ali pa je dr. Mašinski našel pota, da je
ustavil tresenje, ne da bi naprtl pacien-
tu mrtvoud.

Gospodarstvo

Pozabljena domača industrija

V okolici Rogatec, zlasti v območju bivše upravne občine Sv. Rok, ki je po komasaciji občin postala sestavni del nove velike občine Rogatec, je nekoli močno cvetela in prosperirala domača industrija ali bolje obrt izdelovanja brusnih kamnov, ki je tamšnjemu revnemu ljudstvu skoro kot edini vir dohodkov omogočala vsaj skromno existenco. Rogoški brusni so bili po širokem svetu na zelo dobrem glasu in so zaradi svoje izredne kakovosti uživali svetloven sloves. Že pod Avstrijo so bili na avstrijskih in madžarskih, pa tudi na rumunskih in italijanskih tržiščih skoro brez konkurence in edino bavarski brusni so se še mogli z našimi rogškimi meriti. Do 300 vagonov in več so jih izvozili letno v dobi gospodarske konjunktore.

Tekom pojovne dobe pa je začela ta obrt, zlasti v zadnji dobi nevdružno propadati. Splošna gospodarska kriza ji seveda tudi ni prizanesla in je le še bolj težko, ki so nastopile tudi v tej domači obrti. Danes je poslovanje skoro v vseh 6 glavnih obratih le minimalno, domače ljudstvo pa brez posla in brez kruha. Narod trpi zaradi stagnacije v podjetjih revščino in pomanjkanje. Saj je padla produkcija tako hudo, da je znašal n. pr. lani izvoz brusnih kamnov komaj še do 50 vag., dasi ima samo eden od 6 podjetnikov nad 100 oravol peščenega sveta in bi mogel sam izvoziti letno do 200 vagonov in več brusnih kamnov.

Na konferenci, ki je pred nekaj tedni na mojo prošnjo, odnošno na pobudo podjetnikov ekikal g. sreški načelnik v Rogatec in katere so se poleg interesiranih podjetnikov, g. sreškega načelnika in mene udeležili tudi obrtnozadružni nadzornik g. Nace Založnik, zastopnik železniške uprave (g. kontrolor Sijancec) ter predsednik rogške občine g. Prah, je bilo ugotovljeno, da so posledice splošne gospodarske krize tudi še drugi razlogi za zaostajanje v tej naši domači industriji, na katere prosperiteto se je menda pozabilo pri vseh pogajanjih za trgovinske pogodbe, kakor tudi pri določanju prevoznih tarif, pri državnih dobavah itd. Dejstvo je, da naša brusna industrija napram tji konkurenci ni zaščiten. Dejstvo je dalje, da so se prevozniki stroški v zadnjih letih podražili ne le s splošnim povzviženjem tarif za brusni kamen, ampak tudi — in še posebno! — z neenakim tretiranjem pri določanju prevozne tarife za različne oblike brusov (kvadre in kotale ali točila). Da je tudi zvišanje ležarine ter plačevanje pristojbine za porabo dvigala in za pokrivanje železniških vozov podražilo prevozne stroške, omenjam le mimogrede, četudi je res, da je danes mogoče, zaradi te čudne železniško - tarifne politike, dosta-

viči v Beograd bavarski brus z manjšimi prevoznimi stroški nego rogški.

Dotakniti se moram še posebej vprašanja državnih dobav, o katerem se je na konferenci obširno razpravljalo. Ne samo, da se pri teh dobavah polaga veliko preveč važnosti na formalnosti, mesto na praktično stran, je treba še posebej poudariti, da dela največ težav zahteva država po predložitvi potrdila o plačanih davkih ter na drugi strani mnogo prepočasna likvidacija računov od strani države. Na konferenci sta bila predložena dva dokumentarni podpora značilna primera iz leta 1932.: za Kragujevac (če se ne motim, za železniške delavnice) je bila razpisana dobava 6 kamnov o približno 17.000 kg teže. Rogoški interesent je potudil ceno 88 Din za 100 kg s pogojem, da se plača račun v 30 dneh po dobavi. Zaradi tega pogoja je bila njegova ponudba zavrnjena in je na drugi licitaciji dobil dobavo neki beograjski trgovec po 128 Din za 100 kg. Seveda je beograjski trgovec dobavil kamen iz Rogatec in profital na račun države lepih 7 jurjev, ki bi bili lahko ostali v državi blagajni. Drug primer neizdravljive birokratizma: Za razpisano dobavo 2 vagonov brusnih kamnov za Sarajevo je ponudil rogški interesent 2 vagona prvovrstnega rogškega kamna za 20.000 Din. Ker pa ni mogel položiti kavejce, je bil od licitacije izključen, in je bila potrjena ponudba trgovca - posredovalca, ki je dal državi slabšo robo za 31.000 Din. Zgodilo se je tudi ponovno, da se je zaradi podobnih formalnosti dajala prednost celo ponudbam inozemskih trgovcev, ki izdelujejo brusne kamne iz manjvrednega materiala, torej z manjšimi stroški, jih uvozijo brez carine in imajo cenejši dovoz po vodi nego rogški podjetniki po železnici.

Po ugotovitvah vseh teh nedostatkov in težav so bile na rogški konferenci sklenjene stvarne resolucije, v katerih se zahteva: 1. izenačenje železniške tarife za mizarske brusne kamne (kvadre in kotale) z železniške tarife za prevoz rogških brusnih kamnov po državi ter ugodnostne tarife za izvoz; 2. znižanje pristojbin za uporabo dvigala na železniških postajah; 3. uvedba zaščitne uvozne carine za inozemski brusni kamen; 4. večje ugodnosti za domače dobavitelje pri državnih dobavah; 5. intervencija Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine na inozemskih tržiščih v smeri povzdižanja našega izvoza brusnih kamnov.

Ti sklenili so izročiti merodajnim oblastem v upoštevanje, in upam, da bo ta naša, dolejša pozabljena in zanemarjena domača industrija pri vseh merodajnih šimeljih našla razumevanje in zaščito.

V. Spindler.

Uspehi našega velesejma

Zanimanje za naš velesejem očividno narašča in to upravičeno, saj nam agila velesejske uprava vsako leto pripravi toliko novega in zanimivega, da se nihče ne more izogniti obisku in tudi stalni razstavljalci so si osvojili načelo, da nudijo občinstvu vedno kaj izrednega. To velja zlasti za naše odlične pohištvene mizarje, ki nas vedno presenetiš s svojimi krasnimi izdelki. Zato je tudi razumljivo, da so tudi letos prve prodaje in zaključke zabeležili baš pohištveni mizarji.

Včeraj so naš velesejem korporativno posetili slušatelji zagrebške komercialne visoke šole, pod vodstvom profesorjev, kar je gotovo lepo priznanje našemu velesejmu od strani najvišje gospodarsko-znanstvene institucije v naši državi. Istočasno je prišlo iz Zagreba 100 gojenk zagrebške gospodinske šole, ki so se zlasti zanimale za odlično razstavo naših žem, ki je na velesejmu prirejena pod geslom »Žena v poljku«. Vsi tuji se zelo pohvalno izražajo o našem velesejmu in zlasti poudarjajo izredno okusni aranžma posameznih razstavnih prostorov in kof. Dejanje je opaziti lep napredek aranzerske umetnosti, kar je nemal uspeh aranzerskih tečajev.

Pozornost vzbujajo na letošnjem velesejmu zlasti številni razstavljeni izumi in razne tehnične novosti, za katere so že odobrili patenti, deloma pa so patenti prijavljeni. Zlasti je omeniti številne izume inž. Dementjeva iz Zagreba, ki je razstavil izredno praktično patentirano risalno desko, posebno praktično pipo za na sod ki se da prav lahko regulirati, zanimivo električno varovalno napravo, ki vzdržuje nad 300 kratkih stikov, nadalje enostavno, toda zelo praktično likalno napravo in avtomat za prodajo cigaret. G. Nikola Angelo iz Beograda pa razstavlja prvi patentirano ekonomično peč, pri kateri izgorijo prav vsi plini, ki gredo sicer v dimnik in kjer se izkoristi izredno velik odstotek toplotne energije.

Najlepši odmev nepravno sklenjene in pravkar uveljavljene trgovinske pogodbe z Nemčijo je reprezentativna razstava nemške industrije, zlasti pa njene avtomobilske in radijske industrije s 15 največjimi nemškimi veletrgovskimi. Razstava je prirejena na vedno praktično, da ima obiskovalce možnost hitrega in točnega pregleda. Razstavljeni radijski aparati so vsakem pogledu na višku, zato je v »G« paviljonu, kjer je razstava nameščena, vedno dovolj gledalcev in kupcev. Poseben oddelek razstavljaodče Nemčije je informacijski biro, kjer dobe interesi vse kakršnekolik potrebne informacije.

Radijska industrija je na velesejmu sploh odlično zastopana. V okusno opremljeni kof v paviljonu iz razstavlja znana ljubljanska tvrdka H. Suttner najnovejše aparate svetovnoznane znamke »Philips«. Imenovana tvrdka, ki je zastopnica Philipsovih tvornic za dravsko banovino, ima razstavljen najnovejši aparat, od katerih se tudi najcenejši odključuje po čistosti glasu in selektivnosti. Razstava nam kaže velik napredek radio-tehnike, ki nam nudi danes zares prvovrstne aparate.

Radijska velesejska reportaža.

Danes ob pol 9. uri zvečer bomo na zabavišču ljubljanskega velesejma doživeli malo, svojevrstno senzacijo. Vodstvo ljub-

ljanske radijske oddajne postaje v Ljubljani se je odločilo, da pošlje na velesejem svojega reporterja, ki bo posredoval življenje in vrvenje veselicega prostora vsakemu še tako oddaljenemu radijskemu poslušalcu širom naše domovine. Verjetno je, da bo to reportažo sprejemala posebna kratkovalna sprejemna postaja; tako bodo lahko to reportažo sprejemali radijski poslušalci na kratkih valovih, lahko pa tudi na normalnih. Kratkovalna sprejemna postaja bo namreč sprejem oddala v ljubljanski studio, ta v Domžale in iz Domžal bomo silili prenos na normalnem valu. Vsekakor bo to reportaža prvi tovrsten polkus pri nas. V primeru, da se bo odnesel, je vodstvo ljubljanskega velesejma pripravljeno oskrbeti slične prenose tudi v ponedeljek med 6. in 7. zvečer iz vseh paviljonov.

Razstava »Živalce«

V. razstava društva rejcev malih živali »Živalce« za dravsko banovino nudi obiskovalcem ljubljanskega velesejma prijetno izmenadeje. Društvo, ki je v preteklem času preživljalo hude dneve zaradi sporov, ki so nastajali med posamezniki v odboru, se je pod novim odborom, ki mu predseduje g. L. P., razvneli mestni vrtnarji, dvignilo in šlo na delo, da si pridobi izgubljeni sloves. In res! V. razstava »Živalce« nam dokazuje, da se članstvo zaveda skupnega in složenega dela. Mimo osebnih razprtij k vzajemnemu delovanju naj vodi pot k boljši bodočnosti, v korist predvsem našemu malemu človeku, ki si bo z umno rejo svojih živali izboljšal gospodarski položaj.

Na razstavi, ki se nahaja v polkitem prostoru ob paviljonu »E«, so razstavljeni domači kuni vsi pasesh, kakor: belgijski in beli orjaki, francoski ovčarji, modri dunajski, veliki čimčelski, angorski, havanski, beli in črni, reksi, havanski reksi in blackand-tanski kuni. Posebno pozornost vzbuja na tej razstavi belgijski orjaki »amec«, težak 8 kg, ki ga je vzredil g. Kuhar iz Vevč. Ocenjevalna komisija mu je prisodila oceno: častni zmagovalca. Menda se »mrcinac« tega zaveda, saj vam tako samozavestno in odšabno zre na mimoidoče, I. nagrado je prejel še g. Lenardič iz Most za čimčelskega kunca. Zajčji domek in n. njem gostilna »Pri belem zajcu« s skupno angorskih kuncev (30 po številu), ki jih je razstavil urednik »Živalce« učitelj g. Paljk, je nameščen v posebnem prostoru in vzbuja pri obiskovalcih izredno zanimanje. Rejo angorskih kuncev še posebno priporočajo zaradi dragocenega kožuha in fine volne, ki se drago prodaja (kg menda po 500—600 Din).

Perutninarstva razstava nudi obiskovalcem priliko, da si ogledajo najvažnejše pasme kokoši ter obege te-le pasme: rjavo štajersko, leghornsko, rodelandsko, plimutsko in črno orpingtonsko. Ocenjevalna komisija, sestavljena iz priznanih strokovnjakov gg. inž. Wenka in inž. Jelačina od kr. banske uprave je prisodila I. nagrado in častno oceno za štajersko kokošo učitelju g. Paljku, za črno orpingtonsko kokošo pa g. Adamčiču. Prav lepe keki - kambelske rase, ki so znane najboljši rase jajčarice in znesajo še v 5. letu starosti do 200 jajc na leto, sta poslani na razstavo uprava zavoda sv. Stanislava iz št.

Vida in g. Marija Vavpetič iz Smarce pri Kamniku. Tuluške gosli, ki jih je razstavil g. Kuhar iz Vevč, mu bodo dale za Martinovo prav masno pečenko. Posebno zanimanje vzbuja lahobski gosji par, last g. Devetaka z Viča.

Japonska rasa z racmanom in mladit (razstavilalec g. Radič Makstmir, orožnik kapetan) sta prav čedna eksemplarja. Mestna vrtnarja je razstavila še emdenke gosli in rase mandarinke.

Golobarski odsek »Živalce« je s posebno skrbnostjo priredil razstavo golobov, naj-

Gospodarsko stanje v Sloveniji in drugod

Kakor znamo, je beograjsko »Narodno blagostanje« v začetku aprila postavilo trditve, da se gospodarsko stanje najpovoljnejše razvija v dravski banovini, pri čemer se je omenjeni list v prvi vrsti opiral na podatke o gibanju števila zavarovanih delavcev. Že takrat je »Jutro« (št. 86 od 17. aprila) zavrnilo te neutemeljene trditve in je dokazalo, da je gospodarska kriza najbolj prizadela gospodarstvo dravske banovine.

Beograjsko »Narodno blagostanje« pa očitno noče priznati svoje pogreške in se v najnovejši številki od 2. junija v članku »Privredno stanje dravske banovine I. dalje se opoljšava«, ponovno bavi s tem vprašanjem. List navaja podrobne številke o stanju zavarovanih članov pri OUZD v Ljubljani. Pri tem se sklicuje izrecno na »Jutro«, češ, da tudi »Jutro« priznava to izboljšanje. Na koncu pravi »Narodno blagostanje«, da gornji podatki demantirajo nepravilno posilmizem slovenskih gospodarstvenikov in slovenskega tiska o stanju in o izgledih slovenske industrije.

»Narodno blagostanje« objavlja v tem članku seveda samo številke, ki se nanašajo na dravsko banovino, tako da ima nepoučen čitatelj ponovno vtis, kakor da bi se gospodarsko stanje izboljševalo edino v Sloveniji. Že ponovno smo omenili, da je izboljšanje, ki se kaže morda v številkah zaposlenega delavstva, še zelo maleknotno in da iz teh številk še ne moremo skleniti, da bi se konjunktura zopet prišla vidno dvigati. Število pri OUZD v Ljubljani zavarovanih delavcev in nameščenecv je bilo namreč letos v aprilu šele za 4.3% večje nego v istem

različnejših pesem, kakor: rimljane, rne in modre florentince, koburke škrlance, golbače, matteške golobe, kapucine, dromarje, bele, rne, rumene in rjave indijance, visokoleteče dunajske in segodinske, nimburske lastavice, grške mevinke in lipcanke. Med njimi so mnogi res krasni eksemplarji.

Vsa razstava nudi obiskovalcem lepo sliko in daje častno priznanje vsem rejcem razstavilalcem, ki z veliko ljubeznijo goje svoje živalce. Razstavljene živali so tudi na prodaj in tu se nudi prilika posameznikom, da si nabavijo res prvovrstno in čisto krvno pasmo. Društvu »Živalce« pa želimo tudi v bodoče najlepšega razvoja, da nam na razstavi ob priliki jesenskega vselejnika pokaže še v večji meri sadove svojega truda in dela.

mesecu lanskega leta. Če pa primerjamo gibanje zavarovane članstva v dravski banovini z gibanjem v ostali državi, tedaj nam baš te številke kažejo, da je izboljšanje drugje mnogo bolj vidno. Za mesec april nam še niso znani podatki za vso državo, pač pa je Osrednji urad za zavarovanje delavcev v Zagrebu objavil podatke že za marec. Ta statistika pa nam pove, da je izboljšanje zaposlenosti v dravski banovini maleknotno v primeri z izboljšanjem na področjih nekaterih drugih okrožnih uradov. Glede na svoječasne trditve »Narodnega blagostanja« smo to že izrecno poudarili v članku »Značilnejši sezonski dvig zaposlenosti v Jugoslaviji«, ki je bil objavljen v »Jutru« 20. maja. Tu smo ugotovili, da beležijo v primeri z lanskim marcem odstotno največji prirastek članstva okrožni uradi v Tuzli (+32 odstotkov), v Banja luki (+25%), na Sušaku (+18%) in v Somboru (+17%), dočim je v tem mesecu znašal prirastek pri Okrožnem uradu v Ljubljani samo 4.7%. Odstotno izboljšanje zaposlenosti v dravski banovini je bilo v tem mesecu celo pod povprečjem za vso državo, kajti za vso državo znaša odstotek prirastka 5.3%. Verjetno je, da bo statistika Osrednjega urada za mesec april pokazala še večje prirastke pri nekaterih drugih okrožnih uradih, zakaj pri Okrožnem uradu v Ljubljani je bil v aprilu odstotni prirastek nasproti letnemu mesecu lanskega leta nekoliko manjši nego v marcu in je znašal le 4.3%. Gornje številke že same na sebi zavračajo ponovni poizkuse »Narodnega blagostanja«, prikazati izredno ugoden razvoj gospodarskega stanja v Sloveniji v nasprotju z ostalimi deli države.

Zborovanje naših drevesničarjev

Maribor, 2. junija. Danes dopoldne so zborovali v spodnji dvorani »Pri Oriu« drevesničarji iz vse dravske banovine. Navzdič je bilo prav lepo število drevesničarjev. Zborovanje je otvoril razvalitelj banovinske sadjarke in vinarke šole g. Priol. Vodil ga je predsednik drevesničarskega oddelka Sadjarskega in vrtnarskega društva g. Miha Kovačič. Navzoči so bili tudi zastopniki oblastev in vsi razvalitelji kmetijskih šol iz dravske banovine. Predsednik je v svojem poročilu stvarno orisal težak položaj drevesničarjev in razvil program bodočega dela, ki naj bi prinesel drevesničarjem več koristi in izboljšanje položaja. Tajsniško poročilo je podal g. Anton Jelen iz št. Ilja. Iz poročila je posneti, da so drevesničarji zaradi zime zelo trpele in da je bilo veliko pobeze, kakršne so stari ljudje ne pomnijo. Podal je o tem tudi posebno statistično poročilo. V naši banovini je okrog 200 drevesničarjev, ki so vzgojili nad 500.000 raznih sadik, mimo tega se pa v banovinskih drevesničarjih vzgaja vsako leto nad 200.000 sadik. Po poročilih posameznih funkcionarjev se je razvila obširna debata o gojenju raznih sort. Nato je bila sprejeta resolucija, ki navaja vzroke težavnega položaja naših drevesničarjev, ki grozi upropasti to važno panogo umnega kmetijstva. Resolucija navaja na koncu naslednje nujne zahteve:

1. Pod kontrolo naj se stavi vso drevesnice in naj se dopusti ta vzgoja samo tistim, ki dokazujejo dovolj strokovnega znanja. Posebno strogo naj se nadzira prodaja. Za vzgled naj služi zakon o vzgoji trsnega naraščaja.
2. Tudi materialno naj se pomaga potrebnim drevesničarjem, tako da se jim odkupi gotov del vzgojenih dreves.
3. Davčne uprave smatrajo v napačnem tolmačenju zakona o obrti drevesnice kot trajno, izredno eksploatacijo zemljišč ter so posamezni drevesničarji obdavčeni kar s 5 vrstami davkov, katerih seveda ne morejo plačevati, drugi pa se zopet pozivajo k napovedi. Tu je treba postopati enotno. Sade sadike so vendar kmetijski pridelek in nikakršen izdelek ter se vrši vzgoja na že obdavčeni zemlji.
4. Pri postavljanju potrebnih objektov naj se nudi pomoč potrebnim drevesničarjem, ker nima nobeden niti najprimernejših naprav in poslopj, ki bi mogla jamčiti za brezhibno shranjevanje in razpošiljanje dreves, cepičev itd. Naj bi v to svrhu banovinska hranilnica proti jamstvu dovolila dolgoletni kredit.
5. O priliki trgovinskih pogajanj s v pošte prihajajočimi državami naj se skuša doseči, da dovolijo uvoz naših sadnih sadičv in druge države po najnižji uvozni carini. Za izvoz pa bi naj prišlo v poštev le sadike iz kontroliranih drevesnic.

Maksimiranje cen cementu

Z uredbo o izvajanju javnih del, ki je stopila v veljavo 23. novembra preteklega leta, je bila uvedena državna trošarina na cement v višini 15 Din za 100 kg. Cl. 12. te uredbe, ki določa višino trošarine, pooblašča obenem ministra za trgovino in industrijo, da lahko z odobritvijo ministrskega sveta odredi cene cementu po krajevnih razmerah in predpiše kazni za prekrščenje teh cen.

Kakor smo že kratko poročali, se je trgovinski minister poslužil tega pooblastila in je po odobrenju ministrskega sveta izdal odredbo, s katero se maksimirajo cene cementu na ta način, da mora polovico nove trošarine nositi tvornica sama. Kakor znamo, so cementne tvornice v naši državi po uvedbi trošarine na cement prevalele to trošarino v celoti na kupca. Odredba trgovinskega ministra glede maksimiranja cen cementu je objavljena sedaj v »Službenih Novinah« od 1. junija, ko je stopila tudi

v veljavo. Od tega dne naprej bodo smeli naši domači producenti in uvozniki prodajati cement in hidravlično apno (Roman cement) po ceni, ki je v dotičnem kraju prodaje veljala na dan 15. novembra 1933 s pribitkom 7.50 Din na 100 kg. Vsakdo, kdor bo stavil v promet cement po višji ceni, nego je s to odredbo dopuščen, bo kaznovan z denarno kaznijo v višini desetkratne trošarine na dotično blago. Kazni bo izrekalo obče upravno oblastvo I. stopnje po odredbah paragrafov 410. — 417. zakona o obrti. Izrečene kazni pa gredo v korist državnega fonda za javna dela.

Gospodarske vesti

— Tarifne oiajave za promet s Nemčijo. V zvezi s novo trgovinsko pogodbo med Nemčijo in Jugoslavijo sestavlja prometno ministristvo v sporazumu z upravo nemških železnice izvozne tarife za posamezne predmete, ki bodo nudile ugodne pogoje za izvoz raznih predmetov v Nemčijo. Zastokrat so sestavljene tarife za izvoz jajc, rube, konoplje, lesnih ekstraktov, metilnega alkohola, hmelja, orehrov in suhih aliv. V najkrajšem času bodo gotove tudi nove tarife iz izvoz mesa, česna, perja, ferolicilja, kož in lesa. Do konca tega meseca bodo sestavili za prihodnjo izvozno sezono tudi tarife za izvoz svežega sadja (sliv, jabolk in grozdja). Sestavljene so tudi nove tarife za razne premete, ki jih naša država uvaža iz Nemčije, n. pr. za kemične izdelke, za steklo in za steklaste izdelke, za kalijeva gnojila, za seme sladkorne pese, za razne kisline, razne vrste katrana in za porcelansko gline.

— Uzanze za jugoslovensko-avstrijski privatni kliring. Minister za trgovino in industrijo g. Jurij Demetović je potrdil uzanze za posle v jugoslovensko-avstrijskem privatnem kliringu, usvojene na seji uprave ljubljanske borse za blago in vrednote, ki se je vršila 3. januarja t. l. Te uzanze, ki so sedaj objavljene v »Službenem listu« dravske banovine, določajo naslednje: Izplačilo Dunaj v privatnem kliringu se mora dobaviti po roku 10 dni in se morajo za prekoračenje tega roka plačati najvišje zamudne obresti, ki jih dovoljuje uredba o maksimiranju obrstne mere (sedaj 12 odstotkov). Pogodbi zvesta stranika ima po preteku 10dnevnega roka pravico na izvršbo, potem ko je s priporočnim pismom obvestila nasprotno stranko o izostanku dobave. Izvršba se sme izvršiti šele po petih dneh od prejete tega pisma. Doba va znači, da je adresat po izplačilu mestu obveščeno, da more razpolagati z znaskom proti izpolnitvi tamkajšnjih predpisanih formalnosti. Prodajalec mora na zahtevo kupca označiti izplačilno mesto v roku 48 ur. Dobavni rok 10 dni prične teči od onega dne, ko je prodajalec prejel protivrednost in dispozicijo. Protivrednost se mora položiti brezpogojno v roku 48 ur. Eventualne spore iz takih poslov, ki so bili izvršeni na ljubljanski borzi, rešuje brezprizivno razsodišče ljubljanske borse.

— Poravnalne postopanje je uvedeno o imovini Katarine Holzapflove, trgovke v Zepovcih, p. Apače (poravnalni upravnik dr. Karol Sabec, odvetnik v Gornji Radgoni; poravnalni rok 7. julija ob 10., prijavi rok do 2. julija) in o imovini Viljama Hakla, trgovca v Lemerju (poravnalni upravnik dr. Vladimir Škerlak, odvetnik v Murski Soboti; poravnalni rok 20. junija ob pol 10.; prijavi rok do 23. junija).

— V likvidacijo sta stopili naslednji zadugi: Gospodarsko društvo Ljudski dom, r. z. z. o. z. v Mariboru in Jugo-zadrua za vnovčevanje kmetijskih pridelkov v Mariboru, r. z. z. o. z.

— V zadružni register so se vpisale nastopne zadruge: »Jugoekspor«, r. z. z. o. z. v Celju, Kmetijska prodajna zadrua v

Mokronoga, r. z. z. o. z. in Gospodarska zadrua na Prevaljah, r. z. z. o. z.

Položaj na naših borzih

Na ljubljanski borzi je pretekli teden znašal devizni promet 3.07 milijona Din nasproti 4.02 in 2.93 milijona Din v prejšnjih dveh tednih. Tečaj deviz se v teku tedna niso bistveno spremenili, le nemška marka je nekoliko popuščala. Za devize v prostem prometu navaja beograjsko »Narodno blagostanje« naslednje tečaje: Newyork 49.50 Din za 1 dolar, London 254 Din za 1 funt, Milan 422 Din za 100 lir, Curih 16.15 Din za 1 frank, Pariz 327 Din za 100 frankov, Praga 205 Din za 100 Kč in Berlin 19.50 Din za 1 marko. Napoleondori se trgujejo po 316 do 318 Din.

Devize.

Curih. Pariz 20.2775, London 15.61, Newyork 307.75, Bruselj 71.8850, Milan 26.65, Madrid 42.05, Amsterdam 208.4250, Berlin 120.20, Dunaj 57.10, Stockholm 80.45, Celo 78.40, Kobenhavn 69.70, Praga 12.80, Varšava 58.05, Bukarešta 3.55.

Dunaj. (Tečaj v priv kliringu.) Beograd 10.58, London 27.41, Milan 46.44, Newyork 538.59, Pariz 35.58, Praga 21.78, Curih 175.08, 100 S v zlatu 128 S pap.

Elektri.

Dunaj. Alpin-Montan. 1051.

Blagovna tržišča

2170.

+ Chicago, 2. junija. Začetni tečaji: Pšenica: za julij 102.50, za september 103.25; korusa: za julij 53, za september 62.
+ Winnipeg, 2. junija. Začetni tečaji: Pšenica: za junij 80, za avgust 82.
+ Novosadska blagovna borza (2. t. m.) Tendence alaba. Promet je bil slab.
— Pšenica: baška, okolica Novi Sad, srednjebaška, gornjebaška in slavonska 120 — 122.50; baška okolica Sombor, sremska in gornjebaška 117.50 — 120; baška pot. 122.50—125; baška ladja Tisa 125 — 130; ladja Begej 125 — 127.50. — Oves: baški, sremski, slavonski, banatski 92.50 — 95. — Korusa: baška, sremska 81 — 83; baška in sremska, okolica Sombor 82 — 83; banatska 78 — 80; sremska pariteta 82 — 85; baška ladja Begej 82 — 84; ladja Tisa, Dunav 83 — 85. — Moka: baška, banatska »0« in »0« 192.50 — 212.50; »2« 172.50 — 192.50; »3« 152.50 — 172.50; »4« 130—150; »7« 105—115; »8« 125.50 — 172.50 — 182.50; »9« 152.50 do 162.50; »10« 130 — 140; »7« 105 — 115; »8« 101 — 105. — Otrubi: baški, sremski 90—95; banatski 87.50 — 92.50; baški, ladja 100 do 102.50. — Pšitol: baški, sremski 130 — 132.

VINO.

+ Vinske tržišče v dravski banovini (2. t. m.) Vinska trgovina ne pride do pravega razmaha. Izvoz je skoro čisto izostal. Tudi ne kaže, da se bo v prihodnjem času kaj izboljšalo. Kupujejo se le manjše množine sproti in po večini cenejša vina od 4 do 5 Din, a dražja, to je v ceni nad 6 Din se ostajajo. Kupci za rdečim vinom, zlasti s očitkom, še vedno prednjači. Prejšnji mesec so cene pri producentih zaradi nujne potrebe denarja in zaradi tega, da se izognejo pretakanju, padle za 50 par do 1 Din pri litri, kar je nakupovanje malo oživilo. Zda pa se cene spet dvigajo, toda prav počasi, ker ponudbe še vedno nadkriljujejo povpraševanja. Trdno se držijo cen le vinogradniki, ki razpolagajo z večjimi množinami izbranega vina. To posebno se glede na letošnji, komaj srednji grozdni nastavek. Splošna zahteva za bela in rdeča vina se giblje med 4.50 in 6 Din, kakor je pač kvaliteta. Sortna stara vina imajo sicer višjo ceno, zato pa je toliko manjši njihov konzum.

Konec železa

Nemški kemik dr. Frowein je imel te dni predavanje, ki je zbudilo veliko pozornost. Napovedal je konec »železne dobe«.

Če bi sedanja potreba po železu naraščala letno samo za 3½ odstotka, je izračunal Frowein, tedaj se morajo evropski železni rudniki izčrpiti v 55 letih, vsi svetovni pa v 64 letih. O silnem narastu svetovne potrebe po železu dobimo pravi pojem, če zvedo, da so okrog 1. 1500 pridelali na svetu približno 50.000 ton, danes pa znaša letna produkcija 100 milijonov ton. Pri tem je produkcija v zadnjem stoletju narasla za preko 200kratno nasproti 15kratnemu narastu v prejšnjih treh stoletjih.

Zlati zaklad na otoku

Otok Nakutavake leži 500 km od Tahitija in pripada Mamutujskim otokom, ki so francoska last. Na tem otoku je mladi angleški inženjer Hamilton Snowball odkril baje 14 ton težak zaklad zlata, draguljev in nakite, ki izvira iz dobe Inkov. L. 1849. je hotela neka ladja prepeljati ta zaklad iz Callaoja v Španijo, po poti pa so jo napadli morski razbojniki, jo izropali in zakopali zaklad na omenjenem otoku.

Snowball trdi, da je svedel za te stvari po nekih prijateljih v Avstraliji, nakar je organiziral ekspedicijo na otok Nakutavake. Že po prvih vrtnjih je zadel na lišp velike vrednosti. Nato je stopil s svojimi prijatelji v zvezo s francoskimi oblastmi, ki so mu dale dovoljenje, da sme kopati dalje pod pogojem, da pripade polovica zaklada francoski državi. Potem si je nabavil stroje, ki naj bi mu hitreje pomagali do cilja in z njihovo pomočjo je sedaj dvignil ves zaklad.

Loterijske številke razdrle zakon

SPORT

Železničar (Maribor) : Ilirija

Odlična prvenstvena tekma ob 16. na Stadionu. — Predtekma ob 14.15

Danes se odpre Stadion kot moderno urejeno nogometno in sportsko igrišče. Slučaj je nanesel, da nam je podsav. prvenstvo preskrbelo baš za otvoritev najpomembnejšo tekmo med edinima kandidatom za naslov prvaka, tekmo, katere izid bo odločil, kateri izmed obeh klubov se udeležijo letošnjega državnega tekmovanja.

Dogodek je zanimiv posebej tudi zaradi predigre za sportno-politično mizo, ki jo je Ilirija izgubila in s tem svoje najboljšie igralce, zanimiva pa tudi, ker imata oba kluba enako razliko gotov. Treba bo krepko zasakati rokave, ker topot bosta rodila uspeh le vsa volja in velika požrvalnost. Od Ilirijanov pričakuje vsa sportna Ljubljana, ki jim bo stala danes ob strani, da napnejo vse sile in storijo več kot svojo dolžnost. V teh 90 minutah naj zberejo vse svoje znanje in pokažejo, da so res pravi Ilirijani in da to ime tudi zaslužijo. Belo-zeleni, danes gre zares!

Pred glavno tekmo igra ob 14.15 rezerva Ilirije proti rudarskemu klubu SK Hrastnik.

Kakor smo bili opozorjeni, sta bila za

današnja tekmo delegirana dva sodnika, in sicer ss. Dolinar po odboru za delegiranje v Ljubljani in ss. Mlinarič iz Zagreba po odboru za delegiranje pri ZNS. Ker je ta tekma za oba kluba odločilnega pomena, je razumljivo, da sta oba tabora posvetila vprašanju sodnika največjo pozornost. Pri tem je imel — kot se vidi po efektu — uspeh tudi Železničar — Dolinar je bil delegiran pri ljubljanskem odboru in verjetno s vednostjo Ilirije — ki je očitno s svoje strani izposloval še delegiranje zunanjega sodnika. Imenovanje dveh sodnikov za isto tekmo gre predvsem na škodo prestiža najvišjega sodniškega foruma, seveda pa meče tudi čudno luč na razmerje med posameznimi člani LNP. Kakor pozvemo iz službene objave OZDS, je za tekmo delegiran tretji, in sicer ss. Rosenfeld iz Zagreba. Zakaj in kako je prišlo še do tega delegiranja, dozdaj nismo mogli povedati. Upamo pa, da bo sedaj ustrezno obojem stranem in bo tekma vsaj s te strani nudila regularno sliko, dasi je glede nje še mnogo nerazpoloženja v taboru belozelenih.

Kolesarske dirke na dirkališču Hermesa

Popoldne ob 15. na igrišču v Šiški

Danes s pričetkom ob 15. se bodo vršile gotovo zanimive kolesarske dirke na preurejenem dirkališču ZSK Hermesa. Za te dirke so se prijavili tudi nekateri izvrstni avstrijski dirkači, predvsem znani prvak Gatterner. Dirke bodo ob vsakem vremenu. Vstopnina je nizka.

Rezultati lahkoatletskega prvenstva za moštva v Zagrebu

Kakor smo že poročali se je na prvenstvu za moštva v Zagrebu nastopil najboljši Hašk, za njim pa se uvrstili Concordia, Marathon in Makabi. Točk so imeli definitivno: Hašk 52.309, Concordia 47.471, Marathon 25.554, Makabi pa 13.220. Tudi v Zagrebu sta tekmovanja močno ovirala dež in slab teren.

Podrobno so bili doseženi naslednji rezultati:

100 m (okrog 70 tekmovalcev, minimum 39): 1. dr. Buratović (C) 11.4, nato pa Tauber in Štok (H) s 11.5.

Krogica: (minimum 11) 1. dr. Neračič (C) 13.75, 2. Kovačević (C) 13.55, 3. Ambrozij (H) 11.95.

Škok v daljino: (minimum 22) 1. Cvjetić (H) 6.47, 2. Dremil (C) 6.32, 3. Bučič (C) 6.20.

400 m (minimum 13): 1. Braun (C) 55.1, 2. R. Madžarić (C) 55.2, 3. Zingerlin (Mar.) 55.6.

5000 m: 1. Koren (Mar.) 17.18.3, 2. Bloch (Mak.) 17.45, 3. Belos (C) 18.02.

Disk: (minimum 22): 1. Šolc (H) 38.91, 2. Kovačević (C) 38.72, 3. L. Kallay (Mar.) 38.24.

Škok v višino (minimum 15): 1. Muhvić (H) 1.70, 2. in 3. L. Kallay (Mar.) in Tonić (H) 1.65.

800 m (minimum 8): 1. Zingerlin (Mar.) 12.08.3, 2. in 3. Franči in Vuković (H) 2:10.

110 m z zaprekami: 1. dr. Buratović (C) 15.6, 2. Banšćak (Pančev) 16.5, 3. Jug (H) 16.9.

200 m (minimum 35): 1. Banšćak (Pančev) 24, 2. Braun (C) 24.1, 3. Štok (H) 24.3.

Troskok (minimum 3): 1. Bučič (C) 12.08, 2. Petrić (H) 11.76, 3. Bergmann (C) 11.74.

400 m z zaprekami (minimum 2): 1. Banšćak (Panč.) 1:04.8, 2. Vuković (H) 1:06.3.

Kladivo: 1. Golc 40.39, 2. Leandrov 26.05, 3. Švic (vst H) 28.05. (Kladivo se je ponovno razgrlo in so te številke prav za prav časne.)

10.000 m (oba pod minimumom): 1. Belas (Mar.) 38.44, 2. Leščan (C) 38.58.

Kopje: 1. Kovačević (C) 45.80, 2. Cvjetić (H) 43.50.

Škok ob palici (vst minimum): 1. in 2. Mitrović (H) in Feigl (Mar.) 3 m, 3. Cvjetić (H) 2.90 m.

1500 m: 1. Gales (C) 4:39, 2. Sindelar (C) 4:44.6, 3. Bloch (Mak.) 4:45.

4x100 m (min. 11 stafeti): 1. Hašk VII. 48.4, 2. Hašk II. 48.5, 3. Concordia IV. 48.6.

Motociklistične dirke na dirkališču „Miramare“ v Zagrebu

Na dirkališču I. hrv. motokluba so se na praznik vršile prve letošnje motociklistične dirke, na katerih je bilo okoli 2000 gledalcev. Tudi število tekmovalcev je bilo zelo veliko. Najboljši čas dneva je dosegel naš znan vozač Ludvik Starčič, član motokl. Ilirije. Posamezni rezultati so bili naslednji: Dirka turističnih motorjev do 250 cm: 1. Pihlerić Josp (Maribor) 4:00.4. Dirka enakih motorjev do 600 cm: 1. Ing. Lotz (Maribor) 3:41.8. Dirka enakih motorjev nad 600 cm: 1. Šoštarč Kazimir (Zagreb) 3:51. Dirka sportnih motorjev do 350 cm: 1. Cisar Stjepan (Zagreb) 3:29.2. Glavna vožnja turističnih kategorij do 350 cm: 1. Zlata Šandel (Zagreb) 4:04. Dirka sportnih motorjev do 500 cm: 1. Müller Karlo (Zagreb) 3:32. Glavna vožnja sportnih motorjev do 500 cm: 1. Ing. Lotz (Maribor) 3:43. Glavna vožnja turističnih motorjev do 600 cm: 1. Šoštarč Kazimir (Zagreb) 3:48. Glavna vožnja sportnih motorjev do 350 cm: 1. Cisar Stjepan (Zagreb) 3:32.4. Glavna vožnja sportnih motorjev do 500 cm na 6 krogov: 1. Starčič Ludvik (Ljubljana) 3:16.4. Drugi za njim (Cisar) je vozil že 3:28.8.

Službene objave LNP

(Nadaljevanje seje p. o. dne 30. maja.) Določijo se termini za finalna tekmovanja drugega razreda: 10. junija Zagorje; Hrastnik v Zagorju in 17. junija v Hrastniku; 24. junija zmagovalci Zagorja; Hrastnik proti pravku trboveljske skupine, prva tekma v Zagorju ali Hrastniku, druga 1. julija v Trbovljah; 17. junija Svoboda; Maribor; Olimp v Celju; 24. junija v Mariboru; 17. junija Elan; Korotan — Kranj v Novem mestu; 24. junija v Kranju; 17. junija Reka; Domžale v Domžalah; 24. ju-

nija v Ljubljani; 1. julija prvek ljubljanskega drugega razreda proti zmagovalcu Elan; Korotan v kraju zmagovalca, 8. julija v Ljubljani ali v Domžalah; 8. julija prvak o. o. Trbovlje proti zmagovalcu Svoboda; Olimp v kraju zmagovalca, 15. julija v kraju prvaka o. o. Trbovlje; 22. julija prvek ljubljanskega okrožja proti prvaku štajerskega okrožja na sedežu prvaka štajerskega okrožja, 29. julija na sedežu prvaka ljubljanskega okrožja.

Kazenskem odboru se izročita igr. Bolha Peter, Disk, zaradi prestopka na prvenstveni tekmi Disk: Svoboda 27. maja, in Habicht Josp, Svoboda — Ljubljana, zaradi prestopka na pokalni tekmi Jadran: Svoboda 21. maja.

Upravnemu odboru se izroči Ptuj, ker je nastopil s suspendiranim igralcem Werberjem v prijateljski tekmi Ptuj: Grafika 21. maja v Ptuj. Upravnemu odboru se odstopi dopis Enakosti z 28. maja glede dogodkov na tekmi Enakost: Bratstvo 27. maja.

Verificirano se prvenstvene tekme Železničar: Maribor 1:1, Hermesa: CSK 1:1, Železničar: Hermes 7:1, Železničar: Celje 5:2, Reka: Korotan 3:0, Sloven: Jadran 1:0, Trbovlje: Amater 5:2, Dobra: Amater 3:1, Hrastnik: Rudar 7:1, Sloga: Litija 3:1, Svoboda: Zalog 4:2, Svoboda: Domžale 2:2, Elan: Sava 3:1, Svoboda: Gradjanski 2:0, Ptuj: Mura 3:2, Panonija: Drava 3:1, Olimp: Atletiki 6:2. Prvenstvena tekma Grafika: Korotan 3. maja se verificira 3:0 p. f. za Korotana, ker je Grafika nastopila s neverificiranim igralcem Muzlovičem Jospom; Grafika se zato izroči upravnemu odboru v postopanje. — Tajnik II.

Službeno iz OZKS. Seja OZKS bo v ponedeljek, 4. t. m. ob 20.30 v hotelu »Strukelj«. Na sejo se vabijo ob 21. ss. Ramovš, Jordan in Lukežič. — Predsednik.

Službeno iz OZDS. Za današnja prvenstvena tekma Ilirija: Železničar je delegiran od ZNS ss. Rosenfeld iz Zagreba. Včerajšnje objave OZDS se popravljajo toliko, da je ss. Dolinar določen kot rezerva. Tajnik.

V nekaj vrstah Na praznik je bila v Ptuj prijateljska nogometna tekma med varadinskim Gradjanskim in domačo Dravo, ki se je končala s 3:1 za domačine. Gostje so kljub porazu pokazali lepo igr, ki je bila vredna najboljšega moštva v II. razredu mariborskega okrožja. Igralci Drave so igrali nad vse požrvalno, gostje pa tehnično boljše. V tekmi se je po nesreči težje poškodoval igralec Drave Petan. — Danes gostuje v Beljaku enajstotnega jesenskega Bratstva. Moštvo je odpotovalo zjutraj z avtobusom. Rezerva igra popoldne ob 15.30 z rezervno kranjskega Korotana. — Za točke v pokalnih tekmah se borita danes v Zagrebu Jugoslavija in Gradjanski. — Argentinska reprezentanca, ki bi morala prihodnji teden igrati v Beogradu, je dobila od svojega saveza nalog, naj se vrne domov. — Brazilci se bodo po igri v Beogradu ustavili najbrže tudi v Zagrebu. Sicer pa jih tudi Turki vabijo za dve tekmi v Carigrad. Vsekakor laskave poudbe, ki jim bodo nekoliko olajšale povratek v domovino. O zmagoval so pa itak prepričani. — Jugoslovanski savez ženskih sportov (JSZS) v Zagrebu je tik pred važnimi dogodki dobil od svojih klubov nezaupnico s tem, da zahtevajo sklicanje izredne glavne skupščine. Dosedanja uprava je podala ostavko. Klubi ljubljanskega podsaveza v tej akciji niso sodelovali. JSZS je v zvezi s tem izdal komunik, da spričo takšnih razmer odklanja vsako odgovornost za posledice, ki bi utegnile nastati zaradi tega za ves naš hazenski sport doma in v inozemstvu. Vedeti je treba, da se bližajo izbira odločilna tekma s Poljsko in pa svetovne ženske igre v Londonu, za katere so baš zdaj priprave v najboljšem teku. Pri nas je paš rado tako, da nekateri sproti rušijo, kar drugi zgradijo.

Old boy SK Atletik: »Merkure 9:2 (4:0). V petek je bila na igrišču pri »Skalni kletki« v Celju pred 150 gledalci odigrana vesela nogometna tekma med »stariimi« Atletikov in celjskimi člani »Merkurja«.

»Starini« Atletikov so bili ves čas v veliki premoči in so z lahkoto zmagali v razmerju 9:2 (4:0). Sodil je g. Krell objektivno.

Današnji nogomet v Celju. Danes ob 16.30 se bo pričela pri »Skalni kletki« v Celju drugorazredna prvenstvena nogometna tekma med SK Atletiki in SK Laskim. Sodil bo ss. g. Wagner.

SK Ilirija (nogometna sekcija). Za tekmo z Železničarji naj si I. moštvo ogleda postavbo v članski knjigi. Bmoštvo igra predtekmo s Hrastnikom ob 14.15. Zato naj se javijo točno ob 14. trenerji: Jandl, Buljevič, Dornik, Franzot, Lah II, Černe, Černač, Ice, Kos, Aljančič, Hörtner, Kveder, Primožič. Nastop blagajniške in re-

diteljske službe ob 14. Blagajna: Mettner, Prander, Reditelj: Nered, Felcher, Gorjanc, Cebon, Krišče, Blavčič, Roščak, Pribovek, Müller, Cvrt, Srimšek, Oskar. Javite se točno ob 14. pri blagajni g. Mettnerju, ker kasneje ne boš smeli na igrišče. Stranska sodnika za predtekmo: Glušić E., Perc; za glavno tekmo: Egon. Naraščajniki naj se zbero pri vходу na Vodovodni cesti.

ASK Primorje (nogometna sekcija). Tekma s Slovanom bo popoldne ob 17.45 in ne dopoldne ker je igrišče zasedeno zaradi prv. tekme. Juniorsko moštvo in sub-juniorji naj bodo ob 18.45 na igrišču. V ponedeljek ob 20. pri Levu strogo obvezen sestanek za: Starec, Logar, Hasi, Šinkovic, Bertonec, Zemljak, Slamič, Boncelj, Prevornik, Pišek I. in II., Šlamberger, Pupo, Jež, Pepček, Zemljčič, Caleari, Petelin.

SK Slovan. Redna odborova seja bo 4. t. m. ob 20. v gostilni »Krušič«. Vsi odborniki sigurno.

SK Sloga. Danes ob 13. naj bodo na glavnem kolodvoru: Lipovšek, Ninković, Trobec, Starman I., Zupančič, Rihtar, Lejka, Mrkvička, Perović, Franseis, Podrekar, Sevarčević. — Igra se v Domžalah.

TSK Slovan. Danes ob 17. za prijateljsko tekmo proti Primorju I.: Moša I in II, Kobal, Grm, Uhan, Jovanović, Globelink, Thuma, Vidle, Janković, Gerjol, Galle, Keravec in Stojanović. Rezerva naj se javi ob pol 16. pri gospodarju Kramarju.

SK Mars. Danes ob pol 9. morajo biti na igrišču Primorja: Ivc, Dolinar, Ban, Bobi, Zavri, Lili, Vrhovec, Žigon, Zupanc, Burger, Jenko, Klemenčič, Zupančič, Reditelj: Strazišar, Trček I, Vrhovec II, stranski sodnik Strah.

SK Grafika poziva na trening tekmo s Korotanom na igrišču na Rakovniku ob 17. naslednje: Gašparič, Muzlovič, Melcna, Usnik, Žagar, Martinčič, Štupica I in II, Strohmajer, Bežan, Verbek, Verčnik in Veber.

Mednarodna avtomobilska tekma v Poreču na Koroskem

Avstrijski Touring Klub, član Alliance-Internationale de Tourisme, priredi 7. in 8. julija t. l. pod pokroviteljstvom deželne glavarja Koroske, generala v pok. Hülgertha mednarodno avtomobilsko tekmo v Poreču (Pörtschach) ob Vrbskem jezeru, ki se je lahko udeležijo tudi vsi inozemski avtomobilisti. Prijave sprejema generalno tajništvo avstrijskega Touring kluba na Dunaju IX., Peregringasse 2, telefon A 18-5-25 in tajništvo avstrijskega Touring kluba za Korosko, Celovec, Burg, telefon 524. — Prijave sprejemajo tudi vsi avstrijski konzulati in njihova zastopstva do 25. junija t. l., ki preskrbijo obnem tudi triptika prost prehod v Avstrijo.

Sportni drobiž

Brazilija trenira s Japonci

Brazilski olimpijski odbor bo svoje plavče temeljito pripravil za berlinske olimpijade. Zato je zaprosil japonsko plavalno zvezo za nekaj trenerjev. V Brazilijo sta odšla dvajseti olimpijski zmagovalci v prenem plavanju Teuruta in mojerter v crawlu Takalehi.

Češki nogometaši v Ameriki

Zanimiva tumaža čaka moštvo SK Klada, ki poje v avgustu in septembru t. l. na turnejo v Ameriko. Igrali bodo po dosedanjem nastupu v Chicagu, Clevelandu, S. Louisu in New Yorku. Ni izključeno, da bo enajstotica spremljal tudi mestni župan, ki bi zastopal rojstni kraj čikaškega župana Čermaka na svečanosti, ki jih bo priredilo mesto Chicaga svojemu dolgoletnemu županu — češkemu rojaku.

Poslano

V zadnjih dneh je bil priobčen v tukajšnjih časopisih inerater neke inozemske trdve v svrhu reklame in sicer take vsebine, da smo mi jugoslovanski trgovci perzijskih preprog kolektivno sklenili cenjenemu obstinstvu objaviti naslednje:

Dotična inozemska trdva je na velesejmu razstavljeno roba že pred davnim časom uvozila v našo državo ter jo poizkusila draženim potom prodati. Ker večina ljubljanskih kupcev takim zastarelim trikom ni nasedla in tudi prilično dobro pozna cene, je uvidela, da se na tej licitaciji za običajno trgovsko roba najnavadnejšega izvora zahtevajo gorostasne cene in da se dobi boljša roba pri naših domačih in znanih jugoslovanskih trgovcih vsak čas brez licitacije in še ceneje.

Ta roba je razstavljena na velesejmu in trdva si dela na nelep in netakten način reklamo, da je ona baje dobaviteljica najvišjih naslovov, cesarskih dvorov in svetovnih zavodov, ne ozirajoč se na to, da so nekateri od navedenih visokih ose izginile ali umrle še skoraj pred polstoletjem. Kupec, ki čita tako vrsto reklame, naj dobi vtis, da je tu razstavljena roba iste kakovosti kakor je bila ona, prodana raznim visokim osebam, ali, z drugimi besedami, zapeljuje se s tem občinstvo v zmo, dočim ima trdva v resnici v svoji zalogi gročme preproge, umetno antikvarno roba, kakor tudi izmenjano roba, katero so prejšnji lastniki vrnili, ker ni odgovarjala itd.

Naši trgovci so prodali roba istim in še višjim osebam, nego jih navaja reklama te trdve, ne samo zasebnikom, marveč tudi mednarodnim trgovcem in antikvaristom v Monakovem, Parizu, Dunaju, Berlinu, Carigradu itd., kateri gotovo vedo, kaj kupijo in koliko plačajo, da morejo potem tudi oni s poštenim dobičkom roba dalje prodati.

Moramo poudariti, da se s tem ne hvalimo in ne delamo neokusne reklame. Nam je v praos in zadoščanje, da smo stanovanja tisočim srednjega in boljšega stanu okrasili za neznatno ceno s prav tako ali še lepšimi preprogami kakor pa take reklame se poslužujoča inozemska trdva.

Ker poznamo patriotizem našega občastva, smc uverjeti, da se ne bo dalo zavesti s prazno in puhlo reklamo od tujca, ki deia brez naše zakonite obrtnice in ne plačuje v naši državi nobenih davkov in pristojbin, tako da 'aljo cdenes ves dobiček preko državne meje, morebiti še z zasnahom tistim lahkomisljencem, ki niso ustredeli, da kar more stori in, more storiti tudi vsak od naših trgovcev in to še dosti boljše nego on, ker mora on prave praviške preproge prav tako tam kupiti, kjer jih kupujemo tudi mi in jih plačevati tako kakor jih plačujemo mi; poleg tega pa mora plačevati še dvojno režijo in sicer v

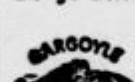
NOVO OLJE, S KATERIM SE DOSEGAJO REKORDI IN DOBIVAJO DIRKE!

500 milij 500 minutah v ne celih

NA BROOKLANDSKEM DIRKALIŠČU se je dosegel povprečen čas 60.28 milj na uro (96.9905 km) na TRIUMPH dvo cilindrskem 645 ccm motornem kolesu s prikolicco, prevozivšem 500 milj v 8 urah, 17 minutah in 43 sekundah. Vozili so gg. H. S. Perry, S. Slader L. Crisp in T. Robins. Vožnja je oficijelno kontrolirana po A. C. U. Uporabilo se je olje: MOBILOIL »D«. (Po oficijelnem potrdilu A. C. U.)

To je ravno isto

MOBILOIL „D“

ki ga zahtevajo naši preprodajalci v naših originalnih 2 lit., 5 lit. in 20 lit. konvah.

STANDARD-VACUUM oil Company of Jugoslavia, Inc.

4921

Spot danska plavačica

Danska svetovna rekorderka Else Jacobsen je nedavno izboljšala svoj evropski rekord v prsem plavanju na 100 m in sicer za desetinko sekunde na 1:25.1. Srečo je poskusila s enakim namenom tudi na 200 y, toda pri tem pa ni uspeła.

Kaj bo s nogometom na olimpijadi?

Fita si zelo prisadeva, da bi opravila nogometni turnir tudi na spored prihodnje olimpijade. Najbolj vneto zagovarjajo ta predlog Nemci, ki jim še to ni prav, da je bil dokončni zaključek o tem spet odgođen. Pravijo, da vprašanje profesionalizma pri tem sploh ni važno in je paš glavno to, da se nogomet kot enakovredna disciplina s ostalimi uvrsti v olimpijski spored. Olimpijski odbor pa je glede izvajanja amaterskih načel precej strog in je še zelo dvomljivo, če bodo Nemci l. 1936. lahko organizirali takšno nogometno parado kot so je letos Italijani.

Velikobritanskim otočjem ter se tamkaj držal trdovratno nekako tja do srede tega tedna. S tema dvema barikadama formacijama, ciklonom na ruskobaltičnem severovzhodu ter anticiklonom nad Anglijo, je bil poestavljen oni vetrovni mehanizem, ki je puhaval vedno znova hladen zrak s severnih oceanskih predelov čez srednjo Evropo in tja v Rusijo, je skratka ohlajal domala vso Evropo, tako da so bile po veliki večini temperature zelo nizke. Seveda smo ta hlad tem bolj občutili, ko smo se letos razvajali s tako zgodnjo in izredno toplo pomladjo.

Meja med anticiklonskim in depresijskim območjem je valovala, spreminjajoč se neprestano v malem. In ravno spreminjambam v tem mejnem pasu se moramo zahvaliti za znatne padavine, ki so jih bili deležni mnogi predeli, že močno oškodovani po dolgotrajni suši, seveda pa tudi za številne nevihte, ki so pač v taki situaciji nelzogične.

Sredi tedna se je pričel angleški anticiklon pomikati proti srednji Evropi ter se razgrnil čez njo. Kakor hitro je v spreminjeni barikadni situaciji nehal dotok zraka od severnih oceanskih krajev, se je pričel segrevati.

Z zadnjim dnem majnika se je za meteorološko štetje nehala pomlad in s prvim junijem je pričelo poletje. Letos je bilo tako, da smo imeli poletne dni ne le v maju, marveč celo že v aprilu. Junij nam bo pokazal morda še nekaj hladnejšega vremena, da se na ta način odškoduje za pretoplo pomlad, kakor se je zgodilo nekaj podobnega že v drugi polovici maja. Temperature, kakor so jih imele v začetku maja celo daljne severne dežele, imajo sedaj komaj prav južni predeli na Sredozemskem morju.

Križaljka „Vremenska hišica“

Pomen besed:

Navpično: 1. medmet; 2. vodna žival; 3. strupeni plin; 4. medmet; 5. panoga sporta; 6. začimba; 7. osebnii zaimek; 8. osebnii zaimek; 9. mesto v Urugvayu; 11. slavnostne sportne igre.

Vodoravno: 1. ima brke; 6. mesto v Jugoslaviji; 9. možko kretno ime; 10. zabavišče; 12. del voza; 13. egiptanski sončni bog; 14. italijanskih spolnik.

Čitajte tedensko revijo „ŽIVLJENJE IN SVET“

Senator dr. Ravnihar:

Beneš in njegovo delo

Poročali smo že o lepi proslavi, ki je bila v Ljubljani v proslavo 50-letnice češkoslovaškega znanega ministra dr. Edvarda Beneša. Iz pomembnega, globoko zajetega slavnostnega govora, ki ga je na proslavi imel senator g. dr. Vladimir Ravnihar, objavljamo nekaj odlomkov.

Šeobražljivo delo, ki ga je mlad študent Beneš vršil na samem sebi, je našlo v njegovih redkih osebnih lastnostih plodna tla. Telesno in moralno zdrav, abstinenc, sportnik — nogomet je bila njegova specialiteta — asketično strog proti sebi, nasprotnik vsakega praznega veseljačenja, je pripadal oni generaciji akademskih mladine, ki je ob emancipaciji vsakega strankarskega predhodnika iskala svoj filozofski nazor in ki jo satgadelj odlikujejo močna stvariteljska energija, neutrudljiv pogum za delo in resni pogledi na življenje. Neizčrpna energija in kontrola samega sebe spremljata njegovo veliko ljubezen do dela, ki mu je tako popolnoma vdan, da pozablja na sebe in na skrb za svojo osebo, šestnajst do osemnajsturni delavnik mu jedva zadostuje, da se čitanjem in študijem uteši svoj nemarni glad po znanosti. Pri tem pa si mora še s pisateljevanjem služiti svoj vsakdanji kruh.

V treh letih svojega študiranja v tujini je Beneš postal moč široke miselnosti, bogat na znanju in izkušnjah, utrjen v delom in pomanjkanjem. Pariz je razširil njegovo kulturno in intelektualno obzorje. Privzgoji si je senzitivno čut dolžnosti in odgovornosti. Nacionalizem mu je politična, gospodarska in kulturna svoboda. Prva zahteva demokracije do državljanov je, da disciplinira samega sebe, da najde pravičnega ravnotežja med svojim osebnim interesom in interesom države, da ne dela razlike med individualno in politično moralno. Človečanska morala narekuje pacifizem, toda z vso rezervno.

Za doktorsko tezo v Dijonu leta 1908. — tedaj 24 let star — si je izbral smadilno temo »Avstrijski problem in češko vprašanje. Študija o političnih bojih slovaških narodnosti v Avstriji. Za filozofski doktorat naslednje leto v Pragi pa mu je bila naloga: »Študija o politični stranki. S tem si je pridobil formalno sposobnost za nastop službe, ko je postal l. 1909 profesor politične ekonomije na Trgoveški akademiji v Pragi, leta 1912. pa profesor sociologije na filozofski fakulteti in naslednje leto na češki tehnični v Pragi.

Ves ta njegov duševni in duhovni razvoj, ki kaže čudovito harmonijo in logiko, je samo preludij, priprava za veliko politično delo revolucije. Življenje Benešev med revolucijo pada v samo zgodovino te revolucije. Jedra je izpolnil svoje 30. leto, niti še ni dosegel starostne dobe, da bi mogel biti izvoljen za poslanca, ko ga je izbruh svetovne vojne brez druge legitimacije potikal na plan, da se udeležuje kot praktični aktivni politik in ko ga je usoda pozvala, da poleg Masaryka in v najtesnejši zvezi z njim odločuje v najtežjih urah svojega naroda. Dva učenjaka, dva znanstvenika prvega reda, poleg Beneša njegov učitelj in mentor prof. Masaryk, sta stopila na čelo revolucije.

Masaryk je bil v Benešu takoj zasluhljiv svojega pomočnika, zaupnika, ki naj je že za nekoliko časa postal njegov alter ego. Na izprehodu je Beneš nagovoril Masaryka, da je treba nekaj storiti. Da treba je delovanje, odvrne Masaryk, jaz že delam. S tem enostavnim paktom je bila sklenjena vez, ki ju odtlej politično neoljčno družijo vse do današnjega dne.

Masaryk, ki je bil med tem že nekajkrat v inozemstvu, s katerim je imel kot avtoriteta med učenjaki odlične predvode zveze, se je septembra 1914. podal v Italijo, odkoder se ni več vrnil domov. Beneš, ki je bil po dogovorjenem načrtu doma zasnoval revolucijski odbor z nalogo, da vzdržuje zvezo z emigranti, je mogel tekom leta 1915. še ponovno potovati v Švico, odkoder je prinašal domov dragoceno gradivo. Dotlej nepoznan v aktivni politiki, si je znal dati videz korektnega vseučiliškega profesorja, ki ni mogel vzbujati suma. Ali končno je policija le zavohala sled. Že mu je bila za petami, ko mu je 4. septembra 1915. uspelo po skrivnih potih prestopiti avstrijsko mejo. V Zenevi ga je pričakal prof. Masaryk. Položaj takrat ni bil prav nič rožnat za stvar, ki sta jo nameravala izvesti: Prepričati javno mnenje zaveznikov, da treba zrušiti dvojno monarhijo ter doseči, da bi osvobodnje Čehov in Slovačkov bilo sprejeto med vojne cilje.

Pomislimi moramo, da je bil početni načrt zaveznikov glede Avstro-Ogrske samo ta, da jo je zmanjšati za nekatera ozemlja v prid Srbiji, Italiji, Rusiji, Romuniji, ostanek z nemško, madžarsko, češko, hrvaško in slovensko narodnostjo pa sferalizirati. Vse svede s pogojem, da zmagala Rusija. Vse prizadevanje preko tega načrta je naletelo na popolno nerazumevanje pri zaveznikih, tudi pri Rusiji, ki je bila v tem pogledu čisto neorientirana. Ko je Masaryk pred ruskim veleposlanikom v Londonu razgrnil narodopisno karto monarhije, je ruski diplomat odkrito priznal, da vidi tako karto prvič v svojem življenju. Saj je bil z zaslopljenkom Anglije in Francije mirno podpisal »londonski pakt« od 20. aprila 1916., s katerim si je Italija pustila plačati svoj vstop v svetovno vojno na strani zaveznikov za ceno Tridenta, Gorice, Istre in Trsta z Notranjsko, Dalmacijo tja do Metre. Pakt zajamčujo Veliko Srbijo, samostojno Črno goro, Sloveni in Hrvaški pa naj bi ostali pri Avstriji.

Res, obudovati je pogum, vero in neupogljivo voljo Masaryka in Beneša, a zmagovanih zastopnikov neke v svetu vole sil povsem nepoznane narodnosti, ko sta se odločila, da je proti vsem neverjetnim težočam treba prijeti borbo in sistematično delo. Razdelila sta si vloge, Masaryk je šel v London, Beneš pa je ostal v Parizu. Oba sta bila mizlično na delu. V

Parizu je Beneš izvestil firmo: Zahranilni komitet češkoslovaški, ki se je kasneje nad bolj reprezentativni prostori pretvorila v visoko domoči naslov »Consell National des Pays Tchèques«, za Avstrijo viden signal za odkrito borbo. Ma-

saryk, ki je rezidiriral v Londonu, mu je bil nominalni predsednik, Beneš pa nominalni generalni tajnik, v resnici sta bila, drug drugega se izpolnjujoč, oba eno. Kdor bi mislil, da je bila organizacija čeških polkov na entitni strani enostav-

Težave vrhniške občine

V nedeljo se je vršila v občinski pisarni seja občinskega odbora z obširnimi dnevnimi redom. Predsednik občine lekarnar g. Hočevar je podal daljše poročilo in dejal med drugim, da je banska uprava izdelala poročila za popravilo, odnosno za razširjenje vodovoda v Mali Ligonji. Ker se je izkazalo, da sta zdaj zajela studena nestalna in v času suše skoro suha, bo treba priključiti še en studenec, katerega vodna množina se bo morala izmeriti v času suše. Ko se bo to izvršilo, se bo pristopilo k izvedbi načrta in predsednik bo zaprosil bansko upravo za denarno pomoč.

Posebna komisija je pregledala dela pri zagraditvi Podlipščice v gornjem teku in vseh njenih pritokih. Napravljen je bil proračun in vloženja prošnja na bansko upravo za nadaljnji prispevek. Upati je, da bo prošnja ugodno rešena in da bodo dela leto končana.

Podružnica Kmetijske družbe na Vrhnikih dobi iz lanskega proračuna 1000 Din za nabavo sejnalnega stroja.

V prihodnjem mesecu se bo izvršila v trgu prenumeracija hišnih števil in preimenovala se bodo ceste in ulice. Vsaka cesta se bo začela s številko 1.

Predsednik je dalje poročal, da so glavne priprave za podajanje železniške proge v trz končane. 23. maja je bil na lico mesta obhod v zvezi z razlasičeno razpravo. Upati je, da se bodo dela začela najkasneje v osmih tednih. Posojilo za gradbo proge bo najela občina pri Občinski hranilnici, tekoči denar pa bo prejela od Pokojninskega zavoda v Ljubljani.

Horjulska občina je sporočila, da je pripravljena zaradi tega, ker ji je pripadla vas Zažar, prevzeti 15.000 Din dolga za žažarsko šolo, ostanek 55.000 Din pa naj bi prevzela vrhniška občina. Predsednik g. Hočevar je izjavil, da občina nikakor ne more na to pristati, ker je vas Zažar pripadla v celoti horjulski občini in je edino pravilno, da prevzame zato tudi Horjul celoten dolg. Šola je stala 250.000 Din in če ne bi bila sezidana,

ne šele in da je šlo samo po sebi od nje, se soto smoti. Ni bilo ovire pri lastnih idejah, ki so navdušeno sledili ključ, bile so zapreke na drugi strani. Bili so tebitni pomisleki proti uporabi vojnih ujetnikov za formiranje nacionalne vojske tako v vojaških, kakor v diplomatskih krogih. Bati se je bilo represalij na strani centralnih sil, bati da bi one čeških armadnih zborov na strani antante ne prizmale za vojskujočo silo, ampak za dezertarje in insurgente. Sama Francija je šele februarja 1918. dala svoj oficijelni pristavek na priznanje samostojne češkoslovaške vojske. Ako navedemo, da je bil češkoslovaški narodni svet v Parizu šele 14. oktobra 1918. priznan za provizorično vlado češkoslovaške države, tedaj si moramo misliti, kako zelo obložena s kamernjem in trnjam je bila pot, ki jo je bilo prehoditi.

Pred dvema letoma mi je bila v Zenevi redka čast, da sem prišel v osebni stik s dr. Benešom. Mož nepreviške postave, ampak ga je sama mišica, telesno in duševno posebej energija. Njegove jasne silve oči izražajo ono simpatijo, ki ti jo ob prvem srečanju vzbuja vsa njegova osebnost. Takoj pa imaš vtis, da ta prijazni pogled lahko postane trdo jeklo, čim je treba pokazati odločnost, odpor in voljo.

Ko torej izrekamo svoje čestitke, jih ne izrekamo onim 50 letom, ki jih dr. Beneš v vsej svežosti in čilosti dopolnjuje, izrekamo mu jih na njegovem zgodovinsko nepozabnem delu in na vseh njegovih velikih političnih uspehih. Izrekamo pa s tem čestitke tudi narodu češkoslovaškemu, ki je imel v svojem najusodopnejšem trenutku in ima še danes to srečo, da vodi njegove meddržavne posle mož tako redkih sposobnosti in lastnosti kakor je dr. Beneš. Tem čestitkam pridružujemo globoko svojo hvalečnost, ker je dr. Beneš z znamenitimi svojim političnim delom pripravil tudi našo svobodo in ker ima naša svoboda Jugoslavija v njem svojega najboljšega in najzvestejšega prijatelja.

Ker je vprašanje zgodnjega cveta in z njim zvezanih nasvetov in ukrepov proti temu pojavu prav važno, moram v korist naših hmeljarjev odločno svariti pred rezanjem glavnih vršičkov hmeljskih trt. Glede rezanja pogankov pa je tako že davno hmeljarsko pravilo, da se le-ti porežejo, kakor visoko človek doseže, in torej ni nasvet inž. Blatnega prav nič novega. Sicer se pa čudim, da ne vedo ne g. inženjer in tudi ne drugi naši strokovnjaki, da smo sličen pojav že opazili leta 1926. v Savinjski dolini. Tudi takrat je začel cvesti hmelj ob koncu maja, ko je komaj dosegel dobro polovico drogov. Iz tega cvetja so nastale prav dolge kobule (kravice), ki so seveda dozorele predčasno, to je pred koncem julija. Rastline na so veseno poglnele prav lep cvetni nastavek in ni bila letina nič slabša od drugih. Ker ni nihče obral dozorelih kobul prvega cvetenja, so le-te porjavale in so jih hmeljarji pustili neobrane. Kar se tiče inženjerjevega nasveta, da bi obglavili glavne trte, bi pripomnil le to, da takšna operacija tudi v najni sili, če je toča vršičke odbila, ne prinaša odreditve, temveč je pridelek tako malenkosten, da se takšno početje izplača le v letih najboljše konjunktive. Mimo tega na je hmelji, ki zraste na teh novih trtah, zelo raztreseni kobul. Tako blago pa trgovina le nerada kupi.

H koncu bi omenil še to, da hmelj ne cvete samo pri nes predčasno, temveč tudi drugod in tudi na Češkem, kjer vlada že vso pomlad suša prav tako kakor tudi v Nemčiji. Mimo vsega tega so imeli 30. maja v Nemčiji in na Češkem hudo slano, saj je termometer zdrknil prav do 5 stopinj pod ničlo. Mraz je hudo poparil tudi hmeljske nasade, ki so v primeri z našimi še znatno zoostali v rasti. Kaj pomeni tako huda slana za hmeljsko rastlino, vemo pa že iz izkušnje, ko je pred nekaj leti (1927. leta) tudi pri nas skuhala slana sredi maja hmeljske nasade. Tisto leto je bil pridelek prav pičel in slabe kakovosti, saj so šle skoro vse kobule v prav grobe, nad 5 cm dolge kravice in preraščene. Vse to morajo vedeti naši hmeljarji, da ne bodo v strahu za letošnje letino in da ne bodo sedli na lim raznim tekačem, ki se zdaj plašijo z obilnim pridelkom po drugih državah, da bi spravili hmeljarje v malodušnost.

V letu 1933. je bilo naloženih na direktno davke 65% občinskih doklad in je bil v proračunu označen dohodek iz doklad 242 tisoč 886 Din. Prejela pa je občina 66.886 Din manj, kakor bi morala. Poleg tega je oddala davčna uprava sreekemu kmetijskemu odboru še 11.500 Din, tako da je prejelo županstvo le 164.500 Din. Iz tega je razvidno, da je danes težko sestavljati občinski proračun in še teže gospodariti. Na užitni od alkoholnih pijač je prejela občina 201.648 Din, to je 57.000 Din manj kakor v l. 1932. Kljub krizi se je izločilo v občini preteklo leto 1220 hl vina (le v gostilnah, ker so bili privatniki občinske trošarine prosti), dalje 17 hl mošta, 138 hl piva, 15 hl špirita in 28,5 hl žganja. Če računamo vino in mošt po 10 Din, pivo po 9,50 Din, špirit po 45 Din in žganje po 30 Din, se je izdalo za alkohol lanske leto 1.520.000 Din poleg vina, ki so ga kupili privatniki od vinogradnikov. Konzum mesa je precej padel. Na mesni užitni je prejela občina 11.648 Din, to je skoro 4000 Danj manj kakor v letu 1932. Mesarji so poklali 91 volov, 94 krav, 7 juncev, 78 telic, 212 telet in 253 ovnc, privatniki pa 66 krav, 3 junce, 15 telic, 86 telet in 15 ovnc. Proračun je bil preokrajšan samo za 88 k dopolnili prenosni takel. Ubožno oekrbovanje je stalo 87.915 Din. Ob koncu leta Din, ker je banska uprava naložila doklado 1933 so znašali dolgov za šole še 576.669 Din. Dolg za nakup nove ubožnice v znesku 80.000 Din pa je Občinska hranilnica v letu 1933. v celoti odpisala, za kar ji je predsednik izrekel najtoplejšo zahvalo.

V bodoče bodo nabiti občinski razglesi tudi pri cerkvi sv. Pavla in v Verdu. Po javni seji se je vršila še tajna seja, v kateri so se obravnavale ubožne zadeve.

Kmetijski vestnik

Kako je s hmeljevim cvetom

Ze 14 dni opazujejo savinjski hmeljarji, da je prišel hmelj poganjati iz listnih pazuhov namesto pogankov redko cvetje. Ta pojav je v toliko nenavaden, ker prične normalno hmelj cvesti šele proti koncu junija. Mnogo se ugiblje, kako in kaj bo s tem cvetom, koliko bo škodoval množini bodočega pridelka.

Zadnja številka »Slovenskega hmeljarja« prinaša pod naslovom »Če hmelj predčasno cvete« članek znanega strokovnjaka za rastlinske bolezni v Pragi g. inž. Blatnega. Piše, da je tako zgoden hmeljev cvet izredno neugoden pojav, čeprav pristavlja, da sam nima dejanskih izkušenj o tem. Tudi naše vremenske prilike mu niso znane, ker pravi: Če bosta suša in vročina trajali dalje, je verjetno, da bo rast predčasno prenehala in pridelek ne bo za rabo ali pa se bo med tem pridelek prvega cveta že do celice skvnil. Našim hmeljarjem priporoča, naj poizkušajo odpomoči temu pojavu na dva načina. Pri hmelju, ki je že dosegel nad polovico opor, naj bi potrgali vse cvetne nastavke, da bi tako bila rastlina prisiljena naprej v višino rasti in nastavitvi nov cvet. Pri še manj razvitem hmelju pa naj bi se poleg cvetnih nastavkov porezale (obglavile) tudi glavne trte ter se namesto njih napeljali stranski poganki, kakor storimo to po toči.

Ker je vprašanje zgodnjega cveta in z njim zvezanih nasvetov in ukrepov proti temu pojavu prav važno, moram v korist naših hmeljarjev odločno svariti pred rezanjem glavnih vršičkov hmeljskih trt. Glede rezanja pogankov pa je tako že davno hmeljarsko pravilo, da se le-ti porežejo, kakor visoko človek doseže, in torej ni nasvet inž. Blatnega prav nič novega. Sicer se pa čudim, da ne vedo ne g. inženjer in tudi ne drugi naši strokovnjaki, da smo sličen pojav že opazili leta 1926. v Savinjski dolini. Tudi takrat je začel cvesti hmelj ob koncu maja, ko je komaj dosegel dobro polovico drogov. Iz tega cvetja so nastale prav dolge kobule (kravice), ki so seveda dozorele predčasno, to je pred koncem julija. Rastline na so veseno poglnele prav lep cvetni nastavek in ni bila letina nič slabša od drugih. Ker ni nihče obral dozorelih kobul prvega cvetenja, so le-te porjavale in so jih hmeljarji pustili neobrane. Kar se tiče inženjerjevega nasveta, da bi obglavili glavne trte, bi pripomnil le to, da takšna operacija tudi v najni sili, če je toča vršičke odbila, ne prinaša odreditve, temveč je pridelek tako malenkosten, da se takšno početje izplača le v letih najboljše konjunktive. Mimo tega na je hmelji, ki zraste na teh novih trtah, zelo raztreseni kobul. Tako blago pa trgovina le nerada kupi.

H koncu bi omenil še to, da hmelj ne cvete samo pri nes predčasno, temveč tudi drugod in tudi na Češkem, kjer vlada že vso pomlad suša prav tako kakor tudi v Nemčiji. Mimo vsega tega so imeli 30. maja v Nemčiji in na Češkem hudo slano, saj je termometer zdrknil prav do 5 stopinj pod ničlo. Mraz je hudo poparil tudi hmeljske nasade, ki so v primeri z našimi še znatno zoostali v rasti. Kaj pomeni tako huda slana za hmeljsko rastlino, vemo pa že iz izkušnje, ko je pred nekaj leti (1927. leta) tudi pri nas skuhala slana sredi maja hmeljske nasade. Tisto leto je bil pridelek prav pičel in slabe kakovosti, saj so šle skoro vse kobule v prav grobe, nad 5 cm dolge kravice in preraščene. Vse to morajo vedeti naši hmeljarji, da ne bodo v strahu za letošnje letino in da ne bodo sedli na lim raznim tekačem, ki se zdaj plašijo z obilnim pridelkom po drugih državah, da bi spravili hmeljarje v malodušnost.

Dve različni govedoreji v Savinjski dolini

Ne utegnem in nimam namena, da bi obravnaval živinorejo v Savinjski dolini s strokovnega stališča, temveč hočem zgolj kot opazovalec zapisati nekaj opomb.

Domajoča reja. Zaradi prevladujočega hmelja v savinjskem kmetijstvu govedoreja v resnici ne bo tako zlahka prišla do pomembnejšega mesta. Dokler nam ostane za hmelj še dosedanja možnost prodaje, bo hmelj vedno dejal smer savinjskemu kmetovanju, ki za obdelovanje in oskrbovanje polja daje prednost konju. Stanje in kakovost govedi v Savinjski dolini se zaradi tega upravičeno, pa tudi neupravičeno zapostavlja.

Zaradi padca cen živini, zaradi pomankanja krme v zadnjih letih, zaradi dolge uvedbe priložnostno nakupljene cene hrvaške živine in zaradi pretežno enostranske trgovinske - prekupčevalske usmeritve prebivalstva v minilem desetletju je kakovost govedi v resnici menda nazadovala. Zelo dvomim, da bi bila danes v oserji Savinjske doline množica razstava govedi, kakršno sem pogled po naključju pred približno 10 leti v St. Pavlu pri Prebrodu. Le tu in tam je najti kmetije z lepo domačo živino. Zanimivo je, da se dobi v savinjskem pomurskem okolišču med zmezo hrvaške in domače živine kot dobre molznice tako česte bele marjadovke in ponekod sive montafonke. Da so poleg navedenega še druge splošno pomanjkljivosti, n. pr. v enem okolišču preobila bikov, drugod pa silno pomanjkanje, je razumljivo.

Spričo tako majhnega, morda tudi padlega zanimanja za rejo govedi pač ne preostane drugo, kakor vedno in vedno snet podarjati, da moramo živino rediti, ker potrebujemo vprego, mleko in tudi meso za dom in ker potrebujemo nenadomestljivi gnoj za polja, za hmeljske. Ako torej ne smemo živinorejo opustiti, moramo gledati na to, da bo živina take kakovosti, da bo nje reja dobičkanosna. Reja take živine nam bo pa mogoča le, ako iz temelja in splošno izboljšamo krmiljenje, podvojimo količino in kakovostno pridelke krme z gradbo silosov in naravnih travnišč, travnikov, ki jih kljub navede skrbni rabi zemlje za hmelj ne manjka. Navodila za denarno podpiranje gradbe silosov, ureditve umetnih travnišč in naprave gnojšč in gnojničnih jam od banke uprave so prejele vse občine in delno tudi podružnice Kmetijske družbe.

Graščinska reja. Da talne in gospodarske razmere v Savinjski dolini dopuščajo na drugi strani poleg hmeljarstva tudi najintenzivnejšo govedorejo, rejo montafonske živine, nam dokazujejo nekatere graščine, predvsem graščina

g. Parina, Novi kloster pri Sv. Petru v Savinjski dolini, ki beleži viške v govedoreji. Malokomu bo znano, da goji ta graščina tretjo najboljšo kravo v Evropi, kravo Berto s 11.882 kg mleka v letu 1933, da izkazuje graščina glede mlečnosti sploh največje viške v Srednji Evropi, da je znašala povprečno molznost 14 graščinskih krav v 1933. leta 5271 kg mleka, da znaša osemletno povprečje je molznost vseh krav v hlevu 4774 kg, da vseh zadnjih osem let ni bilo ugotoviti s zdravniškimi preizkušnjo v tem hlevu jetika. Najbolj uvaževanja vredno je dejstvo, da navedene krave niso morda slabotne, stajane žive tvornice mleka, ampak so tudi izredno močne in košene, kar je sicer redkost pri dobrih molznicah montafonkah. Opasana reja pri g. Parinu je od rane pomladi do pozne jeseni pašna.

Spričo navedenih domačih rejskih uspehov glede mlečnosti, oblik in koščenosti, ne bo toliko potrebno, da kupujemo za predoritev domačih montafoncev drago plemenško živino v tujini. Na podlagi uradno potrjenih mlečnosti, ustroja in zdravja moremo prisoditi živini g. Parina tudi s strokovnega vidika prvo oceno. Da bi naravno vzgojena plemenška živina z opisanimi vrhunimi prišla v poštev za izboljšanje doljenjske montafonske govedi, za doljenjske rejske organizacije, bi smatrali za naravno.

Kar škoda se ti zaradi tega sdi, da more g. Parin prodajati svojo odlično plemenško živino v tujino. Dva lepa plemenška bikca, enega od krave s 7070 litri, drugega od krave s 6179 litri mleka na leto, je nedavno prodal na Madžarsko. Ker pa je ta država medtem prepovedala vsak uvoz živine, mora g. Parin bikca s tako odlično krvjo, odličnim pokolenjem, prodati mesarju za ceno 4 Din za kg. Res trpko razočaranje živinoreja in velika izguba za naše narodno gospodarstvo!

Enostransko usmerjenim hmeljarjem, gospodarjem in vinogradnikom je treba tudi povedati, da g. Parin ni samo vnet živinorec, ampak tudi prav tako vnet hmeljar, gozdar in sadjar. Fran Wernig.

Čas kislega mleka

V naših krajih je kislo mleko udomačeno skoro le na kmetih. V mesta prihaja prav počasi šele zadnja leta. V južnih krajih naše države pa sta si dežela in mesto v tem pogledu precej enaka. Vseponos je uživanje kislega mleka priljubljeno.

Zelja vseh, ki se s mlekarstvom pešamo, je, da se vnovič čim več mleka v sladkem ali kislem stanju. Ljudi bomo navadili na večjo potrebo mleka z dobro besedo, prēmerno reklamo, v glavnem pa s prvovrstnim blagom. Zaradi tega želimo, da naj ima mleko v stanju, v kakršnem je pripravljeno, tudi ustrezno ime, da ne bo kupoval konzument mačke v žaklju. Nasprotni rabnikom pijač, kakor nazivamo vse mleko, ki se na poseben način pripravi za pitje, moramo prevzeti neko odgovornost.

Mlekarstva tehnika mora mirno gledati, kako se dandanes postopa z mlekom. Žel, pri nes še nimamo mlekarstva zakona, kakor ga imajo v naprednih državah v korist pridelovalstva in rabnika. Vendar pa moramo skrbeti, da se bo naša javnost zadovoljila z mlečnimi pijačami, ki bodo napravljene po naših navodilih.

Pri nes prodajajo sveže ali pasteurizirano mleko, kislo mleko in jogurt. Kislo mleko, če je pridobljeno iz dobrega svežega mleka in nalito v latvice, je velike hranilne vrednosti. Drugi način priprave kislega mleka je nalivanje pasteuriziranega mleka v latvice ali steklene posode za jogurt s primešanjem malo kislega mleka ali jogurta. Pri tem načinu kisanja mleka je potrebna največja paznja, sicer je boljše, če se naliva kar sirovo mleko v take posode. Kot tretje pride v poštev strijeno mleko pod imenom jogurt. Jogurt je lahko res jogurt, ki ga skvasijo prave čiste gljivice, imenovane bakterije, ali pa je naravno kislo mleko odnoeno pasteurizirano skisano mleko. Pri nas se vse premalo cenil vrednost pravega jogurta, in to največ zaradi tega, ker imajo jogurtni jogurt za navadno kislo mleko. Nepris in posode marsikje prenesajo, toda nasorotvo, ki bi se moralo nad takim mlekom pogosto vršiti, bi pokazalo brez dvoma rezultate za drugo ime.

Jogurt zdravniški zelo priporočajo in bi zato morali vršiti nad njega pripravo in prodajo strogo nadzorstvo. Bolniki plačajo za jogurt reži nekaj več, samo da zanesljivo uživajo, mleko, pripravljeno s čisto kulturo. Izdelava jogurta naj bi bila prepričana samo tehnično nadzorovanemu osebu, ki dobavlja v ta namen res čiste kulture in vrši izdelovanje jogurta v pripravljenih higijskih mlekarških obratih. Jogurt naj bi se od časa do časa pošiljal v pregled zdravstvenim savdom, ki imajo za preizkušnjo vse priprave in sposobne bakteriologe. Nihkakega popuščenja ne bi smelo v tem pogledu biti, ker samo z dobrih blagom se more povečati število rabnikov jogurta. Franjo Pavlica.

Naša morska letovišča

CRIKVENICA

morsko kopališče na jadrani, 4 in 10 ure vožnje od Zagreba (via Plase). Redne avtobusne vožnje s postaje Plase. Največja pešena plaža. — Rame stranke. Celodnevno kopanje Din 3.— 30 hotelov in pensionov. Polna oskrba že od Din 60.— naprej. Zahtevatve prospekte od KOPALIŠČNEGA POVERJENSTVA in posrednih hotelov.

Hot.	Therapia	200 postelj, družinski preostor, dancin, tenis
Nabr.	MIRA MARE	v letu 1934 nove renovirane, toplo in hladno tekoča voda.
Dom.	Dr. SEIDL	50 sob s tekočo vodo, kopališče, dietična kuhinja.
Hot.	ESPLANADE	nasproti plaži in parku, komfort, tekoča voda.
Hot.	SLAVIJA	25 modernih sob s tekočo vodo.
Hot.	EDEN	nova zgradba ob plaži, krasen položaj.
Hot.	CRNKOVIC	prvorazredna hiša nasproti kopališču in parku. Odlikovana kuhinja.
Penz.	VILA RUŽICA	35 sob, nasproti plaži.
Penz.	ADRIA	prekrasna in mirna lega. Pod istim vodstvom kot Miramar, Therapia.
Penz.	WIEN	nova zgradba čez pot h kopališču, tekoča voda.
Hot.	CRIKVENICA	blizu luke. Moderno urejene sobe nasproti kopališču v bližini parka, moderno opremljene sobe.
Hot.	LIBURNIA	blizu luke in kopališča, tekoča voda.
Hot.	IVANČIĆ	15 lepo urejenih sob, lastno kopališče pred vilo.
Penz.	ZELENGAJ	tik ob morju in peščen plaži.
Penz.	TRIGLAV	nova zgradba nasproti parku, v bližini pristanišča.
Penz.	DANICA	krasna mirna lega, lastno kopališče pred vilo.
Penz.	MORAVA	avzratna in mirna mednarodna hiša, cene soline.
Rest.	GJURASIN	moderno urejena nova zgradba, tekoča voda.
Rest.	EVROPA	mirna mednarodna hiša čez pot v park.
Rest.	HRVAT	v bližini pristanišča.
Oost.	CENTRAL	solidna mednarodna hiša: blizu pristanišča.
- Nadole gostinje
ILIRIJA, VODOLJ IN SLOVENAC

HOTEL FRANKOPAN

Aleksandrovo, otok Krk

stoji v lepi avtobusni lepi, v neposredni bližini parobrodneke pristanišča in kopališča. Pred hotelom je velika terasa, s razgledom na morje, savarvana pred prahom. Lepo opremljene, diete in zdravne sobe s elektronično razsvetljavo. Za razvedrilo vodni radio koncerti, na razgledajo je kiev. Voda je izvirna. Prevozna kultura, vrnost potrebna. Popolna oskrba 55 Din s sobo; pred mesecem junijem in po avgustu 50 Din, v ekvipah po 10 oseb vsoten popust. 60

HOTEL LONČARIĆ

SELCE (Hrvatska)

na obali blizu kopališča nasproti cerkve. Sobe s teraso, tekočo vodo, elektriko in parketi itd. Odlična renomirana domača in dunajska kuhinja. Popolni pesion Din 65—75 po legi sobe. Prospekte in informacije daje lastnik Dragotin Lončarić. 4691

BAŠKA na KRKU

Poznano udobno morsko kopališče na otoku Krku za odrasle, otroke in neplavče. Ugodno sončenje in odpočitek na peščenih morsk obali, dolgi 1600 metrov. Dnevna parobrodna zveza s Sušakom in ostalimi mesti na gornjem Jadranu. Hoteli na morsk obali (plaži) prav pri kopališču. Kopališče z kabinami in šotori. Vodovod, električna razsvetljava. Sezona od 1. maja do konca septembra. Prospekte na zahtevo pošlje Kopališka uprava Baška. Hoteli: Baška, Grandi, Velebit, Volarić, Europa. Pensioni: Jadran, Kvarner, Praha, Ruža, Tomša, Triglav, Zvonimir, Barbalčić, Buffet F. C. Dujmović. 130

Kraljestvo mode

Poletne bluze

Ne moremo si misliti kostuma brez bluze in zato je povsem naravno, da je ob istem času, ko je postal kostum znova moderen, tudi bluzna stopila v ospredje modnega zanimanja. Ker poznamo kostume za vse dobe dneva in za različne priložnosti, je seveda moda poskrbela tudi za odgovarjajoče bluze. Priznati moramo, da že zlepa nismo videli toliko lepih in okusnih idej, kakor pri modernih bluzah, ki nam v svoji raznolikosti nudijo vedno nekaj novega in originalnega.

Velika razlika je med štrpaci in popoldanskimi modeli. Prvi so kar se da preprosti, pri drugih dopuščata moda najbolj fantastične domisljice. Kroj se ravna tudi po tvorivni, ki že samo po sebi določa bluzin slog.

Poleg kratkih bluz, ki jih nosimo v krilu, poznamo tudi bluze v obliki kazaka ali celo dolge tunike. Izbera je torej velika — za vsako postavbo in vsak okus.

Za sportne in štrpaciene bluze so najbolj priljubljene porozne pralne tkanine, kakor panama, poletne flanele in groba platna. Dobro je, če takšno bluzo operemo, še predno smo okužili bluzo. Na ta način preprečimo, da se nam že gotova bluz ne skrči.

K rjavem sportnem krilu se izvrstno prilaga bluz iz naravnega barvnega platna v obliki kazaka. Krasijo jo pentlje iz karirastega kretona, ki jih pripnemo ob vratnem izrezu in na kratke rokavčke. Za sportne svrhe je priljubljen barvast pas iz laka, ki prijetno poživljuje bluzo. Praktična novost so veliki, ob straneh našiti žepi (1. skica).

Često omahujemo med bluzo brez rokavov in bluzo z rokavi. To vprašanje je praktično rešeno na naši drugi skici, kjer vidimo elegantno sportno bluzo s kepom, ki ga pripnemo na ramena z lepimi gumbi. Na izletih enostavno odpnemo kep, ki pa nam dobro rabi v mestu, kjer se zdi bluz brez rokavov le premočno oblečenec.

Posebno moderne so letos gube, ki jih vidimo tudi na nekaterih bluzah, kjer tvorijo kazak in spodnji del života. Na našem tretjem modelu so nagubani tudi kelihasti rokavi, kar daje tej okusni bluzi za vitke postavbe posebno harmonični videz.

Vsakovrstna progasta tvoriva so tudi za bluze izredno prikladna. Najbolji učinek dosežemo, če položimo proge v različnih smereh in opremo bluzo s temnim pasom v barvi najtemnejše proge v progastem vzorcu. Širok žabo iz svetlega organdija daje bluzi posebno mikavno, mladostno noto. Takšna bluz v zvezi s temnim krilom nam popolnoma nadomesti poletno obleko (4. skica).

Moderne vzorčaste svile so tako učinkovite, da ne rabijo nikakega okrasja, temveč je važen le splošni obris dotičnega modela. Bluz brez ovratnika s pentljo ob vratu in ob pasu ter z prerezanimi polovičnimi rokavi je vzor elegantne in lahke poletne bluze, ki učinkuje najlepše v zvezi z modernim

širokokrajnim slamnikom (1. skica spodaj).

Prekрасne so nove čipkaste bluze s kelihastimi rokavi in z volančkom ob vratu. Te nas živo spominjajo modelov preteklega stoletja (2. skica spodaj).

Bluze iz gladke in svetle svile so potrebne okrasja iz lastnega tvoriva. Priljubljeni so zlasti nabrani in zvoncesti volančki, ki jih prišijemo na rob gladkega kepa in siljasto ukrojenega kazaka (predzadnja skica).

Naša zadnja skica služi za primer, da je tudi lahko in svetlo volneno blago prikladno za poletne bluze, ki imajo obliko moderne tunike. Naš model ima moderen vratni izrez, obrobjen z navpično progasto blago in veliko pentljo iz lakastega satena.

Klobuki iz bleščče slame

učinkujejo posebno slikovito pod žarečim poletnim soncem in so slični lakastim svilam, ki so letos tako priljubljene. Sprva so bili moderni le črni lakirani slamniki, zdaj

pa poznamo že barvaste modele, ki so posebej ljubki v obliki navzgor zaviranih mornariških klobukov. Tvorijo je že samo po sebi tako učinkovito, da ne potrebuje nikakega okrasja, razen spretno nameščenega ozkega traka.

Levstikova ulica na Vrtači

Rokavica s tremi okrajci

je časa primerna zamisel, ker se ozira na skromna sredstva moderne žene in na željo po izpremembi rešitev uganke je jako enostavna: nabavimo si gladko, svetlo roka-

vico, ki pristojna k vsaki obleki in jo na robu opremo s kroglimi gumbi. Nadalje si omislimo tri povsem različne okrajce, v katere urežemo odgovarjajoče gumbice. Na našem modelu vidimo okrajce iz karirastega tafta, potem okrajce iz čipkastega blaga in okrajce, opremljene z modernim vezivom.

Zdravniška posvetovalnica

Košmatinec. Nepotrebne diake po telesu se odpravijo najboljše z elektroizlo, odnosno z obsevanjem z Röntgenovimi žarki, posebno tudi hipofize, ker po najnovejših raziskavanjih nepravilna funkcija tega organa povzroča rast nezaželjenih diakov. Vendar so pa te metode samo za zdravniška strokovnjaka za kozmetiko, ker pri nepravilni uporabi lahko nastopijo težke okvare. Če je treba odstraniti samo par diakov, je najbolje, da se izderejo s pinceto. Nadalje se lahko diake, posebno na nogah, odžgo s svečo ali cigareto. Enostavna je tudi uporaba vodikovega hipokrita (Antifebrin 0.15, Lanolin 30.0, Perhydrol 6.0). Diake pobledijo in se manje opazijo, tudi postanejo krhke in se lomijo, vendar posebnega uspeha s tem ne dosežete. Pri kemičnih sredstvih je pa treba biti previden, da ne pride do vnetja. Najmanj draži: Bary. suls. rec. parat., Zinc. oxyd., aa 20.0. Ta zmes se stopi v vodi in s škrobom napravi mehka pasta, ki se debelo namaže. Kmalu se pojavi srbenje; ko pa začne koža žgati, se sredstvo odstrani, koža umije z vodo, dobro posuši in nato se namaže z mandeljni oljem. — L. V. L. Omenjeno gumijasto posodo dobite v lekarni, če je nimajo, pa v bližnjem večjem mestu pri kakem bandażistu, ki vam bo tudi povedal, kako se uporablja. — K. L. G. Potrebna bi bila zdravniška preiskava, da se dožene, kakšne vrste je Vaša naduha in kašelj. Prebivanje na morju je v mnogih slučajih zelo koristno. — D. G. K. Svetujemo vam pregled na kliniki za živčne bolezni v Zagrebu. — R. I. Pri suhem lišaju morate najprej z oljem odstraniti luske, kar pa lahko traja dalj časa. V tem času izpostavite obraz tudi večkrat vroči vodeni pari. Nato namažite prizadeta mesta s naslednjim mazilom: Acid. tannic. 5.0, Sulfur. praecip. 4.0, Ung. emoll. 60.0. — Upanje: Iz Vašega obširnega opisa moremo samo potrditi diagnozo, ki so jo postavili pri Vaši ženi v bolnici, da boluje na melanholiiji. Kako bi s njo dalje ravnali, bi vam najboljše svetovala bolnica oziroma zdravnik, ki jo je zdravil, ker jo najboljše pozna. Sprememba okolice bi bila vsekakor koristna. Z injekcijami insulina bi se izboljšalo splošno telesno stanje, kar je za živce jako važno. Zdravljenje s sugestijo in hipnozom lahko izvede samo izkušen strokovnjak. Hrana naj bo krepka, uživa naj jo v majih, zato pa večkratnih obrokih. Gibajte naj se veliko na svežem zraku, večkrat naj se hladno kopelje. Čuvati se mora vsakega razburjenja in živni naj vedno v dobro razpoloženi okolici. Bolezen je seveda dolgotrajna in če bi se še poslabšala, ne preostane nič drugega, kot da jo daste zopet v kak zavod. — I. J. Kila trebušnega popka se običajno operira na kirurškem oddelku splošne bolnice, izvedejo jo pa seveda ravno tako lahko v ženski bolnici. — Psoriasis. Kakor ste se že sami prepričali, je psoriasis trdovratna kožna bolezen, najbrž v zvezi z notranjimi organi. Razen različnih mazil se priporoča notranja uporaba arzena, obsevanje s kremenčasto lučjo, različne injekcije in kopelice. Najbolje bo, da obiščete ob prikladi kliniko za kožne bolezni v Zagrebu. — Ca+Zn. Po vsem obširnem opisu izgleda, da ste predvsem oboleli na živcih. Brez dvoma tudi Vaše poklice ne deluje povoljno na Vaše zdravje, pomisliti pa morate, da skoraj ni poldica, ki bi na zdravje blagodejno vpliva-

val; v skrajnem slučaju ga morate po spremembi. Ker ste član urada za zavarovanje delavcev, je najbolje, če se posvetujete z Vašim zdravnikom.

ŠAH

Urejuje dr. Milan Vidmar

Državna medmestna tekma se je zares čudovito začela. Na Duhovo je v Zagrebu g. Vuković kontumaciral dosedanjega prvaka, Ljubljanski šahovski klub, kontumaciral pa je tudi Zagrebški šahovski klub. Obeh namreč ni bilo. Lepa tekma.

Tako res ne pojde. Klubov ne sadene krivda. Povedal sem že, da je Ljubljana dobila poziv 4 dni pred bojnim dnem. Povedal sem tudi, da novega pravilnika naši odborniki niso dobili v pretres. Zakaj sede v saveznem odboru? Ali ne bi mogli glasovati plamen?

Gospod Vuković se moti, če misli, da je savez brez vodilnih klubov mogel. Če se upreta zagrebški in ljubljanski klub, in upra sta se že oboje v svo pravo, bo težko vladati. Navdušenje za savezne odredbe tudi v Beogradu ni pretirano veliko.

Pričakujem, da bosta zagrebški in ljubljanski klub nastopila složno. Važno pa bi bilo, če bi tudi beograjski klub, čeprav ni menda direktno prizadet, stopil v isto vrsto. Jedro saveza so nedvomno vodilni trije klubi. Ne verujem, da jim bo rezal kruh g. Vuković.

Dvoboj za svetovno prvenstvo med Aljehinom in Bogoljubovom že ni več zanimiv. Polovica predvidenih partij je za nami. Že pa ima Aljehin 6 dobljenih partij. Več jih za zmago sploh ne potrebuje.

Bogoljubov je imel v teku boja večkrat zmagovite pozicije. Zmagal pa je vendarle samo enkrat. Morda pa je površen. Ali pa sploh ni kos težavam, ki mu jih pripravljajo sedanjí prvaki. Človek nima vtisa, da bi Aljehin sploh mogel podčeti svojemu rojaku.

V naslednjem prinašam peto Aljehinovo zmago. Zanimiva je pred vsem s svojo otvoritvijo.

Beli: dr. A. Aljehin Črni: E. Bogoljubov

1. e2—e4
Dejstvo, da otvarja Aljehin s to staro potezo, opozarja na verjetnost, da je pripravljen nekaj novega.

1. e7—e5
2. Sg1—f3 Sb8—c6
3. Lf1—b5
Starodavna španska otvoritev.

3. a7—a6
4. Lb5—a4 Sg8—f6
5. La4×c6
Na prvi pogled nerazumljivo. Zakaj ni bel zamenjal že v četrti potezi? Ali ni lahko miselno napravil dragocene poteze?

Običajna varianta s zamenjavo je: 4. Lb5×c6, d7×c6 5. Sb1—c3, f7—f6! Aljehin je počakal, da si je črni s skakačem onemogočil potezo f7—f6. To je vsebinska presenetljivega začetka. Ni verjetno, da bi imela velik pomen.

5. d7×c6
6. Sb1—c3 Lf8—d6
7. d2—d3 c6—c5
8. h2—h3 Lc8—e6
9. Lc1—e3 h7—h6
10. a2—a4 c5—c4

Črni dopušča, da dobi beli na kraljevem krilu majoriteto 4 kmetov proti trem. V španski otvoritvi menja beli na c6 z izrecnim namenom dobiti tako majoriteto. Zato se odreka dvema lovcema. Dvojni kmet na liniji c je črnemu neprijeten, zato pa sta mu prijetna lovca.

11. d3—d4 e5×d4
12. Le3×d4 Ld6—b4
13. 0—0 c7—c6

Nevarno. Polje d6 postane takoj slabotno.

14. e4—e5
Prvi pritisk na d6.

14. Sf6—d5
15. Sc3—e4
Drugi pritisk na d6.

15. Sd5—f4
16. Ld4—c5
Tretji pritisk na d6.

16. Lb4×c5
17. Dd1×d8 Ta8×d8
18. Se4×c5 b7—b6
19. Sc5—b7 Td8—d7
20. Sb7—d6+ Ke8—e7
21. Sf3—d4 Le6—d5
22. g2—g3
Aljehinu je kmet na e5, ki vlada nad po-

Danes se zahteva kvaliteta

Kvaliteta na višku in domači izdelek je »PERION« PRALNI PRASEK.

Poskusite ga in dejali boste: »Res dober in poceni je »Perion«.

Ijem d6 tako važen, da žrtvuje zanj kmeta na h3.

22. Sf4×h3+
23. Kg1—h2 Sb3—g5
24. f2—f4
To je hotel beli doseči, ko je dal kmeta.

24. Sg5—e4
25. Sd6—f5+ Ke7—d8
Črni tudi žrtvuje. Na g-liniji bi rad napadal.

26. Sf5×g7 f7—f6
27. Ta1—d1
Na T×g7 bi sedaj sledilo Sd4—e6+ in Se6×g7.

27. Kd8—c8
28. Sd4—f5 f6×e5
29. f4×e5 Th8—g8
To je vse lepo, toda Aljehin ima pripravljeno genialno kombinacijo.

30. e5—e6 Td7×g7
Kaj naj črni sicer igra?
31. Sf5×g7 Tg8×g7
32. Td1×d5!
To je ideja! Beli kmet na e6 naj odloči.

32. c6×d5
33. Tf1—f8+ Kc8—c7
34. Tf8—f7 Kc7—d6
Po 34. Tg7×f7 35. e6×f7 bi črni kmeta ne držal več.

35. Tf7×g7 Kd6×e6
36. Tg7—g6+ Ke6—e5
Končnica prav za prav ni več zanimiva. Beli zmaguje brez težav.

37. Kh2—g2 b6—b5
38. a4—a5 d5—d4
39. Tg6×a6 b5—b4
40. Kg2—f3 c4—c3
41. b2×c3
Preprosto in zadovoljivo. Črni se je vdal.

Radio

Nedelja, 3. junija.

LJUBLJANA 8.15: Poročila. — 8.30: Gimnastika (Pustišek). — 9: Versko predavanje (dr. Regalati Čebuli). — 9.45: Prenos elavnosti iz Šabca: Govori Nj. Vel. kraj. — 11.15: Prenos tekem mladinskih pevskih zborov iz Uniona. — 12: Čas, plošče. — 16: Kmetijska posvetovalnica (inž. Sedar). — 16.30: Akademija Narodne čitalnice iz Šiške. — 20: Prenos iz ljubljanske opere. V odmoru napoved časa in poročila.

BEograd 15: Lahka glasba na ploščah. — 16.30: Orkester. — 19: Violinski koncert. — 20.10: Prenos opere iz gledališča. — 22.25: Lahka godba. — 23: Plošče. — ZAGREB 12.30: Plošče. — 17.30: Plesna glasba. — 20: Koncert pevskega zbora »Branimir«. — 22.15: Plesna glasba. — PRAGA 19.05: Pevski koncert. — 19.40: Plošče. — 20.05: Angliški večer. — 22.30: Plošče. — BRNO 19.05: Narodne pesmi. — 19.40: Program iz Prage. — VARSAVA 19.15: Lahka glasba. — 21.02: Zabaven program. — 22.30: Lahka in plesna glasba. — DUNAJ 19.55: Cerkevni koncert. — 11.20: Simfonični koncert. — 12.25: Lahka glasba. — 17.35: Komorni koncert. — 19.15: Koncert Olczewske. — 20.05: Spevoigra. — 22.25: Dunajski simfoniki. — BERLIN 20: Dunajski plesni večer. — 20.45: Delni prenos opere. — 23.05: Plesna glasba. — KÖNIGSBERG 19.45: Mešan program. — 21: Prenos opere. — 23.30: Nočni koncert. — MÖHLACKER 19.30: Orgelski koncert. — 20.15: Narodna glasba. — 21: Prenos opere. — 24: Nočni koncert. —

Ponedeljek, 4. junija.

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Poročila. — 13: Čas, plošče. — 18: Gospodinjeka ura: Zena v nočilu (ga. Lapajne). — 18.30: Westfalia (R. Kresal). — 19: Radio-orkester. — 19.30: Zdravljica ura (dr. Magajna). — 20: Plošče. — 20.30: Prenos opere iz Beograda. V odmoru napoved časa in poročila.

BEograd 16.30: Orkester. — 17: Pevski koncert. — 19: Pesmi. — 20.30: Prenos opere iz gledališča. — Lahka glasba. — ZAGREB 12.30: Plošče. — 17: Koncert godalnega tria. — 20.20: Prenos opere iz Beograda. — PRAGA 19.25: Prenos iz Brna. — 20.50: Ob zibelki jazz. — 21.30: Klavirsko skladbe. — 22.30: Plošče. — BRNO 19.25: Vojaška godba. — 20.25: Pri kubanskih torkah. — 20.50: Orkester in želo. — 21.30: Prenos orkestrskega koncerta. — VARSAVA 20.15: Glasba iz Litavke. — 21: Prenos iz Gdnyne. — 21.15: Lahka glasba. — 22.15: Plošče. — DUNAJ 12: Dunajski simfoniki. — 16.10: Plošče. — 17.40: Koncertna ura. — 19.10: Slike iz nordijskih pokrašin. — 21.05: Zabaven program. — 22.20: Lahka godba orkestra. — BERLIN 20: Beethoven in Schubert. — 22.20: Ljubljani pomeniki in serenade. — KÖNIGSBERG 19: Koncert orkestra. — 20.25: Vojaška godba. — 22.25: Sramel kvartet. — MÖHLACKER 20.10: Operna glasba Giacomo Puccinija. — 23: Schubertova komorna glasba. —

Rudolf Kresal:

Samogovor obupanca

Skozi mlado zelenje je sijala nanj luna, mu bledo barvala obraz in mirno plaval dalje proti zapadu. Iz zemlje in z neba je dihala pomlad. Nebesna plan se je lesketala, kakor bi bila posuta s sijajnimi žebli. Zdalj pa zdaj je rahlo zapihala sapa. Sence so zanihale, se tu pa tam umaknile luči. Povsod je vladal globok mir. In sveži vonj zemlje je opajal vsako živo stvar.

Morda. — Štefan je strmel predse in mislil: To naj bi bila luna noč. — To? Suho je zakašljaj. Segel je v žep in vtaknil v usta ogorek. Plamen vžgalice mu je za nekaj trenutkov razkril obraz. Obraz, ki je govoril, ki je doma na borzi dela. Na borzi. — Saj je vsako blago živo. In po tem spada vse na borzo. — Štefanov obraz je spreletel oster smehljaj. Pokimal je in krenil dalje.

Na koncu drevoreda je Olgi trudno segel v roko. Bilo je, kakor da je hotel reči, po kaj si prišla. Vendar njeno drobovo, šibko telesa mu ni dalo zle besede. Sedla sta na klop in se zagledala v ribnik pred seboj. Po nekaj običajnih besedah sta umolknila. Tako sta ob vodi sedela večer za večerom in molčala. Nocoj se je pa Štefanu zahotelo govoriti. Zdalj pa zdaj je zaskrpal z zobmi in siknil sam za sebe nekaj nerazumljivih besed. Ol-

ga je plašno gledala. In da bi mu razpršila mračne misli, je mehko dejala: »Ali ni lepa nocojšnja noč?«

Tedaj se je za Štefan rezko nasmejal in jedko spregovoril:

»Lepa? Ali jo vidiš? Ali jo čutiš?«

»Kaj?« je trepetaje vprašala.

»Kaj! Da, da! Kaj! — Saj praviš! — To noč!«

»Poglej kako neumno sveti luna. Kako se preganja ob oblaki. Kako bedasto stoji tu drevesa, tam hiše. — Kakor da je vse v paradi!«

»Štefan!«

»Ni Štefan. Tu le kraj tebe je le govorč mehanizem z nekakšnim živčnim sistemom. Haha! Le to živčevje je, ki dela, ki sprejema. Hladna misel je nocoj v meni. — Ljubim? — O, da! Vem. Vem. In vendar me mučijo povsem druge stvari. Ali veš, Olga, kakšna je danes lepota? Kakšna je zabava? — Kakšna je ta zabavna lepota? Časih tako lepo kje kaj treščiti, zahreščiti, skočiti, počiti, zagoriti, ugasniti, zajeti. Ha! — Kaj pa mi je? — Nič. Nič. — Ne jokaj, Olga! — Saj ta večer mora miniti. — Z menoj je pa tako, da sem prazen, tako strahotno prazen. Ničesar ne čutim. Le nekaj me boli. Ne vem kaj. — Ah da. Morda je nocojšnja luna noč lepa. Oči mi pravi, da je lepa. Tudi duh mi govori, da z menoj ni povsem prav, da sem slep, da sem vse preveč razboljen. Naj je ta noč lepa. Vendar do nje nimam prav nika-

kega odnosa, nobenega občutka. — Leča fotografskega aparata ne more biti bolj hladna, bolj brezčutna od mene. — Olga, a naj je ta noč razkošna, jaz njene lepote, njenega razkošja ne čutim. — V meni je vse razbito. Mrzle roke grebejo v prsih, trgajo srce kos za kosom. Strahotno neugodje me duši, davi. — Ah ja. Saj vem. Vprašujem se, kaj mi je prav nocoj šinilo v glavo. — Luna. Verjemi, da luna! — Vprašuj. — Pa, ali naj bom sentimentalen zato, ker sveti luna? Zaradi te okrogle ploskve? Zaradi tega umazanega ribnika pred nama, v katerem se ona že ves večer ogleduje? Zaradi v vetru se zabijajočij vej in tega vsakonočnega šepeta v grmljevu romantično razpoložen? — In če mi sili v oči, v usta, v nos od vsepovsod laž, če me grabijo, ubijajo žledolčni krči, glad, da kličem peko na pomoč, volja, ki ne pride do dela? — Ali ni vse to posledica ukenjenih rok, ukenjenega duha? — Čuj, kako žvižga sapa skozi vejevje! Ali slišiš kako poje? — Ali ni lepa nocojšnja noč? — Ali slišiš, kako poje, žvižga, kolje... O, nekaj le še čutim. Zakaj ni ta sapa bial? — ki bi oplazil zemljo, da bi jo razkalil. —

Sicer je pa to spet ena tistih misli, ki ničesar ne povedo. Pride od tega, ker imam v tem trenutku za vse stvari enake občutke. Nobenih. Sreča za marsikoga je tudi ta, da more živeti časih zelo

lahko brez občutkov. Potem ne čuti nikakih bolečin ne veselja. Samo gleda, široko gleda in vse vidi. — Vidi. — In pri tem mu niti misli ni treba. Suneš ga, pa se mu samo zdi, da ga je nekdo sunil. Morda se celo veseli, da ni padel na kolena in obklekal. — Ponudi mu karkoli hočeš: kepo zlata, lokomotivo ali otroški boben, vseeno mu bo. Kaj naj bi počel siromak s kepo zlata, z lokomotivo ali z otroškim bobnom? — In če bi se le odločil za prvo, drugo ali tretjo reč, bi se mu navsezadnje, celo njemu, ki je brez občutkov, utegnilo pripetiti, da bi ga nihče več ne štel k poštenim ali pa pametnim ljudem.

Vse vidim. Vidim svoje sovraštvo in svojo ljubezen. Časih mi je vroče od obeh. Časih ledenim. Nocoj me moti le lajanje psov. K sreči sveti luna. — Ha, kako bedasto sveti! — Na prsih, povsod okoli sebe, v sebi čutim led, mrzlo jeklo. Zdi se mi, da se moram v tej nasičenosti praznega hladu in onemoglega sovraštva razleteti. Še nekaj mesecev tega praznega, gladnega življenja — in med menoj in ekrazitom ne bo nobenega razločka. — Smejal bi se tudi umirajočemu.

Suho je zakašljaj. Plamen vžgalice mu je spet razsvetlil obraz. V noč je pogledala bleda, spačena maska. Štefanov obraz je bil kakor okamenel. Njegove oči so bile hidne, brezčutne kakor fotografska leča.

Uničene milijarde

Škoda, ki jo povzroča koloradski hrošč na krompirjevih nasadih

Koloradski hrošč, škodljivec krompirjevih nasadov, o katerem smo v našem listu že ponovno pisali, je napadel štirideset francoskih departementov, z drugimi besedami polovico dežele. Pred dvajsetimi leti so tega škodljivca, ki izvira iz Amerike, prvič opazili v bližini Bordeauxa. Danes uničuje že polovico dežele in škoda, ki jo povzroča, je ogromna. Za primer navajamo, da napravi samo v Ameriki letno za 30 milijonov dolarjev škodo. Človek je proti takšnim škodljivcem skoraj brez moči.

Znanost o žuželkah, entomologija, ceni skupno število žuželških vrst na tri do 5 milijonov. Od teh poznamo po imenu 750 tisoč vrst. Če ta ogromna števila nam dajejo majhen pojma o tem, kakšna uničujoča sila mora biti v teh malih, toda nenasitnih sovražnikih. Eden najbolj nevarnih med njimi pa je koloradski hrošč, ki napada krompir.

Zanimivo je, da je koloradski hrošč živel prvotno v zelo majhnem številu v svoji pradedovini Ameriki. Šele z razvojem krompirjevih kultur se je začel razširjati na vse strani in že s prvimi transporti tega

zemeljskega sadu se je pojavil v Evropi. Škoda, ki jo povzroča, gre v milijarde kar ni čudno, saj se razširja od okuženih polj dalje na zdrava. Pobjati in uničevati ga je treba zato povsod, a pri tem ne smemo pozabiti, da je mogoče nastopiti z uspehom proti njemu le, dokler se pojavlja posamič. Ko se dobro razširi, ni proti njemu nobene druge pomoči, nego da se pridelovanje krompirja ustavi.

Zakaj ima neznamna žival tolikšno moč, nam postane jasno, če vemo, kako se množi. Ob začetku maja izleže samica prvič 700 do 1200 rdečkasto rumenih jajčec na spodnjo stran krompirjevih listov. Že po nekaj dneh se splazijo rdeče ličinke iz njih, da se kmalu potem pokažejo v svoji značilni oranžni, s črnimi pegami posuti obleki. Po 12 dnevni zabuhlosti v zemlji se ličinka spremeni v hrošča. Že sredi junija se izleže drugo pokolenje, v začetku avgusta tretje in v toplih jesenih že četrto. In vsako pokolenje se spravi na razjedanje krompirjevih listov. Rastlina se mora brez svojih dihal končno zadušiti. Omeniti je pa treba, da ima škodljivec prav tako rad tudi paradižnike, zelje, grozdje in

jagode. Ne pomaga nič drugega, nego te ogrožene rastline stalno nadzorovati in neusmiljeno zatirati požrešno zalego.

Koloradski hrošč je samo ena izmed deset- in desettisočev žuželk, ki neprestano uničujejo nasade, sadovnjake, polja, vinograde, travnike in gozdove. Uš, ki napada sladkorno repo, uniči vsako leto skoraj polovico letine, gosenica nekega metulja je češkoslovaškemu gozdarstvu samo v prvih desetih povojnih letih prizadela za milijardo 200 milijonov kron škode. In takšnih števil bi lahko navedli za celo knjigo. Škoda, ki jo žuželke povzročajo vsako leto kulturnim rastlinam, bi niti potem ne mogli kolikor toliko natančno oceniti. K temu prihajajo žuželke, ki škodujejo neposredno zdravju človeka in njegovim koristnim živali. Tu je omeniti med drugim uš, stene, muhe in komarje, ki prenašajo kužne klice. Milijoni ljudi umrejo vsako leto po njih zaslugi, škoda po izgubljenih delovnih urah in podobnem pa gre v milijarde in milijone. V resnici so žuželke najhujša šiba božja, ki tepe človeštvo, a njih korist je proti temu tako minimalna, da ni vredna omembe.

Manire brez manir

Važna pravila za gostitelje

Čeprav veljajo različne manire samo za neke narode, se je vendar utrdilo neko število pravil, ki jih moreš prekršiti le tedaj, če hočeš veljati za človeka brez manire. In vendar se kršijo tudi v najboljših hišah po drugače najbolj izobraženih ljudeh — posebno pa pri mizi.

Če koga povabim v goste, se moram najprej dobro seznaniti z njegovimi navadami in nagnjenji pri jedi in pijači in s pravili civiliziranega gostoljublja. A vedno znova se dogaja, da te povabi nekdo na obed, recimo v gostilno, in ti tam gostilničar predloži jedilni list z vprašanjem, kaj si boš izbral. Gostilničarju je seveda običajno samo za to, da mu njegove stvari plačajo, gost pa je v neugodnem položaju, da si mora že zavoljo »manire« pred gostiteljem brez manire izbrati najcenejšo stvar. Ob koncu se bo zgodilo, da bo gostitelj glasno vprašal za račun, plačal pri mizi in se mogoče nad tem ali onim spotal, da je predrago. Gostje naj gledajo med tem kakor ostrašeni in v zadregi stran. Čeprav velja zdravi čut sam, da se takšne računske zadeve opravijo najbolje v drugem prostoru med gostiteljem in natakarjem samim. Vseh teh razvad boš opazil morda največ med Nemci in Američani, med Angleži manj, med Francozi, ki se najbolj razumejo na jed, pa nikoli.

To nima s gostoljubjem nobenega opravka. Američan je navzlic svojim slabim na-

vadam najbolj gostoljuben med belokožci. Francoz pa še daleč ne tako. Pač pa bo Francoz svoje in svojih gostov vedno izbral in sestavljal s pravo pobožnostjo. Zajtrk, ki si ga privoščijo naveden pariski zidar na svojih opakah, je običajno bolj sestavljen nego obed kakršnega newyorškega milijardarja.

Druga slaba navada je, da se ljudje med jedjo branijo govoriti o jedi. Marsikateri mislijo, da je finejša, če vzamejo najboljšo delikateso brez besede tako, kakor da gre za najobičajnejšo jed. Govoril bo rajši o novi operi. A ne samo poznavalec dobrih jedi, temveč tudi poznavalec dobrih manir bo izrazil svoje občudovanje nad dobro jedjo, zlasti če je prisotna gospodinja. Bal moške in žene duha se ne bodo branili osladi radiost misle z umnimi pogovori o jedi, z anekdotami o jedeh in njihovih poznavalcih, o stvareh pri jedi in pijači.

Tretja grda navada je neprestano pokažanje znanih poslastic med glavnimi jedmi in kajenje. To ni samo nemogoča stvar za sladokusce, temveč ponesnaži vso mizo s ostanki. Miza, ko vstaneš od nje, mora biti približno takšna kakor zjutraj spalnica človeka, ki mu je nekaj do reda.

Namen vsake gostije je končno ta, da spravi človeka v dobro voljo. Zato ni čisto nič neprijetnega, če poveš med jedjo kaj veselega. Samo pazi, če je treba na to, da niso zgodbe in anekdote pri mizi takšne, da jih že vsi davno poznajo. Znani nemški pisatelj Emil Ludwig pripoveduje, da so ga nekega poletja v Londonu povabili v kakšnih dvajsetih hišah na obed, a povsod je družba opravila isti menu v istem zelenem kitajskem posodju, ki je bilo tedaj v modi, in v istih pogovorih. To je v Ameriki nemogoče, ker se tam menjavajo pogovori, v Franciji pa zato, ker se menjavajo jedi. Oboje: nova jed in nov pogovor pa je najboljša, s čimer lahko potrešiš gostu in mu dokažeš, da imaš maniro.

Gospodje!

Moderni vzorci blaga za letne obleke

so dospeli. Najugodnejši nakup oblek po meri je in ostane pri

Drago Schwab, Ljubljana

Koliko smeš tehtati?

Dve pravili za kontrolo telesne teže

Za kontrolo svoje telesne teže imaš na razpolago dobro in preprosto metodo. Možeš tehtati toliko kilogramov, kolikor meri njegovo telo centimetrov nad 1 m. Če znaša telesa višina 1,75 m, smeš tehtati 75 kg. Ženske so lahko nekaj težje. Po drugi metodi, ki je bolj točnejša, množiš višino telesa s obsegom prsnega koša in deliš produkt z 240. Rezultat je potem pravilna telesa teža v kilogramih.

Pri malih otrocih te metode ne drže posebno. Novorojenčki tehtajo 2,5 do 5 kg, prvi teden jim teža pade za 140 do 200 gr, toda ob koncu drugega tedna morajo doseči spet prvotno težo. Otrok, ki ga hrani-

mo s materinim mlekom, svojo težo v prvih petih mesecih podvoji, ob koncu prvega leta tehta normalno trikrat toliko kakor ob rojstvu. V drugem letu do sedmega postane letno za 1,5 do 2 kg težji, v naslednjih letih do pubertete pa letno za 2 do 2,5 kg.

V letih pubertete teža najbolj narašča in sicer letno za 3 do 4 kg. Ob koncu 14. leta tehta normalen človek približno štirikrat toliko kakor ob koncu prvega leta. Deklice rasejo v splošnem počasneje nego dečki, toda v pubertetnih letih jih dohitijo in tehtajo večina celo nekaj več nego dečki iste starosti.

Dolгим ženskim lasem je odzvonilo

Izjava prvaka pariških frizerjev

Antoine je po svetu najbolj znani in najbolj odločilen pariški frizer, tako rekoč »kralj frizerjev«. Te dni ga je intervjuval neki novinar in mu je blagovolil podati naslednjo izjavo:

»Nikoli več ne bo nobena ženska nosila dolgih las, če hoče, da ji priznamo okus in eleganco. Dolgi lasje so mrtvi in pokopani kakor še neodkriti ostanki predzgodovinskih časov. Lasnice, lasne mreže in vse druge pritlikave dolge las niso nikoli pospeševale lepote, čistoče in udobno-

sti. Po mojem mnenju mora biti frizura moderne ženske kratka, toda ne deška, ne preveč kodrasta; lasje morajo biti počesani od obraza in ušes proč, in sicer malo navzgor, kar učinkuje sveže in mlado. Frizuro je aranzirati tako, da postanejo vsi pripomočki za njeno pritrjevanje odveč. Ne dovolim niti ene lasnice, niti ene zaponke, naj si bo še tako majhna in nevidna. Ženska glava bi morala biti prosta vsake prisiljenosti in povsem naravna.

Ko je tako rekel, je še pripomnil, da dovoljuje za zvečer diademe in cvetlične ter peresne efekte z lakiranimi lasmi. Kako se ta predpis sklada s prejšnjo izjavo, je težko razumeti.

Parnik iz lepenke

Parnik iz lepenke, ki ima dovolj prostora za sto potnikov in opravi v mirni vodi 90 km na uro, je največji izum ruskega inženjerja Aleksandra Hartwiga. Svoj izum imenuje preprosto »plastična masla«, a gre za lepenko, ki se pripravi pod velikim pritiskom v visoki temperaturi. Neupustnost, izredna trajnost in nezgorljivost so tri temeljne lastnosti te mase.

Parnik, ki ga je v modelu inž. Hartwig zgradil iz te mase, ima obliko vodnega letala brez kril. Potniški prostori so med dvema plavalcema, ki merita 22 m v dolžino in sta medsebojno zvezana z mostom. Pogon dajejo Dieslovi motorji, ki ženejo dva dvojna vijaka. V plavalcih so spalnici prostori Pullmannovega tipa, nad njimi so potniški krovci, a v notranjosti mosta, ki veže plavca, je salon, restavrant itd. Ruska vlada se zelo zanima za Hartwigove načrte in če se obnesejo, bo dala zgraditi takoj več ladij tega tipa za velika ruska celinska jezera.

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

»Povej mi dokaz, da je zemlja res okrogla.«
»Listek za krožno potovanje.«

Zidarji so pravkar pričeli graditi zunanje zidove. Neki možak z veliko lestvo se ustavi ob poti in gleda z zanimanjem, kako polagajo opeko na opeko.
»Le hitro, možje, pravi neki zidarski pomočnik, ki ga je med delom zagledal, »tu že nekdo čaka, ki hoče obrisati šipe na oknih.«

Novopečeni bogatin vodi gosta skozi svoje razkošno stanovanje in ga ustavi pred krasno oljnatno sliko, ki ga predstavlja visoko na konju.

»Fin momentni posnetek,« pokima gost. »Kako pa pridete do tega, da imenujete oljnatno sliko momentni posnetek?« vpraša bogatin.

»Nu, saj sedite še vedno na konju!«

Med prijateljskimi: »Peter pravi, da sem jaz njegova edina misel.«
»Potem sem ga pa zadnjič z zavratno mislijo opazila v mestnem parku!«

»Ali je res, da ste se oženili s prijateljico?« Saj se je vendar govorilo, da se že dalj časa ne razumeta?«

»Tako je! Veste, iskral sem vzroka za ločitev in sem ga končno našel.«

Med literati: »Ali imaš zveze z založništvo?« — »Seveda... saj imam telefon!«

»Moj ženini pravi, da je njegov čoln najboljši na svetu.«
»Že mogoče, samo v vodi ne velja nič.«

Miss Madrid in miss Sevilla 1934

Dve lepotic, ki navdušujeta vsa španska srca

Nevarnosti poletja

Odrasli so bolj zaščiteni nego otroci

Poletje smatrajo v splošnem za najbolj zdrav letni čas. A vendar ima tudi ono svoje zavrtnosti.

Posebno prevelika vročina lahko povzroči organizmu znatno škodo. Otroci so naravno najbolj na slabem glede tega. Če so prostori prevroči ali če leži otrok predolgo in mogoče še pokrit na soncu, se ga utegne lotiti vročica z drisko in krči. Važna je hrana dojenčkov v poletnem času. V vročini se njegova hrana lahko pokvari in mu potem lahko škoduje.

Odrasli so boljše zavarovani zoper hudo vročino. Z lahko propustno obleko, zmerno jedjo in pijačo ter z ne prevelikimi napori v opoldanski vročini se lahko ubranijo najtežjih posledic vročine, n. pr. sončarice.

„Kralj Batoglav“

Eksotične ptice v Evropi

Berlinski zoološki vrt se je te dni obogatil za zelo zanimiv par živali: za dve dolgokraki ptici, kakršne živijo drugače ob Nilu in spominjajo po svoji zunanosti na predpotopno favno.

Znanstveno ime te ptice je »kralj Batoglav«, Arabci pa ji pravijo Abu Markub,

kar pomeni spet »oče čevlja«. To ime je dobila po svojem čudnem, mogočnem kljunu, ki ima obliko copate in se končuje vrhu tega v pravi kremplji. Znanost še ni ugotovila, zakaj je narava obdarila ptico s takšnim čudnim kljunom.

Abu Markub ni samo grd, ampak tudi zelo trmast. V svoji domovini, v prosti naravi je sicer zelo miren in dostojanstven, a na prevozu iz Kaira v Berlin je delal svojim človeškim spremljevalcem velike neprimliko. Dobro so se morali paziti, da niso prišli preblizu njegovemu orjaškemu kljunu. V Berlinu je začel par izvajati gladovno stavko. Nekoliko dni ga ni bilo pripraviti do tega, da bi sprejel kakšno hrano. Končno so uporabili zvijačo. Neki paznik se je ptici približal z dvignjeno roko. Ptica je v razjarjenosti nad to predrznostjo na široko in preteče odprla kljun — v istem hipu pa je že padla vanj porcija rib. Kralj Batoglav je od samega presenečenja kljun zaklopil — in ribe požrl. Sicer pa imajo z novima gostoma še druge težave. V svoji domovini sta navajena mnogo sonca in temperature najmanj 30 do 40 stopinj. Berlinsko podnebje bi jima tega seveda ne moglo nuditi. Zato morajo njihovo novo bivališče skoraj stalno ogrevati, vrhu tega pa jima strežijo še z obsevanjem z umetnim soncem.

NEKAJ ZA VSE

Nemški zdravnik dr. Gross je baje odkril nov serum proti trebušnemu legarju. Ta serum učinkuje podobno kakor Behringov serum zoper davico in se pridobiva isto tako iz konjske krvi.

Trakulja se razvije v človeškem črevesju iz liker svinjskega mesa in doseže po 11 do 12 tednih dolžino 3 do 4 m.

Na visokem morju je zrak v oddaljenosti 500 do 1000 km od kopnega večinoma prost vseh kila.

Umetno tropsko sonce

Že več let se trudijo tehniki in učenjaki, da bi učinkovite ultravioleto žarke sončne svetlobe, ki jih normalne steklene šipe popolnoma paralizirajo, vendarle spravili v rastlinjake, stanovanja, šole in bolnišnice.

V Ameriki so delali poskuse s kemičnim steklom, ki je te žarke propuščalo, a je bilo tako drago, da ni šlo v denar. Sedaj pa je prišla neka češkoslovaška tovarna izdelovati steklo, ki pride v kratkem na trg in ki je dosti cenejše ter učinkovitejše od ameriškega stekla. Dosedanjí poskusi so pokazali, da je mogoče govoriti o umetnem tropskem soncu, kajti toplotna izguba in izguba svetlobe po tem steklu sta skrajno majhni.

Največji toplomer

Največji svetilni toplomer sveta imajo v Parizu na Eifflovem stolpu med obema številčnicami odnotne ure v višini 160 metrov nad zemljo. Ob vznožju stolpa visi pod posebno strešico termometer z živim srebrom v podobi črke U. En trak toplomera je ozek, drugi širok. Ozka cev je v kontaktu s posebno električno pripravo, ki vključuje in prilagaja niz barvnih žarnic, tako da se opazovalcu zdi, kakor da sreb-ro v cevi vstaja in pada. Ta toplomer svetl vsako noč do 1. ure zjutraj.

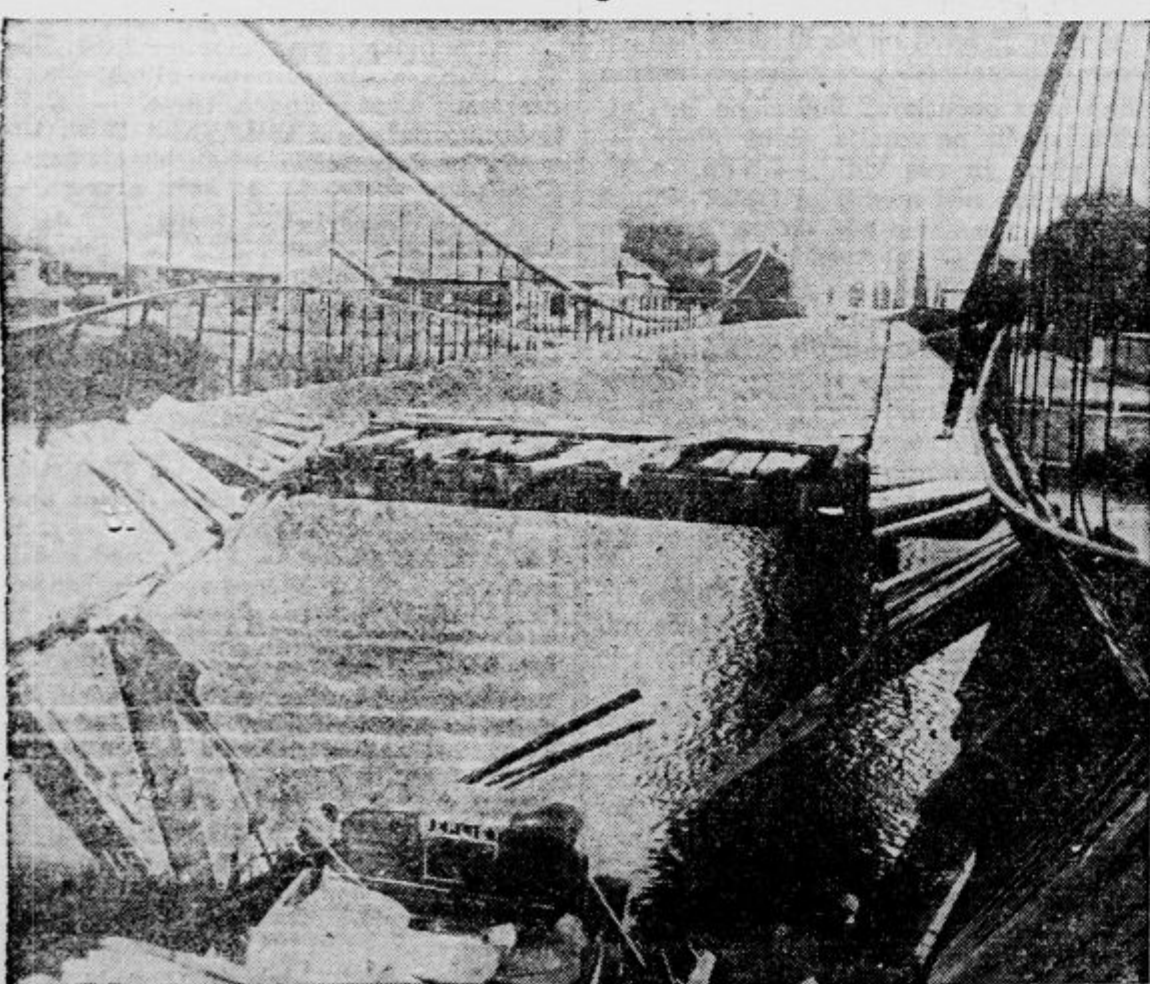
Kovine v človeškem telesu

Odlični francoski kemik dr. Bertrand je dolgo let preiskoval, kolikšne množine raznih kovin so v našem telesu in kakšen pomen imajo za naše življenje. Ugotovil je mnogo zanimivih stvari.

V prvih mesecih življenja količina cinka v detetovem telesu n. pr. stalno narašča in dete se avtomatično odvadi mleka čim je ta količina padla na določeno mero. A čim se prične dete hraniti z normalno hrano, se množina cinka spet pomnoži in pospešuje zdravju potrebno stalno rast. Srce vsebuje nekaj bakra, aluminija in srebra. Prebavila stalno absorbirajo znatne množine aluminija, dobivamo ga tudi v obistih, pljučih in stranskih obistih. V možganih je posebno dosti kositra. V pljučih je skoraj ves titan, kar ga je v telesu. Slinavka vsebuje nikel in kobalt, železo je razširjeno po vsem telesu. Po železu vsebuje telo največ bakra in srebra.

Da osvežite kri, pijte nekaj dni zapored zjutraj čašo naravne »Franz Josefove« grenčice. Od mnogih zdravnikov zapisana »Franz Josefova« voda uravnava delovanje črevesa, krepi želodec, izboljšuje kri, pomiri živce, povzroči, da se človek splošno dobro počuti in da ima jasno glavo. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Most se je udril

Pod težo tovornega avtomobila, ki je bil preobložen, se je te dni udril viseči most v Graynu. Šofer avtomobila, ki je povzročil usodni streslaj, je še v zadnjem trenutku zavozil na varno

Zora voda

proti sivim lasem!

Ne barva, temveč vrača sivim lasem prejšnjo naravno barvo.

Odobrena od higienskega zavoda v Ljubljani pod št. 2392-933 kot za zdravje popolnoma neškodljiva. Uspeh siguren in trajen. Cena steklenici brez poštnine Din 35.—.

ZORA VODA I. OREL

ZAGREB, Radićeva (Duga) ulica 32

Pri naročilu navedite vašo naravno barvo las.

A NEKDOTA

Pokojni avstrijski cesar Franc Jožef je nekoč dejal o švic: »Ko sem obiskal to deželo, sem jo našel v tako lepem redu, da ni dosti manjkalo, pa bi se še sam spreobrnjal v republikanca!«

VSAM DAN ENA

Ribice in voda

»Mici, all ste menjali vodo zlatim ribicam?«

»Milostiva, saj jo imajo dovolj še od večeraj.«

OGLEJTE SI VISOKOVREDNE KAKOVOSTNE IZDELKE

NEMŠKE RADIO-INDUSTRIJE

DRŽAVNE STROKOVNE ZVEZE NEMŠKE RADIO-INDUSTRIJE

V PAVILJONU „G“

Reichsfachverband der deutschen Rundfunkindustrie

Sokolstvo

Iz zgodovine vrhniškega Sokola

Danes se bodo odprla na Vrhniški vrata nove sokolske trdnjave. Slavnost bo združena z velikim okrožnim zletom ljubljanskega sokolskega okrožja.

Prvi začetki sokolske misli na Vrhniški segajo že v leto 1907., ko se je vrhniška mladina zbirala v šolski telovadnici pod vodstvom mariborskega brata Viktorja Perneta. V tem letu se je že sestavil pripravljalni odbor za ustanovitev Sokola na Vrhniški in se je potem 21. junija l. 1908. vršil ustanovni zbor v gostilni »Mantovic«. Na obnem zboru so bili izvoljeni: za starostar Josip Lenarčič, za podstarostar Gabrijel Jelovšek, za načelnika Viktor Perna in še osem bratov. Od prvega odbora, ki je štel 11 bratov, živi danes še sedem; to so Lenarčič, Perna, Ivan Tomšič, Franc Jurca, Vencelj Malavašič, Lovro Rogelj in Valentin Košmerl. Že v prvem letu obstoja je pokazal vrhniški Sokol veliko delavnost. Imel je 57 članov in 16 rednih telovadcev, ki so se udeleževali vseh prireditvev bratških društev. Veliko skrb je posvečal tudi naraščanju.

Znamenito je bilo za vrhniškega Sokola leto 1909., ko se je vršil na Vrhniški prvi zlet snopce se ljubljanske sokolske župe, ki je močno utrdil sokolsko zavest med vrhniškimi rodoljubci. V tem letu se je udeležil kot član vrhniškega Sokola mednarodne tekme v Luksemburgu Rabič, podnačelnik društva, ter zasedel v slovenski vrsti tretje mesto, a vrsta sama je dosegla peto mesto.

Ker ni imelo društvo primernih prostorov, se je ustanovilo pod vodstvom Gabrijela Jelovškega odesk za zgradbo Sokolskega doma na Vrhniški. Dom je postal toliko bolj potreben, ker so oblasti prepovedale telovadbo v šolski telovadnici. V letu 1910. je umrl največji mecen društva Karel Kotnik. V največji stiski, da ne ostane Sokol na cesti, je odstopil Lenarčič društvu v rabo, sicer ne posebno primernih prostorov, a vendar tedaj dobro došlih, v poslopju, kjer se danes dviga ponosna stavba Sokolskega doma.

Ob svoji štetnici je društvo razvilo sokolski prapor ob močnem manifestaciji sokolstva in velikega števila občinstva.

Ko je bilo društvo v največjem razmahu, je prekinila njegovo delovanje svetov-

na vojna. Društveno imetje so zavedni bratje ohranili in ga po svetovni vojni vrnili društvu. Dne 15. decembra l. 1918. sta se vršila nepozabna manifestacija za narodno in državno edinstvo in prvi redni občni zbor pod vodstvom dr. Frana Šabca, ki je nadomestoval starostar Viktorja Perneta, ki je bil v ujetništvu. Na tem zboru je bil izvoljen za starostar dr. Šabec ter se je pod njegovim vodstvom društveno delovanje zelo dvignilo in razmahnilo. Število članstva je naraslo na 180. Društvena uprava je zdaj obnovila akcijo za zgradbo lastnega doma ter pričela zbiranje prispevkov, ki pa, žal, zaradi nastalih zaprek niso dosegli svojega namena.

V letu 1920. se je ustanovil pevski odesk in malo kasneje še dramski odesk, ki sta dosegla prav častne uspehe. Največja ovira pa je bilo pomanjkanje društvene dvorane, saj so bili prostori, kjer so se vršile dramske predstave, bolj podobni hlevu kakor dvorani. Društveno delovanje je hiral in Sokol je komaj živel. Vse to stanje je trajalo skoro do leta 1931., ko je društvo spet dobilo v uporabo šolsko telovadnico. Društvo je začelo sicer ponovno uspevati, vendar pa so preostali prostori dokaj ovrli sokolsko delovanje. Društvena uprava se je spet z vsemu lotila akcije za zgradbo Sokolskega doma. Kupila je stavbišče za bodoči Sokolski dom. Z izvolitvijo Alfonza Završnika za starostar je nastala v pogledu zgradbe Sokolskega doma nova doba. Z vso odločnostjo se je Završnik vrgel na delo in dosegel, da je društvo kupilo od Lenarčiča nedovršeno stavbo ob državni cesti, kjer stoji danes močna stavba Sokolskega doma, ponos Vrhniške in okolice.

Zgradba Sokolskega doma je zrasla tako rekoč čez noč. Izdelali so se načrti, nato pa se je pričela adaptacija stare stavbe. Delo se je pričelo 11. julija l. 1933. in je naglo napredovalo, tako da je Sokol državni in sokolski praznik 1. decembra proslavil že v lastni dvorani. Da je akcija zgradbe Sokolskega doma in najhujših časih tako lepo uspela, je zasluga vrhniškega članstva, ki je samo zbralo za Sokolski dom nad 100.000 Din in darovalo nad 1000 kubičnih metrov raznega materiala. Vrhničani so prestali hudo preizkušnjo in pokazali, kaj premoreta volja in ljubezen do sokolske misli.

vežbališču v Štepanji vasi. Sodelovala bo godba 40 pp. Triglavskega.

Sokol v Kranju bo imel danes ob pol 16. na letnem telovadišču nastop. Sodelovali bodo vsi društveni oddelki z letošnjimi prostimi vajami. S posebnimi prostimi vajami nastopijo še dijaki in dijakinja pod vodstvom telovadnih profesorjev in gojenke obrtno-trgovske nadaljevalne šole. Nastop zaključijo orodna telovadba, raznoterosti in igre. Pri nastopu bo igrala godba 40. pehotnega polka. Sokolski oddelki bodo pomnoženi s telovadci in telovadkami društev iz Cerklja, Predosja, Pred-dvora, Smlednika, Trboja, Strazišča in Senčurja.

Sokol v Mirni je imel v nedeljo 27. maja svoj telovadni nastop. Dež je sicer kljuboval, a to ni motilo nastopajočih. Poestilo nas je precej prijateljev iz Mokronoga, St. Janja, Trebnjega in Žužemberka. Strimno nastopajoči dečki so pod vodstvom br. Berčeta prav mišno izvajali svoje vaje. Tudi deklice pod vodstvom a. Jenkove niso zaostajale za njimi. Letotako sta biva vzorna nastopa moškega in ženskega naraščanja, ki sta ga vodila a. Lazarinjeva iz St. Janja in br. Zakrajšek. Načelnik mirneškega Sokola br. Lu-narček je nastopil a. četo, ki je skladno in strumno izvedla svoje vaje. Najbolje so bile podane vaje članice, ki jih je vodila a. Ruža Petelinova iz Žužemberka. Prav dober vtisk je napravila tudi orodna telovadba članov, ki je pa morala biti zaradi razmočenega orodja ekrašana. Gledalcev se je zbralo precej število. Po nastopu se je razvila v prostorih Sokolskega doma prijetna zabava.

Sokolsko društvo št. Rupert bo jeseni slavilo 15 letnico z otvoritvijo novega doma in javnim nastopom.

Sokolsko društvo št. Janž se vestno pripravlja za nastop 17. t. m. v Krmelju, na katerega že danes opozarjamo vsa bratska društva MSO.

Sokolsko društvo št. Lovreno na Doljenkem dela tih, a marljivo. V simekem času je odigralo dve igri: »Trojčie« in »Duše« z velikim moralnim, a manj zadovoljivim gnutnim uspehom. Člani so se pridno posluževali knjig novostanovljene sokolske knjižnice, ki se je pomožila v zadnjem času za 30 novih leposlovnih knjig. Br. prosvetar skrbi za redne nago-

vore pred vrstami, ki so idejno sokolski, a nekaj govorov je bilo tudi narodno-gospodarskega značaja. Vsi telovadni oddelki se vestno pripravljajo za zlet v Sarajevu in Zagrebu, katerima sledi domači javni nastop. K telovadbi prihaja članstvo in deca redno in z veseljem. Mladokmečko društvo beleži še lepe uspehe na področju vsestranske sokolskega delovanja.

Prečenski Sokol je imel v četrtek popoldne prvi javni nastop, ki je lepo uspel, k čemur je pripomogel tudi novomeški Sokol, ki je postavil na telovadišče lepo število telovadcev. Vsi oddelki so strumno nastopili. Pri nastopu kakor tudi pri prosti zabavi je igrala godba novomeškega Godbenega društva. Za dobro izvedbo programa gre hvala poštvovalnemu starosti sokolske čete v Prečni br. Francu Koširju.

Zaradi udeležbe na župnem zletu varadinske sokolske župe v Čakovcu, ki se bo vršil danes, preloži Sokolsko društvo Ormož svoj nastop na 17. t. m.

Posvetovanja slovaških šup v Trebnju. Kakor vsako leto, so se tudi letos sestali predstavniki slovaških sokolskih šup dne 29. aprila v staroslavem Trebnju k posvetovanjem o stanju sokolske stvari na Slovaškem. Pred vsem je bilo ugotovljeno, da je sedaj na Slovaškem že 138 sokolskih društev in 10 čet, ki štejejo skupno v 6 župah 36.432 pripadnikov ter imajo že 87 sokolskih domov, dočim večbajo ostale edinice še v najhujših prostorih in je samo 6 društev brez telovadnice. Tudi število lastnih sokolskih telovadišč je lepo in je že prekorajilo prvo polovico stolitja. Kar pa je razveseljivo, je dejstvo, da znaša povprečni obisk ene telovadne ure na Slovaškem več telovadcev kakor v starih deželah. Sestanek je med drugim sklenil, da se pripravijo ČOS, naj, kakor leta 1921. in 1928., tudi v letu 1936. priredi nekaj župnih propagandnih odprav na Slovaško, ki naj bi obiskale posredne slovaške župe in društva in tako poglabile ne samo sokolsko delo kot tako, temveč navezale najhujše stike čeških šup s slovaškimi. Za vse slovaške župe se bosta nastavila poseben pohojli vaditelj in vaditeljica, posebno pa se je poudarjala potreba čim večjih stikov med sosednimi moravskoškimi župami.

trajalo bo nekaj časa, ker je prijavitelcev 1300. Da bi stvar ne izgledala neresno, je potegnili iz zapete suknje poleg seznamov tudi letno članarino za vseh 1300 članov in jo položil na mizo. Sedaj pa je bila zaprepačenost na nasprotni strani in predsednik je vprašal: »Gospod doktor, kaj nameravate?« Nato je dobil pohleven odgovor: »Samo dr. Medveda želim spraviti v odbor.« Karte so bile položene in razumeli so se. — Čez par tednov je bil občni zbor, ki sta se ga udeležila le dva Nemci: predsednik in omenjeni Leirer, ki je ostal v odboru kot blagajnik še mnogo let. Od vseh 1.300 Slovencev pa jih je bilo na obnem zboru komaj 30. Bila bi polomija, če bi ne bili Nemci vrgli takoj puške v koruzo. Eno so pa le napravili: zapisnik o teh zadnjih sejah so iztrgali in jih naslednji slovenski odbor s prelatom Kovačičem na čelu ni več dobil v roke.

3. Usoda kraljeve fotografije (l. 1924.)

Obrtno-industrijsko razstavo, ki jo je priredilo aglin Slov. obrtno društvo pod predstvom brivca Novaka, je prišel otvoriti Nj. Vel. kralj sam. Ogledal si je vso razstavo ter ustregel prošnji, da se fotografira skupno s razstavnim odborom. Nad Mariborom so se na vso nesrečo takrat zagrnila oblaki in prve težke kaplje so začele padati na razstaveni prostor. Fotografu se je mudilo in ni imel časa posemenikov razpostavljati, kakor imajo fotografi navado. Okoli Nj. Vel. je stal odbor odkritih glav; pa sam bogve odkod je prišlo še dva gospoda, ki nista imela ničesar pri odboru; postavila sta se kar zraven s cilindri na glavi. Fotograf je pritisnil in nesreča je bila napravljena.

Hudo je to peklo razstaveni odbor. Pa kdor misli, da je pri tem ostalo, ta ne pozna brivca Novaka. Kaj se: Ves odbor se je znašel v fotografskem ateljeju, fotograf je pritisnil in na fotografijo prenesel Nj. Velicanstvi kralja in princa Arzena s prve slike in odbor je dobil fotografije, kakršne je želel imeti in kakor so morale biti po privoljenju Nj. Velicanstva. Poleg krasnega spomina na visoki obisk v Mariboru bodo te fotografije pričale o usodi, ki je bresala dva fotografirana gospoda in ju napravila nevidna — pod visokim cilindrom.

Nazadovanje nemškega knjigotrštva

Zavod za proučevanje konjunktura v Berlinu objavlja, da je nazadovanje nemške knjižni trg, ki je imel l. 1929 še 650 milijonov mark prometa ter je beležil l. 1932 kljub krizi 483 milijonov prometa, lani na 375 milijonov mark. Največji padec kaže izvoz nemških knjig. Nemški knjigotrž se boje, da se bo izvoz popolnoma ustavil, če ne bo izdala vlada odredb, ki bodo dovoljevale posebne olajšave njih stroki.

Ruskinov muzej

M. J. Howard Whitehouse, predsednik angleške Ruskinove družbe, je kupil hišo v Lancashiru, kjer je stanoval angleški umetnostni kritik za svojega življenja. Hišo bodo preuredili v Ruskinov muzej in bodo v nji razstavili rokopise velikega esteta. Del hiše bo namenjen tudi za okrevanje likovnih umetnikov in književnikov angleške narodnosti.

Petorčki

V North Bayu (Ontario) je porodila 25-letna Olivija Dionne petorčki ženskega spola. Zdravnik, ki je prisostvoval porodu, pravi, da bodo vsi otroci ostali pri življenju. Mati je že drugi dan po porodu okrevala.

Akademika morilec

V Krakovu so pred dnevi vrtili napadalci v stanovanje zdravnika Nischenfelda. Ubili so služkinjo, ki je bila doma ter uplenili 70.000 zlotov. Zdej so prišli morilec na sled. Pozornost vzbuja posebno dejstvo, da sta med zločinci dva akademika, in sicer Kazimir Schenklik in Stanislaw Bobrzecki, oboje študenta akademije za upodabljanje umetnosti.

Zlet celjske sokolske župe

Vozne olajšave. Prometno ministrstvo je odobrilo udeležencem, tudi nečlanom, 50 odstotni popust. Udeleženci kupijo na vstopni postaji cele vozovnice, ki so veljavne tudi za povratek. Pri nakupu vozovnic morajo pokazati objavo, ki jih bo železniška postaja žigosala in vpisala v nje številke kupljenih kart. Na povratku na postajo je treba objavo istočasno žigosati. Udeležba na zletu bo župa potrdila v zletni pisarni na Glaziji. Popust je veljaven od 9. do 11. t. m. za vse razrede in vlake razen ekspresnih.

Pred kratkim je železniška uprava uvedla pri znižanih voznih posebnih legitimacijah po 5 Din. Opozorjamo, da za naš župni zlet ni treba kupovati teh novo uvedenih legitimacij, ker veljajo za župni zlet 10. t. m. stare določbe in izda župa objavo.

Iz krajev, od koder bo večja udeležba, pripravljamo bratskim društvom, da si že prej pripravi na nabavijo vozne listke in dajo objavo žigosati, tako da se jim na dan zleta pred odhodom ne bo treba izpostavljati gneči pri blagajni.

Zunanji udeleženci na zletu. Sokolska župa Sušak - Rijeka se udeleži zleta z deputacijo in bo poslala morda tudi telovadno vrsto za orodje. Zagrebška župa zaradi nastopa naraščanja, ki bo istega dne v Zagrebu najbrž ne bo mogla biti zastopana. Prav tako ne mariborska, ki bo imela istega dne zlet v Ptuj. Upamo, da nas poseti delegacija ljubljanske župe.

Mednarodna telovadna vrsta. Na župnem zletu v Celju nastopi vrsta najboljših jugoslovenskih telovadcev. Imeli bomo redko priliko, videti pri popoldanskem javnem nastopu vrsto bratov, ki so bili določeni za svetovno prvenstvo v Budimpešti. Bratje bodo izvajali vaje, predpisane za mednarodno tekmo v Budimpešti.

Pred zletom mariborske sokolske župe v Ptuj

Ptuj, 1. junija.

Ni še minilo leto, ko je slavil ptujski Sokol 25 letnico. Za letos pa je določila mariborska sokolska župa, da bo župni zlet v Ptuj 10. t. m. V čast si šteje ptujski Sokol, ki je izmed najmariborjevsjih društev mariborske župe, da bo aranžiral letošnji župni zlet. V zadnjih treh letih je razbremenil ptujski Sokol mariborsko župo ter priredil štiri župne prednjačije tetaje. Predavatelji so bili vsi izkušeni sokolski delavci ptujskega društva. Na letošnjih naraščajskih župnih tekmah, ki so se vršila ob koncu aprila v Mariboru, si je ptujski Sokol priboril prvenstvo ter dobil župni naraščajski prapor kot prehodno darilo.

Tudi pri letošnjih župnih tekmah članstva bo hud boj. Zletni upravi so se že prijavile odlične vrste. Zletni odesk v Ptuj deluje že s polno paro. Pisarna razpisila zletne lepake in zletne znake. Oba osnutka sta dela našega brata Hasla. Letno telovadišče se pridno urejuje, da se bodo mogle vršiti tekme brez ovir. Vojštvu nadzira pri delu major G. Manojlovič.

Zletni odesk pa še ni prejel od vseh edinc prijav. Doslej je javljenega nad 1500 članstva in 600 naraščanja. Tudi otrok je prijavljen nad 350.

Zletni odesk prosi rodoljubno občinstvo, da ga pri pripravi za zlet podpira. Obračamo se zlasti na našo zavedno okolico. Sprevedo naj dajo sijaj narodne noče; otvorijo naj ga sokolski jezdec in mletničji v narodnih nošah na konjih.

Zletni znaki za telovadeče članstvo bodo stali 3 Din, za članstvo 5 Din, za nečlane 7 Din. O ugodnostih, ki jih nudi znak vsakemu izletniku, smo že poročali. Sestre in bratje, vsi na delo, da bomo mogli dati naš veliki dan točen obračun sokolskega dela!

Sokolsko društvo Štepanja vas bo letos že med prvimi telovadnimi nastopi podalo račun sokolskega dela ter vabi že sedaj članstvo bratskih ljubljanskih in sosednjih društev ter Sokolstvu naklonjeno občinstvo, da v čim večjem številu poseti prireditve, ki bo v nedeljo 10. t. m. na

Dr. P. Strmšek:

Iz „Mariborskih spominov“

1. Veleizdajniška naloga. (L. 1916-17)

Zunaj je že vonjalo po majniški deklaraciji, v šoli pa je bila ukazana patriotična tema za nalogo. In zgodilo se je, da je bistri, a neučakani, pozneje tako tragično premislil petošolec S. preokrenil temo ter namesto hvalisanja Avstrije naštel slovenske pritožbe ter dodal upanje, da se slovenskemu narodu bližajo boljši časi, ko bo s koncem svetovne vojne tudi konec avstrijskega robstva. Tako nekako je bilo zapisano v zvezku, ko ga je dobil v roke mlad suplent.

Patriotika naloga s tako vsebino! Kri je bušila suplent v glavo, prvič je začutil v sebi vso odgovornost za mlado dušo, začutil vso tragiko, ki jo je povzročila veleizdajniška ta naloga: Ako predložiti naloge svojemu dobremu ravnatelju, pride še ta v nevarnem položaju, kajti težko bi mogel zagovarjati, da ne predloži naloge na višje mesto in s tem izroči mladega petošolca vojaškemu sodišču in neizmernemu trpljenju, ki bi bila v takratnih dneh še mila kazneni premissljeni nalogi. Ako suplent ne predloži naloge ravnatelju, riskira sam, da se izve za njo slučajno, po dobrih ljudeh, in nastane opasnost za njega samega. Kako iz te zanke, to je bila zanj uganika tistih dni, tem huja, ker si ni upal poiskati nasveta nikjer, ko so se nekateri slovenski rodoljubi takrat kar cedili avstrijskega patriotizma in nisi nikoli vedel, kako veter potegne tekmo časa. Eno je bilo jasno izračunemu suplent: radi naloge se ne sme ničesar zgoditi niti učencu niti nje-mu samemu. Premisljal je od ure do ure, da so postali že učenci nestrpni in zahtevali zvezke s popravljenimi nalogami nazaj. Ko bi se jim le bilo sanjalo, kako rad bi jih bil prinesel učitelju, da bi le ne bilo tiste nesrečne naloge med njimi...

Kar naenkrat se mu posveti v glavi; niti časa si ni pustil, da bi vse premislil: Zagrabil je zvezek, porinil ga v zakurjeno peč in zaveza je bila rešena. Kaj zato, če je bil petošolec po kri-m kregan, da ni oddal zvezka, saj je vedel, da mu ga je izgubil učitelj in mu sedaj dela »krivica«. Zakaj se mu je zgodila ta »krivica«, ni zvedel nikoli, ker je še pred maturo umrl.

2. Dve seji. (L. 1918-19)

Muzejsko društvo je imelo v svojih pravih dve zanimivi dolobci: »Član odbora je tudi zastopnik mestnega magistrata in

Stare zanemarjene rane

na nogah
(albus cruris)

zanesljivo in naglo zaceli „FITONIN“

od naših zdravnikov in zdravstvenih in-
vovodov vsestransko preskušeno, zdravilo.

Steklenica Din 20 — v lekarnah. Po pošti po povzetju 2 steklenici Din 50 —. Poučno knjižico št. 14 pošlje brezplačno „Fiton“ družba z o. z., Zagreb, I-78 — Reg. pod Sp. br. 1281 od 28. VII. 1933.

V dolini naših pisateljev

»Dolnina ljuba, čez toliko let — pred sabo popotnik vidim te spet! — Na desni, na levi griči zeleni; — vsi ljubi, stari znanci so menile (J. Stritar).

Od Ljubljane do Skofljice ni daleč, za majski skok, celo z dolenskim vlakom, ki se mu očitno nikamor ne mudi. Ako pa od Skofljice nadaljuje svoj izlet peš čez Turjak v dolino naših pisateljev, se pot običajno vleče, zlasti je v poletni pripeki. Vendar imaš tudi tukaj dobro uro in več jutranje sence. Z gornje ceste čez Gumnječe in Pijavo gorico imaš obsežen razgled na Barje, Ig, Tomišelj in še nadalje se svetlika skozi goste bukove želimjake dolina, v ozadju pa kraljujejo Kurešček, Mokrec, Golo in ostali vrhovi. Ako utegneš, stopi spotoma gor na levo do cerkvice sv. Ahca, kjer se zbira vsako leto v nedeljo po kresu dokaj romarjev in izletnikov. Od Skofljice do Turjaka je dobre tri ure hoje; ako nisi dober pešec, se pa lahko potegneš z avtobusom že kar iz Ljubljane.

Na slovenskih tleh nimamo izlepa graščine, ki bi tako originalno kazala sliho moč in oblast srednjeveškega plemstva nad našim narodom, kakršni je to Turjaški grad. Mogočno, oblastno, kar grozilo se dviga grad iznad zelenega drevja proti nebu, delo tlačanskih rok in žuljev, znamenje slovenske preteklosti. Spodaj se pa skromno pritiska, kakor jata plašnih golobov — trg Turjak. Tu okrog je žvižgal valpov bič nad glavami in pleči zaslužjenih kmetov. Grad jih je tlačil in izžemal, grad pa jih je tudi branil pred turškimi napadi. Tu okrog se je širil bojni klic upornih kmetov in glasilo geslo: stara pravda! — Turjačani so izmed najstarejših plemiških rodbin na naših tleh, kamor so baje prišli že v 10. stoletju. Kaj čuda, da so bili tako trdoživci, saj so imeli v svojem grbu vola ali tura, in se po njem tudi imenovali. Še danes vidiš ta grb, vzdignjen v grajsko steno.

Vzpenjamo se do gradu, za katerim stoji orjaška lipa, ena največjih in najstarejših v Sloveniji, stara baje okrog 600 let. Z ob časa ji je priradil mnogo globokih ran, ki so pa zalite s cementnimi ploščami. Skozi grajski portal pridemo do kapele, ki služi za župno cerkev. Po ljubeznivosti graščakinje nas vodi uslužbenka in nam razkazuje grajske znamenitosti. Pele nas v orozarj, pokaže skalo od ubitih grofov Herberta Turjakega in Fridrika Višenskega, ki sta padla pri Budačkih na Hrvaškem v boju proti Turkom. Za visoko odkupnino — baje 30.000 cekinov — so dobili Turjačani nagačena skalo nazaj. Rdečelčna, ljubezniva ciceronka nas vodi naprej po strmih stopnicah navzdol v klet grajskega stolpa, kjer je bila ječa in mučnica upornih kmetov. Nadalje si ogledamo še »lutersko kapelo«, kjer so se zbirali protestanti pod zaščito Turjacev. Na Turjaškem gradu je Jurij Dalmatin pisal svoj prevod sv. pisma, in v luterski kapeli kažejo še dandanes nad vhodom votlino, kjer ga je Kristof Turjaški skrivaj prežalodavil.

Toda pustimo mračne grajske zidine s temnimi, sicer zanimivimi zgodovinskimi spomini! Prevalimo na jug proti dobro ure oddaljenim Velikim Laščam. Cesta valovi in vijuga položno navzdol in v breg. V dobri pol uri se prikaže vas Rašica. Tukaj je bil na 8. številki rojen leta 1508. protestantovski superintendant in organizator kranjske protestantske cerkve, Primož Trubar, ki je dal našemu narodu pismo in knjižni jezik. Mnogo so se nekdanji prikladi glede prave njegove rojstne hiše. Eno je pa gotovo, da prvotna hiša ne stoji; ako je 8. številka prava, je gotovo še prezidana, ako ne že večkrat tekom 400 let. Tako tudi cerkev, o kateri sporoča Trubar sam: »Moi oza, kadar je na Rašizi S. Jerneja zehmoshter bil, je bil pustil to Cerkev vso enimu Cronashkimu Malariu malati. Ta je suetnikom, suseb tim Jogrom velike brade inu Mostazhe po Turku inu Cronashku namal. Natu so vtim 1528. leitu, tu Turki prišli to Cerkev sehagali. (Cf. Fr. Kidrič: leitu, tu Turki prišli, to Cerkev sehagali. (Cf. Fr. Kidrič: Razprave). — Njegov oče, Miha Trubar, je imel spodaj pod vasio ob istoimenski vodi, Rašici, mlin in žago. Primož je že v otroških letih doživel kmetijski upor, pa je pozneje — najbrž zaradi naklonjenosti grajske gospode do protestantizma — svaril: »Nekar punte oli avštrije začenjati oli same sebe meševati,

koker so ti Crainzi v tim 1515. bili sturili, ali so per tim hud konez vseli.« (Ibidem). — Trubar je mislil stoletja naprej, v njem je bil zelo razvit socialni moment, govoril in pisal je zoper čaščenje svetnikov, zlasti zoper prikazni in vraže, praznovanje in malikovanje. V svojih spisih ni iskal lepih, gladkih, visokih in neznanih izrazov, temveč, kakor sam pravi »te gmainke Crainske preproste besede, katire usaki dobri preprosti sloueniz lahko more sastopiti.« Kako dobro je tudi poznal in ločil poedina narečja, omenja sam, da »ta Slouenski Jesig se pouosd glit inu veni vishi ne gouri, drigazhi gouri s dostimi besedami Crainzi, drigazhi Coroshzi, drigazhi Shtierzji inu Dostari tar Besaki, drigazhi Krashozji inu Istriani, drigazhi Crouati.« — Vsekakor bi zaslužil prvi slovenski pisatelj vsaj skromen spomin v svoji rojstni Rašici!

Čez ponikalnico Rašico dospemo kmalu do slikovitega razgleda na vrhu pri Sv. Trojici, ki jo krona kapele s košato lipo. Odtod se nam odpre bregovit svet, majhne doline in kotline, lepo obdelana polja in zelene tokave, v ozadju pa temni gozdovi zelenega bukova in jelovja. Srečavamo ljudi, ki se vračajo od pozne maše, in že nam bje na ušesa melodijozna, mehka, nekoliko zategnjena laška govornica. Stritar piše: »Dežela slovenska ima mnogo lepših in rodovitnejših krajev nego je laški; vendar, ko bi jaz prišel še kedaj na svet, in ko bi mi bilo dano na voljo, kje hočem ugledati beli dan, ne volil bi si drugega rojstnega kraja. Ne zaradi kraja samega; ali ljudje, Laščani, bili so mi vedno ljubi in simpatični, krepko ljudstvo, ki se tudi čuti kakor tako.« Točno imenuje ta kraj prof. Prijatelj v Stritarjevi Antologiji »kopelj bogatega vrelca pristne laške govornice.« Ni zgolj slučaj, da so se v tej dolini rodili trije tako znameniti slovenski pisatelji: Trubar, Levstik in Stritar! — Kazalec ure na stolpu župne cerkve se pomika proti poldnevu, ko pridemo v Velike Lašče. Trg pred cerkvijo je prazen; dobro je še ohranjen stari Levstikov spomenik, z dodano Peruzzijevo plaketo iz leta 1931. Iz bližnjih gostin se čuje široka govornica zapoznelih možakov. Sprejme nas Vatikan, da prav zares, pravi pravcati Vatikan, ki ga imajo v Velikih Laščah in z zidom obdan, ki pa ni tako visok, da ne bi mogli noter. In pa ženska postrežba je v tem Vatikanu, prav ljubezniva in brhke natakarike. V prijetni vrtni senci predremljemo zgočo opoldansko vročino.

Po obedu se napotimo zapadno od Lašče v pol ure oddaljeno Podsmreko, čez valovit svet, deloma skozi lepe jelove gozdove. Srečujemo ljudi, hiteče h popoldanskemu cerkvenemu nauku. Vprašujemo za pot. Kako mehka, pojoča govornica! Prijazno pozdravljajo, odgovarjajo, in vendar je v njih neka samozavest. Od zapada se bližajo temni oblaki, v njih od časa do časa sumljivo zagrmijo. Prve težke kaplje padajo na nežno zemljo, ko približemo po globokem jarku navzdol v Podsmreko. Tukaj na 2. številki je bil rojen leta 1836. slovenski pesnik, pisatelj in kritik Josip Stritar. Prvotne rojstne hiše ni več, dom je prezidan in pomaknjen nekoliko proti jugu. Od nekdanjega doma je ostala edino stara kašča, kjer je Stritar kot dijak poleti na hodniku spal. Se se nahaja na domu Stritarjev rod po njegovi sestri, ki se je tukaj omožila. Ko ploha mine, se nekoliko razgledamo po okolici. V resnici je taka, kakor jo je sam opisal: »Trata, nagljena proti poldnevu, zadaj breg z gostim grmovjem, izmed katerega se dvigujejo tupatam ter se prijazno svetijo bela brezova debla; na levi podolgovat hrib, na grebenu mu gleda bela cerkevica izmed temnega smrečja; ob robu njegovem naznanja jelševje potok, ki teče po globokem jarku med gozdom in trato; proti jugu gledaš pred sabo dobrovo z redkim leščevjem, brinjem in trnjem. Pogled proti večer! Gorica se vrsti za gorico, in daleč zad stoji in zapirajo svet velikanske planine.« Tod je mladi Stritar sam živino, tukaj je delal mlinčice in piščali, kuril in pekli krompir, dokler ga ni želeja po učenosti spjelja v svet in odtujila domu. Vsekakor bi pa zaslužil naš najboljši est, tako mehak in ugaljen v oblikah, vzoren vodnik in učitelj poznejšim generacijam, več pozornosti in spomina v svojem rojstem kraju in domu, kjer nima niti spominske plošče, niti vpisne knjige, da niti sli-

marvejo da je gameova mladina to imela za zabavo in da ji je gotovo ugaljalo valjanje in pljuskanje po hladni vodi. — Če so plavalni ni mogel ugotoviti, ker ni videl v tolmun, videl jih je pri skoku in takrat, ko so prihajali iz vode. — To igranje je trajalo precej dolgo in bi bilo bržčas še, da me ni izdal veter, ko je potegnil iz gore v dolino in prinesel gameu neprijeten človeški duh v zelo občutljive nosove.

Prišlo je žvižganje, tropa je planila po jarku navzdol, nato je pa planila v plazove. Tu pa tam se je pokazal kakšni član rjave trope, malo postal, pogledal proti dolini in zopet dalje v vrhove, v ruševje, ki nudi najvarnejše zavetje rogljati družbi. Nekaj časa se je še valilo po plazju kamenje, nato pa je zavladala spet sveta gorska tišina.

Nekaj dni za tem sem slišal večjo čredo gamevov, ki se je vprav v opoldanski vročini pomikala v dolino k vodi. Ker se gamei v poletni vročini prav radi zadržujejo po vrhovih, sem prepričan, da prihajajo v omenjenem času v dolino samo zaradi kopanja.

Da se gamei kopajo, sta mi potrdila še dva druga zelo vestna opazovalca prirode, preizkušena lovca Vanez Rabič iz Mojsstrane in njegov verni drug stari Oitzel.

Kako izborni plavalci so gamei in tudi erjad, pa so imeli priliko opazovati na Blejskem in Bohinjskem jezeru. Na Bledu so nekdo gamea pripodili psi k jezeru, bržčas je prišel izpod Babjega zoba. Ker se ni mogel drugim umakniti, je skočil v jezero kljub temu, da je bilo to sredi zime. Plaval je prav dobro, dokler ga niso obkolili e čolni in ujeli. V Bohinju so videli srne in gamee, ko so prostovoljno skočili v jezero in ga preplavali. V enem primeru so ujeli srnjaka, ki je, utrujen od dolgega plavanja, počival na bregu.

Pred tremi leti so ujeli gamevo kozo izpod Majdičevega jezera v Kranju, ko je bila že preplavala zelo deročo Savo, vprav takrat, ko je bila prišla na suho. — a.

kel Upajmo, da to popravimo čez dve leti ob njegovi stoletnici.

Vračamo se v prijetno ohlajenem ozračju nazaj v Lašče, odkoder nas vodijo prijazne domače učiteljice v pičle pol ure južno ležeče Spodnje Retje. Tukaj je bil rojen leta 1831. naš odlični pesnik, pisatelj in jezikoslovec Fran Levstik, ali kakor so ga pozneje imenovali domačini »Rétenski gospod«. Tukaj je pozimi poslušal v topli sopi med brnenjem kolovratov zgodbe iz turških in francoskih časov in bojev. Bližnji gozdovi takrat še niso bili izsekani, tam so še zavijali volkovi in urni jeleni so lomili dračje. Tukaj se je navadil čistega, nepokvarjenega narodnega mišljenja ter ravno take govornice in pisave. Levstik je bil prava slovenska grča, tako vkopan v svoje rodne Retje, da jih celo pozneje ni pozabil, ko so bili starši prodali domacijo in se preselili k Novemu mestu. Sam pa je hodil k sosedu Ilji, kjer je imel svojo sobo. Tu je nabiral navadno blago, iskal narodne starine in drobtine, tukaj se je uril pristno narodno misliti in pisati. Vse to je imelo odločilen pomen za njegovo poznejše knjižno delovanje. Odtod izvira njegov pristni narodni dialog in izvirni slog. — »Pri nas ne gre drugače, od ljudstva se moramo učiti, kakor moramo zopet od druge strani poučevati ljudstvo«, je zapisal Levstik. Zanj veljajo Slomskove besede o Metelku: »Slovenec pa Dolenjec! — Dolenjecem gre tedaj hvala, da so začeli (Trubar); potlej so pa Gorenjci stopili na prste in zadušili vse druge svoje rojake zato, ker je bilo med njimi mnogo učenih glav. — Kadar se našemu jeziku dajo pravila, nam je Dolenjec in Notranec na pričo poklicati, in kar onadva potrdita, mora veljati več nego gorenjska svojeglavost.« Stritar pa je pribil: »Kar je naših boljših pisateljev, vse je šlo za njim; saj je bilo pa tudi prav.« V Retjah se je z veseljem in ponosom spominjajo Levstikove proslave ob stoletnici njegovega rojstva. O njem samem veljajo besede, ki jih je Levstik poklonil Prešernu:

»Ti si obšel govoro mejnisa,
upihal iskro, da je zagorela...«

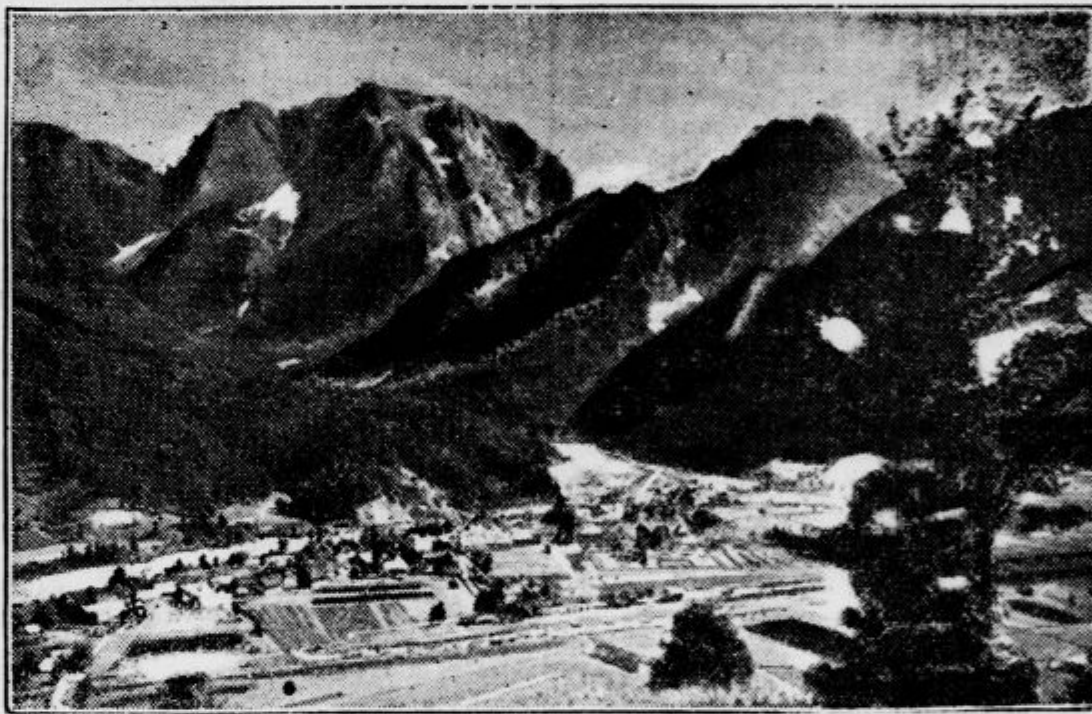
Povratek podaljšamo čez laški Rožnik, vrh sv. Roka, ki uspešno čeli vrtim Laščanom, še bolj pa menda Laščankam telesne in srčne rane. Saj tako je sklepali iz številnih cerkvenih shodov in romanj. S tega razmeroma nizkega vrha je krašen razgled daleč naokrog, ob lepem vremenu vidiš

proti severu Kamniške planine in celo Triglav, proti jugozahodu pa Snežnik. Malo pod cerkvijo gremo mimo rezervoarja velikolakega vodovoda. Voda, da je dobra, le neki topli, ker so cevi preplavito položene. Dospemo do stare »literarne« gostilne, nekdanj pri stari Drakslerici, danes Ivančičevi. Tukaj sta bila Levstik in Stritar stalna gosta. Pozneje je ta zapisal: »Kake zdravje, rekli bi poštene misli, kaka krepka, dobojena, jasna beseda! Tu je bilo vse pristno, izvirno, nič pogretega, ponarejenega, nič sleparstva, nič fraze! Kar je rekel, to je bilo rečeno, kar je postavil, to je stalo. In znal je biti vesel, saljiv, dovipen; po otročje naiven in zabavljiv, toda brez hudobnosti. Levstik je bil plemenita duša in podlost je bila daleč od njega.« Ljubezniva naša spremljevalka, domača učiteljica tolmachi: »Tamle iz gosposke sobe in družine je potegnil Levstik Stritarja, pa ga posadil v kmetisko sobo in družbo, čes. kaj boš tam posadil med škrici? Sem sedi in možake poslušaj, da boš potem znal prav zapisati slovensko besedo!« V tej gostilni sta naša Laščana tudi poslušala originalnega kmetijskega trubačarja, Pihinega Jožka, ki se je imenoval »general kranjskih beračev«. (Cif. prof. Prijatelj: Stritarjeva antologija.) Tukaj so tudi igrali Levstikovega »lonterza«; podali so ga neki tako verno in originalno, zlasti Levstik v vlogi Joneteja, da je neki gorenjski kupec, slučajno navzočen gledalec, pričel robantiti, da ne bo n'kdar več prišel v gostilno, kamor zahajajo taki rokomažbi in tatovi. Komaj so mu dopovedali in ga pomirili, čes da je to samo gledališka predstava. Levstik je bil tudi telesno krepak in miščast. Da bi izrazil svoje telesne sile, se je rad metal, za šalo in zares. Vskaklo mu je podlegel. Nekoč se je spril baš v tej gostilni nad domačega orožnika in ga v kratkem času premagal. Lahko si je misliti Levstikov triumf in pomilovalne poglede domačih fantov, ko so videli tako imenito javno oblast ležati na tleh.

Solnce tone za Veliki Osočnik, ko stopamo na velikaško postajo, nad vse zadovoljni z dobro uspešnim izletom. Zares je naša Dolenjska, ki ima toliko skrivnih, a mahnovitih čarov, vse preveč pozabljena. Nedeljski izletnik, potrdil se tudi ti v te kraje, zadovoljen se boš vračal! »Kdor obložen sam verno pritrma...« — olajšan odtod se vrne domu: — popotnik tujec z daljnega doma — jez dalje popotujem brez miru.« (J. Stritar.)

Rudolf Dostal.

Kranjska gora kot letovišče

Kranjska gora s Prisojnikom

Dobo enega človeškega roda je potrebovalo nauko, a vendar v svojem prizadevanju žilavo ljudstvo, da je ustvarilo iz svojega neznanega, a od narave bogato obdarovanega kraja letovišče, ki ni znano samo v ožji naši domovini, temveč je njegov sloves posegel že daleč v tujino.

V štiridesetih letih se je Kranjska gora prerila do višine, ki jo je dosegel redkokateri naš kraj. V tujkem prometu je postala važen faktor, preko katerega ne more preiti naš nacionalni in gospodarski živeli, ker je v veliki meri odvisen od obsevanja kranjskogorskega letovišča, prevladajočega ljudsko življenje v zgornji Savski dolini. To letovišče je v resnici pravi vzrok za ves socialni in duševni napredek ljudstva, bivačevca v romantični gorski dolini gornje Save. Tujski promet se je razmahnil po tem planinskem svetu in se bo intenzivno večal od leta do leta, ko se utrdijo ohlapne gospodarske prilike, ki so zajele vso Evropo.

Kot pravo, edino naše visokogorsko letovišče, ima Kranjska gora prelesten mik, ki mora prevzeti ne samo turista, temveč vsakega človeka, ki ima le nekaj smisla za lepoto narave in čudovito skladnost planinskega sveta. V božjem miru se razgrinja ta svet pred človekom. S svojimi veličastnimi, a enogomopitnimi gorami posega naravnost v nebo, ki je prav to čisto, modro in jasno. Gore so zavarovale ves kraj pred neprijetnimi vetrovi, pred mrazom in tudi pred vročino. V pomladnih in poletnih dneh je svet prenasiten od blagodejnega, silnega vonja gorskega cvetja, rastelcega in bleščečega v tisočih barvah po visokih senožitih in solnčnih lokah. Gorski zrak čisti in hladi v vročih dnevih pohlajna sapo, ki voje z visokih snežišč, iz onega bajnega, planinskega sveta, ki se človeku vprav v kranjskogorski okolici razgalja tako, kot morda nikjer drugod v tujih planinskih krajih.

V štiridesetih letih se je Kranjska gora opremila z vsem, kar more človek zahtevati od sodobnega letovišča. Kopica hotelov in gostin skrbijo za ceneno prehrano, ljudstvo je zgradilo zadostno število manjših in večjih poslopij ter vil, da je kos tudi večjemu navalu gostov. Kar pa prav posebno odlikuje Kranjsko goro, je čistoča, ki vlada po vsem letovišču na zunan in na znotraj. Gost se že v prvih urah vživi v planinsko življenje, ker je vse prebivalstvo obdarjeno s pristno domačnostjo, postržljivostjo in prirojeno inteligenco, ki ne popusti v nobeni priliki. Ni čudno, da se vračajo gosti ledo za letom, da ima Kranjska gora že velik kader stalnih gostov.

Zdravstvene prilike so tako ugodne, kot morejo biti samo v najčistejšem gorskem kraju. Ljudstvo je zdravo in krepko, ker v

takem ozračju pač ne more biti drugače. A tudi človek, ki prihaja semkaj na oddih in žigar živel in pljuče so postali v mestu nekam razrahljani, čudovito naglo oživi v vnanju, ki ga razgrinja planinsko cvetoje in sveže smrečje po gorski dolini.

V hizičnem oziru stoji Kranjska gora na popolni višini, ker jo nadzoruje stalna kontrola. Pred leti si je zgradila tudi kopališče, ki ustreza v vseh ozirih modernim zahtevam. Kopališče »Jasna« je v resnici edinstveno in z njim se pač ne more meriti nobeno naše kopališče. Že zaradi naravne lege ne. Zgrajeno je v romantični ravnici, okroženo je od dehtelih smrekovih gozdov, nad njim in pred njim pa se dvigajo skalnate gore, vse preprežene z večnimi enožisti. Solnce se upira naravnost vanj, gore ga varujejo pred hladno sapo in človek niti verjeti ne more, da je zares visoko pod planinami, a enez, ki ga vidi tik pred sabo na gorskih etenah, mu smehlja je govori, da se ne moti in ne sanja, temveč doživlja resnico.

Teoretično seer spadajo planine tod okrog k triglavskemu pogorju, a vendar so same na sebi tako izrazite, da tvorijo skupno zase. Treba je pogledati samo v Prisankovo ali Martuljkovo kraljestvo, pa vidi človek laško, da je v svetu, ki ga je izoblikovala narava v posebnem, prelestenem stilu. Poti, ki vodijo tja gori, so lahka, složna in kratka. Koča na Gozdu in Erjavčeva koča v vršiškem predelu sta pesni zase, a nič manj slična koča, ki so jo nedavno postavili v Krnici, v samem kraljestvu Skrlatice — gore, ki jo opeva jo tisoči in tisoči turistov.

Kranjska gora se dviga in dviga kljub zaprekan in se bo v najbližji bodočnosti gotovo povzpela do viška, ker razpolaga malokatero naše letovišče s takimi naravnimi ugodnostmi kot vprav Kranjska gora. Čas pojde po svoji poti, a letovišče pojde trdo in gladko z njim — pravljica bo stala samo

Testament Kemala paše

Turški listi objavljajo besedilo Kemala paše, ki v svoji zadnji volji roti Turke, naj nikdar in za nobeno ceno ne obnovijo monarhije in naj se na vso moč upirajo marksizmu, čeprav živi Turčija z Rusijo v najboljšem prijateljstvu. Nadalje pravi Kemal paša, da naj se Turčija niti v najhujši gospodarski stiski ne zateče v inozemski posojilom. Preporoditelj moderne Turčije sklepa testament z besedami, ki naj si jih Turci dobro vtisne v spomin: Če hočeš mir, pripravljaj vojno.

Nova postaja JNS na Pohorju

Podvelka, 30. maja.

Tukaj smo dne 28. t. m. ustanovili obč. organizacijo JNS. Ustanovni občni zbor se je vršil v dvorani gostilne Grubelnik na Lehnu. Kljub deževnemu in mrzlemu vremenu je narodna zavednost naših vrlih Pohorcev zbrala lepo število somišljenikov, ki so z zanimanjem poslušali tople besede govornikov. Omenimo naj, da so imeli pri ustanovitvi JNS za Podvelko največ zaslug g. Šolska upravitelja Kotnik in Rustja, dobitnika Urbane, župan v Podvelki, Zapečnik, postajni naletnik v Breznem, ki je tudi predsedoval zboru, posestnik Kac in več drugih.

Po izbrpanem dnevnem rodu so se vršile volitve in je bil soglasno izvoljen naslednji odbor: predsednik g. Kotnik V., šol. upravitelj v Lehnu, podpredsednika g. Urbane Jakob, župan, in Slemenjak Karol, tajnik g. Bukovec Ivan, blaginjak g. Rustja, šolski upravitelj, pom. blaginjak Čučelj Ferdo, Kac Vlado, Vollmajer Ludovik; odborniki Sušek Ivan, Vogrinec Andrej, Zapečnik Ivan, Grögel Adolf, Drovencik Emerik, Medved Vincenc, Grubelnik Mirko in Grubelnik Anton. V nadzornem odboru so Kac Josip, Verčič Alojzij ter Pok Maks.

V prijetnem razpoloženju smo se po uspešnem zboru, navdušeni za našo narodno stvar, mirno razšli, prej pa še poslali poslali pozdrav našemu poslanecu g. Krejčiju, ki je bil zadrtan, da bi se zborovanja osebno udeležil.

Zelimo tej gorski zavedni postojanki, ki jo čakajo še težke naloge, obilo uspeha in razmaha. Čest in zahvala vam, vi dobri in zavedni Pohorci občine Podvelka!

Angleški izletniki v Sloveniji

V začetku tega tedna je prišlo na Bled 37 Angležev in Angležinj, članov 17 rotarskih klubov v Angliji. Bili so med njimi zastopniki vseh stanov in najrazličnejših angleških pokrajin. Do odločitve za obisk Jugoslavije jih je pripravilo poročilo predsednika mednarodne rotarske organizacije (Rotary International) g. Nelsona, ki se je sam mudil v aprilu v Jugoslaviji in je potem v svojem poročilu z velikim navdušenjem govoril o naši državi.

Angleški gostje, skoro izključno sami poslovni ljudje, so se pripeljali direktno iz Londona. Najprej so si v spremstvu gospe Copelandove, lektorice angleškega jezika na ljubljanski univerzi, ogledali Bohinjsko, nato pa prišli na Bled. Tam so se v hotelu Toplice sestali pri skupni večerji z 20 člani ljubljanskega rotarskega kluba in ostali z njimi v prijateljski družbi ves večer. V imenu ljubljanskih rotarcev jih je pozdravil g. dr. Krejči z lepim nagovorom, za katerega se mu je zahvalil senior angleških izletnikov, londonski veletrgovec gospod Tom Smith.

Angleži so imeli oba dneva, v Bohinju in na Bledu, prav lepo vreme in so bili vsi navdušeni. Zatrjevali so, da bi Angleži kar preplavili naše kraje, ako bi vedeli, kako je tu lepo in prijetno. Obljubili so, da bodo po svojih močeh, ko se vrnejo domov, vse storili, da pride Jugoslavija pri Angležih v modno.

Z Bleda so se angleški rotarji odpeljali v Dalmacijo. Preko Bosne se bodo sredi tega meseca vrnili v Slovenijo in večinoma ostali potem še po več dni na Gorenjskem.

Repertoar

Drama.

Začetek ob 20.

Nedelja, 3. ob 16.: Otvoritev letnega gledališča v Tivoliju: Kulturni pridelitev v Črni mlaki. V primeru nenagodnega vremena ob 20. v dramo. Značno znižane cene od 5 do 14 Din.

Ponedeljek, 4.: Zaprto.

Torek, 5.: Produktivna operne šole št. kromserratorija.

Opera.

Začetek ob 20.

Nedelja, 3.: Ples v Savoju. Izven. Značno znižane cene od 6 do 20 Din.

Ponedeljek, 4.: Zaprto.

★

Otvoritev letnega gledališča v Tivoliju. Po končanih pripravah se odpravi sezona na letnem gledališču v Tivoliju danes popoldne z izvirno veselolozgo »Kulturni pridelitev v Črni mlaki«. Veselolozga je za »prizoritev pod milim nebom« dramaturško predelana in ji je dodano marsikaj, kar bo povečalo pestrost in veselost. Tako sodeluje dober del opernega orkestra kot črnomlaska banda, kateri načeljuje g. Zupac kot tambor-major. Ta orkester izvaja promodni koncert na črnomlaskem lidu. Pri predstavi sodeluje močna komparzerija in so izrabljene vse možnosti, ki jih nudi prostornost. Predprodaja vstopnic na lico mesta bo eno uro pred predstavo pri tivolskem gradu. Za to prvo prizoritev veljajo cene od 20 Din navzdol in se dobe tudi v predprodaji v opernem gledališču pri dnevni blaginji. Pripravi smo, da bo komad, ki je dosegel v dramni eno največjih uspehov letošnje sezone, s predstavo pod milim nebom samo pridobil.

Poslednja noviteta v drami bo v četrtak 7. t. m. Upriizoritev se komedija bolgarskega avtorja, ki je baš te dni posetil v družbi članov bolgarskega Pen-kluba Ljubljano, Kostova »Gollmanov« »Gollmanov« velja v Bolgariji za eno najuspešnejših del tega avtorja. Naslovno ulogo kreira g. Cesar. Režira prof. Sest.

Zadnja uprizoritev velspele opere »Ples v Savoju« z go. Gjurgjenac v glavni ženski ulogi, se vrši drevi. Ostala zasedba je običajna, z odlično gđ. Smerkolova, Pečkom in Danešem. Cene so znižane od 20 Din navzdol.

Uprava Narodnega gledališča v Ljubljani vliudno naproša svoje p. n. abonente, da vplačajo končni, to je 10., odnosno 4. obrok abonmana do 14. t. m.

Gamsi se kopajo in so dobri plavalci

Ko sem bral v »Jutru« v binkoštni številki prav dober članek, kako so se gamei na svoj poseben način smučali in sankali, kar sem bil že tudi sam videl, sem se spomnil pripovedovanja loveškega prijatelja Franceta Endliherja, rojaka iz Kranjske gore. Uvodoma moram poudariti, da sem se nešteto krat prepričal, da je France vodno točno opazoval in da ni nikdar nič pretiral.

Največ sva se bila pogovarjala o gameih, med katerimi je France preživel mnogo časa in doživel mnogo zanimivega. Ker sem bral pri raznih prilikah različna mnenja, po večini, da se gamei ne kopajo, sem vprašal Franceta, kaj on o tem misli. Pa mi je že prišel pripovedovati vse vzradoščen, kako je bilo, ko je gledal vročega poletnega dne rogljače pri kopanju:

V Mali Piscienci sem bil: v stonah, ki so kar žarele, ni bilo za prežati. Odel sem nižje v dolino k vodi, kjer je bil poseben prijeten hlad. Ko sem okoli poldneva sedel na skali nad manjšim slapom, sem zaslišal cmokanje nad seboj. Slišati je bilo ponovno v krajših presledkih, kako je nekaj štrbunknilo v vodo. Previdno sem se pomaknil pod skalo, kjer se mi je nradil sijajen prizor. Na skali ob precej globokem tolmunu je stal srednje močan game, za njim v vejah pa se je tudi nekaj majalo. Kar pa je game odskočil in puhnil iz par metrov višine v ponečo se hladno vodo. Medtem ko je lezel iz vode, je bil že drugi na njegovem prejšnjem mestu na skali. In že spet štrbunk v vodo! Bilo je najmanj 10 gamevov, koze s priveksom — e kozlički in »kolezci« — to so lanski mladci! Ker so nekateri prihajali na skalo, s katere so skakali v tolmun, že mokri, sem ugotovil, da jim ni zadostovala samo ona kopel za ohlajenje,

NA MNOGOSTRANSKO ZAHTEVO SE PROPAGANDNA PRODAJA FOTOAPARATOV PODALJŠA DO ZACETKA SPLOŠNIH
ŠOLSKIH PRAZNIKOV. ZARADI TEGA

dobite tudi nadalje

Din 100.-

pri nakupu novega aparata

KODAK JUNIOR 620

z anastigmatom F. 7,7

Sedaj je vsakomur izpolnjena želja, ko ima edinstveno priložnost nabaviti si in postati lastnik take prekrasne kamere.

Informirajte se glede obročnih odplačil pri svojem fototrgovcu.

Ta naša edinstvena ponudba velja samo do 9. junija 1934. l.

Ne zamudite zaradi tega te prilike

Pri oddaji izpolnjenega kupona plačate namesto
Din 490.—

samo Din 390.—

Odrežite ta kupon, izpolnite ga, ker je ta vreden 100.— Din
pri nakupu aparata KODAK JUNIOR 620 F. 7,7

Podpisani ima pri oddaji tega kupona pravico do popusta

Din 100.-

pri nakupu aparata Kodak Junior 620 f. 7,7.
Velja samo do 9. junija 1934.

IME: _____

NASLOV: _____

KODAK VERICHROME FILM JAMSTVO ZA USPELE POSNETKE!

Sreska skupščina JNS v Novem mestu

Novo mesto, 1. junija.

V nedeljo, 27. maja se je vršila v Novem mestu redna skupščina organizacije JNS za novomeški srez. Poinoštevalno so se je udeležili delegati vseh krajevnih edinic. Občnemu zboru je predsedoval novomeški župan in banovinski svetnik g. dr. Režek. V otvoritvenem nagovoru je izjavil m. dr. Ustanovitev naše JNS je narekovala državna potreba. Naša želja mora biti, da pripejemo v stranko tudi tiste, ki so danes še izven nje. V stranki je vsak dobrodošel in ne govore resnice tisti, ki trde nasprotno. Vedeti je treba, da povratka v stare čase ni več. Če se je danes ves narod že orientiral v smislu 6. januarja, je to v pretežni meri zaslug naših strank. Pojavljajo se danes tudi ljudje izven naše stranke, ki hinavsko govorijo o 6. januarju; najmanj 75% teh ljudi pa si pod to akcijo zamerijo povratek v prejšnje čase. Toda take akcije nas ne motijo. Mi smo organizacija stranke sprovedli, sedaj je potrebno, da pristopimo k drugemu delu našega programa, k intenzivnemu reševanju preloženih gospodarskih in socialnih problemov. Novi časi nastopajo. Program naše JNS računa s temi novimi časi in je docela prilagojen izpremenjenim prilikam. Le v izvršitvi lepega programa JNS je rešitev iz sedanjih težavnih časov. Vse druge akcije in vse druge teze odklanjamo; pobijati moramo vse, kar nasprotuje našemu državno-pravnemu in gospodarskemu programu. V poslednjem času naši nasprotniki raznašajo razne alarmantne vesti in obtožbe. Pozivamo jih, naj pridejo na dan s konkretnimi obtožbami. Milo rečeno je nesramnost pavšalno blati in obrekovati, ne pa imeti korajžja pred sodiščem dokazati upravičenost svojih obtožb. Iz raznih primerov lahko posnamemo, da se vrši ta gonja le v cilju, da se razburja množice, pa da potem gotovi gospodje v kalnem ribarju.

Za poročilo predsednika je podal svoje poročilo sreski tajnik g. Strajner. Obširno je opisal notranje organizatorično delo sreske organizacije, ki zaznamuje zopet velik napredek. Občni zbori občinskih organizacij so pokazali, da trezen in pošten kmečki narod odobrava politiko JNS. Veliko posloj je imela sreska organizacija s sodelovanjem pri komasaciji občin in z izvedbo občinskih volitev, kar vse se je izvršilo na splošno zadovoljstvo naših članov. Pa tudi reševanju konkretnih gospodarskih in socialnih potreb je posvetila sreska organizacija vso pažnjo.

Po poročilu blaginjaka so sledile volitve novega odbora. Predlagana lista je bila soglasno sprejeta in so bili izvoljeni predsednik: dr. Režek Josip; podpredsednik: dr. Troš Josip, Matko Josip, Vehovec Slavko, Bulc Franjo in Zorko Cvetko; tajnik: Strajner Vekoslav; blaginjak: Vales Josip; odborniki: Matko Davorin, Romih Božidar in po en odbornik vsake občinske organizacije.

Po izvolitvi delegatov za kongres stranke in za banovinsko konferenco v Ljubljani je narodni poslanec za novomeški srez g. Anton Klinc podal obširno poročilo o političnem in gospodarskem položaju ter o delu, ki ga vršita vlada in Narodno predstavništvo za olajšanje težavnih prilik. Obširno je govoril zlasti o davčnih vprašanjih. Narodno predstavništvo se zaveda važnosti gospodarske politike in hoče gospodarstvu posvetiti vse svoje sile. Danes nastopajo nasprotniki demagogi, ki objublajo rešitev. Tem povemo, da je pri nas pozitivno delo, tamkaj pa pozitivnega ničesar pokazati ne morejo. Oklenimo se naše JNS, zapujmo vanjo in v sebe. Drugi naj objublajo, mi bomo pa delali.

Za g. poslancem je poročal tajnik glavnega odbora g. dr. Zajec, ki je uvodoma opravičil odsotnost gg. ministrov dr. Kramerja in Pucija. Omenil je dve veliki preizkušnji, ki jih je JNS morala prenesti v preteklem letu in, ki sta dokazali njeno življenjsko sposobnost. To je bil kongres stranke in pa občinske volitve. S tem je JNS pokazala, da edino ona more nositi odgovornost za vodstvo države.

Sledilo je poročilo g. dr. Režka kot banovinskega svetnika, ki se je predvsem dotaknil preloženih zadev novomeškega sresa in Dolenjske sploh, to je elektrifikacije, reševanja cestnega programa in razdelitve Bednostnega fonda.

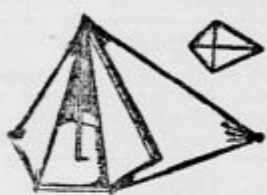
Za tem se je vnela živahna debata, ki se je skoro izključno omejevala na razpravljanje o domačih političnih razmerah. Velika večina govornikov je ostro obsodila gibanje pojavnikov, ki so se mu v novomeškem srezu pridružili izključno le protivinski režima in JNS ob izključitvi vseh zavajalnih nacionalnih ljudi. Delegatov za banovinsko konferenco JNS, ki bo 4. t. m. v Ljubljani, so bila v tem pogledu dana točna navodila.

Po nadriurnem trajanju je predsednik dr. Režek reasumiral potek vsega zborovanja in nato zaključil krasno uspešni občni zbor.

Samopredajo

oddam DE-PE patentirani stroškovni cigaretni ustnik, DE-PE WERKE, Wien I., Kohlmarkt 10. — Na velesejmu v Ljubljani, paviljon H, koja št. 308.

ŠOTORE,

nahrbtnike, poljske postelje, spalne vreče, vrtno pohištvo, vrtno pohištvo.

Izdelki: Jugostekstil d. d. Osijek 4764

Hranilne knjižice

vseh bank, hranilnic in posojilnic kupi BANČNA KOMISIJSKA POSLOVALNICA A. PEČENKO

MARIBOR, GOSPOSKA ULICA ST. 10/L

Obiskovalci velesejma!

Posetite na veseličnem prostoru paviljon

IVAN JAVORNIK

kjer se vam nudijo vsakovrstni mesni izdelki in izborna pijača.

Ljubljana, Domobranska cesta št. 7 — Wolfova ulica št. 12. — Telefon št. 31-57.

Pilse za volane v različnih gubah, specielni entel oblek, volan, šalov itd., azuriranje, entel vložkov in čipk, predtiskanje, vezene monogramov, zaves, perila hitro, fino in poceni izvrši!

Matek & Mikeš, Ljubljana poleg hotela Strukelj. 129

Krapinske toplice

Najboljši uspehi zdravljenja revmatizma, gihta, išiasa, ženskih bolezni itd. Radioaktivni vreli in blato 43° C. Sezona april — oktober. Cenene pavšalne kure od Din 55.— do 65.— dnevno kakor tudi izredni popusti v pred- in posezoni Penzija v glavni sezoni od Din 50.— do 80.— Priznana izvrstna oskrba. Popusti na drž. železnica. Postaja Zabok-Krapinske toplice. Zadrževanje navodila in prospekte od kopal uprave!

Korespondenta (injo)

s prefektnim znanjem hrvatske korespondence išče tovarna v Ljubljani. Prednost imajo korespondenti, ki obvladajo poleg hrvatske tudi nemško korespondenco. Ponudbe z navedbo dosežanjih mest na »Publicitas«, d. d., Zagreb, Illica 9, pod br. 37.637.

S 1. septembrom 1934 se oddajo

trgovski prostori in stanovanje

v hiši št. 140 v Kočevju, v katerih se nahaja lekarna v najem. Hiša se eventuelno tudi proda. Interesanti naj se javijo pri gospodu dr. Hansu Arkotu, odvetniku v Kočevju. 4751

Za jugoslov. patent št. 8260 od 1. jan. 1931 na

„Zvarjen, s kovino armiran elektriški kabel in postopek za njegovo izdelovanje“

(Zusammengeschweisertes metallbewehrtes elektrisches Kabel und Verfahren zu seiner Herstellung)

se iščejo kupci ali odjemalci licenc.

Cenj. ponudbe na:

Ing. M. Šuklje, Ljubljana, Beethovnova 2

Gospodim industrijem in veletrgovcem!

Komercialna moč, vsestransko izobražen akademik, 32 let star, dosedaj vodja večje inozemskega podjetja, duševno gibčna aktivna osebnost, s posebnimi zmožnostmi za izvedbo organizacij in racionalnih preureditev obratov, izkušen v upravi, prodaji in propagandi, z uspešno prakso v tu in inozemstvu, želi vodilnega mesta v zasebnem gospodarstvu. Nudim visoko garancijo in Din 50.000.— v gotovini. Vprašanja pod 100% uspeh K-2699 na Interreklam d. d. Zagreb, Masarykova 28. 4817

Čuvajmo naš Jadran!

POZOR!

BORŠO!

TO MORATE VIDETI!
Ovratnik in kravata sta eno!
LJUBLJANSKI VELESEJEM, PAVILJON F 6481
Odda se zastopstvo.

„SPRIT“

Novo trajno gorivo

Odda se pravica izdelovanja kakor tudi samopredaja za Jugoslavijo.

DE-PE WERKE, Wien I., Kohlmarkt 10 Na velesejmu, paviljon »H«, koja št. 308.

OBISKOVALCI VELESEJMA

oglejte si krasno razstavo tapetnih izdelkov: cuchi zofe, spalne fotelje, otomane itd. v paviljonu »E«.

FRANC JAGER, LJUBLJANA, tapetnik in dekorater, Sv. Petra nasip št. 29. — Telefon 20-42.

KAVARNA - RESTAVRACIJA »EVROPA« V PTUJU.

Cenjenemu p. t. občinstvu vljudno naznanjam, da sem prevzel in otvoril staroznano

kavarno-restavracijo „Evropa“ v Ptuj.

Potrulil se bom, da bom p. t. goste, ki so jim vedno na razpolago prvovrstna kava, izborni sladoled in dobra pijača kakor tudi mrzla in gorka jedila, vedno točno in dobro postregel.

Za mnogosteven obisk se priporoča

FRAN KORZE, kavarnar in restavrater

Zahvala ob moji 90letnici.

Vsemogočni mi je naklonil, da sem po Njegovi Božji Volji dosegel deveti križ. Po volji mojih častilcev pa sem dosegel o priliki mojega jubileja tako slavo, kakršnega nisem nikdar pričakoval. Čut hvalečnosti je velik in me kliče: govori; toda jaz sem tihi, globoko ganjen in brez besed. Čestitk sem toliko prejel, da se mi ni moglo vsakemu posebej zahvaliti. Zahvalim naj se tako najprvo iniciatorju, voditelju in glavnemu govorniku slavnega šolskega upravitelju g. Alojziju Intiharju z domačim učiteljstvom ter župniku g. Vrhovcu za vso požrtvovalnost, da se je jubilej tako impozantno proslavil. Čast in hvala sreskemu načelniku g. Podboju za ljubezniv lep govor, ki ga je imel ob izročitvi reda sv. Save. Dalje se zahvaljujem gg. govornikom, predvsem predsedniku litijekega učiteljskega sreza, g. Josipu Zupančiču, tako tudi za izročitev diplome Sadržarskega društva g. Bevcu. Enaka hvala vsem pevcom in gasilnim društvom, posebno domačim za godbo pri sprejemu in na predvečer podoknice. Vsem mojim častilcem pa bodi Bog plačnik za krasna darila, posebno naj omenim album mojih nekdanjih učencev. Končno izrekam ponovno zahvalo vsem, ki so pripomogli, da je jubilej tako veličastno uspel. Bodí Vam Bog plačnik!

Krka, dne 2. junija 1934.

Iv. Ev. Lobe, nadučitelj v pokoj.

5423

UGODNA PRILIKA ZA NABAVO

ŽIME

za žimnice, fotelje, divane ter za vsa tapetniška in sedlarska dela

se vam nudi na ljubljanskem velesejmu v paviljonu »F«, kjer vam najboljše postreže tvrdka

VILKO MASTERL

PREDILNICA ZA ŽIMO — STRAZIŠČE PRI KRANJU

NIZKE CENE. 4855 PRVOVRSTNO BLAGO

PORCELAN

svetiljke — kuhinjsko posodo, emailirano in aluminizirano — vse gospodinske in gospodarske potrebitine — orodje na vse gospodarske in industrijske panoge — okovje za stavbe in pohištvo, pločevino, vso železnino — nosilke — cement, kompletne kopalnice in straniščne naprave. Železje in prvovrstne češke pločvice za zidane štedilnike — železne štedilnike od najpreprostejšega do najfinejšega dobite pri

Bogdan Žilič

Ljubljana, Tyrševa c. 11, poleg Figovca

trgovina s železnino, poljedelskimi stroji, porcelanom in steklenino.

Na drobno!

Na debelo!

Zahtevajte ponudbe!

4667

OBISKOVALCI VELESEJMA Na otoku Krku v Aleksandrovcem

se da takoj v najem

hotel

s takojšnjim obratovanjem, s 24 sobami. Kavčija in vse drugo po dogovoru. Interesenti se vabijo, da se zgledajo pri Hranilnici kmečkih občin v Ljubljani osebno med uradnimi urami od 8. do 12. ure dop. Miklošičeva cesta št. 19. 5424

Natis

tekoča krema

edinstvena specialna krema ZA SONČENJE

je najbolj priljubljena med kopalci in priznana po svojem odličnem učinku, daje koži pri sončenju krasno bakreno temno polt. DOBI SE POVSOD.

Vse vrste

manufakturno blago kupite po globoko znižanih cenah pri tvrdki

NARODNI MAGACIN

SPLOŠNA TEKSTILNA D. D.

LJUBLJANA

MESTNI TRG ŠT. 17.

KRASNA LOGARSKA DOLINA

vse vrste na izlete in oddih. Tam vas gostoljubno sprejme

HOTEL PLESNIK

ki vam nudi tujake sobe s 52 posteljami in kopalnico. Prvovrstna hrana, na željo tudi dietetična in vegetarijanska. Izbrana vina, pivo in brezalkoholne pijače. Hotel ima idealno lego s krasnimi izprehodi, izleti in alpskimi turami. Gorski vodnik na razpolago. Za razvedrilo: radio, table-tenis, keglišče, lov v lastnem lovišču itd. Cene za pension v pred in posezji Din 35—40, v glavni 45—50. Avtobusne zveze ugodne.

Priporoča se

Marica Brlišnik.

4943

INSERIRAJTE V „JUTRU“

CENE MALIM OGLASOM

Pe 60 par za besedo, Din 2.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za štiro ali danje naslovov plačajo oni, ki iščejo službo. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 12.—. Dopis in živitve se zaračunajo po Din 2.— za vsako besedo, Din 2.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za štiro ali danje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.—. Val ostali oglasi se zaračunajo po Din 1.— za besedo, Din 2.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za štiro ali danje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 17.—.

Politehnični institut v Parizu

Jugoslovenska sekcija

Višja tehnična šola pismenega pouka v jugoslovenskem jeziku vpisuje vsakodnevno za poklice

MONTERJEV,

NADZORNIKOV,

POMOČNIKOV INŽENJERJEV

IN INŽENJERJEV

v elektro-strojnem in stavbo-arhitektonskem odseku. Za vsa pojasnila in brezplačen program pouka se obrnite na naslov: Institut Polytechnique 53 ter Bd. Suchet, Paris (16c)

94

Službo dobi

deseda 1 Din. davek 2 Din. za štiro ali danje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Natakarico

mlada, simpatična, poštena, zmožna kavelje in znanjem nemške, angleške in italijanske jezikov. Posreduje v oglaševanju. 15181-1

Dijak, telovadec

mlad, zdrav, močan, pošten, zmožna kavelje in znanjem nemške, angleške in italijanske jezikov. Posreduje v oglaševanju. 15181-1

Šofer

mlad, zdrav, močan, pošten, zmožna kavelje in znanjem nemške, angleške in italijanske jezikov. Posreduje v oglaševanju. 15181-1

Atelje Bazanella

mlad, zdrav, močan, pošten, zmožna kavelje in znanjem nemške, angleške in italijanske jezikov. Posreduje v oglaševanju. 15181-1

Postrežnik

mlad, zdrav, močan, pošten, zmožna kavelje in znanjem nemške, angleške in italijanske jezikov. Posreduje v oglaševanju. 15181-1

Frizerko

mlad, zdrav, močan, pošten, zmožna kavelje in znanjem nemške, angleške in italijanske jezikov. Posreduje v oglaševanju. 15181-1

Voditeljico gostilne

mlad, zdrav, močan, pošten, zmožna kavelje in znanjem nemške, angleške in italijanske jezikov. Posreduje v oglaševanju. 15181-1

Ljuba Jurković:

mlad, zdrav, močan, pošten, zmožna kavelje in znanjem nemške, angleške in italijanske jezikov. Posreduje v oglaševanju. 15181-1

MALA KRALJICA NOCI

mlad, zdrav, močan, pošten, zmožna kavelje in znanjem nemške, angleške in italijanske jezikov. Posreduje v oglaševanju. 15181-1

(Humoriziral V. Madi)

mlad, zdrav, močan, pošten, zmožna kavelje in znanjem nemške, angleške in italijanske jezikov. Posreduje v oglaševanju. 15181-1

Eksistenca se nudi

mlad, zdrav, močan, pošten, zmožna kavelje in znanjem nemške, angleške in italijanske jezikov. Posreduje v oglaševanju. 15181-1

Sivilja

mlad, zdrav, močan, pošten, zmožna kavelje in znanjem nemške, angleške in italijanske jezikov. Posreduje v oglaševanju. 15181-1

Prodajalka

mlad, zdrav, močan, pošten, zmožna kavelje in znanjem nemške, angleške in italijanske jezikov. Posreduje v oglaševanju. 15181-1

Prodajalka

mlad, zdrav, močan, pošten, zmožna kavelje in znanjem nemške, angleške in italijanske jezikov. Posreduje v oglaševanju. 15181-1

Trgovski pomočnik

mlad, zdrav, močan, pošten, zmožna kavelje in znanjem nemške, angleške in italijanske jezikov. Posreduje v oglaševanju. 15181-1

blaginčarka

mlad, zdrav, močan, pošten, zmožna kavelje in znanjem nemške, angleške in italijanske jezikov. Posreduje v oglaševanju. 15181-1

Mesto natakarice

mlad, zdrav, močan, pošten, zmožna kavelje in znanjem nemške, angleške in italijanske jezikov. Posreduje v oglaševanju. 15181-1

Raznašalca (ko)

mlad, zdrav, močan, pošten, zmožna kavelje in znanjem nemške, angleške in italijanske jezikov. Posreduje v oglaševanju. 15181-1

Pisarniška moč

mlad, zdrav, močan, pošten, zmožna kavelje in znanjem nemške, angleške in italijanske jezikov. Posreduje v oglaševanju. 15181-1

Pletilje

mlad, zdrav, močan, pošten, zmožna kavelje in znanjem nemške, angleške in italijanske jezikov. Posreduje v oglaševanju. 15181-1

Mladega hlapca

mlad, zdrav, močan, pošten, zmožna kavelje in znanjem nemške, angleške in italijanske jezikov. Posreduje v oglaševanju. 15181-1

Kuharico

mlad, zdrav, močan, pošten, zmožna kavelje in znanjem nemške, angleške in italijanske jezikov. Posreduje v oglaševanju. 15181-1

V Totovem stanovanju je dobila Lili

mlad, zdrav, močan, pošten, zmožna kavelje in znanjem nemške, angleške in italijanske jezikov. Posreduje v oglaševanju. 15181-1

Malim oglasi

Ponudbam na šifre ne prilagajte znamk! Le, če zahtevate od Oglasnega oddelka »Jutra« odgovor, priložite

Din 3.- v znamkah.

Iščem službo na dom

Znamk se je nudi 6. in 8. dopoldne za Aleksandrovo cesti 57. lavo. 15323-1

Izvežbana

prodajalka za papirno in galvanizirano železo, dobi mesto. — Ponudbe s zahtevki prijaviti na oglasni odd. »Jutra« v Ljubljani pod znakom »Spretna«. 15304-1

Vrtinjar

trmoga in spretnega sprejemnika za posredstvo na Gorenjskem. Ponudbe s zahtevki prijaviti na oglasni odd. »Jutra« pod »Vermeter«. 15401-1

Služkinjo

trmoga in spretnega sprejemnika za posredstvo na Gorenjskem. Ponudbe s zahtevki prijaviti na oglasni odd. »Jutra« pod »Vermeter«. 15401-1

Vajenci-ke

deseda 1 Din. davek 2 Din. za štiro ali danje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Učena

z boško tobošo iskalno delo na domačem kraju. 14149-44

Valjena

za pekarstvo, poštena, zmožna kavelje in znanjem nemške, angleške in italijanske jezikov. Posreduje v oglaševanju. 15181-1

Pek. vajenca

z vso potrebno opremo in karkoli. Posreduje v oglaševanju. 15181-1

Zaslugek

deseda 1 Din. davek 2 Din. za štiro ali danje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Pletilja

z vso potrebno opremo in karkoli. Posreduje v oglaševanju. 15181-1

Šivilja

z vso potrebno opremo in karkoli. Posreduje v oglaševanju. 15181-1

Velik zaslugek

z vso potrebno opremo in karkoli. Posreduje v oglaševanju. 15181-1

Potnik

z vso potrebno opremo in karkoli. Posreduje v oglaševanju. 15181-1

J. Čehova

z vso potrebno opremo in karkoli. Posreduje v oglaševanju. 15181-1

Šoferska šola

z vso potrebno opremo in karkoli. Posreduje v oglaševanju. 15181-1

Tuje jezike

z vso potrebno opremo in karkoli. Posreduje v oglaševanju. 15181-1

Šoferska šola

z vso potrebno opremo in karkoli. Posreduje v oglaševanju. 15181-1

I. Gaberščik

z vso potrebno opremo in karkoli. Posreduje v oglaševanju. 15181-1

Potniki

z vso potrebno opremo in karkoli. Posreduje v oglaševanju. 15181-1

Zastopnika

z vso potrebno opremo in karkoli. Posreduje v oglaševanju. 15181-1

Službe išče

z vso potrebno opremo in karkoli. Posreduje v oglaševanju. 15181-1

Gospodična

z vso potrebno opremo in karkoli. Posreduje v oglaševanju. 15181-1

Prodajalka

z vso potrebno opremo in karkoli. Posreduje v oglaševanju. 15181-1

Trgovski pomočnik

z vso potrebno opremo in karkoli. Posreduje v oglaševanju. 15181-1

Mlado deklet

z vso potrebno opremo in karkoli. Posreduje v oglaševanju. 15181-1

Mizarski pomočnik

z vso potrebno opremo in karkoli. Posreduje v oglaševanju. 15181-1

Mlada natakarica

z vso potrebno opremo in karkoli. Posreduje v oglaševanju. 15181-1

Gospodična

z vso potrebno opremo in karkoli. Posreduje v oglaševanju. 15181-1

Dekle

z vso potrebno opremo in karkoli. Posreduje v oglaševanju. 15181-1

Mizarski pomočnik

z vso potrebno opremo in karkoli. Posreduje v oglaševanju. 15181-1

Prodajalka

z vso potrebno opremo in karkoli. Posreduje v oglaševanju. 15181-1

Mlađa gospa

z vso potrebno opremo in karkoli. Posreduje v oglaševanju. 15181-1

Za upravitelja hiš

z vso potrebno opremo in karkoli. Posreduje v oglaševanju. 15181-1

Kdo bi potreboval

z vso potrebno opremo in karkoli. Posreduje v oglaševanju. 15181-1

Brezposelna

z vso potrebno opremo in karkoli. Posreduje v oglaševanju. 15181-1

Kuhinjsko kredenco

z vso potrebno opremo in karkoli. Posreduje v oglaševanju. 15181-1

Otroški voziček

z vso potrebno opremo in karkoli. Posreduje v oglaševanju. 15181-1

Kuhinjsko kredenco

z vso potrebno opremo in karkoli. Posreduje v oglaševanju. 15181-1

Vrtni stole

z vso potrebno opremo in karkoli. Posreduje v oglaševanju. 15181-1

Stare železne cevi

z vso potrebno opremo in karkoli. Posreduje v oglaševanju. 15181-1

Stare kote

z vso potrebno opremo in karkoli. Posreduje v oglaševanju. 15181-1

Belo oficirsko bluzo

z vso potrebno opremo in karkoli. Posreduje v oglaševanju. 15181-1

Knjižice

z vso potrebno opremo in karkoli. Posreduje v oglaševanju. 15181-1

Knjižničarji, pozor!

z vso potrebno opremo in karkoli. Posreduje v oglaševanju. 15181-1

Prodaj

z vso potrebno opremo in karkoli. Posreduje v oglaševanju. 15181-1

Štedilnik

z vso potrebno opremo in karkoli. Posreduje v oglaševanju. 15181-1

Otroški voziček

z vso potrebno opremo in karkoli. Posreduje v oglaševanju. 15181-1

Židarske panje

z vso potrebno opremo in karkoli. Posreduje v oglaševanju. 15181-1

Trgovsko opremo

z vso potrebno opremo in karkoli. Posreduje v oglaševanju. 15181-1

Motor

z vso potrebno opremo in karkoli. Posreduje v oglaševanju. 15181-1

Otroško posteljo

z vso potrebno opremo in karkoli. Posreduje v oglaševanju. 15181-1

Otroški voziček

z vso potrebno opremo in karkoli. Posreduje v oglaševanju. 15181-1

Obsevalni aparat

z vso potrebno opremo in karkoli. Posreduje v oglaševanju. 15181-1

Otroški voziček

z vso potrebno opremo in karkoli. Posreduje v oglaševanju. 15181-1

Več vodnih turbin

z vso potrebno opremo in karkoli. Posreduje v oglaševanju. 15181-1

Trgovsko opravilo

z vso potrebno opremo in karkoli. Posreduje v oglaševanju. 15181-1

Posnemalnike

z vso potrebno opremo in karkoli. Posreduje v oglaševanju. 15181-1

Vsakovrstno svilo

z vso potrebno opremo in karkoli. Posreduje v oglaševanju. 15181-1

2 lahki kočiji

z vso potrebno opremo in karkoli. Posreduje v oglaševanju. 15181-1

Katerakoli

z vso potrebno opremo in karkoli. Posreduje v oglaševanju. 15181-1

osamljena

z vso potrebno opremo in karkoli. Posreduje v oglaševanju. 15181-1

Starinsko omaro

z vso potrebno opremo in karkoli. Posreduje v oglaševanju. 15181-1

Moderne slavnike

z vso potrebno opremo in karkoli. Posreduje v oglaševanju. 15181-1

Najcenejša kurjava

z vso potrebno opremo in karkoli. Posreduje v oglaševanju. 15181-1

Stenski obešalniki

z vso potrebno opremo in karkoli. Posreduje v oglaševanju. 15181-1

Kuhinjsko kredenco

z vso potrebno opremo in karkoli. Posreduje v oglaševanju. 15181-1

Otroški voziček

z vso potrebno opremo in karkoli. Posreduje v oglaševanju. 15181-1

Kuhinjsko kredenco

z vso potrebno opremo in karkoli. Posreduje v oglaševanju. 15181-1

Vrtni stole

z vso potrebno opremo in karkoli. Posreduje v oglaševanju. 15181-1

Stare železne cevi

z vso potrebno opremo in karkoli. Posreduje v oglaševanju. 15181-1

Stare kote

z vso potrebno opremo in karkoli. Posreduje v oglaševanju. 15181-1

Belo oficirsko bluzo

z vso potrebno opremo in karkoli. Posreduje v oglaševanju. 15181-1

Knjižice

z vso potrebno opremo in karkoli. Posreduje v oglaševanju. 15181-1

Knjižničarji, pozor!

z vso potrebno opremo in karkoli. Posreduje v oglaševanju. 15181-1

Prodaj

z vso potrebno opremo in karkoli. Posreduje v oglaševanju. 15181-1

Štedilnik

z vso potrebno opremo in karkoli. Posreduje v oglaševanju. 15181-1

Otroški voziček

z vso potrebno opremo in karkoli. Posreduje v oglaševanju. 15181-1

Židarske panje

z vso potrebno opremo in karkoli. Posreduje v oglaševanju. 15181-1

Trgovsko opremo

z vso potrebno opremo in karkoli. Posreduje v oglaševanju. 15181-1

Motor

z vso potrebno opremo in karkoli. Posreduje v oglaševanju. 15181-1

Otroško posteljo

z vso potrebno opremo in karkoli. Posreduje v oglaševanju. 15181-1

Otroški voziček

z vso potrebno opremo in karkoli. Posreduje v oglaševanju. 15181-1

Obsevalni aparat

z vso potrebno opremo in karkoli. Posreduje v oglaševanju. 15181-1

L. Wolf:

Garragan

Roman

»Hvala ti,« je rekla Glorija, kakor da bi ji bila odlegla velika skrb, in prijazno pogledala Macphersona.

»Ali smem vprašati, kako gledaš na denarno vprašanje?«
»Tudi v tem se ne strinjam s teboj, dragi Leslie, če dovoliš, da povem svoje mnenje. Garragan je danes berač, a njegovo siromaštvo — sram me je izreči besedo — je danes edino, kar me varuje njegovega zasledovanja. Zakaj mu hočeš dati z denarjem orožje v roko?«

»Mislim, da bo denar dosegel baš nasprotno, Glorija. Bogat človek ni nikoli popolnoma obupan. Bogat človek ne postavlja ničesar na kocko. Samo obupanci uprizorjajo revolucije in terjajo enako pravico za vse.«

Glorija je jela omahovati. To, kar je govoril Macpherson, je bilo videti osnovano, in možnost, da bi pomagala Garraganu, je bila zelo zapeljiva. Zato je vprašala mladega grofa: »Kako sodite vi o tem, grof Henikstein?«

Paže je diplomatsko odvrnil: »Skoraj nemogoče je imeti mnenje, če človek barona Garragana ne pozna.«

»Zelo previdni ste, grof Henikstein,« je rekla Glorija in ga posmehljivo pogledala. »Sicer pa, Leslie, kako hočeš oskrbeti Garragana z denarjem? Kako si to misliš? Ne maram te jeziti, Leslie, a verjamim mi, da bo Garragan rajši gladu umrl, kakor da bi sprejel od tebe ali od kateregakoli drugega človeka le beli zastoni.«

»Menda bo moči našti obliko, ki Garragana ne bo užalila, ker ne bo vedel, odkod je denar.«

»Rada bi vedela, kako si predstavljaš ta čudež.«

»Nemara ti je znano, ali je imel Garragan kak bančni račun?«

»Da, pri neki banki v Berlinu, a katera je bila, ne vem.« Po-

12

misllila je. »Razen tega je imel račun v Curihi, pri Švicarskem bančnem društvu; tega se slučajno spominjam.«

»Izvrstno. Vplačal bom, kolikor je treba, na Garraganov curiški račun, in poskrbel, da Garragan nikoli ne zve, odkod je denar.«

Glorija se je mahoma začutila osramočena in užaljena. Kdo se je smel predziniti, da bi vrzel Garraganu pest denarja, kakor vrže sestradanemu psu nekaj kosti? Sram in jeza sta ji pognala kri v obraz.

»Le poizkusi. Ne branim ti. A da bi Garragan sprejel le frank tega denarja, je najbolj nemogoče izmed vsega, kar se more zgoditi na svetu.«

Vstala je in zelo napeto vprašala: »Ali smem zdaj oditi?«

Trenutek grofa Heniksteina je bil prišel.

»Dovolite, gospa Glorija, da vam tudi jaz predložim svoj načrt.«

»Se en načrt?« je porogljivo dejala.

»Če vam je prav, gospa Glorija, bi se peljal v Berlin in vsaj prve dni nadzoroval barona Garragana.«

Glorijine oči so zasijale pažetu naproti.

»Vi ste moj prijatelj, grof Henikstein. Boljšega ne bi mogli storiti zame. Nikoli ne bom pozabila, če se res hočete peljati v Berlin.«

»Prav rad se peljem, gospa Glorija, ako vam storim s tem le najmanjšo uslugo.«

»Kako ste dobri, grof Henikstein! Mirneje bom dihala, če bom vedela, da ste v Berlinu. Jelite, da mi boste vsak dan pisali ali brzojavili? Macpherson bo zmerom gledal, da boste imeli najin naslov, kaj ne, Leslie. Življenje mi rešite, grof Henikstein.«

Njena radost je kar prekipevala. V svoji hvaležnosti bi bila najrajši poljubila rešitelja na deško čelo.

»Morda bo kdaj prilika, da se vam izkažem hvaležno, grof Henikstein. In če se ne bi našla, imejte zavest, da ste storili ubogi ženski veliko dobroto.«

Stopila je k Macphersonu, ki je stal kakor zmrzel, mu segla pod pazduho in presrečno vzkliznila: »Ali ni krasno, da se pelje v Berlin?«

Macpherson se je otajal in zadovoljno pokimal.

»Dala vam bom nekaj vrstic za Ewedinga, grof Henikstein. Gar-

raganov sluga mi je vdan, ker ima Garragana rad.«

Pomisllila je.

»Dam vam tudi pismo za polkovnika pl. Queissa v Potsdamu. Polkovnik je Garraganov očetovski prijatelj in bo storil zame vse, da ga obvaruje nove nesreče, ker ga ima rad. Vsi imajo Garragana radi. Ali ni čudno, da morem pričakovati pomoči samo od tistih, ki imajo Garragana radi?«

»To je samo logično, ljuba Glorija,« je rekel Macpherson.

»Seveda, Leslie. Logiko zmerom pozabim. Pravi križ imaš z menoj. A zdaj moram takoj pripraviti pismo za vas, grof Henikstein. Do svidenja!«

Tovariški mu je pomahala z roko in naglo odšla iz sobe.

Grof Henikstein je z neumnim smehljajem na ustnicah gledal za njo. Zadovoljen je bil s seboj. Njegova vloga je bila najbolj hvaležna.

Macpherson je počasi in nekam okorno korakal po sobi. Star mož po izgubljeni bitki, je pomislil Henikstein in sam pri sebi zahvalil Boga, da je še mlad.

Nato je Macpherson obstal pred Heniksteinom, rekoč: »Pripravil sem vam nekaj čekov in bianco, da jih izpolnite, kakor vas bo volja, grof Henikstein. Náte jih.«

»Čemu mi bodo, Mr. Macpherson?« je začuden vprašal Henikstein.

»Gotovo boste potrebovali denarja za dame, ob katerih naj Garragan pozabi ženo. Da trpim te troške jaz, se menda razume. To najbrže izprevidite, grof Henikstein.«

9.

Ko je Garragan prišel s postaje, je obstal na mostu in zastirnel v Havelo, šibeč se pod spomini, ki so ga zdajci prevzeli.

Zamrkla deška leta so vstajala iz minulosti, dnevi mladeniške pomladi so spet vzblesetvali, prva ljubezen je v lahkem čolnu plula po nepozabnih letnih nočeh. Reka je šumela kakor nekdanje dni, pogled se je obešal po dobro znanih obrežjih, nič se ni bilo izpremenilo, le življenje je bilo zapravljeno.

Pozor posetniki velesejma!

Tehnično najpopolnejši osebni in tovorni avtomobili, ki jih do sedaj tovarne izdelujejo, so novi HUDSON TERRAPLANE osebni in INTERNATIONAL tovorni avtomobili, modeli 1934.

Pri nakupu voza gornjih znamk dobite za svoj denar največjo protivrednost.

OBISČITE NAS V TRGOVINI, TAVČARJEVA 11, KJER SI ZAMORETE NAJNOVEJŠE MODELE 1934 OGLEDATI IN PREIZKUSITI!

Generalno zastopstvo Hudson Essex Motor Car in International Harvester Co.:

O. ŽUŽEK, LJUBLJANA, Tavčarjeva 11. — Telefon št. 24-61.

Lesna industrija „Javor“ v Logatcu

razprodaja

ZALOGO POHIŠTVA

tudi na vložne knjižice

v Ljubljani, na Masarykovi cesti št. 12.

Zastopstvo

Iščem v raznih strokah: rožarstvo, klobučarstvo, pletenine, steklo, porcelan, lesene, kovinske in tudi kuhinjske predmete. Potujem že 22 let, sem na en-gros trgu dobro vpeljan. Imam stalno zvezo z cca 1500 solventnih fiksnih odjemalcev. Po potrebi garancije nudim svoje polmilijonsko vredno premoženje. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Zastopstvo«. 4929

LEPE GRUDI

čvrste in normalne polnosti dosežete v 4 do 5 tednih pri NERAZVITIH GRUDIH ali kadar prsa usahnejo zaradi bolezni ali otroške pošteje z zunanjo uporabo garniture »JO-LIFEMME« po prof. dr. med. Blieru. Pri tem se ne okrepe telo in boki. Naraven, popolnoma uspešen in varstven neškodljiv preparat 135 Din. PRI MLAHAVIH IN MEHKIH prsti zadobite s preparatom »JUNO« (po slajni ocent in priloženi dr. med. Funkeja in dr. med. H. Mayerja) zopet elastičnost in čvrstost. Garnitura 70 Din. — Originalne SCHRODER-SCHENKE razpošilja »OMNIA«, oddelek 173, Zagreb, Gunduličeva 81. Pošiljka pri plačilu v naprej 6 Din, po povzetju 12 Din. 4934

NE BOSTE SE KESALI ČE KUPITE

NATIS

KREMO ZA BRITJE

KREMA BREZ PRIMERE, KI VAM PRIHRANI VSO JEZO Z BRITJEM. POSE- ZITE PO NJEM IN VIDELI BOSTE, DA JE TUDI

BRITJE KRASEN UŽITEK

POZOR, GOSTILNICA IN RESTAVRATERJI!

Obiščite paviljon „H“ na velesejmu!

Tvrška B. MARINKOV iz Fruške gore, Sremski Karlovci, je razstavila svoj lastni proizvod:

Bermet vino črnino iz Fruške gore.

Vino je odlikovano s prvimi nagradami in zlatimi medaljami na mednarodnih razstavah. Je najboljšje zdravilno vino naše zemeljske krogle. Bermet vino nudi tvrška v sodekih od 50 litrov naprej. Cene bagatelne, sodi na posodo. Pridite in poskusite Bermet vino iz Fruške gore. Zahtevajte ponudbe od B. MARINKOV, Sremski Karlovci, Fruška gora. 4927

PERJE

Kokoške, purje, gosje, račje, navadno, s strojem čisteno in čobano.

Vzorci se pošiljajo brezplačno in franco.

Dobavljajo se v vsaki množini

E. Vajda, Čakovec

Telefon št. 59, 60, 3, 4.

CENE PERJA ZELO ZNIZANE, ZAHTEVAJTE CENIK IN VZORCE, KI JIH DOBITE BREZPLAČNO!

Zoper izpa-

danje las in prhljaj,

ne dela mastnih las in ima prijeten duh.

Mnogi zdravniki ga priporočajo. Prodajajo ga vse trgovine te stroke.

Zastopstvo: H. MAYER IN DRUG, ZAGREB. 154

Pétrole Hahn

Ljubljanačani pozor!

Otvoritev gostilne pri »Marku« v nedeljo 3. junija 1934 na Trnovskem pristanu št. 4.

Se priporoča

Marko Samaluk. 4930

ker so najpopolnejša in najcenejša, pravijo tisoče in tisoče mojih strank

Violine od 71,- dalje Havajske gitare, 148,- klavirske harmonike, 98,- saksofoni, trobje in t.d. Harmonike 75,- po najnižjih cenah.

NAJVEČJA DOMAČA STROKOVNO ODPRERNA TVRDKA GLAZBILA KRALJEVSKI OVORNI DOBAVITELJ

F. SCHNEIDER

PROIZVOD GLAZBIL IN POTREBŠČINA

ZAGREB, Nikolajeva ul. 12/c

ZAHTEVAJTE BREZPLAČNI CENIK

KONJSKA STRUNA „ŽIMA“

(Rosshaar)

Zimo za žimnice (madrace) najboljšje kvalitete, vsake vrste in v vsaki množini dobite vedno pri trvdki

FRANCO JEŠE, tovarna žime, STRAZIŠČE PRI KRANJU

Vzorci franco! Ustanovljeno 1768. Cene nizke!

LJUBLJANSKI VELESEJEM, PAVILJON „F“

PLJUČNE BOLEZNI SO OZDRAVLJIVE!

Pljučna tuberkuloza, sušica, kašelj, suhi kašelj, sluznati kašelj, nočno potenje, bronhijalni katar, katar v grlu, zaslinjevanje, bruhanje krvi, nadiha, astmatično hropenje, bodljajci itd., se dajo ozdravit!

Pred uporabo NA TISOČE OZDRAVLJENIH! Po uporabi

Zahtevajte takoj mojo knjigo »Nova umetnost hranjenja, ki je že mnoge rešila.«

POPOLNOMA ZASTONJ dobite mojo knjigo, iz katere lahko črpate mnogo potrebnega. Kogar torej mučijo bolečine, kdor se hoče na nagel način temeljito in brez nevarnosti iznebiti svojih bolezni, naj piše še danes! Ponovno naglašam, da dobite moje pojasnilo povsem brezplačno, brez vsake obveznosti s svoje strani, in bo vaš zdravnik gotovo pristal na ta od prvovrstnih profesorjev kot odlično priznan

NOVI NAČIN HRANJENJA. Zaradi tega je v vašem interesu, da takoj pišete, pa boste od našega tamošnj. zastopstva takoj postreženi

Opazite pouk in okrepljeno voljo do življenja iz knjige izkušenega zdravnika. — Ona vsebuje okrepilo in življenjsko uteho in se obrača na vse bolnike, ki se sanjajo za sedanje stanje znanstvenega zdravljenja pljuč. Pošto nabirajte mese-

GEORG FULGNER, BERLIN-NEUKÖLLN, Ringbahnstr. Nr. 24, Abt. 490.

60

61

62

63

64

65

66

67

68

69

70

Couch zofe

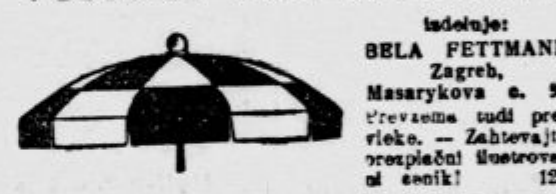
spalne fotelje, otomane, modroce in vse tapetniške izdelke nudi solidno in po nizki ceni

RUDOLF RADOVAN

tapetnik

Mestni trg št. 13.

VRTNE SOLNČNIKE

izdelatelj: BELA FETTMANN

Zagreb, Masarykova a. 9.

Prevezeno tudi pre- rieko. — Zahtevajte brezplačni katalog ali cenik! 121

Jugoslovensko

patentno pravico

za množinski predmet drobne železninske stroke (za mizarske potrebe), ki se že izdelujejo v Jugoslaviji in so deloma vpe- ljeni, prodamo eventuelno oddamo za samo- prodajo proti licenc. Nemško pisane ponud- be pod »Patentirte Neuheit« na oglasni oddelek lista. 4812

4812

4813

4814

4815

4816

4817

4818

4819

4820

4821

4822

4823

4824

4825

4826

4827

4828

4829

4830

4831

4832

4833

4834

4835

4836

4837

4838

4839

4840

4841

4842

4843

4844

4845

4846

4847

4848

4849

4850

4851

4852

4853

4854

4855

4856

4857

4858

4859

4860

4861

4862

4863

4864

4865

4866

4867

4868

4869

4870

PERJE

kg Din 7.—, 10.—, čobano 16.—, 24.—, 32.—, belo čobano, gosje s puhom kg Din 36.—, 48.—, 64.—, 84.—, beli puh 150.—, Blazine polnjene 40x50 Din 10.—, 60x80 Din 27.—, 35.—, Pernice polnjene 120x180 Din 90.—, 135.— z rožnato ali modro angino. Vzorci brezplačno. Naročila preko 350.— Din pošljemo franko. Posteljne odeje, prvovrstne, poceni v veliki izbiri. Odprema po povzetju. Ne odgovarjate blago zamenjamo ali vrne- mo denar. 267

267

268

269

270

271

272

273

274

275

276

277

278

279

280

281

282